

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI

Cu titlul de manuscris

C.Z.U.: 811.135.1'373.4(043.3)

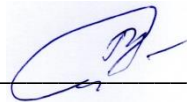
CABAC LINA

**OCAZIONALISMELE ÎN LIMBAJUL ACTUAL
(STRUCTURI, CARACTERISTICI, VALORI)**

**621.04. Lexicologie și lexicografie; terminologie și limbaje specializate;
traductologie (*limba română*)**

Teză de doctor în filologie

Conducător științific:

**POPA GHEORGHE,
profesor universitar,
doctor habilitat în filologie**

Autor:

BĂLȚI, 2024

© Cabac Lina, 2024

CUPRINS

ADNOTARE (în română, rusă și engleză).....	6
INTRODUCERE	9

1. CUVÂNTUL OCAZIONAL: REPERE TEORETICE

1.1. Considerații preliminare	16
1.2. Din istoricul problemei	17
1.3. Particularitățile cuvântului ocazional	21
1.4. Ocazionalismul și fenomenele adiacente	29
1.4.1. Cuvântul ocazional și cuvântul uzual (canonic)	29
1.4.2. Cuvântul ocazional și cuvântul potențial	31
1.4.3. Cuvântul ocazional și cuvântul neologic	33
1.5. Factorii apariției cuvintelor ocazionale	36
1.6. Gradele de ocazionalizare	38
1.7. Concluzii la capitolul 1	40

2. TIPOLOGIA OCAZIONALISMELOR

2.1. Considerații preliminare	42
2.2. Principalele tipuri de ocazionalisme	43
2.2.1. Ocazionalisme fonetice	43
2.2.2. Ocazionalisme grafice	44
2.2.3. Ocazionalisme lexicale	45
2.2.4. Ocazionalisme semantice	58
2.2.4.1. Unele observații teoretice	58
2.2.4.2. Ocazionalisme semantice propriu-zise	60
2.2.4.3. Ocazionalisme eufemistice	65
2.2.4.4. Sinonime ocazionale	66
2.2.4.5. Îmbinări libere ocazionale	68
2.2.5. Ocazionalisme frazeologice	70
2.2.5.1. Categoriile de frazeologisme	70
2.2.5.2. Idiomatisme ocazionale	72
2.2.5.3. Paremii ocazionale	75
2.2.5.4. Texteme ocazionale	77

2.2.6. Ocazionalisme gramaticale	80
2.3. Clasificarea tematică a ocazionalismelor	82
2.4. Concluzii la capitolul 2	96

3. MIJLOACE DE FORMARE A OCAZIONALISMELOR

3.1. Considerații preliminare	98
3.2. Derivarea	99
3.2.1. Derivarea sufixală	99
3.2.2. Derivarea prefixală	106
3.2.3. Derivarea regresivă	108
3.3. Compunerea	109
3.4. Contaminarea	111
3.5. Conglomerația	113
3.6. Împrumutul și calcul	114
3.7. Deraierea lexicală	116
3.8. Grafismia	119
3.9. Derivarea semantică (în baza unei metonimii sau a metaforei)	121
3.10. Concluzii la capitolul 3	124

4. OCAZIONALISMELE DIN PERSPECTIVĂ COMUNICATIV-PRAGMATICĂ

4.1. Aspecte semantice ale cercetării ocazionalismelor	126
4.2. Dimensiunea paradigmatică și sintagmatică a cercetării ocazionalismelor	130
4.2.1. Paradigmatica ocazionalismelor	130
4.2.2. Sintagmatica ocazionalismelor	135
4.3. Ocazionalismele în actele de comunicare	138
4.3.1. Ocazionalismele din perspectivă (con)textuală	138
4.3.2. Funcțiile ocazionalismelor în text	144
4.3.3. Ocazionalismele din perspectiva vorbitorului	149
4.3.4. Condițiile de decodificare a ocazionalismelor	150
4.3.5. Rolul contextului pentru decodificarea ocazionalismelor	151
4.3.6. Șansele de acceptare a ocazionalismelor	154
4.4. Concluzii la capitolul 4	155

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI	157
BIBLIOGRAFIE	160
ANEXE:	
Anexa 1. Glosar	176
Declarația privind asumarea răspunderii	224
CV-ul autorului	225

ADNOTARE
Cabac Lina
Ocazionalismele în limbajul actual (structuri, caracteristici, valori)
Teză de doctor în filologie. Bălți, 2024

Structura tezei. Prezenta cercetare cuprinde adnotări în limbile română, rusă, engleză; introducere; patru capitole; concluzii generale și recomandări; bibliografie din 176 de titluri; 11 surse literare și 22 de titluri publicistice; 1 figură, 3 tabele, 1 anexă. Textul de bază cuprinde 159 de pagini, declarația privind asumarea răspunderii și CV-ul autorului. Rezultatele obținute sunt publicate în 21 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: ocazionalism, neologism, cuvânt potențial, mijloace de formare a ocazionalismelor, tipuri de ocazionalisme, dimensiune paradigmatică, dimensiune sintagmatică, funcțiile ocazionalismelor, lexicalizare.

Domeniul de studiu: lexicologie, semantică, stilistică, lexicografie.

Scopul cercetării: profilarea statutului ocazionalismelor ca fapt de vorbire, ce are șanse reduse de a părăsi zona periferică a vocabularului, reliefând particularitățile lui verbale, locul și rolul lui în actele de comunicare, precum și perspectivele de canonizare ale acestuia.

Obiectivele investigației: definirea și identificarea particularităților ocazionalismelor, relevând statutul lor în raport cu fenomenele adiacente (neologismele, cuvintele potențiale, cuvintele uzuale); precizarea tipologiei ocazionalismelor, inclusiv a ariilor tematice, instaurate în baza semului dominant; sistematizarea mijloacelor de formare a ocazionalismelor; descrierea aspectelor paradigmatică și sintagmatică ale ocazionalismelor; analiza rolului și funcțiilor ocazionalismelor în actele de comunicare cu elucidarea șanselor de acceptare a acestor unități lexicale în vocabularul limbii române.

Noutatea și originalitatea științifică a tezei constă în abordarea novatoare a cuvântului ocazional din punct de vedere noțional, structural, tematic, paradigmatic, sintagmatic, contextual și pragmatic.

Rezultatele obținute care au contribuit la soluționarea problemei științifice constau în elucidarea fenomenului ocazionalității lexicale în limbajul actual prin abordarea aspectelor fundamentale ce țin de particularitățile structural-semantică și stilistice ale acestor unități glotice, prin descrierea funcțiilor lor în actele de comunicare și prin conturarea condițiilor pentru eventuala acceptare a lor în sistemul limbii.

Semnificația teoretică. Sub aspect teoretic, teza se distinge prin faptul că prezintă un studiu al statutului cuvântului ocazional prin delimitarea acestuia de fenomenele adiacente cu intenția de a reliefa posibilitățile creatoare ale sistemului limbii și de a elucidă căile de dezvoltare și de îmbogățire a vocabularului actual al limbii române.

Valoarea aplicativă a lucrării derivă din constatarea că faptele de vorbire, examinate sub aspect structural, tematic, paradigmatico-sintagmatic și pragmatic, reflecțiile și concluziile formulate, coroborate prin rezultatele obținute, ar putea fi utilizate la investigarea și aprofundarea cunoștințelor ce țin de dinamica limbii, la elaborarea suporturilor de curs la lingvistică generală, lexicologie, tipologie, a manualelor, dicționarelor, lucrărilor științifice de diversă natură, inclusiv ce țin de analiza contrastivă a vocabularului diverselor limbi etc.

Implementarea rezultatelor științifice. Repercusiunile acestui studiu pot fi de real folos la elaborarea dicționarelor de neologisme ale limbii române, la completarea și actualizarea cursurilor de lexicologie și stilistică, de cultură a vorbirii. Rezultatele demersului nostru științific și-au găsit reflecție în 21 de publicații și mai multe prezentări la manifestări științifice naționale și internaționale.

АННОТАЦИЯ

Кабак Лина

Окказионализмы в современном языке (структуры, особенности, значения) Диссертация на соискание степени кандидата филологических наук, Бэлць 2024

Структура диссертации. Данное исследование включает аннотации на румынском, русском, английском языках; введение; четыре главы; общие выводы и рекомендации; библиографию из 176 наименования; 11 литературных и 22 публицистических источников; 1 рисунок, 3 таблицы, 1 приложение. Основной текст содержит 159 страницы, декларацию об ответственности и резюме автора. Результаты опубликованы в 21 научных статьях.

Ключевые слова: окказионализм, неологизм, потенциальное слово, способы словообразования окказионализмов, типы окказионализмов, парадигматический аспект, синтагматический аспект, функции окказионализмов, лексикализация.

Область исследования: лексикология, семантика, стилистика, лексикография.

Цель исследования: профилирование статуса окказионализмов как факта речи, с малыми шансами покинуть периферию лексики, выделение их речевых особенностей, места и роли в коммуникативных актах, а также перспектив их лексикализации.

Задачи исследования: выявить и определить особенности окказионализмов, раскрыв их статус по отношению к смежным явлениям (неологизмам, потенциальным словам, узуальным словам); уточнить типологию окказионализмов, включая тематические направления, установленные на основе доминирующей семы; систематизировать способы образования окказионализмов; описать парадигматические и синтагматические аспекты окказионализмов; выявить роль и функции окказионализмов в речевых актах с выяснением шансов принятия данных лексических единиц в словарный состав рум. яз.

Научная новизна и оригинальность диссертации заключается в инновационном подходе к окказиональному слову с понятийной, структурной, тематической, парадигматической, синтагматической, контекстуальной и прагматической точек зрения.

Полученные результаты, способствующие решению поставленной научной задачи, заключаются в раскрытии явления лексической окказиональности в современном языке, путем рассмотрения фундаментальных аспектов, связанных со структурно-семантическими и стилистическими особенностями этих лексических единиц, описав их функции в речевых актах и наметив условия их возможного включения в систему языка.

Теоретическая значимость исследования. В теоретическом плане диссертация отличается тем, что в ней представлено исследование статуса окказионального слова путем отграничения его от смежных явлений с целью выявления творческих возможностей языковой системы и выяснения путей развития и обогащения актуального словарного состава румынского языка.

Практическая значимость исследования заключается в том, что рассмотренные в структурном, тематическом, парадигматико-синтаксическом и прагматическом аспектах факты речи, сформулированные рассуждения и выводы в совокупности с полученными результатами могут быть использованы для исследования и углубления знаний о динамике языка, для разработки материалов курсов общего языкознания, лексикологии, типологии, учебников, словарей, научных работ различного характера, в том числе связанных с контрастивным анализом лексики различных языков, и др.

Внедрение научных результатов. Результаты изыскания могут быть использованы при составлении словарей неологизмов румынского языка, при пополнении и обновлении курсов по лексикологии и стилистике, по культуре речи. Итоги нашего исследования нашли отражение в 21 публикации и нескольких презентациях на национальных и международных научных конференциях.

ANNOTATION
Cabac Lina
Nonce-Words in Modern Language (Structures, Features, Values)
Ph. D. Thesis in Philology, Bălți 2024

Structure of Dissertation. This research paper includes annotations in Romanian, Russian, English; an introduction; four chapters; general conclusions and recommendations; bibliography of 176 titles; 11 literary sources and 22 mass-media titles; 1 figure, 3 tables, 1 appendix. The main text comprises 159 pages, a declaration of responsibility and the author's CV. The results are published in 21 scientific articles.

Key words: nonce word, neologism, potential word, means of nonce word formation, types of nonce words, paradigmatic dimension, syntagmatic dimension, functions of nonce words, lexicalization.

Field of study: lexicology, semantics, stylistics, lexicography.

The aim of the research is to profile the status of nonce words as a speech fact, which is unlikely to leave the peripheral zone of vocabulary, highlighting their verbal particularities, their place and role in communicative acts, as well as their canonization perspectives.

The objectives of the research: to define and identify the peculiarities of nonce words, revealing their status in relation to associated phenomena (neologisms, potential words, usual words); to specify the typology of nonce words, including the thematic areas established on the basis of the dominant seme; to systematize the means of formation of nonce words; to describe the paradigmatic and syntagmatic aspects of nonce words; to analyze the role and functions of nonce words in speech acts with the elucidation of the chances of acceptance of these lexical units in the vocabulary of the Romanian language.

The scientific novelty and originality lies in its innovative approach to the nonce word from a notional, structural, thematic, paradigmatic, syntagmatic, contextual and pragmatic point of view.

The results obtained that contribute to the solution of the scientific problem consist in elucidating the phenomenon of lexical occasionality in modern language by addressing the fundamental aspects related to the structural-semantic and stylistic peculiarities of these lexical units, by describing their functions in speech acts and by outlining the conditions for their eventual acceptance in the language system.

The theoretical value. From a theoretical point of view, the thesis is distinguished by the fact that it presents a study of the status of the nonce word by delimiting it from associated phenomena with the intention of highlighting the creative possibilities of the language system and elucidating the ways of development and enrichment of the current vocabulary of the Romanian language.

The applied value of the research derives from the observation that the speech facts examined from a structural, thematic, paradigmatic-syntagmatic and pragmatic point of view, the reflections and conclusions formulated, in conjunction with the results obtained, could be used to investigate and deepen the knowledge of language dynamics, to develop course materials for general linguistics, lexicology, typology, textbooks, dictionaries, scientific works of various kinds, including those related to the contrastive analysis of the vocabulary of various languages, etc.

Implementation of the scientific results. The results of this research can be of real use in the elaboration of dictionaries of neologisms of the Romanian language, in the completion and updating of courses in lexicology and stylistics, in speech culture. The results of our scientific approach have been reflected in 21 publications and several presentations at national and international scientific events.

INTRODUCERE

Obiectul de cercetare. După cum se știe, vocabularul oricărei limbi se află într-o permanentă schimbare. Diversificarea și îmbogățirea lui se face pe multiple căi, una dintre ele – și încă foarte productivă – se referă la unitățile lexicale create, cu sau fără respectarea normelor lingvistice, într-o anumită situație comunicativă. În cele ce urmează, ne vom pronunța pe marginea comportamentului unităților care, inițial, se află „în starea de *hapax* dacă nu sunt reluate de alții, adică este un fapt în vorbirea acestui autor, a acestui vorbitor” [Coșeriu 2004a, p. 126]. Așadar, obiectul de investigație al tezei noastre îl constituie stratul lexical *ocazional*, examinat sub aspectul particularităților lui semantico-structurale și stilistice, evidențiindu-se specificitatea lui în raport cu alte unități lexicale.

Actualitatea și importanța problemei abordate. Studiul efectuat se impune printr-o viziune de ansamblu asupra cuvântului ocazional, punându-se un accent deosebit pe problema delimitării ocazionalismului de fenomenele limitrofe, cu care el este, uneori, identificat. Această modalitate de interpretare a creațiilor ocazionale ne-a permis să le examinăm nu doar ca fenomene „în sine”, dar în raport cu alte fenomene lingvare. Actualitatea diverselor aspecte, legate de fenomenul în cauză, derivă nu numai din faptul că vocabularul „este în multe privințe un domeniu încă insuficient explorat” [Coteanu *et alii*, p. 3], dar și din determinarea incertă a locului și a rolului pe care îl au cuvintele ocazionale în sistemul limbii, în general, și în cel lexical, în special. Necesitatea investigării ocazionalismelor e dictată atât de analogia cu alte fenomene de limbă, dar și de specificul lor, deoarece acestea, în raport cu fenomenele adiacente, comportă particularități structurale, semantice, gramaticale, funcționale etc. Semnificația demersului nostru științific ține și de conștientizarea adevărului că limba română este „nu doar ce s-a spus până acum, ci tot ce s-a spus în egală măsură cu ce se poate spune de acum încolo” [Coșeriu 1994, p. 26]. Putem deduce, așadar, că lucrarea conține informații ce vizează nu numai „inventarul” ocazional existent, dar și virtualitățile sistemului de formare a unor noi cuvinte ocazionale.

În acest sens, menționăm că în teză se realizează o **abordare inovatoare** (cel puțin, în spațiul științific românesc) a fenomenului glotic ocazional în opoziție cu alte straturi lexicale, în special cu cel neologic și potențial, argumentându-se necesitatea delimitării implicit și a noțiunilor respective. Importanța problematicii abordate mai rezidă în faptul că rezultatele obținute pot servi drept punct de reper nu numai pentru precizarea mai riguroasă a statutului unităților investigate, dar și pentru abordarea sistemică a limbii, atât în ansamblul ei, cât și în

ceea ce privește părțile ei componente. Totodată, studiul în cauză, luând în calcul „dimensiunea viitoare” a oricărei limbi, despre care vorbea prof. E. Coșeriu, facilitează schițarea perspectivelor de examinare a ocazionalismelor, precum și a cauzelor de apariție și de funcționare a lor în procesul de comunicare.

Scopul și obiectivele cercetării. Scopul studiului este de a profila statutul ocazionalismului ca fapt de vorbire, ce are șanse reduse de a părăsi zona periferică a vocabularului, reliefând particularitățile lui verbale, locul și rolul lui în actele de comunicare, precum și perspectivele de canonizare ale acestuia.

Realizarea scopului trasat presupune luarea în discuție a mai multe **obiective** – atât de ordin general, cât și de ordin particular, dintre care, mai importante, menționăm următoarele:

- a) punerea în valoare nu numai a complexității vocabularului limbii române, dar și a caracterului inovațional al acestuia;
- b) scoaterea în evidență a necesității de a valorifica achizițiile teoretice și rezultatele cercetărilor anterioare, atât din țară, cât și de peste hotare, privind esența ocazionalismelor;
- c) determinarea statutului cuvintelor ocazionale în raport cu fenomenele adiacente;
- d) efectuarea unor clasificări, sub diferite aspecte, ale cuvintelor ocazionale;
- e) identificarea modelelor de formare a ocazionalismelor și a gradului lor de productivitate;
- f) precizarea rolului formei interne a cuvântului în procesul de formare a ocazionalismelor;
- g) analiza funcțiilor ocazionalismelor în actele concrete de comunicare;
- h) reliefașarea importanței motivării obișnuite a cuvântului în procesul de decodare a sensului ocazionalismelor;
- i) stabilirea potențialului expresiv și pragmatic al cuvintelor ocazionale;
- j) determinarea factorilor, premiselor și a cauzelor creării ocazionalismelor;
- k) examinarea posibilităților de trecere a cuvântului ocazional în categoria celor potențiale și, eventual, în cea a neologismelor.

Ipoteza cercetării. Complexitatea problematicii și abordarea ei ne-a determinat să adoptăm următoarea ipoteză: apariția și utilizarea ocazionalismelor e un produs al valorificării multiplelor resurse ale limbii, prin care vorbitorii își realizează, într-un mod inventiv și conștient, intențiile comunicative.

Metodele de investigare. Suportul metodologic al reflecțiilor noastre cu privire la problematica abordată, precum și al analizei materialului faptic, excerptat, cu precădere, din

publicistică și, într-o măsură redusă, din literatura artistică contemporană îl constituie, în primul rând, opiniile și sugestiile cercetătorilor în domeniul teoriei limbii, lexicologiei, semasiologiei, onomasiologiei, gramaticii, stilisticii, culturii vorbirii, procedeele de îmbogățire a vocabularului ș.a. Sursele teoretice consultate au facilitat investigarea multor aspecte luate în discuție și au favorizat apariția altora noi, dar, în multe privințe, au și determinat direcția cercetării și au influențat formularea concluziilor de rigoare.

Pentru realizarea demersului nostru am luat drept puncte de reper lucrările de referință din domeniul teoriei lingvistice (E. Coșeriu, H. Paul, F. de Saussure, E. Sapir), al lexicologiei (S. Berejan, N. Corlăteanu, V. Bahnaru, Gh. Popa, R. Zafiu, Th. Hristea, A. Stoichițoiu-Ichim, I. Manoli, A. Lâkov, V. Lopatin, P. Štekauer, L. Bauer, J.-F. Sablayrolles, P. Hohenhaus), al teoriei textului (E. Coșeriu, T. van Dijk, R. de Beaugrande, W. Dressler, R. Barthes, M. Foucault, R. Carter), al semanticii (V. Păcuraru, D. Sperber, D. Wilson, S. Löbner, J. Lyons), al stilisticii (D. Irimia, I. Milică, M. Got), precum și din cel al cercetărilor ocazionalismelor, efectuate în alte limbi (W. Fleischer, I. Barz, W. Motsch, T. Schippan, H. Elsen, Ch. Wanzeck, V. Jesenšek, A. Christofidou, S. Tomášiková, Ch. Horst).

La elaborarea studiului am făcut uz de următoarele **metode**: *documentarea științifică*, care este o modalitate importantă pentru înțelegerea în fond a problematicii. În acest context, n-am putut face abstracție nici de *metoda analizei și generalizării teoretice*, ce se află, de regulă, la baza tuturor cercetărilor științifice. Pentru a analiza faptele concrete de limbă, asigurând generalizarea lor eficientă, am utilizat *metoda inductivă*. Totodată, am recurs și la *metoda deductivă*, care ne-a permis scoaterea în evidență a particularităților fenomenului cercetat. Necesitatea de a determina specificul cuvântului ocazional, precum și trăsăturile lui definitorii în raport cu fenomenele glotice adiacente (cuvintele potențiale, neologismele) ne-a determinat să utilizăm *metoda comparativă*. De real folos s-a dovedit a fi și *metoda modelării*, întrucât lexicul ocazional, fără îndoială, este format în baza anumitor modele structurale, ce aparțin sistemului limbii, în care unitățile date pot pătrunde. E de la sine înțeles că s-a recurs permanent la *metoda observației* pentru a realiza ulterior o descriere minuțioasă a materialului faptic. Prezentarea în evoluție a fenomenului de vorbire în discuție n-ar fi fost posibilă fără aplicarea *metodei statistice*, în calitate de reper obiectiv pentru analiză.

Noutatea științifică și originalitatea studiului rezidă în analiza complexă a cuvântului ocazional, prin care ne-am propus elucidarea următoarelor aspecte novatoare:

a) delimitarea și definirea termenului *ocazionalism* în raport cu alte fenomene glotice (neologismul, cuvântul potențial, cuvântul canonic etc.);

- b) glosarea, analiza și clasificarea unui corpus numeros de ocazionalisme, selectat din presă, emisiuni TV, opere literare, precum și din surse online;
- c) determinarea funcțiilor ocazionalismelor în context;
- d) clasificarea pluriaspectuală a ocazionalismelor;
- e) examinarea particularităților structurale, gramaticale și semantice ale ocazionalismelor;
- f) reliefaarea condițiilor de interpretare și a șanselor de acceptare în limbă a ocazionalismelor.

Importanța științifico-teoretică a cercetării. Din perspectivă teoretică, importanța tezei rezidă în determinarea statutului cuvântului ocazional în sistemul mijloacelor de comunicare, reliefaând specificul acestui fenomen glotic. Semnificația teoretică a prezentului demers este determinată și de faptul că, în lucrare, sunt puse în discuție și posibilitățile sistemului limbii de a crea unități lexicale noi.

Valoarea aplicativă a lucrării. Rezultatele investigației pot servi drept punct de reper nu numai pentru stabilirea statutului unităților ocazionale în cadrul sistemului lexical, dar și pentru conturarea frontierelor dintre diferite straturi lexicale. Rezultatele obținute au fost aplicate sau sunt în curs de aplicare la elaborarea cursului de lexicologie și stilistică, a seminarelor opționale/speciale de lexicologie, lexicografie, semantică, cultura vorbirii etc., precum și la scrierea diverselor lucrări (de licență, de masterat) ce iau în dezbatere aspecte legate de inventarul lexical și stratul stilistic al vocabularului limbii române. Materialul faptic colectat prezintă o sursă bogată pentru elaborarea unui eventual dicționar de cuvinte ocazionale.

Aprobarea rezultatelor cercetării a avut loc:

- în cadrul conferințelor cu statut național: Colocviul științific *Orientări actuale în cercetarea doctorală* (ediția a II-a), Bălți, 2012; Simpozionul Național *Probleme de filologie și traductologie*, Bălți, 2013; Colloquia Professorum *Tradiție și inovare în cercetarea științifică* (ediția a IV-a), Bălți 2013; Colocviul științific *Orientări actuale în cercetarea doctorală* (ediția a III-a), Bălți, 2013; Colocviul științifico-practic *Rolul profesorului în procesul predării limbii străine în contextul integrării europene*, Chișinău, 2014; Conferința Științifică *Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice*, Bălți, 2014; Colocviul științifico-practic *Aspecte lingvistice și glotodidactice în predarea limbilor străine*, Chișinău, 2015; Conferința Științifică națională cu participare internațională *Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice* (ediția a IV-a), Bălți, 2017; Conferința Științifică națională cu participare internațională *Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice* (ediția a V-a), Bălți, 2018; Conferința Științifică națională

cu participare internațională *Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice* (ediția a VII-a), Bălți, 2020.

- în cadrul conferințelor cu statut internațional: Colocviul Internațional *Filologia secolului al XXI-lea* (ediția a V-a), *Creativitatea lingvală: de la semn la text*, Bălți, 2012; Colocviul științific internațional *Reverberații ale modelului cultural francez în context european și universal*, Bălți, 2013; Conferința științifică internațională *Probleme actuale de Lingvistică și Glotodidactică*, Chișinău, 2014; Colocviul cu participare internațională *Filologia modernă: realizări și perspective în context european* (ediția a VIII-a), Institutul de Filologie al AȘM, Chișinău, 2014; Colocviul cu participare internațională *Filologia modernă: realizări și perspective în context european* (ediția a IX-a), În memoria acad. Nicolae Corlăteanu, Institutul de Filologie al AȘM, Chișinău, 2015; Conferința Științifică cu participare internațională *Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice* (ediția a II-a), Bălți, 2015; Conferința Științifică cu participare internațională *Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice* (ediția a III-a), Bălți, 2016; Third International Spring Symposium *Time for Challenges and Changes in the Teaching World*, Bălți, 2017; Internationale Konferenz *Interkulturelle und transkulturelle Dimension im Linguistischen kulturellen und historischen Kontext*, Pardubice (Cehia), 2017; Die V. Jahrestagung des Forschungszentrums *Deutsch in Mittel-, Ost- und Südeuropa* (FZ DiMOS), Regensburg (Germania), 2018; Conferința științifică cu participare internațională *Profesorul și savantul Irina Condrea – prezență remarcabilă în mediul academic și cultural din Republica Moldova*, Chișinău, 2019; Conferința internațională *Metaforă, spațialitate, discurs* (ediția a V-a), Constanța (România), 2021; Conferința științifico-practică internațională *Adaptabilitatea – Competență SOFT în atingerea sustenabilității în context (post)pandemic: abordări interdisciplinare*, Bălți, 2022.

Per ansamblu, diverse aspecte ale cuvintelor ocazionale și-au găsit reflectare în 21 publicații, a căror listă o prezentăm în anexă.

Structura tezei. Teza include: 3 adnotări în limbile română, engleză și rusă; introducere; 4 capitole; concluzii generale și recomandări; 176 de referințe bibliografice; 1 figură, 3 tabele, 1 anexă; declarația privind asumarea răspunderii; CV-ul autorului.

În **Introducere** este motivată alegerea temei de cercetare, actualitatea și noutatea ei științifică; sunt precizate scopul, obiectivele și problema-cheie, fiind identificate modalitățile de soluționare a lor; este dezvoltat suportul metodologic, ce a stat la baza demersului nostru.

Capitolul 1, Cuvântul ocazional: repere teoretice, conține șase subcapitole. În primul subcapitol, sunt relevate viziunile lingvistice și lexicografice asupra termenului ocazionalism și

se precizează definiția acestuia. În cel de-al doilea subcapitol, sunt scoase în evidență particularitățile și trăsăturile distinctive ale ocazionalismelor ca fapte de vorbire. Al treilea subcapitol pune în dezbatere delimitarea termenului ocazionalism de fenomenele lingvistice adiacente: cuvânt uzual (canonic), cuvânt potențial și neologism. Subcapitolul patru descrie complexitatea fenomenului inovațiilor lexicale, iar, în subcapitolul cinci, o atenție deosebită este acordată expunerii factorilor ce determină apariția cuvintelor ocazionale. În subcapitolul șase, este discutat fenomenul ocazionalității drept realizare în vorbire a posibilităților sistemului limbii și sunt elucidate gradele de ocazionalitate.

Capitolul 2, *Tipologia ocazionalismelor*, conține trei subcapitole, în care, în primul rând, prezentăm clasele de ocazionalisme din perspectiva formării cuvintelor. În subcapitolul al doilea este expusă clasificarea structurală a ocazionalismelor, punând accent, în special, asupra definirii ocazionalismelor lexicale, semantice, frazeologice, gramaticale, fonetice și grafice. În subcapitolul al treilea, sunt conturate, din perspectivă onomasiologică, un șir de clase tematice de ocazionalisme, identificate în baza semului dominant al cuvântului format.

Capitolul 3, *Mijloacele de formare a ocazionalismelor*, descrie modelele și instrumentele morfologice, semantice și sintactice, utilizate în crearea acestor unități verbale. Astfel, în subcapitolul unu sunt relevate aspectele motivării ocazionale. În subcapitolul doi, este pusă în discuție și descrisă derivarea, ca mijloc și model în a cărei bază se creează ocazionalismele. Subcapitolele 3-9 relevă particularitățile formării acestor unități verbale inedite prin procedeele de compunere, contaminare, conglomerare, împrumut și calc, deraiere lexicală, modelare grafică (grafism) și derivare semantică, care s-au dovedit a fi instrumente destul de productive pentru limba română.

Capitolul 4, *Ocazionalismele din perspectivă comunicativ-pragmatică*, pune în discuție aspectele semantice, paradigmatică și sintagmatică ale cercetării ocazionalismelor. Acest capitol este divizat în trei subcapitole. Astfel, în subcapitolul unu sunt elucidate aspectele semantice ale studiului ocazionalismelor cu descrierea detaliată a procesului de formare a sensului ocazionalismului. În cel de-al doilea subcapitol este expusă dimensiunea paradigmatică și sintagmatică a ocazionalismelor, sunt scoase în evidență o serie de relații paradigmatică și sintagmatică, în care intră ocazionalismele într-un context. Comportamentul ocazionalismelor în actele de comunicare este elucidat în subcapitolul al treilea, fiind profilate funcțiile ocazionalismelor în context și condițiile de decodificare a acestor unități lexicale.

În **Concluzii generale și recomandări** am prezentat o sinteză a rezultatelor obținute, un breviar al celor mai importante aspecte descriptive ale unităților lexicale ocazionale. De

asemenea, am formulat perspectivele de cercetare ulterioară a problemei și am enunțat recomandări privind aplicarea rezultatelor investigației.

Bibliografia conține 176 de titluri, prezentate în ordine alfabetică în limbile română, germană, engleză, franceză și rusă, ce au servit drept suport teoretic și aplicativ în procesul de elaborare a tezei; sunt prezentate, de asemenea, sursele literare și publicistice, din care au fost excerptate exemplele utilizate în lucrare.

Anexa conține un glosar de unități lexicale ocazionale, prezentat în ordine alfabetică, fiecare termen fiind însoțit de o succintă explicație.

1. CUVÂNTUL OCAZIONAL: REPERE TEORETICE

1.1. Considerații preliminare

Vocabularul oricărei limbi se află într-un continuu proces de dezvoltare și diversificare. Dinamica realităților, mai ales la etapa actuală, impune apariția în limbă a unor noi cuvinte¹ care urmăresc un singur scop: de a denumi anumite realii neînregistrate în alte etape ale dezvoltării societății. Pe lângă aceasta, poate fi observată și tendința de extindere a sensului multor unități lexicale deja înregistrate de lucrările lexicografice. Aceste fenomene ne demonstrează elocvent legătura strânsă ce există între dezvoltarea societății și schimbările din limbă. După cum menționa H. Paul, „posibilitatea de a achiziționa ceva nou este prezentă întotdeauna, chiar și atunci când individul posedă deja o experiență bogată, nemaivorbind de modificările în procesul de folosire a formelor lingvare sau a noilor variații ale elementelor vechi” [Paul, p. 24-25].

Trebuie să menționăm că nu doar necesitatea pur practică de a da nume unor realii impune anumite schimbări de vocabular, dar și dorința firească a omului de a-și exprima propriile opinii, atitudini, intenții, emoții etc. Când aceste mijloace de limbă sunt (sau doar par a fi) insuficiente, vorbitorul, efectiv, ca fire creatoare, inventează mijloace proprii pentru a-și atinge scopul propus, fiind pus uneori în situația de a încălca regulile stabilite de sistemul lexical al limbii. Aceste cuvinte inventate sunt formate la un moment dat, pentru o situație dată, cu un scop anumit și care, într-o altă împrejurare n-ar avea șanse de a fi folosite. Și e tot atât de adevărat că „nu tot ce este posibil, adică virtual, devine fapt de limbă sau fapt de normă, fiindcă este vorba de acceptabilitatea acestor cuvinte” [Coșeriu 2004a, p. 127].

Referindu-ne la schimbările lingvare, putem menționa caracterul succesiv al acestora. Cu alte cuvinte, finalitatea unui fenomen devine o primă cauză pentru apariția unei alte schimbări. „Faptele lingvistice, menționează E. Coșeriu, există pentru că vorbitorii le creează pentru ceva și ele nu sunt nici « produse » ale unei necesități fizice, exterioare vorbitorilor înșiși, nici « consecințe necesare și ineluctabile » ale unei stări de limbă anterioare. Unica explicație propriu-zis «cauzală» a unui fapt lingvistic nou este că libertatea l-a creat cu o anumită finalitate” [Coșeriu 1997, p. 177]. Această observație coșeriană, cu evidentă nuanță concludivă, presupune abordarea schimbărilor de limbă la nivel de creație individuală, proprie spiritului uman.

---

¹Amintim aici de remarcă lui Th. Hristea referitoare la termenii „cuvânt” și „lexem”, care propune de a-i considera sinonimici din motiv că tendința de a distinge termenul „lexem”, ca aparținând lexicului, de termenul „cuvânt”, ca aparținând vocabularului, este încă foarte opacă în lingvistica românească. Specificul lucrării ne permite să nu facem distincția dintre lexicul limbii și suma de vocabulare existente (de ex., vocabularul politic, economico-financiar, sportiv ș.a.). De aceea, vom folosi acești doi termeni în mod alternativ [Hristea 1984, p. 8-9].

Găsim rezonabil a invoca reflecția lui E. Coșeriu cu privire la diferența dintre *schimbare* și *inovație* („Tot ceea ce, în spusele unui vorbitor, se îndepărtează – ca mod lingvistic – de modelele existente în limba în care se stabilește conversația poate fi numit *inovație*” [*ibidem*, p. 70]), specificând că fenomenul lingval studiat în cadrul prezentei teze se încadrează, având „actele în regulă”, în categoria inovațiilor lexicale, în timp ce difuzarea, răspândirea acestor inovații, denumită de E. Coșeriu „adoptare”, reprezintă o schimbare: „Schimbarea lingvistică reprezintă difuzarea sau generalizarea unei inovații, adică implică, în mod necesar, o serie de adoptări succesive. Asta înseamnă că, în ultimă analiză, orice schimbare este, la origine, o *adoptare*” [*ibidem*, p. 71]. Pentru exemplificare: cuvântul *mineriadă*, inițial fiind ocazionalism, a intrat mai târziu în vocabularul exemplar românesc.

Nu putem neglija, în această ordine de idei, nici „valoarea” erorii în cadrul formării unităților lexicale respective. Menținându-ne în limitele tematicii abordate, vom ține cont doar de „erorile creatoare”, considerând celelalte greșeli ca fiind simple exemple de insuficiență de cultură și educație a „producătorilor” lor. Cu referire la aceste erori, E. Coșeriu menționează că „fiecare noutate, fiecare act lingvistic aberant, care se înregistrează într-o limbă, constituie o «eroare» din punctul de vedere al sistemului anterior considerat ca normă; însă aceste așa-zise «greșeli» (sau cel puțin multe din ele) sunt cele care, răspândindu-se, sunt acceptate ca norme noi și ajung să constituie elemente regulate ale sistemului pe care ele însele l-au modificat” [Coșeriu 1999a, p. 74-75].

1.2. Din istoricul problemei

Împărtășind punctul de vedere conform căruia termenul ce denumește un anumit fenomen de limbă nu trebuie să creeze ambiguități de înțelegere și de interpretare, iar, totdeauna, trebuie să exprime particularitățile definitorii ale fenomenului respectiv, vom menționa că „utilizarea unui termen deja existent sau crearea altuia nou trebuie să fie motivată de realitatea glotică desemnată, pentru ca termenul respectiv, la rândul său, să contribuie la elucidarea și profilarea fenomenului de limbă studiat” [Popa 2007, p. 58-59]. Altfel zis, folosirea adecvată a termenului pentru desemnarea unui fenomen al limbajului este o premisă de succes pentru înțelegerea sa de ansamblu. În procesul studiului am depistat un șir întreg de termeni utilizați pentru a denumi unitățile lexicale luate în discuție: *ocazionalism* (S. Berejan, I. Melniciuc, N. Corlăteanu, V. Bahnaru, Gh. Popa, A. Vulpe, M. Onofraș), *cuvânt-hapax*, *invenție ad-hoc* (V. Molea), *inovație lexicală* (I. Druță), *inovație individuală*, *creație individuală a autorului*, *cuvânt efemer*, *efemeridă lexicală* (Th. Hristea, R. Zafiu, B. Croitor), *neologism literar*, *neologism stilistic* (I.

Manoli, S. Dobrin), *cuvânt recent* (F. Dimitrescu), *cuvânt-meteor, egologism, cuvânt „aventurier”* ș.a. În lucrarea de față, dăm preferință termenului *ocazionalism*, invocând doar trei argumente în acest sens: 1) termenul este motivat de faptul că apare cu o anumită „ocazie” și, nu de puține ori, odată cu dispariția acestei ocazii poate să dispară și unitatea respectivă; 2) termenul se înscrie pe linia simetriei privind formarea termenilor (baza + sufixul *-ism*); 3) cuvintele ocazionale, ca și celelalte tipuri de cuvinte, pot trece, cu timpul, în alte straturi lexicale.

Ca atare, noțiunea de *ocazionalism* e cunoscută în cercurile lingvistice deja în sec. al XIX-lea, fiind pusă în circulație de lingvistul german H. Paul în 1880.

În lingvistica românească, ocazionalismele sunt descrise drept fapte marginale, atestate pe paginile presei și a operelor literare, fără a se concretiza specificul lor. Astfel, în „Vocabularul românesc contemporan”, autorii V. Șerban și I. Evseev includ cuvintele ocazionale în periferia vocabularului românesc, alături de „cuvintele ce au început să se învechească, precum și cele ieșite din uz sau foarte recente” [Șerban, Evseev, p. 107]. Delimitând două grupuri mari de cuvinte din vocabular – *esențiale* și *accidentale* – cercetătorii menționați includ în categoria cuvintelor accidentale cuvintele „străine strecurate în limbă, cele artificiale, inventate”, care pot fi schimbate și depind de circumstanțe ocazionale. Totodată, cuvintele ocazionale sunt contrapuse „celor care au o mare stabilitate, nefiind legate de circumstanțe ocazionale” [*ibidem*, p. 108].

În „Dicționarul explicativ uzual al limbii române”, găsim o succintă mențiune a termenului *ocazionalism*: „element apărut ocazional într-un sistem (mai ales în limbă)” [DEULR, p. 374]. E o mențiune pe cât de simplistă, pe atât de discutabilă, fără a face barem aluzie la specificul ocazionalismului ca fapt de vorbire, dar nu de limbă.

N. Corlăteanu consideră ocazionalismele „niște neologisme, dar care nu capătă răspândire generală în limbă, ci apar la un moment dat într-un singur text sau o singură dată doar la un singur vorbitor” [Corlăteanu, p. 82], evidențiind caracterul efemer al lor, fără a le circumscrie, însă, unei categorii lexicale de sine stătătoare.

S. Berejan ia în discuție ocazionalismul doar cu referire la transferul ocazional de sens între cuvinte. El precizează că ocazionalismele sunt fapte de vorbire, iar „utilizarea lor [a cuvintelor obișnuite – L.C.] cu un sens străin pentru sistemul limbii se bazează, în asemenea cazuri, doar pe o imagine creată ocazional de vorbitori, faptul căpătând uneori o oarecare generalizare restrânsă” [Berejan 2001a, p. 35]. Bazându-se pe ideea saussuriană că fenomenele de vorbire care, de regulă, sunt creații individuale, nu trebuie luate în considerare la studiul limbii, S. Berejan propune de a face abstracție de la cercetarea acestor fenomene în cadrul

sistemului limbii și de a le include în stilistică, căci „stilistica reprezintă tocmai lingvistica ocazionalismelor, inclusiv a celor integrate deja în sistem” [*ibidem*].

Tot în domeniul stilisticii include ocazionalismul și I. Manoli. Astfel, prin ocazionalisme sunt definite „creațiile cu caracter rar, aparținând unui autor și unui context individual”. Considerând insuficientă valoarea semantică a termenului invocat pentru redarea acestui fapt de vorbire într-un text literar sau publicistic, autorul propune termeni echivalenți ce se regăsesc în literatura lingvistică: *creație individuală*, *neologisme stilistice*, *neologisme de autor*, *creații de autor*. În același articol lexicografic sunt date și anumite caracteristici specifice fenomenului respectiv: 1) crearea/inventarea pentru „exprimarea unui referent sau sens nou, absolut conotativ, afectiv sau emotiv, expresiv sau imaginat” și 2) dependența de raportul dintre cuvinte și obiecte, expresivitate și afectivitate [Manoli 2017, p. 353].

În unele lucrări se evidențiază caracterul efemer și original al ocazionalismelor [Onofraș; Badea], în altele se pune accentul pe caracterul inovațional și chiar creativ al acestor unități lexicale [Cenac; Cernăuți-Gorodețchi; Druță].

În cercetările lexicologice din spațiul rus, termenul *ocazionalism* este utilizat încă din anii 20 ai secolului trecut (a se vedea [Фельдман, p. 64-73]). Mai multe discuții au fost cauzate de problema integrării sau excluderii acestor lexeme în/din categoria neologismelor.

Un aport substanțial la definirea acestei categorii lexicale l-au avut mai mulți cercetători. Astfel, V. Lopatin menționează noutatea ocazionalismului ca o trăsătură distinctivă, ce-l deosebește de alte clase lexicale (cum ar fi, de exemplu, neologismele). Ocazionalismele, fiind creații ce „deservesc” un anumit context, o situație specifică, nu pretind la încetățenirea în limbă, iar de aici și concluzia: ocazionalismele sunt cuvintele care nu-și pierd noutatea, sunt percepute ca noi, indiferent de timpul când au fost create [Лопатин, p. 65].

A. Lâkov face o primă tentativă de a defini această categorie lexicală în baza sumei trăsăturilor distinctive, pe care le-a identificat în procesul cercetării. Fiind plasat în sfera periferică a vorbirii, cuvântul ocazional, afirmă cercetătorul, este o unitate expresivă a vorbirii, care se caracterizează prin nereproductivitate, nenormativitate și nominare facultativă [Лыков, p. 36].

În monografia sa, N. Babenko, după ce argumentează oportunitatea folosirii termenului *ocazionalism*, evidențiindu-l din multitudinea de termeni utilizați pentru desemnarea acestei categorii lexicale, concluzionează că formațiile ocazionale sunt cuvinte noi, care apar ca unități caracterizante (predicative), pentru care nu este importantă funcția de nominalizare (de identificare), ci funcția creatoare, activă [Бабенко, p. 2].

În lexicologia engleză s-a impus termenul *nonce-word* („cuvânt de ocazie”), care se referă, în general, la cuvintele folosite cu o anumită ocazie. Uneori, în categoria formațiilor ocazionale („*nonce-formations*”), se specifică în lucrarea *Handbook of Word-Formation*, sunt incluse lexemele irelevante din punct de vedere lingvistic, inovațiile stilistice ciudate, precum și lexemele ce cadrează perfect cu sistemul de formare a cuvintelor, cu șanse de a deveni „cuvinte potențiale” [Štekauer *et alii* 2005, p. 363].

Lingviștii englezi remarcă, printre altele, cu referire la cuvintele ocazionale, că acestea fiind creații spontane, formate pentru o anumită ocazie, „nu devin o parte a normei”. „Formațiile ocazionale, sunt cuvinte care nu fac parte din lexic nu din cauza proprietăților lor structurale, ci din motiv că sunt strâns dependente de context și nu dau dovadă de utilitate referențială într-un context general”, menționează J. Munat [Munat, p. 169]. Lesne se poate deduce că, lingviștii englezi optează pentru acceptarea, în clasa ocazionalismelor, atât a lexemelor formate prin încălcarea normelor lexicale, care au o tentă ludică, cât și a creațiilor ce apar în funcție de legile canonice de formare a cuvintelor. Trăsătura distinctivă a acestor formațiuni rămâne a fi „noutatea” lor, care este percepută, preponderent, sub aspect psiholingvistic, adică avem de a face cu ceva „nou”, ceva ce este creat în mod activ de către vorbitor.

Analizând lucrările lexicologice ale cercetătorilor germani, se poate observa atât utilizarea internaționalismului *Okkasionalismus*, cât și a termenilor sinonimici *Einmalbildung* („creație unică”) și *Gelegenheitsbildung* („creație ocazională”). În plus, lexicologia din spațiul germanofon prezintă o gamă largă de studii teoretice privind însuși fenomenul ocazionalității, calificat drept o categorie a *parole*.

Studiile lingviștilor W. Fleischer, I. Barz, W. Motsch, T. Schippan, H. Elsen, Ch. Wanzeck, V. Jesenšek ș.a. relevă, în special, particularitatea creativă, sporadică și incidentală a ocazionalismelor, dependența lor de context, funcția lor de completare a locurilor vacante din sistemul limbii și, nu în ultimul rând, funcția lor textuală. Se opinează, de asemenea, că ocazionalismele, prin opoziție cu cuvintele uzuale, se prezintă ca „elemente lexicale create ad-hoc pentru un context anume și care sunt încorporate în acest context” [Barz *et alii*, p. 181]. Nu au fost trecute cu vederea nici aspecte legate de diversitatea terminologică, utilizată pentru desemnarea fenomenului respectiv, justificată de perspectivele de abordare (despre alte detalii, a se vedea [Jesenšek]), de funcțiile textuale și stilistice ale ocazionalismelor etc. (a se confr. [Christofidou]).

Cercetătorii francezi, J.-F. Sablayrolles, F. Cusin-Berche și L. Guilbert, includ, de regulă, creațiile în discuție în categoria neologismelor de lux („*néologismes de luxe*”), iar în cazul dacă

este cunoscut autorul lexemului respectiv – în clasa neologismelor de autor („néologismes d’auteur”). Considerăm că, în cazul ocazionalismelor (al căror statut nu e recunoscut univoc), nu se justifică, din anumite puncte de vedere, utilizarea cuvântului *neologism*. Se știe doar că prin „neologism” este desemnată orice creație lexicală, recent apărută într-o limbă (indiferent dacă este un împrumut pe cale savantă sau un derivat format pe teren intern cu mijloacele proprii limbii respective) și are funcția de a completa lacunele lexicale în sistemul unei limbi. De obicei, aceste lexeme sunt incluse în dicționarele neologice. Însuși termenul „neologism”, în accepția pe care o are astăzi, invocă implicit conceptul de „necesitate”, fiind un cuvânt absolut necesar pentru a desemna o nouă realitate, fără de care procesul comunicării ar fi mai anevoios. Iar complementaritatea „de lux” conduce la o contradicție în sine pentru înțelegerea termenului, „de lux”, fiind incompatibil cu „necesar”. Și termenul „neologism de autor” ni se pare puțin potrivit pentru desemnarea faptului de vorbire analizat, deoarece literalmente include numai creațiile lexicale ale căror autori sunt cunoscuți, ignorându-se situațiile când aceștia rămân în anonim. Scoatem în evidență acest detaliu, deoarece înșiși unii lingviști pun la baza conceptului lor de cuvânt ocazional nu atât noutatea cuvântului creat, cât extravaganța și originalitatea sa, întrucât, susțin ei, noutatea percepției cuvântului trece, iar originalitatea, bizarul creației se păstrează (a se vedea [Elsen; Antiufeeva; Bauer; Munat]).

1.3. Particularitățile cuvântului ocazional

Înainte de a comenta particularitățile cuvintelor ocazionale, dorim să facem unele precizări. În literatura de specialitate se remarcă, pe bună dreptate, că ocazionalismul reprezintă un stadiu obligatoriu prin care trece orice fapt de vorbire, de la momentul creării lui până la momentul răspândirii lui printre vorbitori. Astfel, orice cuvânt folosit pentru prima dată poate fi considerat, *de facto*, un ocazionalism. L. Bauer, printre altele, concepe ocazionalismul ca o „treaptă” necesară în viața oricărui cuvânt, de la crearea acestuia până la instituționalizarea sa în mediul lingval al unei comunități [Bauer 2000, p. 834]. Așadar, lansăm ipoteza că orice fapt existent actualmente în limbă a trecut, inițial, prin „filtrul” ocazionalității, pentru ca, pe parcurs, să devină fapt de limbă cu „actele în regulă”. De exemplu, pentru denumirea științei despre limbaj, pe parcursul ultimilor două sute de ani, s-au folosit termenii *știința limbii*, *filologie*, *lingvistică*, *glotologie*, *glosologie*, *lingvatică*, *limbistică* ș.a., dar numai *lingvistică*, vorbind în termeni coșerieni, este un „cuvânt existent”, adică „ceva care s-a format și se întrebuințează” [Coșeriu 2004a, p. 126].

a) *Apartenența la domeniul vorbirii*

S-a menționat deja faptul că ocazionalismele, fiind creații efemere, unice în felul lor, aparțin planului vorbirii, care înregistrează toate faptele de limbaj produse de vorbitor în actele de comunicare. Vorbirea acumulează toate produsele activității de comunicare ale indivizilor, indiferent de faptul dacă au fost sau n-au fost respectate normele limbii respective. Anume apartenența la domeniul vorbirii e trăsătura de bază a cuvintelor ocazionale, iar celelalte caracteristici se prezintă drept niște manifestări concrete ale acestei trăsături mai generale. După cum menționează lingvistul A. Lâkov, cuvântul ocazional reprezintă, în esență, așadar, o contradicție între un fapt de vorbire și sistemul, și norma limbii, exprimând, într-o formă lingvală deosebită, o situație concretă, pentru care în limbă nu există sau încă nu există un termen specific. De exemplu: „Iar visul secular de a trăi din a lui Vodă pilă, dacă nu din a Domnului milă, ține bine și azi și, cum propaganda *bolșevNICă* („în stilul propagandei comuniste difuzate la canalul NIT” – L.C.)² îl scutură încă, prăfos, din aripile sale, reactivând nostalgiile *secerociocanice*, nici poporul nu se smulge din gravitația lejankăi pătimirii colective.” (Semn, 2010, nr. 2, p. 2); „Uite, el a înțeles!, mă dă Alec drept exemplu, arătându-mă din furculiță. Și nu-i deloc mai inteligent decât tine (acum o *înfurculițează* pe Lilia, mai sa-i scoată ochii)” (Goma 1999, p. 12).

„În vorbire, remarcă E. Coșeriu, sunt mii și mii de aceste fapte (care sunt în stare de *hapax*, dintre care fac parte și ocazionalismele – L. C.), care sunt justificate totdeauna de o intenție expresivă actuală și imediată și pe urmă dispar, fiindcă nu corespund unei necesități” [Coșeriu 2004a, p. 126].

b) *Unicitate funcțională*

Prin unicitatea funcțională a ocazionalismelor, înțelegem capacitatea lor de a-și menține instantaneitatea funcționării în context, ceea ce le permite să nu-și piardă noutatea odată cu trecerea timpului. Ocazionalismele autentice nu se supun modificărilor semantice și formale sub influența dezvoltării diacronice a limbii. De exemplu: „Daniel Ortega & Kăgăbăul cel *dzerjoberiandropik*” (Semn, 2010, nr. 2, p. 2); „În loc ca Basarabia să își impună regula în Transnistria, s-a întâmplat invers: cumva, Basarabia însăși *s-a transnistriizat*” (Timpul, 28.06.2023).

Folosirea ocazionalismelor în text permite exprimarea unicității situației create și a

---

²În scopul economisirii spațiului, am dat sensul ocazionalismelor doar în anumite situații; sensul tuturor ocazionalismelor utilizate în teză poate fi găsit în glosarul anexat.

caracterului ei concret, irepetabil, care nu poate fi redată prin intermediul cuvintelor canonice ca unități ale limbii (apropo, termenii *cuvinte-meteor*, *neologisme individuale*, despre care am amintit, scot în evidență tocmai această particularitate a ocazionalismelor).

c) *Nenormativitatea*

Nenormativitatea constituie o trăsătură distinctivă a ocazionalismului. Devierea de la normă este percepută atât ca factor constitutiv al cuvântului ocazional, cât și ca o formă de existență a acestuia în vorbire. E de la sine înțeles faptul că nu toate abaterile de la normele de exprimare pot fi considerate univoc creații ocazionale, dar numai cele care atrag atenția ascultătorului/cititorului asupra unui moment, a unei idei din text. Extravaganța formei și/sau a sensului poate exprima mult mai mult decât o lungă înșiruire de cuvinte despre faptele descrise. În felul acesta, devierea intenționată și motivată de la normele limbii, dacă este concepută în mod clar, îi atribuie cuvântului creat *ad-hoc* și o pronunțată notă expresivă, pe lângă valoarea lui informațională. De exemplu: „[...] dugheana prietenei noastre, *eghiptianca-roșie*” (Goma 1998, p. 17); „De atunci ne *iubiurăște* cu înfocare” (Pițu 2002, p. 88).

d) *Nereproductibilitatea*

Caracterul creativ al ocazionalismului, altfel zis, calitatea lui de a fi *făcut, creat, gândit, imaginat, verbalizat* într-un context specific îl deosebește de cuvântul canonic, care este *reprodus* într-un context sau altul.

Ocazionalismul, fiind un fapt de vorbire, nu poate fi reprodus, repetat într-un context sau altul, ci este, după cum se menționează în studiile lexicologice, creat din nou pentru fiecare context, pentru fiecare situație lingvală în parte. De exemplu: „Manualele erau și ele pline de *killereală*, vulturii zburau cu copilul în cioc, privighetoarea murea cu cârligul de la undiță înfipt în ochi” (*Camikaze*, 22.06.2011).

Unii cercetători consideră că ocazionalismele, similar cuvintelor canonice, pot fi reproduse în unele situații (contexte), dar trebuie să avem în vedere că există deosebire între reproductibilitatea veridică a cuvântului canonic de cvasi-reproductibilitatea cuvântului ocazional, particularitate ce poate fi numită „repetare”. „Cuvintele ocazionale, spre deosebire de cele canonice, menționează A. Lâkov, nu sunt reproduse, ci se repetă, sunt «citate» în mod intenționat cu un anumit scop” [Лыков, p. 12]. De exemplu: „Într-o primă fază am asistat – deloc surprinzător – la lansarea conceptului de „*bădescianism*”. Și evident, autorul nu putea fi decât unul dintre cei care văd în șeful statului, un idol, recte, Sever Voinescu. „Consider că în

partid (PD-L) nu există totuși suficient *băsescianism*, cred că s-ar cere ceva mai mult” – a postulat acesta” (*Cotidianul*, 27.02.2010); „Și nu e singura lecție de *băsescianism* feroce pe care o aplică tânărul lider politic: dacă rivalul este unul care ți-a fost extrem de apropiat, atunci trebuie să îl distrugi fără milă!” (*Cotidianul*, 3.03.2010).

e) *Apartenența individuală*

Ocazionalismele sunt creații ce-i aparțin unui autor, mai mult sau mai puțin cunoscut, vorbitorilor simpli. Tocmai această apartenență constituie o particularitate de bază și o condiție necesară pentru ca unitatea lexicală respectivă să rămână în categoria cuvintelor ocazionale. Firește că nu sunt cunoscuți autorii tuturor ocazionalismelor, mai ales luând în considerare faptul că ocazionalismele sunt creații ale vorbirii, iar „caracteristica vorbirii este libertatea combinațiilor” [Saussure, p. 136]. Doar grație surselor tipărite, este cunoscut autorul unui sau altui cuvânt ocazional. De exemplu: „[...] cum ne asigură consiliera *cotroceantică* crescută în seraiul nomenclaturist cu tot neamul ei de boieri-vechi și herodoți *ceașescolatri*” (Goma 1998, p. 23); „[...]”, iar fenomenul paranoiei hermeneutice, incontrolabil de Securime cât rumorile populare și anonime, dăduse totul peste cap: și pe cenzori și pe auctori și pe lectori și pe redactorii de carte și pe editori și pe *textouători* [...]” (Pițu 2002, p. 79).

Deși informația referitoare la autorul ocazionalismului este importantă, ea ține de competența lingviștilor, etimologilor, iar pentru vorbitorii de limbă prezintă doar o curiozitate lingvistică și nu este o condiție obligatorie pentru funcționarea unității lexicale în context. Mai ales că în memoria colectivă rămân, de cele mai dese ori, creațiile ocazionale aparținând, în mod special, scriitorilor și mai puțin cele create de publiciști și jurnaliști.

Particularitățile cuvântului ocazional, indicate în punctul d) și e), se condiționează reciproc, or ocazionalismul, fiind un produs al creativității individuale a vorbitorului posedă atât un caracter creativ, unic, cât și un creator, bine cunoscut sau anonim, aparținând mereu autorului său în situația respectivă.

f) *Expresivitatea*

Din trusa particularităților ocazionalismelor, face parte și expresivitatea: se prezintă nu numai ca o trăsătură specifică principală a ocazionalismului, dar și drept motive de creare a lui. În procesul de căutare a „cuvântului potrivit la locul potrivit”, îl pune pe vorbitor în situația de a se confrunța cu lipsa acestuia pentru desemnarea realiei corespunzătoare.

Cu alte cuvinte, ocazionalismele posedă o expresivitate implicită datorită specificității

organizării lor interne, deși depinde și de întrebuițarea lor contextuală. Altfel zis, spre deosebire de cuvintele canonice, ocazionalismele își păstrează expresivitatea și în afara contextului, or contextul este necesar doar pentru descifrarea sensului cuvântului format. De exemplu, cuvântul *vacanțamarizarea* din fraza: „Nu știu dacă lipsea *vacanțamarizarea* divertismentului, fiindcă Felix turnase deja de-un post TV unde era loc pentru toate rimele lui Bulă” (*Academia Cațavencu*, 31.10.2012) își păstrează caracterul expresiv și în afara contextului dat.

În legătură cu aspectul discutat, menționăm faptul că nivelul de ocazionalitate și, respectiv, de expresivitate nu este identic pentru toate ocazionalismele. Putem observa următoarele: cu cât mai puține devieri de la normele formale și semantice ale sistemului limbii sunt „antrenate” în formarea cuvântului ocazional, cu atât mai redus este nivelul ocazionalității și, implicit, al expresivității sale. Pentru comparare: (a) „[...] băietul cu multe surori, care de care mai frumoasă și mai *abricoasă*, mai *parfumoasă*” (Goma 2001, p. 375); (b) „Practicați *PET*cuitul sportiv!” (*Camicaze*, 22.06.2011). Unitatea glotică din exemplul (b), fiind formată prin contaminarea unei abrevieri (*PET*) și a substantivului comun *pescuit*, posedă un nivel mai înalt de ocazionalitate și expresivitate, decât ocazionalismele din exemplul (a), în care lexemele sunt formate prin derivare.

Mai invocăm, în legătură cu aceasta, un detaliu: ignorarea sau lezarea normelor de formare a unităților lexicale, „reabilitarea” modelelor neproductive de formare a cuvintelor, combinarea într-un singur lexem a morfemelor incompatibile din punct de vedere semantic sau stilistic etc. contribuie la crearea unor ocazionalisme cu un nivel ridicat de expresivitate. De exemplu: substantivul *vrăbioieluț*, format prin triplă derivare, la care sufixul augmentativ *-oi* este succedat de două sufixe diminutive *-el* și *-uț*, este un fenomen ce vine, oarecum, în contradicție cu modelele uzuale de formare a substantivelor prin derivare sufixală. Expresivitatea acestui lexem derivă din confruntarea oximoronică a acestor trei sufixe, care, în limbajul uzual, se exclud reciproc din punct de vedere semantic.

Așadar, fiind un atribut al ocazionalității (deși nu coincide cu aceasta), expresivitatea facilitează ca formațiile ocazionale să îndeplinească, preponderent, funcția expresivă, spre deosebire de unitățile canonice care îndeplinesc, preponderent, funcție nominativă.

g) *Derivativitatea*

După cum s-a putut observa, unitățile lexicale ocazionale nu apar *ex nihilo*, ci în baza anumitor elemente deja existente în sistemul limbii. Prin derivativitate înțelegem nu numai formarea ocazionalismelor prin antepunerea sau postpunerea unor afixe extraradicale la un

morfem independent sau semi-independent, ci orice procedeu de formare a lor, inclusiv compunerea. De exemplu: *supradrept* (Goma 1998, p. 166), *tarlevian* (Tănase, p. 38), *reformeală* (*Academia Cațavencu*, 31.07.2014), *saturnător* (*Academia Cațavencu*, 13.05.2009), *teveristic* (*Academia Cațavencu*, 21.11.2012), *strânsunire* (Pițu 2002, p. 168), *sobomobil* (Leahu 2001, p. 103) etc.

Într-un cuvânt, ocazionalismul este întotdeauna un cuvânt derivat, deoarece este rezultatul unei îmbinări relativ libere a cel puțin două morfeme sau chiar gloseme (în cele scrise cu cratimă). „Faptele de vorbire, remarcă A. Lâkov, sunt întotdeauna fapte creative, iar creativitatea cuvintelor ocazionale se manifestă prin îmbinarea liberă a unităților la nivel de morfeme” [ЛЫКОВ, p. 15]. Chiar și fonemul, care este unitate lingvală minimală, monoplană, nu poate fi prin însăși esența sa ocazională. În același timp, o modificare de fonem poate provoca apariția caracterului ocazional al morfemului. De exemplu: „Nu sunt numeroși cei ce-ș mai aduc aminte că fiecare companie avea, pe lângă comandantul său *băștin*, și unul sovieticoios, agrementat cu «perevodcic», de ordine dătătoriu” (Pițu 2002, p. 123). În asemenea situații, morfemul suferă o denaturare fonologică, cu alte cuvinte se modifică constanta sonoră a acestuia, formând, prin intermediul calamburului sau al deraierii lexicale, o aluzie la un alt morfem, fapt care determină apariția unor noi sensuri.

h) Dependența de context

E cunoscută importanța contextului pentru locutor să decodifice sensurile cuvintelor. În cazul ocazionalismelor, în special a celor cu un grad ridicat de ocazionalitate și expresivitate, rolul contextului pentru înțelegerea mesajului autorului este foarte mare. Având în vedere faptul că un cuvânt ocazional, creat poate exprima sau sugera mai multe idei (are, într-un anumit fel, un caracter facultativ în plan denominativ), locutorul are nevoie de o informație suplimentară pentru a descifra conținutul său. De exemplu: „Sorin Oprescu, un *discobou* care, la îndemnul discotecii patriarhiei, ar putea să ne dea la toți capace. De canal” (*Academia Cațavencu*, 25.07.2012); „...Vanghelie s-a văzut în situația de a pronunța, pentru prima dată în viața lui, cuvântul Google. [...] Dacă *goolgîiturile* lui Vanghelie nu ne-au tras vreun glugăl peste ochi și urechi, șirul complet al Marian Vangooglie este acesta: „Goagăl, Goagăl, Gagăl, Gugăl, Gugăl, Gulgăl, Gugăl, Gugăl.” (*Academia Cațavencu*, 15.06.2009). Fiind extrase din context, lexemele *discobou* și *goolgîitură* ar putea oferi spațiu pentru mai multe presupoziii din partea cititorului/ascultătorului.

Trebuie să mai adăugăm că, în anumite situații, nici contextul imediat nu e suficient

pentru interpretarea intenției comunicative a autorului. Acest fapt este cauzat de insuficiența cunoștințelor extralingvistice, de „golul” informațional (sub aspect social, politic, cultural etc.) al cititorului. De exemplu, sensul lexemului *pavelmorozovist* din contextul „[...] în suprapopulatele orfelinate care preluau «spre reeducare» în spirit *pavelmorozovist* copiii «dușmanilor poporului»” (Semn, 2010, nr. 2, p. 25) rămâne a fi incomprehensibil, dacă cititorul nu ar deține informația că Pavel Morozov a fost un școlar sovietic din perioada interbelică, considerat pe timpul puterii sovietice drept un pionier-erou, iar mai apoi numele său fiind asociat cu noțiunea de „denunțator”, „trădător”.

Spre deosebire de cuvântul canonic, care, prin însăși esența sa, își creează de sine stătător un context, cuvântul ocazional nu își poate crea un asemenea context, deoarece nu îi este caracteristică reproductibilitatea. Astfel, dacă în cazul „neocazionalismelor” putem vorbi, într-o oarecare măsură, de o anumită previzibilitate (de exemplu, *a medita* se asociază cu un nume de ființă, iar *a lătra* cu un câine), apoi în cazul ocazionalismelor, previzibilitatea este exclusă (despre alte detalii în acest sens, a se vedea [Coșeriu 1997, p. 203]). Încă în 1880, H. Paul menționa că sensul ocazional este, de cele mai multe ori, mai bogat decât cel uzual din punctul de vedere al conținutului, dar mai limitat decât el din punctul de vedere al volumului. Ca atare, „cuvântul în utilizarea ocazională, remarcă în continuare învățatul german, poate să exprime ceva concret, în timp ce cel uzual să desemneze ceva abstract, o noțiune generală, sub care pot fi așezate diferite imagini concrete” [Paul, p. 94].

Ocazionalismele nu numai că nu sunt apte de a crea un context, de a servi drept bază pentru înțelegerea altor lexeme (canonice sau ocazionale), dar, totodată, fiind purtătoare de semnificații, nici nu pot fi înțelese fără un sprijin din exterior. Un exemplu ilustrativ ar fi, în această ordine de idei, poezia Ninei Cassian verbalizată în limba spargă (o limbă ludică, suprarealistă, născută din dragostea poetesei pentru avangardă):

Baladă

Gorsul își astrige dagul,

neurcit, nemirunit.

Jos, sub magăre,-i vereagul

surf pe care l-a țonit.

S-a plevins cu spină țargă

din căție și vlara.

Vâricând pe Chilnic Margă,

chilnicul arlise: „Gra!!”

Făligată-i craia vendă.

Făligată foarte mult.

Lane, lane, gors de bendă,

unde ți-e corinul ult? (Nina Cassian)

După cum ne putem convinge, „balada”, construită din ocazionalisme, nu este nici comprehensibilă și nu conține nici un indiciu asupra semnificației ocazionalismelor.

i) Difuziunea sincronico-diacronică

Difuziunea sincronico-diacronică a ocazionalismului este o trăsătură distinctivă „greu perceptibilă”, a cărei esență rezidă în identificarea locului de aflare a cuvântului ocazional pe axa de intersecție a sincroniei și diacroniei în cadrul sistemului limbii. Ocazionalismul, după cum am menționat, este o creație *ad-hoc*, fapt ce face anevoioasă sesizarea diferenței dintre planul sincron și diacronic al realizării lui, spre deosebire de cuvântul canonic, a cărui existență și, respectiv, studiere în plan sincron și diacronic este relativ independentă. La prima vedere, am putea considera că ocazionalismului îi lipsește latura diacronică, care îi marchează existența istorică, deoarece, fiind o creație de moment a vorbirii, nu îi este caracteristică reproductibilitatea, tipică cuvântului canonic, pe când manifestarea sincronicității ocazionalismului este motivată de modul de formare a acestuia (este creat de vorbitori care folosesc mijloacele existente în limbă la momentul dat). Altfel spus, ocazionalismului îi lipsește „continuitatea istorică”, „dăinuirea temporală” specifică cuvântului canonic, care este reprodus în diverse perioade ale existenței sale istorice. Ceea ce trebuie să remarcăm e faptul că actul de naștere al cuvântului ocazional (momentul diacronic) și actul de coexistență funcțională a lui cu alte unități ocazionale și, nu în ultimul rând, cu cele canonice (momentul sincron) sunt acte simultane (despre alte detalii în acest sens, a se vedea [Coșeriu 2004a, p. 126-129; ЛЫКОВ, p. 27-33]).

Putem exemplifica acest fenomen în baza cuvântului *provocare*, care „a acceptat” extinderea de sens. După cum remarcă A. Dragomirescu și A. Nicolae, cuvântul *provocare* a suferit o „înnobilare” de sens sub influența cuvântului *challenge* din limba engleză. Având inițial un sens negativ, cuvântul *provocare* și-a schimbat sensul și conotațiile, semnificând actualmente „o dificultate dorită, care constituie un test pentru abilitățile sau caracterul cuiva sau un stimul pentru o dezvoltare favorabilă” [Dragomirescu, Nicolae, p. 67]. Un exemplu concludent îl prezintă și lexemul *calendaritate*, cu sensul de „cronologie”, atestat deja în DCR, ediția a II-a, și aparținând, după cum afirmă autoarea dicționarului, lui Eugen Simion [DCRII, p. 51].

În baza materialului faptic analizat și a opiniilor expuse referitoare la fenomenul în discuție, propunem următoarea definiție de lucru a ocazionalismului: *fapt de vorbire ce se distinge prin originalitate componentială, semantică și expresivă, prin dependență de contextul sociolingvistic și/sau politico-cultural în care a fost creat și prin șanse reduse de a fi inclus în sistemul limbii.*

1.4. Ocazionalismele și fenomenele adiacente

1.4.1. Cuvântul ocazional și cuvântul uzual (canonic)

Menționăm din capul locului că ocazionalismele, întrucât fac parte din vocabularul limbii respective, au, indiscutabil, legătură cu celelalte elemente componente ale vocabularului. E și ceva firesc în acest sens ca între unitățile, ce reprezintă stratul ocazional, și unitățile, ce reprezintă celelalte straturi, să existe atât asemănări, cât și deosebiri mai mult sau mai puțin evidente (însuși faptul că unii cercetători includ ocazionalismele în alte categorii de cuvinte e o dovadă elocventă în acest sens). Această realitate însă nu justifică faptul că, dacă unele obiecte nu pot fi separate, „nu înseamnă că nu putem distinge noțiunile, conceptele” [Coșeriu 1996, p. 29].

Nu vom insista prea mult pe afinitățile și deosebirile dintre aceste două categorii de cuvinte, deoarece unele observații, pe marginea acestui subiect, au fost făcute în cadrul paragrafului precedent. Vom veni doar cu unele precizări. Ceea ce am vrea să subliniem, întâi de toate, e faptul că ocazionalismele, ca și cuvintele uzuale (canonice), răspund celor trei condiții ca să fie considerate unități ale lexicului (despre esența acestor trei condiții a se confr. [Coteanu *et alii*, p. 11-12]). În primul rând, ele permit modificarea ordinii cuvintelor în enunț. De exemplu: *Viziunea sa poetică s-a apocaliptizat, s-a colorat în negru (Literatura și Arta, 14.10.2010). S-a apocaliptizat viziunea sa poetică, s-a colorat în negru.* În al doilea rând, ocazionalismul poate fi substituit cu altă unitate sau unități. De exemplu: *Ceaușiliesconstantinescian* (Pițu 2002, p. 186) și *Ceaușescu + Iliescu + Constantinescu.* În al treilea rând, ocazionalismele au și ele o anumită capacitate de a contracta relații cu alte unități ale limbii, iar natura lor indisolubilă nu „acceptă” intercalarea altor elemente în interiorul lor. De exemplu, ocazionalismul *leonidlaricul* din contextul „... nu și atunci când personajul este vânturat de marile (de la *leonidlaricul* «Marele vânt», desigur) tornade ludice” (Leahu 2011, p. 21) nu permite intercalarea, să zicem, a prepoziției *de: leonid-de-laricul.*

Ca atare, cuvântul uzual este o unitate lingvistică stabilită istoric, care reflectă realitatea obiectivă. Cuvântul este, într-o situație determinată, purtătorul funcției nominative, care, din

punctul de vedere al sistemului lexical și al normei dintr-o perioadă anumită a existenței sale, este o funcție imanentă. Din acest motiv, cuvântul uzual este o reflectare lingvală a faptelor cunoscute, a semnificațiilor sociale stabilite, fixate de uz și normă. Pe de altă parte, cuvântul ocazional are menirea de a invoca aceleași fapte și semnificații, dar prin încălcarea normei și a uzului, fiind nu atât o reflectare a unui obiect (stări, însușiri, fapte ș.a.) al realității, cât o reprezentare a unui complex de obiecte (stări, însușiri, fapte ș.a.), aflate în interacțiune. Astfel, în cazul ocazionalismului, putem vorbi despre predicăție, ca funcție eminentă superioară celei de nominație, deoarece cuvântul ocazional nu numai denumește un fapt al realității obiective, dar exprimă suplimentar anumite conotații și atitudini pragmatice.

Ceea ce le deosebește de cuvintele uzuale este apartenența ocazionalismelor la planul vorbirii, sunt create (nu reproduse) de către vorbitor, sunt obligatoriu cuvinte derivate, formate prin încălcarea normei (pe când cele uzuale sunt produse în baza normelor lexico-gramaticale existente), funcția expresivă/ stilistică/ poetică prevalează în cazul ocazionalismelor asupra funcției denominative (în timp ce funcția primară a cuvintelor uzuale este cea denominativă), sunt strâns legate de contextul în care (și pentru care) au fost create și sunt creații individuale. În legătură cu aspectul discutat, ținem să menționăm încă o particularitate importantă care deosebește cuvântul ocazional de cel uzual: unitățile ocazionale sunt, pe de o parte, transparente, iar, pe de altă parte, unități vagi și, drept rezultat, sunt niște construcții mult mai flexibile decât cuvintele uzuale (canonice). Anume această trăsătură distinctivă a ocazionalismului permite autorului să creeze cuvinte ce i-ar servi pentru atingerea scopurilor textuale și intențiilor sale creative, iar acest fapt, contribuind la stabilirea relațiilor de coeziune în cadrul textului.

Generalizăm cele expuse în tabelul ce urmează:

Tab. 1.2.

Particularitățile cuvântului ocazional și ale celui uzual

Cuvântul ocazional	Cuvântul uzual (canonic)
	înveliș sonor valență semantică accent imuabilitate sonoră și semantică
apartenență la planul vorbirii	apartenență la sistemul limbii
create de vorbitor	reproduse de vorbitor
derivativitate obligatorie	derivativitate opțională
formate preponderent prin încălcarea normei	formate în baza normelor lexico-gramaticale
prevalează funcția expresivă și de predicăție	prevalează funcția denotativă
dependență mare de context	dependență parțială de context
creații individuale	creații individuale, devenite ulterior fapte colective

1.4.2. Cuvântul ocazional și cuvântul potențial

Pornind de la faptul că unitățile lexicale ocazionale sunt creații *ad-hoc* cu șanse reduse de a se încadra în sistemul limbii, iar neologismele sunt creații lexicale noi acceptate de norma și uzul lingvistic, am putea admite că unitățile lexicale potențiale reprezintă o treaptă intermediară între prima și a doua categorie de lexeme. Totuși, această afirmație nu poate fi acceptată cu titlu de axiomă, din motiv că unitățile acestor trei clase de cuvinte, în virtutea particularităților lor funcționale, pot să treacă de la o clasă la alta.

Considerăm rezonabil de a atrage atenția și asupra modului de formare a cuvintelor ocazionale și potențiale. Reflecțiile asupra acestui aspect de categorizare a unităților ne conduc la ideea că unitățile potențiale sunt create respectându-se normele de formare a cuvintelor, pe când cele ocazionale, de cele mai multe ori, nu respectă aceste norme. Așadar, cu cât un cuvânt respectă mai riguros normele lexico-gramaticale de formare, cu atât șansele lui de a fi acceptat de normă și uz sunt mai mari. Firește, în asemenea situații un rol deosebit revine factorului psiholingvistic: vorbitorii, instinctiv, acceptă mai degrabă cuvintele create după modele productive și frecvent folosite la nivel de sistem [Štekauer 2002, p. 101 cont.]. Cu toate acestea, P. Štekauer include în categoria unităților denominative potențiale unitățile lexicale neexistente, dar care pot să corespundă din punctul de vedere al regulilor productive ale sistemului, iar ocazionalismele fac parte din categoria unităților lexicale reale (*actually-occurring units*). Ambele categorii, în teoria lui P. Štekauer, sunt contrapuse cuvintelor uzuale, pe care le consideră drept unități denominative instituționalizate.

Amintim aici și de funcția de bază a ocazionalismului: de a crea un nume pentru un obiect, fenomen, stare etc., valabil numai pentru contextul dat, deci de a crea o unitate lexicală *stocată temporar* (J. Munat) în memoria „de scurtă durată” a vorbitorului, iar orice reluare accidentală a acestui lexem într-un alt context este, de fapt, o reconstituire *ex novo* a cuvântului. După cum menționează J. Munat, doar apariția repetată a cuvântului nou creat în contexte diferite, într-o perioadă de timp relativ scurtă, ne oferă posibilitatea de a vorbi despre aceste unități glotice ca despre potențiale [Munat, p. 168]. În același timp, cuvintele potențiale prezintă o ocurență mult mai frecventă în discurs, aflându-se pe cale de a intra în uzul curent, ca termeni, sau chiar argotisme și jargonisme, fiind mai târziu incluse în dicționarele respective (de neologisme, de termeni, de argou ș.a.). Pentru exemplificare, aducem aici lexemele *bachelardian*, *barbianism*, *barbist*, *barthesian*, *becalian*, *cioranian* etc. formate de la radicale antroponimice (*bachelardian* < *Bachelard*, *barbianism* < *Ion Barbu*, *barbist* < *Eugen Barbu*, *barthesian* < *Barthes*, *becalian* < *Becali*, *cioranian* < *Cioran*), dar și lexemul împrumutat *barista*

(< it. *barista*), care desemnează o meserie recent apărută și pe meleagurile noastre. Cu toate acestea, cuvintele potențiale, fiind create cu o respectare mult mai riguroasă a normelor de formare a cuvintelor, au funcție metalingvistică: să scoată la iveală posibilitățile de completare a locurilor vacante din cadrul sistemului lexical al limbii, funcție pe care o îndeplinesc și ocazionalismele, dar într-o măsură mai mică.

O particularitate distinctă a cuvântului potențial, invocată de mai mulți cercetători, este capacitatea lui de a fi re-creat potrivit regulilor productive de formare a cuvintelor. Astfel, cuvintele potențiale se pot detașa de contextul în care au fost folosite inițial, fiind încadrate și în alte contexte. Acest fapt le deosebește net de cuvintele ocazionale care, după cum se știe, sunt într-o dependență totală de contextul în care și pentru care au fost create. Totodată, cuvântul potențial posedă un grad de individualitate și unicitate inițială, fapt ce exclude „profețirea” destinului său, destin care, în funcție de mai mulți factori, poate fi, ulterior, legat fie de sistemul limbii, fie de domeniul vorbirii.

Un alt criteriu esențial în procesul de delimitare dintre ocazionalism și cuvântul potențial îl prezintă, după cum afirmă în studiul său Iu. Antufeeva, caracterul facultativ în plan denominativ, care și determină etapa de potențialitate a unui lexem [Антюфеева, p. 33]. În acest context, este vorba de necesitatea cuvântului nou creat pentru procesul de nominație, dacă actul denominației se impune ca fiind obligatoriu, atunci inovația lexicală are șansa de a deveni un fapt al sistemului limbii; dacă însă funcția de nominalizare rămâne a fi facultativă/posibilă, atunci și fenomenul dat va ține doar de planul vorbirii.

N. Feldman, dezvăluind, în articolul său, particularitățile ocazionalismelor, abordează succint și problema delimitării lor terminologice. Făcând referință la faptul că A. Smirnițkii numește aceste fenomene glotice prin termenul „cuvinte potențiale”, cercetătoarea menționează inoportunitatea desemnării, invocând, printre altele, faptul că unitățile lexicale ocazionale, create cu decenii în urmă, și care nu prezintă nici o posibilitate de a fi încadrate în sistemul limbii și de acum încolo, nu pot fi desemnate, în niciun caz, drept „cuvinte potențiale”. Pe de altă parte, continuă N. Feldman, în afara contextului, acest termen poate fi perceput ca referindu-se la un cuvânt inexistent și care doar *ar putea* exista, or, cuvintele ocazionale sunt fenomene glotice reale/existente. În această ordine de idei, vom susține presupuziția conform căreia, termenul „cuvânt potențial” desemnează o categorie lexicală diferită de cuvintele ocazionale, care include unități glotice nou create conform procedeelelor productive de formare a cuvintelor, și care, datorită ocurenței lor frecvente în discurs, au șanse reale de a se încetățeni în limbă.

Cele expuse sunt generalizate în tabelul alăturat:

Tab. 1.3.

Particularitățile cuvântului ocazional și ale celui potențial

Cuvântul ocazional	Cuvântul potențial
funcția denominativă scot la iveală posibilitățile de completare a „locurilor vacante” din sistemul limbii grad înalt de individualitate și unicitate	
creat nerespecându-se (uneori) normele de formare a cuvintelor	creat respectându-se normele de formare a cuvintelor
reconstruit <i>ex novo</i> în discurs	posibilitatea de a fi re-creat, ocurență frecventă în discurs
dependența strânsă de context	poate fi detașat de contextul în care a fost creat și încadrat în alt context
cu șanse mici de încetățenire în limbă	cu șanse reale de încetățenire în limbă

1.4.3. Cuvântul ocazional și cuvântul neologic

În cele ce urmează, ne propunem să elucidăm unele aspecte referitoare la delimitarea ocazionalismelor de neologisme. Indiscutabil că nu e tocmai ușor de a trasa o limită între creațiile ad-hoc cu tentă expresivă și unitățile lexicale noi cu funcție denominativă. De exemplu, neologismele *agrarianism*, *angiomicrocinematografie*, *a dezactualiza*, *jogging* etc. exercită o funcție preponderent denominativă, pe când la ocazionalismele *amplitudicisitate*, *bolșeviuurător*, *covidiot*, *decumetrializator* etc. funcția expresivă este prioritară.

Întâi de toate, se face necesară delimitarea la nivel general de limbă și de vorbire. Astfel, neologismele, fiind unități lexicale acceptate de normă și uzul lingvistic, sunt încadrate în sistemul limbii, pe când ocazionalismele, aceste creații, efemere și „necesare”, rămân a exista doar la nivel de vorbire. În acest sens, se cere menționat că factorul temporal joacă un rol important în procesul de acceptare și lexicalizare a semnelor noi. Neologismele își pierd, cu timpul, caracterul de noutate, de inovație, pe când ocazionalismele își păstrează noutatea și ineditul chiar și după apariția lor.

Consemnăm aici și încercarea de a pune la baza acestei distincții procesul de lexicalizare. În așa mod, drept neologisme sunt considerate unitățile glotice care au trecut procesul de lexicalizare, și, respectiv, de instituționalizare în sistemul limbii, iar ocazionalismele sunt unități nelexicalizabile [Hohenhaus, p. 356].

Un rol însemnat în delimitarea ocazionalismelor de neologisme îl joacă contextul. Ocazionalismele sunt unități lexicale strâns dependente de contextul apariției și funcționării lor, iar în afara acestui cadru contextual, cuvântul ocazional rămâne, de cele mai dese ori, neînțeles. Neologismele însă nu se prezintă ca unități dependente de context și pot fi folosite în orice situație în care se face necesară prezența lor. Astfel zis, neologismul poate fi înțeles de vorbitori,

făcându-se abstracție de la contextul discursului (cu titlu de paranteză, și înțelegerea lexicului neologic necesită anumite cunoștințe extralingvistice sau, cel puțin, o consultare a dicționarului).

Unii cercetători, pronunțându-se pe marginea subiectului în discuție, au scos în prim-plan funcția de „formare și, respectiv, de recunoaștere a unei noțiuni”. În acest sens, se afirmă că orice cuvânt format exprimă o „noțiune integrală”, care îi este nouă și are o funcție categorială. Vom menționa că această proprietate de a „exprima o noțiune unitară” este caracteristică nu doar unităților lexicale uzuale și neologice, ci și ocazionalismelor. Pornind de la această realitate, se presupune că există situații în care vorbitorul simte nevoia de a denumi un fapt extraglotic și nu de a-l descrie, astfel făcând apel la anumite creații *ad-hoc*, pentru moment. Totuși cercetătoarea invocă, cu titlu de paranteză, că decisiv pentru desemnarea lexemului nou creat în categoria ocazionalismelor sau în cea a neologismelor, este gradul de importanță al faptului denumit în cadrul discursului. Cu cât situația extraglotică prezintă o importanță mai mare pentru structura discursului, cu atât mai mare este probabilitatea ca lexemul folosit pentru a o denumi să fie acceptat și integrat în vocabular. Astfel, ajungem la o viziune pragmatică asupra problematicii în cauză. A. Christofidou propune de a privi formarea și utilizarea creațiilor noi drept acte ilocutive, prin care „vorbitorul îl îndeamnă pe ascultător să identifice un fragment al realității drept o noțiune integrală în raport cu o categorizare anumită” [Christofidou, p. 30]. Prin aceasta, autoarea vrea să ne sugereze, că vorbitorul exprimă – prin cuvântul nou creat – faptul că el percepe (fie și numai la un moment dat) obiectul, fenomenul etc. drept o unitate integrală. De aici, ea concluzionează că, în cazul identificării acestei unități din perspectivă textuală, situativă și subiectivă, vorbim despre ocazionalism, iar în cazul identificării ei din perspectivă intersubiectivă, se va considera că este vorba de un neologism [*ibidem*, p. 30]. De exemplu, ocazionalismul *foieaje* relevă percepția individuală autorului acestuia a realității descrise în contextul „M-am nimerit zilele trecute pe Fashion TV și am văzut o colecție de perdele foarte scumpe, cred, prezentate de niște manechine care se îmbrăcaseră cu ele. [...] Mă gândesc că dincolo de faptul că poate *foieajele* ale nu erau chiar perdele, ci țoale, ar trebui să existe totuși o limită a prezentării de chestii cu ajutorul unor femei mișto, semidezbrăcate. Deși, la o adică, nu văd de ce nu s-ar putea ca un mare creator de drujbe să nu-și facă o lansare a unei linii noi de produse cu ajutorul unor gagici goale, care defilează pe un podium, ambalînd la blană utilajele” (*Academia Cațavencu*, 09.06.2010), percepție pe care este nevoit să o explice mai târziu, pentru ca cititorul să înțeleagă și el situația extraglotică etichetată foarte subiectiv. Motivarea intersubiectivă a cuvântului *kominternist* îl plasează în categoria neologismelor, căci fiind motivat de realitatea existentă, percepută și cunoscută de utilizatorii limbii, desemnează o

situație extraglotică reală pentru care a fost utilizat anume acest termen.

Putem evidenția anumite deosebiri între ocazionalisme și neologisme și sub aspect stilistic și morfologic. Ocazionalismele, în general, sunt unități lexicale conotative, expresive din punctul de vedere stilistic, și anume această expresivitate prezintă particularitatea lor inerentă, care epatează ascultătorul/cititorul. Lexicul neologic, care, în mare parte, ține de domeniul terminologic, este neutral din punct de vedere stilistic, deci nu prezintă conotații stilistice. Din acest motiv, putem afirma că neologismele au un caracter denominativ, deoarece au fost create cu scopul de a denumi un fenomen extraglotic; iar ocazionalismele sunt unități lexicale predicative, care vin să caracterizeze și să precizeze fenomenul extralingval la care se referă. Din punct de vedere morfologic (al formării cuvintelor), neologismele sunt create după modele lexicale productive, fără abatere de la normele lingvistice în vigoare. Specificul ocazionalismelor, însă, constă anume în crearea lor cu abatere de la normă. Deși ambele categorii lexicale scot în evidență potențialul creator/productiv al sistemului limbii, neologismele reușesc să completeze „locurile vacante” din cadrul sistemului, iar ocazionalismele au menirea de a confirma existența acestor „locuri vacante” și de a „propune” modele pentru completarea lor. Pentru exemplificare, putem aduce aici termenii introduși relativ recent în domeniul geologiei: *kurnakovit* (specie de mineral, de la numele savantului *Kurnakov*), *landauit* (specie de mineral, de la numele savantului *Landau*), *lomonosovit* (specie de mineral, de la numele savantului *Lomonosov*), *mendelevit* (specie de mineral, de la numele savantului *Mendeleev*) etc., care au completat lacuna terminologică cauzată de lipsa denumirii pentru mineralele descoperite. Ocazionalismul *netransverberabil* format prin contaminare (< *verb* + *transferabil*) și derivare (< *ne* + *transverberabil*) descoperă „locul vacant” din vocabular pentru expresia „care nu poate fi redat printr-un verb”, folosită în enunțul „Sau măcar sub inspirația lor, cît Dionisie Pseudo-Areopagitul și Dan Coridaleu, făcându-și din verbul magistral o egidă, ca a Minevrei, netransverberabilă” (Pițu 2002, p. 179).

Anticipând observațiile din subcapitolele următoare, vom remarca doar că unele ocazionalisme, în anumite condiții, sunt acceptate de norma limbii, fiind trecute ca fapte de limbă în categoria neologismelor. Condiția *sine qua non* pentru aceasta constituie reproductibilitatea cuvântului în contexte diferite, cu alte cuvinte, din moment ce cuvântul ocazional devine un semn, mai mult sau mai puțin standard pentru o categorie semantică anumită, începe procesul „infiltrării” acestei unități lexicale în sistemul limbii, delimitării stricte a aspectelor sincrone și diacrone ale sale.

Cele expuse sunt sintetizate în tabelul ce urmează:

Tab. 1.4.

Particularitățile ocazionalismelor și ale neologismelor

Ocazionalisme	Neologisme
funcția denominativă	
scot în evidență posibilitățile de completare a „locurilor vacante” în cadrul sistemului limbii	
nivelul vorbirii	nivelul sistemului limbii
păstrează noutatea și ineditul	pierd, cu timpul, caracterul de noutate
depind de context	nu depind de context
identificarea unității lexicale din perspectivă textuală, situativă și subiectivă	identificarea unității lexicale din perspectivă intersubiectivă
stilistic expresive	preponderent, stilistic neutre
caracter predicativ	caracter denominativ
formate cu abatere de la normă	formate cu respectarea normei
unități nelexicalizabile	unități lexicalizate

1.5. Factorii apariției cuvintelor ocazionale

S-ar părea că ocazionalismul, care, după cum se știe, nu pretinde la încetățenirea în limbă, nu poate fi considerat drept factor „veritabil” de dezvoltare a limbii. Motivul obiectiv fiind în acest caz, după cum susțin cercetătorii, anume caracterul efemer al acestui fapt de limbaj. Totuși, pe de altă parte, anume caracterul efemer al ocazionalismului este și motivul pentru care este atât de popular și, am zice, îndrăgit de mulți autori, în special de autorii de texte publicistice.

Aceste raționamente ne impun să punem în discuție motivele apariției ocazionalismelor, având ca punct de reper reflecțiile lui E. Coșeriu cu privire la cauzele schimbărilor glotice: „De fapt, căutarea «cauzelor» schimbărilor lingvistice implică adeseori considerarea limbii drept ceva static, ceva care «nu ar trebui să se schimbe» și în care orice schimbare ar necesita o explicație cauzală. Adică implică o considerare fundamental eronată a limbilor ca organisme autonome, independente de indivizii vorbitori, și nu ca sisteme constituite pe baza actelor lingvistice concrete, acte de natură complexă și în care, după cum am văzut, este un lucru normal necoincidența între *expresie* și *înțelegere* și între *creație* și *modelul* pe care aceasta îl implică. [...] Dacă trebuie să căutăm ceva, ar fi mai degrabă motivațiile datorită cărora are loc necoincidența menționată [...]” [Coșeriu 1997, p. 76].

Menționăm că unul din factorii extralingvistici principali de apariție și folosire a cuvântului ocazional îl constituie *ineditul exprimării* care se referă, printre altele, la intenția autorului *de a capta atenția cititorului* prin utilizarea unei forme originale a cuvântului nou și, prin intermediul ei, de a scoate la iveală semantica cuvântului, adică așa-numita *deautomatizare a percepției* [Бабенко, p. 3]. Mai sunt invocate și alte motive de natură extralingvală:

a) necesitatea vorbitorului de *a-și exprima mai precis gândurile* (cuvintele uzuale ar

putea fi insuficiente pentru aceasta). De exemplu, ocazionalismul *putinjugend* în contextul „Dar cărțile unui Sorokin sau Erofeev mai sînt arse și azi de tinerii putiniști porecliți «putinjugend»” (*Semn*, 2010, nr. 2, p. 10);

b) tendința vorbitorului de *a se exprima cât mai laconic* (cuvântul nou ar putea înlocui o îmbinare de cuvinte și chiar un enunț). De exemplu, ocazionalismul *quarankini* în contextul „În acest caz, se face referire [...] la tinerele de pe Instagram care pozează în «quarankini», piese de lenjerie pe care și le-au făcut singure din măști chirurgicale” (*adevărul.ro*, 15.04.2020);

c) dorința autorului de *a scoate în evidență atitudinea sa față de obiectul sau fenomenul pus în discuție* (apreciindu-l, caracterizându-l, etichetându-l). De exemplu, ocazionalismul *panglicar* în contextul „La rândul lor, partidele, inclusiv cele democratice, au demonstrat moldovenilor că principiul democratic al alegerilor [...] asigură ascensiunea la putere, înainte de toate, a șarlatanilor, *panglicarilor*, demagogilor, hoților ș.a.m.d” (Tănase, p. 25) duce cu gândul la panglica bicoloră Sf. Gheorghe, interzisă în RM;

d) necesitatea de *a evita tautologiile*. De exemplu, ocazionalismul *papucește* în contextul „Înțeles! s-a spus *papucește*, adică polițienește, sergentul Păpușă” (*Timpul Satiric*, 12.06.2009) face referință la ministrul afacerilor interne Gh. Papuc, respectiv înlocuiește cuvântul „polițienesc”;

e) (în context poetic) necesitatea de *a păstra ritmul și rima poeziei*. De exemplu, în „Cugetările sărmanului Dionis” de M. Eminescu apare derivatul ocazional *heinizând* (< H. Heine): „De-ar fi’n lume numai mâțe – tot poet aș fi? Tot una:/ Mieunând în ode nalte, tragic miorlăind – un Garrick,/ Ziua tologit în soare, pândind cozile de șoarci, / Noaptea-n pod, cerdac și streșini *heinizând* duios la lună” (M. Eminescu).

Nu pot fi trecute cu vederea, în acest context, nici unele motive de sorginte socială și socioculturală, ca de exemplu: necesitatea de a înlocui cuvintele tabuizate sau clișeele; nevoia de a opta pentru o exprimare mai puțin discriminatorie; recerînța de a sublinia apartenența la un grup anume și, viceversa, de a exclude anumite persoane din contextul comunicării; precum și de a compensa deficiențele de cunoaștere a limbii.

Un rol important în procesul de apariție și de răspândire a cuvintelor ocazionale îl joacă și *particularitățile individuale ale vorbitorilor*, cum ar fi, de exemplu, simțul limbii al vorbitorului și deprinderea sa de a utiliza creativ mijloacele lexicale existente și posibilitățile oferite de sistemul limbii în materie de mijloace de formare a cuvintelor. Luând în considerare anume aceste particularități, cuvintele ocazionale sunt strâns legate de autorul lor și, din acest motiv, ocazionalismele sunt denumite uneori „inovații ale autorului”, „neologisme individuale”,

„egologisme”.

La nivel de „motivare” internă se cere evidențiată tatonarea mijloacelor de nominare, prin care se are în vedere lipsa unităților glotice pentru anumite realii existente și invocate într-o anumită situație. În asemenea situații, limbajul manifestă două tendințe obiective: a) *tendința spre concizie*, care este realizată la nivel lexical prin diverse mijloace de nominație, având ca particularitate esențială procesul de comprimare: abreviere, crearea de falși derivați (lexemoide) și cuvinte cu motivare dublă, compunere, formarea cuvintelor telescopate, lexicalizarea locuțiunilor ș.a.; b) *tendința spre claritate*, care se manifestă prin atingerea transparenței și motivării semantice a tuturor elementelor unității glotice create și care se realizează prin trunchiere, abreviere din fragmente de cuvinte, compunere, derivare, metaforizare, metonimizare ș.a. [Лейчик, p. 108-109]. Ocazionalismul se conformează ambelor tendințe general valabile pentru orice unitate lexicală nou formată. În această ordine de idei, se cere de făcut o remarcă privitoare la elucidarea noțiunii exprimate, și anume, având în vedere faptul că ocazionalismul este strâns legat de contextul în care este folosit, această unitate glotică fiind anevoios (uneori chiar imposibil) de perceput univoc în afara acestuia.

Șirul factorilor lingvali care favorizează apariția unităților lexicale ocazionale poate fi continuat, dacă ne-am referi la procesele analogice din limbă: *putinism*, *snegurism* (confr. *leninism*, *stalinism*), recentul *rașism* (confr. *fascism*, *nazism*); la tendința de debarasare de limba de lemn: *sussemnatul* (confr. *subsemnatul*), *ultraintervievat* (confr. *intervievat*), *introducționamentare* (confr. *introducere și documentare*) etc. prin care se evită șablonizarea exprimării.

1.6. Gradele de ocazionalizare

Prin ocazionalizare, înțelegem realizarea în vorbire a posibilităților existente în sistemul limbii, care deviază de la tradiția și norma limbii. Ocazionalizarea se realizează la toate nivelele limbii: morfologic, lexico-semantic, sintactic, fonetic. Indiscutabil că ocazionalizarea se opune uzualului.

Menționăm, totodată, că ocazionalizarea nu este un proces haotic, incontrollabil. Ba dimpotrivă, analizând cuvintele ocazionale din corpusul selectat, observăm trei tendințe de bază:

1) ocazionalismele sunt create în baza inventarului lingval existent prin deviere intenționată de la normă – ocazionalizarea este, într-un anumit mod, dictată de situația sistemului limbii la momentul dat și de „conflictul” dintre posibilitățile sistemului limbii și realizarea lor;

2) ocazionalismele sunt create din necesitate comunicativă și expresivă – ocazionalizarea

este controlată de intenția comunicativă a autorului;

3) ocazionalismele sunt indicatori ai schimbărilor în plan sincron și diacronic, deoarece, fiind creații după un model anume, ele sunt productive doar la momentul creării lor (în sincronie), iar testarea productivității unității glotice ocazionale și, eventual, a șanselor lor de trecere în uz este evidentă numai în diacronie (a se vedea și [Черула, p. 6]).

După cum vom arăta și în capitolele următoare, ocazionalizarea, ca fenomen al limbajului, reprezintă un proces pe cât de firesc al actelor de comunicare, pe atât și de emfatic. Subminarea autorității normei și a sistemului limbii dă naștere ocazionalismelor cu grad diferit de intensitate ocazională. În general, pot fi delimitate trei grade de ocazionalizare. De regulă, la baza delimitării în cauză se ia modelul de formare a unității glotice ocazionale, precum și gradul de „deautomatizare semantică” a acesteia. Luarea în calcul a acestor două aspecte se justifică din motiv că ocazionalismul se prezintă nu doar ca o structură neobișnuită, dar și ca o unitate semantică inedită.

În cele ce urmează, vom încerca să evidențiem, în funcție de gradul de ocazionalizare, mai multe clase de formații ocazionale.

1. Ocazionalisme univoc interpretabile, create după modele productive de formare a cuvintelor. În această categorie includem ocazionalismele cu cel mai mic grad de ocazionalitate, a căror sens este transparent și poate fi determinat în afara contextului. Aceste unități glotice au cele mai mari șanse de a trece în categoria cuvintelor potențiale și chiar a neologismelor: *aluzificare, botezabil, bugețel, copilăret, cumetrial, firescamente, gândibil, minciunolog, partidual, practicament* etc.

2. Ocazionalisme univoc interpretabile, create cu deviere de la modelele productive de formare a cuvintelor. Gradul de ocazionalitate a acestor unități lexicale nu este prea înalt, deși structura lor originală le scoate în evidență mai tare. De exemplu: *ciocabocănit, președinte-țar, primprejură, pupincurizator, republicolatru* etc.

3. Ocazionalisme ambigue, create după modele productive de formare a cuvintelor, dar structura lor nu se pretează normelor de formare a cuvintelor în română, iar dezambiguizarea lor este posibilă numai în context. În această categorie pot fi incluse și unele ocazionalisme semantice și frazeologice: *învolumat* „poet cu volume publicate”, *a în-mierda* „a speria, a deranja”, *înfranzuzire* „traducere în limba franceză”, *împinge-tava* „restaurant cu autodeservire”, *șpagatist* „persoană obișnuită să ofere mită / șpagă”, *Vrei, nu vrei, mănâncă, Grigore, șaorma!* (< *Vrei, nu vrei, bea, Grigore agheasmă*) etc.

4. Ocazionalisme ambigue, create cu deviere de la modelele productive de formare a

cuvintelor. Gradul de ocazionalitate a acestor unități lexicale este destul de înalt, iar interpretarea lor poate fi efectuată numai în context; în plus, cititorul are nevoie și de anumite cunoștințe extralinguale: *veroluție* „revoluția din 1989”; *Veni, Vadim, vicii* „Vadim Tudor, membru PRM Iași, viciază structura politică”; *vacanțamarizare* „extinderea influenței grupului umoristic «Vacanța Mare» de la TV”; *USLamism* „credință și devotament unui singur partid – USL”; *universecuritate* „universitate condusă / controlată de Securitate”, *dodonism* „în stilul lui Dodon” etc.

5. Ocazionalisme vagi, create în baza unor cuvinte uzuale. În această categorie includem ocazionalismele semantice, care își extind sensul uzual, adoptând un sens contextual, ocazional, dar și ocazionalismele formate în baza cuvintelor străine. De multe ori, ocazionalismul este creat prin calambur. Descifrarea lor nu poate fi realizată în afara contextului sau fără cunoștințe extralinguale specifice: *copy-lot* „partener politic, acuzat de plagiat”, *copy-paste-ul* „plagiat”, *a cotcodăci* „a bate gol”, *a da jos* „a descărca / a înscrie de pe net”, *dez-orientat* „impus să-și schimbe orientarea politică” (apropo, ortografierea cu cratimă a acestui ocazionalism, scoate în evidență „neaoșitatea” sa, atenționând asupra caracterului neuzual de utilizare) etc.

6. Ocazionalisme vagi, create cu deviere de la modelele productive de formare a cuvintelor. Este vorba aici de formațiile ocazionale în care se observă estomparea relațiilor dintre constituenți, iar descifrarea lor poate fi realizată numai în context, făcând apel la cunoștințe extralinguale: *Dragnealand* „țara lui Dragnea”, *dzerjoberioandropik* „condus de Dzerjinski, Beria și Andropov”, *eurosepticism* „scepticismul cu privire la aderarea RM la UE”, *fotografoame* „fotografii ce reprezintă secvențe din viața oamenilor înfometaji” etc.

1.7. Concluzii la capitolul 1

Analiza literaturii lingvistice cu referire la problematica definirii termenului ocazionalism și la particularitățile acestui fenomen glotic ne permite să tragem următoarele concluzii:

1. Schimbările de vocabular reprezintă un element imanent al procesului de existență și dezvoltare a sistemului unei limbi. Din necesitatea de a da un nume fenomenelor din realitatea înconjurătoare, vorbitorul nu doar face uz de posibilitățile actuale ale sistemului limbii, dar apelează și la eventualele mijloace încă neexploatate de creare a cuvintelor, fiind uneori pus în situația de a încălca normele lexicale stabilite. Gradul de ocazionalizare depinde în mod direct de motivarea cuvântului ocazional: cu cât mai motivat este ocazionalismul, cu atât e mai ușor interpretabil.

2. Multitudinea termenilor ce denumesc unitățile glotice luate în discuție atestă

complexitatea fenomenului ocazionalității lexicale. Particularitățile identificate ale cuvântului ocazional ne vorbesc de existența unei clase distincte în șirul fenomenelor adiacente.

3. Confruntarea ocazionalismelor cu alte fenomene glotice ne permite să conchidem că primele aparțin planului vorbirii, în timp ce celelalte clase aparțin sistemului limbii. De asemenea, dacă în cazul ocazionalismelor prevalează funcția de predicție, atunci în cazul altor categorii de cuvinte predomină funcția de nominalizare.

4. Pornind de la accepțiunea că limbajul este reflectarea realității obiective, examinăm faptul apariției cuvintelor ocazionale prin prisma factorilor *lingvali* (tendința spre concizie; tendința spre claritate; existența proceselor analogice în limbă etc.) și a celor *extralingvali* (tendința spre laconism; subiectivismul exprimării; evitarea tautologiei; evitarea discriminării în comunicare; recerința de a sublinia apartenența sau neapartenența la un grup anume etc.).

5. Analiza modelelor de formare a ocazionalismelor, implicit a motivării lor, a permis efectuarea unei ierarhizări a gradelor de ocazionalizare, evidențiindu-se mai multe clase, pornind de la cel inferior (ocazionalisme univoc interpretabile, create după modele productive), până la cel superior (ocazionalisme vagi, create cu deviere de la modelele productive).

2. TIPOLOGIA OCAZIONALISMELOR

2.1. Considerații preliminare

Fenomenul ocazionalității poate fi examinat în funcție de gradul de ocazionalizare și noutatea unității glotice nou formate, pe de o parte, și de modul de formare a ei, pe de altă parte. O atare examinare se impune și din motivul că ocazionalismele sunt reprezentate de o multitudine de modele.

După cum am remarcat deja, ocazionalismele se creează atât prin respectarea, cât și prin nerespectarea anumitor norme. Dacă procedeele uzuale (ce corespund normei) de formare a ocazionalismelor sunt clare și cunoscute, atunci devierile de la normă necesită unele precizări. Există, firește, mai mulți factori care influențează caracterul neuzual, respectiv, deviant al unităților noi, printre care menționăm următorii:

a) *factorul grafic* – utilizarea majusculor, semnelor și simbolurilor grafice, de exemplu: *(si)Nistru, AgenCIA de presă, Voronin&Stepanciuk-Ostapciuk-Ciuk-Ghek-Timurlenk and K^o* etc.;

b) *factorul fonetic* – jocuri de cuvinte în baza îmbinării sunetelor similare: *Vox populi, vox băăăi!* (< *vox populi, vox dei*), *Veni, Vadim, vicii* (< *veni, vedi, vici*) etc.;

c) *factorul morfologic* este evident în compusele ocazionale, în special în cazul conglomerărilor de genul *scriitură-lectură-vorbitură, monden-cancan-extern-uau* etc. și al compuselor cu rol de enunț: *uite-n-sus-că-nu-se-cade-să-vezi-în-jos, dacă-nu-ți-place-nu-te-benoclezi, Toată-lumea-jos-din-vagoa'-c-alarmaeria'* etc.

d) *factorul lexico-semantic* se referă la alegerea cuvintelor din componența ocazionalismului lexical sau frazeologic, la nivel de compus, locuțiune, sintagmă: *a gutenbergrăi, Ministru al Turismului Electoral, mascul alfa-manager, Institutul de Pileologie și Plagiatorie Ghilimelică* etc.

e) *factorul textual* determină, în special, apariția ocazionalismelor semantice, de exemplu: *copy-lot* „partener politic acuzat de plagiat”, *dezgheț* „perioada de destrămarea URSS” etc.

Așa după cum am afirmat, procesul de creare a cuvintelor ocazionale nu este un proces haotic sau totalmente distinct de legile existente în sistemul limbii, orice entitate lexicală nouă se bazează pe acele posibilități și premise, care au fost instituite de generații într-o limbă (a se vedea și [Черула, p. 4]). E. Coșeriu menționează, cu referire la fenomenul în cauză, existența cuvintelor aflate în starea de *hapax*, delimitându-le atât de cele existente deja în limbă, cât și de

cele potențiale: „cuvintele întrebuințate cu o anumită valoare încă nu sunt cuvinte nici potențiale, nici cuvinte existente, ci rămân în starea de *hapax* dacă nu sunt preluate de alții, adică este un fapt în vorbirea unui autor, a acestui vorbitor” [Coșeriu 2004a, p. 126]. Preluarea în sistem a cuvintelor posibile (sau virtuale), afirmă în continuare E. Coșeriu, se face în dependență de gradul de acceptabilitate a creației lexicale: „Se acceptă ceea ce corespunde sistemului, nu contrazice nici o normă deja existentă și corespunde unei necesități expresive, nu individuale și particulare” [*ibidem*, p. 127].

În continuare, luând în considerare natura unității ocazionale obținute și nivelul pe care îl reprezintă unitatea respectivă, vom evidenția principalele tipuri de ocazionalisme.

2.2. Principalele tipuri de ocazionalisme

2.2.1. Ocazionalisme fonetice

Ocazionalismele fonetice sunt definite drept o asociere inedită de sunete, formând o unitate lexicală, căreia autorul îi atribuie un sens ce rezultă din asocierea fonemelor într-un tot. Iată un exemplu clasic în acest sens, în așa-numita *limba spargă*³:

În câmpul ce ițea de bruturează,
A cțipitat un ptruț, cei drept cam bumbarbac,
Dar zumbărala ghioală, încă trează,
A cropoțit aproape, în cordac:
Ce pisindreaua mea de brutușleagă,
Și șomoiogul meu cu zdrolociță,
Mi-ai bosfroholojit stroholojina!
Țichi-mi-ai sima simibleagă!
Morala: În lanțuri apa să se tragă!

(Nina Cassian)

Asemenea unități, cum ar fi *șomoiogul*, *brutușleagă*, *bosfroholojit*, *cropoțit*, *bumbarbac* etc. pot fi calificate drept ocazionalisme fonetice propriu-zise. În limba română pot fi depistate și o serie de modificări fonetice, preponderent onomatopeice, ale cuvintelor uzuale, în baza cărora au fost create unități glotice noi, comportând o vădită amprență individuală a autorului. De

---

³*Limba spargă* este inventată de Nina Cassian în 1946, după cum susține într-un interviu acordat revistei „România Literară”, fiind determinată de avangardismul propriu, „de porpensiunea structurală spre «joc»” (*România Literară*, 2001, nr. 15, p. 12-13).

exemplu: „[...] locomotiva *fâsss-âie*, frânele *frrrânâie* și Toată-lumea-jos-din-vagoa’-c-alarmaeria’...” (Goma 2001, p. 391).

Alternanțele fonetice servesc, de regulă, la formarea altor tipuri de ocazionalisme – lexicale, gramaticale, frazeologice, cele fonetice fiind mult mai rare. Includem în categoria ocazionalismelor fonetice și următoarele unități lexicale:

Goagăl: „Păi dacă-i așa, prefer să mă întorc la școală, ce mare lucru matematica asta în epoca lui *Goagăl* și-a antrozilor atotcunoscători?!” (*Academia Cațavencu*, 17.10.2012);

bijnis: „N-avea CNA-ul nicio intenție să pună cele două posturi să plătească pentru *bijnissul* cu haznale” (*Academia Cațavencu*, 17.10.2012);

Revaliuție: „Mihail Bulgakov se oferea să mijoteze un roman despre viața lui tumultoasă în slujba *Revaliuției*, iar Mandelștam însuși, chiar după ce-l vituperase poetic, avea să revină cu stihuri noi asupra Tătuțului [...]” (Pițu 2002, p. 133);

cahfea: „Vine - a doua oară și în anul următor - povestea despre Studentul Genial ce, cufundat în solitudinea cămăruței închiriate, fată ideea producerii unui înlocuitor al *cahfelei* absente de pe piața Socialismului Plurilateral Subdevelopat” (Pițu 2002, p. 88);

năciune, bobor: „Noapte bună, *năciune!* Noapte bună, iubit *bobor!*” (*Literatura și Arta*, 09.09.2010).

Devierea fonetică de la forma uzuală îi atribuie cuvântului o conotație peiorativă, ironică, uneori chiar sarcastică.

2.2.2. Ocazionalisme grafice

Prin termenul de ocazionalism grafic desemnăm o categorie aparte a inovațiilor lexicale din limba română, create prin modificarea formei grafice a unității lexicale uzuale. Deși nu tocmai numeroase, ocazionalismele grafice se prezintă ca un puternic instrument persuasiv. Exemplificăm: „Români, să *ARDem* gazul propriu!” (*Academia Cațavencu*, 14.11.2012); „Băsescu speră să redevină președinte suspendat-jucător, pentru ca, pe valul de simpatie creat, exact ca în vară, *ARD* să mai câștige niște procente bunicile...” (*Academia Cațavencu*, 31.10.2012). În baza similitudinii sonore, între abrevierea *ARD* („Alianța România Dreaptă”) și forma de indicativ, pers. a 3-a pl., prezent (*ei*) *ard*, s-a izbutit redarea printr-o singură sintagmă a emițătorului și a mesajului emis (mesajul: *să ardem gazul propriu*, emițătorul: *ARD*), iar în al doilea exemplu, se face aluzie la intenția de mituire a unor categorii de cetățeni de către membrii *ARD*.

Fac parte din această categorie formațiile ce conțin inserări grafice sub formă de semne de punctuație, de tipul lexemului *s(c)lav*, care reunește cuvintele *slav* și *sclav*: „Slavii, persoane de format mare, în libertate se dădeau în vânt după lupta fără lovituri – ajunși *s(c)lavi* ai Romei (după ce sătenizaseră Grecia), au dat numele lor întrecerii: «lupte greco-romane»...” (Goma 1998, p. 81) sau „Pregătiți de *(si)Nistru?*” (*Timpul*, 9.07.2010), sau sub formă de calambururi în baza separării cuvântului: „Transferat la echipa Șaorma Miami din motive de sănătate, Cristi Borcea a lăsat toate datoriile în seama noilor *cam pioni* de la Dinamo” (*Academia Cațavencu*, 5.12.2012). În ultimul exemplu, apariția ocazionalismului este generată de omonimie: substantivul *campioni*, preluat din sport, fiind dezmembrat, scoate în prim-plan ideea de *pioni* ai unor persoane de influență din sport. Astfel, un cuvânt conotat neutral sau pozitiv (*slav*, *campion*) devine, prin aplicarea instrumentelor grafice dezambiguizante, purtător al conotației ironice. Or ironia, după cum menționează R. Zafiu, presupune „diferența dintre o aparență a înțelesului și intențiile ascunse, insinuante” [Zafiu 2004b, online].

Intercalarea semnelor grafice în structura cuvântului uzual și crearea prin aceasta a așa-numitelor ocazionalisme grafice este specifică, în exclusivitate, limbajului scris. Cititorul vizualizează unitatea lexicală respectivă ca un întreg și o descifrează, fără comentarii și completări suplimentare din partea autorului ocazionalismului. Pentru discursul oral, procedeul nominalizat rămâne inefficient, deoarece receptorul mesajului obține doar o parte a informației conotative lansate de autor (de exemplu, se va auzi doar *sclavii*), iar repetarea ambelor variante, (de exemplu *sclavii / slavii*) poate duce atât la pierderi stilistice, cât și conținutale.

2.2.3. Ocazionalisme lexicale

Ocazionalismele lexicale reprezintă unități lexicale noi, formate în baza unităților deja existente în limbă prin derivare și compunere, fie prin nerespectarea normelor de formare a cuvintelor, fie prin respectarea acestora. Ocazionalismele lexicale scot în evidență posibilitățile sistemului⁴ limbii în ceea ce privește căile de extindere a vocabularului, prin adaptarea acestuia necesităților de comunicare a individului. Lacunele la nivel de lexic pot fi ușor completate, utilizând mijloacele formale ale limbii într-o variație mai mult sau mai puțin inedită și „modelând”, astfel, unitatea glotică potrivit intenției sale de exprimare.

---

⁴Sistemul este „un «sistem» de posibilități, de coordonate, care indică atât căile deschise, cât și căile închise ale unei vorbiri «inteligibile» într-o comunitate; norma, în schimb, este un «sistem de realizări obligatorii», consacrate din punct de vedere social și cultural: ea nu corespunde la ceea ce «se poate spune», ci la ceea ce «s-a spus» și în mod tradițional «se spune» în comunitatea considerată” [Coșeriu 1997, p. 50].

Pornind de la adevărul precum că din nimic nu se naște nimic, am putea susține, și cu referire la lexic, că la baza oricărei creații noi se află ceva deja existent și acceptat de normă. Prin îmbinarea rădăcinii cu unitățile derivaționale pot fi create unități lexicale noi, care, în unele cazuri, pot forma și un șir lexical. Obligatoriu însă pentru orice ocazionalism creat este apariția unui sem nou, neatestat în dicționar. De exemplu, *afacereză*: „tradus din afacereză” (*Academia Cațavencu*, 29.04.2009) are sensul de „limbajul domeniului economic”; *neunde*: „Vor pune capăt acestei interminabile tranziții spre neunde” (Moraru, p. 89) are sensul de „în niciun loc”, ceea ce confirmă ipoteza tezei noastre.

Ocazionalismul lexical conține mai multă informație referitoare la obiectul sau fenomenul denumit, decât cuvântul uzual. Astfel, în textul „[...] ciolovecul *bolșeviciat* gândirostiviețuiește la umbra simultanietății tezei cu antiteza [...]” (Pițu 2002, p. 239), adjectivul *bolșeviciat* exprimă nu doar sensul de adept al bolșevismului, ci și (poate mai important) pe cea de persoană coruptă, viciată de ideile bolșevismului, devenită nulă din cauza apartenenței la acest sistem fetid. Lexemul *ceașescolatra* („[...]cum ne asigură consiliera cotoceantică crescută în seraiul nomenclaturist cu tot neamul ei de boeri-vechi și herodoți *ceașescolatri*” (Goma 1998, p. 23), format prin anexarea sufixului *-latru* (cu semnificația „care se închină, adorator”), mai puțin productiv în limba română actuală, la rădăcina *Ceașescu*, desemnează o categorie de persoane, care proslăvesc regimul comunist al lui N. Ceaușescu.

Ocazionalismele lexicale reprezintă, în majoritatea lor, produse ale activității individuale în care se îmbină surplusul de informație cu laconismul formei prin care aceasta se exprimă. Deși acest fenomen se observă cu precădere în cazul lexemelor formate prin contaminare, afirmația este valabilă și pentru derivate. Pentru ilustrare: derivatul *îngulerare* în contextul „Crivățul siberian este departe de a se fi stins, în pofida «îngulerării» lui” (*Literatura și Arta*, 14.10.2010) redă printr-o formă succintă „procesul de pătrundere a frigului după guler”. Tendința spre economie lingvală, pe de o parte, și necesitatea de a exprima un volum mare de informație, pe de altă parte, l-au determinat pe autor să apeleze la un procedeu mai puțin productiv de derivare mixtă, cu bază nominală *în/îm* + subt. + *are*, model după care s-au format și alte lexeme, cum ar fi *îmbălsămare*, *înlăcrimare*, *încarcerare* etc. Putem afirma că derivarea ocazională poate fi privită nu doar ca un simplu procedeu de creare a cuvintelor noi, ci, mai degrabă, ca o revizuire a posibilităților mijloacelor derivaționale ale limbii și ca o „reanimare” a procedeelelor neproductive de formare a cuvintelor.

După cum am menționat anterior, concentrarea unui volum mare de informație exprimată într-un singur lexem este tipică pentru contaminare. Lexemul *provincial* în contextul „[...]”

auctor fără cărți și poet cu volumuri însumând șaiszeci de pagini, mascul și femelă, urban și rural, central și provincios, adicătelea *provincial*, trăitor în haosmosul *provincial*, supus forțelor centripetă și centrifugă [...]” (Pițu 2002, p. 196), a cărui descifrare (*provincios + central*) este dată de autor, face referire atât la autorii din capitală și centrele culturale mari, cât și la cei din provincie. Lexemul *covidiot* din fraza „Încă un covidiot! Actorul Dragoș Bucur: «Nu port mască și nu mă vaccinez». Pro TV nu are nimic de zis?!” (*ziaristii.com*, 10.02.2021), format prin contaminarea lexemelor *COVID + idiot*, face trimitere la persoana care „neagă existența pandemiei Covid și, prin comportamentul său, iresponsabil, pune în pericol viața altora”.

În ceea ce privește existența șirului de lexeme, pot fi evidențiate două tipuri de succesiuni. Primul tip se referă la posibilitatea creării unui model derivațional de formare a ocazionalismului respectiv: de exemplu, *diplomă – diplo'mele – diplomițe - diplomaticos* (pentru comparație, propunem și un șir lexical format conform normelor limbii române și atestat în dicționare: „*diplomă – diplomat - diplomatic*”). Al doilea tip se referă la o serie de ocazionalisme derivate de la aceeași rădăcină, pe care le putem include într-un câmp semantic ocazional: *Becali: becaliot - becalian - becalisme – becalizare – Berbecali; Bănescu: Bossescu – bănist - bănescianism – a băsi – a antibăsi - antibăsism*. Am putea continua aceste șiruri lexicale. De exemplu, *diplomătică* („diplomă fără valoare”) – *a îndiploma* (peiorativ, „a acorda o diplomă”) – *diplomator* („care acordă diplome”) – *diplomaticos* („având diplomă”) – *postdiplomaticesc* („după obținerea diplomei”) – *prediplomatic* („de până la diplomă”) etc., totul depinde de intenția comunicativă a autorului și de creativitatea lui.

Examinând sub aspect morfologic ocazionalismele, putem deduce că întâietatea aparține substantivelor, care în corpusul selectat reprezintă un quantum de 46%. Acest fapt se explică atât prin ponderea majoră a substantivelor în limbă în general, cât și prin funcția dominant denominativă a creațiilor lexicale ocazionale, în special.

Printre substantivele ocazionale se evidențiază substantivele abstracte, care, coraportate la întregul număr de substantive ocazionale, constituie 24%. La abstractizare se recurge, după cum menționează V. Șerban și I. Evseev, în cazul creării „unor noțiuni tot mai cuprinzătoare, care-și subsumează noțiuni mai restrânse”, al derivării cuvintelor abstracte de la cuvinte concrete, al extinderii sensului cuvintelor prin generalizare [Șerban, Evseev, p. 64]. Abstractele ocazionale apar ca urmare a unui grad înalt de generalizare a noțiunilor deja existente, subsumând (ca și în cazul abstractelor canonice) semnificația individuală a componentelor sale [*ibidem*]. Exemplificăm: lexemul *superficiu* din textul „Pentru mine, «The Social Network» a fost doar o dezamăgire. Pentru tinerii din România de azi s-ar putea să fie însă ceva mai rău. Căci iluzia cea

mai puternică pe care o aduce acest *superficiu* (superficial plus artificial, explic ca să-i scutesc de postări tâmpе și agresive pe cei care n-au înțeles, din textele recente ale subsemnatului, ce va să zică encomiasme și Vive le roi!) e ușurința cu care s-ar face bani foarte mulți pocnind din degete” (*Gândul*, 17.11.2010) exprimă, după cum ne explică însuși autorul, un fenomen ce este nu numai superficial, dar și artificial: or în limba română nu există un singur cuvânt pentru acest sens. Ca și în cazul cuvintelor canonice, ocazionalismele abstracte reprezintă produsul derivării de la substantive concrete. De exemplu, *killereală* din fraza „Manualele erau și ele pline de *killereală*, vulturii zburau cu copilul în cioc, privighetoarea murea cu cârligul de la undiță înfipt în ochi” (*Camikaze*, 22.06.2011), care este un substantiv împrumutat din limba engleză cu sensul de „ucigaș plătit”, și-a generalizat în contextul dat sensul, fiind folosit pentru a denumi „o persoană care a săvârșit un omor, fără a fi plătită pentru aceasta”, iar lexemul derivat *killereală* a căpătat sensul de „omucidere efectuată în diferite circumstanțe, pierderi umane în război, rebeliuni, ca urmare a comploturilor, conspirațiilor etc.”

Șirul derivatelor ocazionale abstracte poate fi continuat cu alte formațiuni cum ar fi *genializare*, *antrenorat*, *găunoșenie*, *îngulerare*, *grătariadă*, *miciadă*, *muzicofilie*, *nuroret*, *fastfudărie* etc., a căror formare este foarte propice pe terenul limbii române, în care derivarea ocupă un loc de bază printre mijloacele de formare a cuvintelor noi.

O categorie aparte în cadrul substantivelor ocazionale abstracte îl formează lexemele derivate de la o bază antroponimică. Deși cazurile de formare a cuvintelor abstracte de la un nume propriu nu constituie o noutate a epocii contemporane, nicio abatere de la norma limbii, asemenea exemple reprezintă procesul de stabilire a legăturii logice dintre realitatea înconjurătoare și procesul (cauzat de necesitatea) de comunicare între oameni. În plus, acest procedeu demonstrează clar relația de interdependență dintre cuvântul ocazional, cuvântul potențial și neologism. Vom ilustra această idee în baza lexemelor înregistrate în dicționarele limbii române: *stalinism* și *hitlerism*. Apariția pe arena mondială a acestor două persoane (Hitler și Stalin) și, nu în ultimul rând, faptele și deciziile ce le aparțin și care au schimbat istoria întregii omeniri, au cauzat producerea, inițial ocazională, a termenilor *hitlerism* și *stalinism*. Intensificarea dezbaterilor istorice, politice, sociale și economice pe marginea evenimentelor strâns legate de numele acestor indivizi a determinat trecerea cuvintelor utilizate sporadic în categoria cuvintelor potențiale, cu răspândire tot mai mare a domeniilor de aplicare a acestora. Ulterior, termenii luați în discuție au fost introduși în dicționar: *stalinism* „nume dat doctrinelor și practicelor specifice lui Stalin și adepților săi”; *hitlerism* „doctrină național-socialistă elaborată de Hitler, întemeiată pe pangermanism și rasism”.

În corpusul selectat am identificat o serie de substantive abstracte ocazionale formate de la nume de persoane: *băsescianism* (< *Băsescu*), *dodonism* (< *Dodon*), *putinism* (< *Putin*), *putinjugend* (< *Putin*), *Ceaușitate* (< *Ceaușescu*), *dandiaconescizare* (< *Dan Diaconescu*), *caragialitate* (< *Caragiale*), *dejo-ceaușism* (< *Gheorghiu-Dej*, *Ceaușescu*), *sindbadism* (< *Sindbad*), *becalizare* (< *Becali*), *paukerizare* (< *Pauker*), *antibăsism* (< *Băsescu*), *iliescism* (< *Iliescu*). Baza motivațională a acestor ocazionalisme o constituie nume de persoane proeminente din țară, dar și de peste hotare, la care se adaugă sufixele *-ism* (cel mai frecvent), *-izare*, *-itate*. Semnificația lexemelor este condiționată de contextul în care apar, deși, intuitiv, cititorul ar putea decodifica aceste cuvinte și în afara contextului, în baza cunoștințelor sale extraglotice. De exemplu, prin *dodonism* cititorul va înțelege „strategia politică prorusă promovată în Republica Moldova de președintele Igor Dodon”. În același registru, se plasează și semnificația acestui ocazionalism în următorul context: „Vuvuzela lui Voronin sau *dodonismul* ca pedeapsă” (*Timpul*, 08.10.2010). În viziunea autorului materialului respectiv, *dodonism* ar fi „politică de propagare a moldovenismului, obedienței față de conducerea de la Moscova, incompetență politică”.

Derivatele cu sufixul neologic *-ism* denumesc, în general, atitudini, comportamente, stări de spirit (*relativism*, *iudaism*, *evazionism* etc.) (pentru mai multe detalii a se vedea și [Stoichițoiu-Ichim 2001, p. 23-24]). Aceeași semnificație păstrează și ocazionalismele abstracte cu bază antroponimică: *antibăsism* „atitudine negativă față de politica președintelui României T. Băsescu”, *putinism* „atitudine încurajatoare a politicii expansioniste al liderului rus V. Putin”, *dejo-ceaușism* „sistemul totalitar instalat în România sub conducerea lui Gh. Gheorghiu-Dej și N. Ceaușescu” etc.

Sufixele *-itate* și *-izare*, foarte răspândite actual în formarea substantivelor abstracte, sunt mai puțin productive în derivarea ce pornește de la o bază antroponimică. Lexemele nou formate exprimă, similar neologismelor cu aceleași sufixe, calități, însușiri tipice unui fenomen (a se vedea și [*ibidem*, p. 24-25]) *Ceaușitate* < *Ceaușescu*, *caragialitate* < *Caragiale* și acțiuni *paukerizare* < *Pauker*, *becalizare* < *Becali*, *dandiaconescizare* < *Dan Diaconescu*). Aceste cuvinte rareori intră în sistemul limbii, dar dacă impactul personalității ce a dat naștere structurilor sus-menționate asupra societății este la fel de mare ca și al lui Stalin sau Hitler, lexemele respective vor avea șanse reale de a fi înregistrate de dicționare.

Un număr mare de ocazionalisme este reprezentat de substantivele comune, în mare parte, derivate de la rădăcini uzuale sau substantive compuse, multe dintre care pot fi ușor decodificate și în afara contextului: *lirohistoriosof* < *lir(ic)* + *histori(e)* + (*filo*)*sof*, *contract-*

balenă, vin-vopsea, regizor-sforar, petrocoroană < *petrol + coroană, vrăbioieluț* < *vrăbioi + mieluț, macrefuznic* < *Mac* (sistem de operare Apple) + *refuznic, tănțuitor* < *a tănțui + -tor, hârțogar* < *hârțoagă + -ar, colaboi* < *a colabora + -i, șpagatist* < *șpagă + -ist, versiculeț* < *vers + -ic + -uleț, poezem* < *poem + poezie, poeczemă* < *poezie + eczemă, simpatriot* < *simpatizant + patriot* etc.

Cuantumul substantivelor comune, formate *ad-hoc* printre numărul total de ocazionalisme substantivale din corpusul analizat, constituie 45%. O bună parte dintre acestea exprimă noțiuni generale, uzuale, având o anumită conotație ironică sau sarcastică, neexprimată de cuvântul-bază. De multe ori, conotația este exprimată printr-o metaforă, ca în cazul substantivelor ocazionale *partid-pisică, partid-emo, contract-balenă, discobou, vin-vopsea, regizor-sforar, blocoteț* etc. Pornind de la definiția lexicografică a lexemului *partid* „grupare de oameni uniți prin comunitatea concepțiilor politice, ideologice, a intereselor sociale”, autorul ocazionalismelor *partid-pisică* și *partid-emo* lărgeste contextual semnificația acestora, dându-le explicația în text: „PD este *partidul-pisică*, are mai multe vieți. Dimineța zace lat, cu sânge pe bot, călcat de camion, seara îl vezi cum țâșnește deodată în patru labe, cu coada zburlită și ochii lucind sălbatic. Vicepreședintele PDL regretă vitalitatea din trecut a partidului, prin comparație cu blegeala autoreflexiv-moralistă actuală, pe care europarlamentarul Ungureanu o numește chiar depresie, partid-emo, «ne creștăm cu toții, unde ne e tonusul?»” (*Gândul*, 06.03.2011). Imaginea creată a partidelor politice se bazează pe conotațiile atribuite lexemelor *pisică* „animal domestic, care se consideră că ar avea nouă vieți, din care cauză este rezistent, având vitalitate mare”, iar *emo* „subcultură care promovează hipersensibilitatea, persoanele adepte ale acestui trend se consideră a fi sensibile, timide, introvertite, anxioase, cu înclinație spre depresie și chiar sinucidere”. Cunoscând aceste conotații, cititorul (iar în cazul nostru, folosind indiciile autorului articolului) poate descifra cu ușurință mesajul ocazionalismelor: partid foarte rezistent și ușor adaptabil la situația politică (PD) și partid aflat în depresie, incapabil de a supraviețui pe arena politică.

Creații ocazionale cu bază metaforică sunt și lexemele *politician-liliac, contract-balenă*, semnificația cărora rezultă din semnificația conotativă a determinativelor.

Substantivele ocazionale de tipul *vrăbioieluț, hârțogar, șpagatist, versiculeț, poezem, agentlâc, politruceasă, articuleț, securoi, evenimentel, eseuș, texticuleț* ș.a. sunt derivate de la rădăcinile substantivale *vrăbie, hârțoagă, șpagă, vers, poezie, agent, politruc, articol, securitate, eveniment, eseu, text* și denumesc anumite subcategorii noționale care, în viziunea autorului lor, sunt acceptabile și cel mai potrivite în contextul respectiv. Necesitatea exprimării unei relații

pragmatice specifice îl determină pe vorbitor să producă lexeme cu valoare conotativă de moment și cu funcție comunicativă în contextul creat. De exemplu, în fraza: „În acest paradis se ițește și un *evenimențel*: fiica regelui o șterge cu un paj [...]” (Pițu 1991, p. 48). Lexemul *evenimențel* exprimă atitudinea ironică a autorului față de cele expuse, atitudine ce nu putea fi redată prin cuvântul stilistic neutru *eveniment*. La fel lexemul *șpagatist* din textul „Mogulul se ridică din pat și vrea să se îmbrace, dar, când să-și tragă pantalonii, își dă seama că, din greșeală, și-a prins în boxeri limba lui Badea. Se scuză, o scoate, o șterge cu Zewa și, cu un gest părintesc, i-o bagă înapoi în gură *șpagatistului*.” (*Academia Cațavencu*, 08.08.2014) este folosit pentru a face distincția între persoana care primește mită „șpăgar” (argotism) și cea care obișnuiește să dea mită. Unitatea lexicală creată după modelul uzual *fotbal – fotbalist* „persoană care joacă fotbal”, *tractor – tractorist* „persoană care conduce un tractor” desemnează un actant, sens care nu este specific argotismului mai uzual *șpăgar*, ce semnifică acțiunea de a lua mită.

În corpusul selectat, am identificat un număr mare de ocazionalisme utilizate pentru a desemna ocupații/acțiuni ale oamenilor, pentru care nu există un termen special în sistemul limbii: *lirososof* „filosof-poet liric”, *lirohistoriososof* „filosof, istoric și poet într-o singură persoană”, *discobou* „aruncător de capace de canal”, *macrefuznic* „persoană care a refuzat să utilizeze sistemul operațional Mac”, *tânțuitor* „dansator neîndemânatic”, *hârțogar* „birocrat, a cărui decizii documentate nu au valoare”, *colaboi* „colaborator al Securității”, *decăcan* „decan fără valoare”, *simpatriot* „patriot, simpatizant al regimului comunist”, *agentlâc* „agent al Uniunii Sovietice”, *manechinuită* „fată-model foarte slabă, chinuită, supusă violenței”, *politruceasă* „femeie-politruc”, *internetot* „internaut netot”, *tezard* „persoană care lucrează asupra tezei de doctor”, *chiloțist* „persoană care poartă chiloți”, *securoi* „angajat al Securității”, *postac* „persoană care postează comentarii pe forumuri”, *europionier* „pionier european”, *talibaban* „persoană reacționară, răuvoitoare, dușman al poporului, dar bogată” etc. Apariția lor se datorează necesității de a exprima anumite nuanțe semantice ale termenului luat la bază. De exemplu, *discobou* din fraza „Sorin Oprescu, un *discobou* care, la îndemnul discotecii patriarhiei, ar putea să ne dea la toți capace. De canal” (*Academia Cațavencu*, 25.07.2012), format prin contaminare *discobol + bou*, creează imaginea unui politician netot, preocupat de schimbarea capacelor de canalizare în loc să rezolve probleme sociale stringente. E de la sine înțeles faptul că interpretarea lexemului poate fi făcută corect doar în contextul utilizării sale: în afara contextului, acesta ar putea avea o mulțime de interpretări, în funcție de imaginația și cunoștințele extralingvistice ale receptorului. Rămânând la exemplul adus, *discobou* ar putea fi interpretat de cititor (făcând abstracție de la contextul respectiv) drept „discobol nu prea

priceput, mai puțin isteț”, interpretări ce însușează sensurile componentelor. Pot fi evidențiate și alte substantive comune ocazionale ca *simpatriot*, *manechinuită*, *internetot*, *deșteaptăteromân*, *macrefuznic* ce exprimă realități trăite sau percepute de autor, dar fără echivalent univoc în sistemul limbii. De exemplu, substantivul *manechinuită* în contextul „În vreme ce tinerii fotbaliști își bat *manechinuitele* la patru coaste, galantul Mutu e plămădit din alt aluat, cu muuult mai multă făină” (*Academia Cațavencu*, 23.10.2012) exprimă sensul de „top-model supus violenței” pentru care, evident, nu există un cuvânt specific în sistemul limbii. Sensul de „utilizator internet netot, care manifestă un comportament neadecvat, lipsit de scrupule, în rețeaua internet” este redat ingenios prin lexemul *internetot*: „[...] de tromboniști, de fripturiști, de pupincuriști, de *internetoti*, de poponauți, de branleurs épiques, de porci spinoși, de codoși, de veroși, de spumoși iuți în a se autotămâia și intertămâia, de securici avându-le cu limbile catifelante, de narcisici, egolatri și exhibiționiști [...]” (Pițu 2002, p. 207).

Un caz interesant din punctul de vedere al studierii vocabularului ocazional îl reprezintă lexemul *copy-lot*, dificil de înțeles și de interpretat în afara contextului creării sale și fără anumite cunoștințe extraglotice în domeniul politic: „Abia pe urmă, când a realizat că se urcase, de fapt, în mașinuța cu miniștri cinstiți, dar neprinși, a *copy-lotului* Ponta, fără să ia seama cine o conduce și încotro, pe biata femeie au cuprins-o regretele” (*Academia Cațavencu*, 17.10.2012). Lexemul *copy-lot* exprimă, prin forma sa concisă, o multitudine de idei. În primul rând, cititorului i se comunică poziția premierului român Victor Ponta în relația sa cu Crin Antonescu, a căror guvernare a fost caracterizată de presa românească drept guvernarea „co-piloților”, în al doilea rând, având în vedere contextul dat, lui Victor Ponta i se atribuie funcția de copilot al autoturismului în care a urcat „biata femeie”, iar, în al treilea rând, se face aluzie la faima de „plagiator” (de la eng. *to copy*⁵ „a copia”) al premierului român.

O subclasă a substantivelor ocazionale este formată de substantivele comune derivate de la o rădăcină antroponimică: *țucăr* „persoană cu comportament similar miliardarului Zuckerberg, care lipsea de la ore, persifla profesorii”, *antimareanul* „persoană cu poziție contrară adeptilor lui M. Vanghelie”, *plahotniuci* „politicieni de rangul și cu comportamentul lui V. Plahotniuc”, *voronini* „politicieni de rangul și cu comportamentul lui V. Voronin”, *minivoronin* „persoană cu un comportament similar celui al lui V. Voronin”, *varanian* „adept al lui Dan Voiculescu alias

---

⁵Alegerea de către autor a ocazionalismului *copy-lot* poate fi explicată prin necesitatea pur formală de a crea un calambur prin analogie cu lexemul românesc *copilot*: or utilizarea, în acest caz, a românescului *copiere*, (*a*) *copia*, *copi*- nu ar avea efectul scontat și ar rămâne neînțeles, pe când (*to*) *copy* realizează intenția autorului atât din punct de vedere pragmatic, cât și structural. În plus, putem identifica încă un calambur, și anume acest *lot* ar putea proveni de la engl. *a lot* „mult”, obținând drept rezultat aluzia la *to copy a lot* „a copia mult”, cu alte cuvinte „a fi un plagiator”.

Varan”, *stalinel* „adepti fără valoare al regimului lui Stalin”, *crinoid*, *crinian* „locuitor al planetei Crinia (lumea virtuală a lui Crin Antonescu)”. Remarcăm, în acest context, că lexemele enumerate reprezintă derivate de la nume de personalități politice și publice bine cunoscute, a căror trăsături de caracter distincte au fost transferate asupra noțiunilor noucreate. De exemplu, ocazionalismul *crinoid* format de la antroponimul Crin Antonescu semnifică în contextul „Un *crinoid* intergalactic care a picat pe Pământ de pe o planetă unde luna are o singură zi: aia de salariu” (*Academia Cațavencu*, 10.10.2012) un cetățean iresponsabil, indolent, pe care îl interesează doar profitul material.

Prin utilizarea formelor de plural ale substantivelor proprii drept sursă de formare a substantivelor comune, autorii ocazionalismelor respective descriu o clasă întreagă de persoane care comportă trăsături distincte ale personalităților ale căror nume formează tema lexemului nou: *plahotniuci*, *voronini* etc. De exemplu, în fraza „Au trecut 16 ani de atunci și, în loc de procent, am primit în fiecare lună câte-o dulă. Restul populației, am aflat, tot c-o pleasă s-a ales! Așa au apărut *plahotniuci*, *voronini*, *prodisveți* și alte ocazionalisme milionare, neincluse în dicționare” (*Literatura și Arta*, 26.08.2010) ocazionalismele evidențiate exprimă conotații vădit peiorative, desemnând politicieni cu averi impresionante, acumulate prin fraudă și cărora nu le pasă de viitorul țării lor.

Unei serii de formații ocazionale a dat naștere substantivul *google*. Arhicunoscutul deja nume „google” este un joc de cuvinte de la neologismul englez *googol*, pus în circulație de către americanul Milton Sirota în anul 1938, prin care se desemnează un număr uriaș format dintr-un 1 urmat de 100 de zerouri (10^{100}). În prezent, acest termen desemnează cel mai eficient motor de căutare pe net, iar popularitatea acestuia a provocat apariția unei serii de derivate intrate în limbajul colocvial: *a googli*, *googlește*, *googlim*, *googlează*, *googlire*, *googlemanie* etc. Extinderea în vorbire a lexemului nu doar ca nume propriu (denumire a motorului de căutare), dar și în cadrul unei familii de cuvinte sunt indicii sigure de încetățenire a cuvântului în vorbire. După cum arată experiența glotică, un cuvânt frecvent folosit în vorbire are șanse de a intra în sistemul limbii, dacă exprimă o realitate obiectivă, pentru care este necesară crearea acestui termen. Un exemplu de intrare reușită a unui ocazionalism în sistemul limbii îl reprezintă lexemul *samizdat* (rus. *самиздат*) folosit, inițial, ocazional pentru a desemna o lucrare cenzurată, reprodusă manual pentru a fi răspândită în blocul sovietic. Amploarea acestui fenomen în ex-Uniunea Sovietică a creat condiții favorabile pentru lexicalizarea termenului, care, mai mult ca atât, a fost împrumutat și în alte limbi, precum engleza, franceza, germana, româna etc. Astfel, cuvântul ocazional *samizdat* a devenit parte a sistemelor acestor limbi.

O subclasă numeroasă o formează adjectivele ocazionale. În corpusul nostru acestea constituie 27% din totalitatea ocazionalismelor selectate. Majoritatea dintre ele sunt derivate de la o rădăcină substantivală (substantiv propriu sau comun): *rafarogerian* < *Rafa(el Nadal)* + *Roger (Federer)* + *-ian* „cu referire la Rafael Nadal și Roger Federer”, *scaraoțnic* < *scaraoțchi* + *-nic* „aparținând lui scaraoțchi”, *știucărit* < *știucă* + *-ar* + *-it* „om care a fost la pescuit de știuci”, *becaliot* < *Becali* + *-ot* „asemănător lui Becali după inteligență”, *PEToresc* < *PET* + *(pit)oresc* „plin de deșeuri plastice, PET”, *ruraloid* < *rural* + *-oid* „ce ține de mediul rural”, *kremlinist* < *Kremlin* + *-ist* „propriu administrației de la Kremlin”, *bolșeNITic* < *bolșevic* + *NIT* „ce ține de propaganda comunistă difuzată la canalul de televiziune NIT din RM”, *untiu* < *unt* + *-iu* „de culoarea untului”, *clandestinos* < *clandestin* + *-os* „în mod clandestin”, *branduit* < *brand* + *-it* „supus publicității sub un nume de marcă”, *caghebic* < *KGB* + *-ic* „de origine din KGB”, *abricoasă* < *abricos* + *-ă* „proaspătă și frumoasă ca o caisă”, *parfumoasă* < *parfum* + *-oasă* „parfumată”, *floresc* < *floare* + *-esc* „ce aparține florii”, *ciomăgos* < *ciomag* + *-os* „specific ciomagului”, *senzaționalist* < *senzațional* + *-ist* „senzațional”, *cumetrial* < *cumetri* + *-al* „în calitate de cumetri”, *cotrocenic* < *Cotroceni* + *-ic* „de la Palatul Cotroceni, parlamentar”, *penitenciariform* < *penitenciar* + *-i-* + *-form* „asemănător cu un penitenciar”, *căgăbălos* < *KGB* + *-bălos* „aflat sub influența KGB”, *fantasmaticesc* < *fantasmatic* + *-esc* „specific fantasmelor”, *decebalin* < *Decebal* + *-in* „având originea de la Decebal”, *rațic* < *Rațiu* + *-ic* „aparținând lui Ion Rațiu, fost politician român, reprezentant al Partidului Național Țărănesc”, *povătoasă* < *povață* + *-oasă* „care dă multe povețe”, *cenzurător* < *cenzură* + *-tor* „ce ține de cenzură”, *ficționic* < *ficțiune* + *-ic* „ce ține de ficțiune”, *vulturiiu* < *vultur* + *-iu* „ca de vultur, asemănător cu vulturul”, *cocainat* < *cocaină* + *-at* „aflat sub influența cocainei”, *securiticesc* < *Securitate* + *-icesc* „ce ține de Securitate”, *adenauerizat* < *Adenauer* + *-izat* „sub conducerea lui K. Adenauer”, *pixual* < *pix* + *-u-* + *-al* „care ține de scris”, *anticravațial* < *anti* + *cravat(ă)* + *-ial* „contra persoanelor care poartă cravată”, *ceaușiu* < *Ceauș(escu)* + *-iu* „de pe timpul lui Ceaușescu”, *postbelicos* < *postbelic* + *-os* „de după război”, *betonos* < *beton* + *-os* „din beton”, *căgăbăuc* < *KGB* + *-uc* „de agent KGB”, *leninoid* < *Lenin* + *-oid* „adept al lui Lenin”, *picnicant* < *picnic* + *-ant* „iubitor de picnicuri”, *buzeal* < *buze* + *-al* „localizat pe buze”, *stângiu* < *stâng* + *-iu* „cu orientare stângă”, *nătângiu* < *nătâng* + *-iu* „nătâng”, *șmenofag* < *șmen* + *-o-* + *-fag* „care consumă bani acumulați necinstit”etc. Numărul mare al acestor creații lexicale în publicistica modernă poate fi explicat prin brevilocvența lor, deoarece ele înlocuiesc, de cele mai multe ori, structurile atributive masive. În enunțul „Voicu n-a mai vânat acolo de vreun an, iar ultima vântătoare cu gonaci a fost în februarie, participanții fiind elita șmenofagă a județului” (*Academia Cațavencu*, 09.06.2010)

adjectivul ocazional *șmenofag* are sensul „care consumă banii acumulați ilicit (*șmen* „afacere necinstită, escrocherie cu valuta, bișniță”). Brevilocvența acestui lexem, în combinație cu o conotație ironică, peiorativă, ce i s-a atribuit, îi permite autorului să-și exprime mai concret și mai concis gândul. Adjectivul calitativ *ceaușiu*, format de la o bază antroponimică, redă sensul de „aparținând perioadei conducerii lui N. Ceaușescu” și substituie întreaga structură. Concomitent, prin analogie cu termenii cromatici *cenușiu*, *maroniu*, *trandafiriu*, în contextul „Fersele și păcăliturile literare din Valahia *ceaușie*” (Pițu 2002, p. 89) lexemul exprimă coloritul politic al regiunii numite, invocând o conotație peiorativă.

Adjectivele ocazionale cu bază antroponimică *becaliot*, *rafarogerian*, *rațic*, *decebalin*, *leninoid*, *adenauerizat* etc. se evidențiază prin unicitatea lor: fiind derivate de la nume de persoană, acestea fac referință la un singur individ, personalitate politică, culturală sau istorică, iar cititorul face apel la cunoștințele sale extralinguale pentru a le descifra corect.

Adjectivele ocazionale compuse sunt prezente în corpusul investigat într-un număr mult mai redus: *binefuncționator* < *bine* + *a funcționa* + *-tor* „care funcționează bine”, *lungo-larg* < *lung* + *larg* „lung și larg”, *vasil-statist* < *Vasile* + *Stati* + *-ist* „caracteristic lucrărilor lui V. Stati, neștiințific”, *stalinisto-epuratist* < *stalinist* + *epurat(iv)* + *-ist* „prin aluzie la epurările staliniste”, *intelectulo-scriitoricesc* < *intelectu(a)l* + *-o-* + *scriitoricesc* „intelectual-scriitoricesc”, *tehnic-erotic-tactic*, *viclean-bovin*, *părintesc-pedepsitor*, *patriotard-dodonist* „ce ține de falsul patriotism promovat de I. Dodon”, *voroninist-putinist*, *hipertextouant* < *hipertext* + *ouant* „care creează texte de volum mare”, *maiakovskian-evtuşenkovian*, *eternprovizoriu* „fiind mereu provizoriu”, *brăileano-lipovenesco-turcesco-pescăresc* etc. Asemenea adjectivelor încetățenite în vocabularul limbii române, adjectivele ocazionale compuse reprezintă o unitate lexicală, a căror elemente componente și-au pierdut individualitatea semantică, iar sensul ocazionalismului reprezintă o „sumă” a semnificațiilor elementelor constitutive. Aceste lexeme au o pronunțată coloratură afectivă, determinată, pe de o parte, de alipirea intenționată a componentelor incompatibile din punct de vedere semantic (de exemplu, *tehnic-erotic-tactic*, *viclean-bovin*, *eternprovizoriu*, *brăileano-lipovenesco-turcesco-pescăresc*, *hipertextouant*), iar, pe de altă parte, de combinarea elementelor într-o unitate complexă, subsumând semnificația componentelor sale (de exemplu, *lungo-larg*, *vasil-statist*, *stalinisto-epuratist*, *intelectulo-scriitoricesc*, *maiakovskian-evtuşenkovian* etc.). Imaginile invocate de autor sunt dezvăluite pe deplin în context, deși aceste compuse pot fi decodificate și în afara contextului. Exemplificăm: adjectivul compus *tehnic-erotic-tactic* îi sugerează locutorului o însușire specifică, îmbinând abilitățile tehnico-tactice manifestate într-o activitate cu un comportament scandalos în viața personală. Or

aceiași mesaj poate fi decodificat și în următorul context: „Când a auzit o asemenea aserțiune, Adrian Mutu, acest Alexandre Dumas-fiul al fotbalului *tehnic-erotic-tactic*, care nici 100 de bordeluri n-a vizitat, nici gura nu-i miroase, a sărit ca ars pe rugul iubirii, spunând că asemenea lucruri nu se spun despre femei” (*Academia Cațavencu*, 17.10.2012), unde, fiind concretizat, adjectivul ocazional compus scoate la iveală două aspecte ale fotbalului: atât caracterul de joc bazat pe tehnică și tactică sportivă, cât și implicarea fotbaliștilor în scandaluri mondene.

E cazul să amintim și de statutul tautologic al unor ocazionalisme, cum ar fi adjectivele *vasil-statist* și *stalinisto-epurativist*. Primul e format în baza antroponimului *Vasile Stati* (istoric și politician din Republica Moldova, autor al controversatului *Dicționar moldo-român*) și invocă în contextul „Abia mai târziu mi-am dat seama că bizariile *vasil-statiste*, conjugate cu tezele emisarilor vlăguitului general, vesteau apariția unei doctrine noi, patriotard-dodoniste, și că Lituaniei i-a revenit rolul de poligon de încercare” (*Timpul*, 03.09.2010) ideea de afirmații bazate pe conceptul eronat de diferențe între limba română și limba moldovenească și lipsa de identitate între poporul român și moldovenesc. Firește, semnificația reală a ocazionalismului în cauză poate fi identificată doar în baza cunoștințelor extralinguale. Al doilea adjectiv ocazional, *stalinisto-epurativist*, a fost determinat ca având un caracter tautologic pe motiv că, în conștiința cititorilor, numele lui Stalin se asociază cu epurările din rândurile partidului comunist, întreprinse în acea epocă istorică. În contextul „În tot acest climat *stalinisto-epurativist*, Regele Fotbal – la curtea căruia legile ar trebui să facă plecăriuni de dimineață pînă seara, datorită propagandei pe care o face sportului – se vede pus în ingrata situație de a da cu subsemnatul la ieșirea de pe teren” (*Academia Cațavencu*, 21.11. 2012) adjectivul *stalinisto-epurativist* își generalizează semnificația și exprimă o atmosferă terorizată de oficialități.

Verbele ocazionale sunt reprezentate în corpus într-o proporție de 8%. Din punct de vedere semantic, acestea prezintă o varietate relativ largă: *a ambasadoriza* < *ambasador* + *-iza* „a numi pe cineva ambasador”, *a antibăsi* < *anti-* + *Băs(escu)* + *-i* „a exprima idei contra politicii lui T. Băsescu”, *a se apocaliptiza* < *apocalipt(ic)* + *-iza* „a deveni groaznic, înspăimântător”, *a se auto-balona* < *auto-* + *a se balona* „a se umple de sine, a se îngâmfa”, *a se autotămâia* < *auto-* + *a tămâia* „a se copleși cu laude excesive”, *a se autounge* < *auto-* + *a se unge* „a se autoprocama”, *a barbianiza* < *barbian* + *-iza* „a urma modelului lui Ion Barbu”, *a barbiniza* < *Barbu* + *-iniza* „a imita, a prelua stilul lui Ion Barbu”, *a beep-ui* < *beep* + *-ui* „a acoperi cuvintele necenzurate dintr-un discurs cu un sunet strident”, *a blăgui* < *Blaga Vasile* (parlamentar român) + *-ui* „a înlocui pe cineva cu Blaga”, *a bum-i* < *bum* + *-i* „a răsuna tare”, *a clapeta* < *clapetă* + *-a* „a apăsa pe taste, a lucra la computer”, *a se desdegera* < *des-* + *a degera* „a se încălzi”, *a*

euroaplauda < *euro-* + *a aplauda* „a aplauda în stil european”, *a se eurocășători* < *euro-* + *a se cășători* „a se cășători în Europa, în stil european”, *a se euroexclde* < *euro-* + *a se exclde* „a se exclde ca europenii”, *a se euronaște* < *euro-* + *a se naște* „a se naște în Europa”, *a se evenimențializa* < *evenimențel* + *-iza* „a deveni un eveniment mediocru”, *a fantasma* < *fantasmă* + *-a* „a visa, a-și închipui”, *a freudiza* < *Freud* + *-iza* „a interpreta totul din perspectiva psihanalizei freudiene”, *a se gelozi* < *gelozie* + *-i* „a deveni gelos”, *a genita* < *genita(l)* + *-a* „procrea”, *a ghilimeliza* < *ghilimele* + *-iza* „a pune între ghilimele”, *a iliadiza* < *Iliada* + *-iza* „a transforma modernitatea într-o epopee războinică”, *a se intertămâia* < *inter-* + *a tămâia* „a se lăuda unul pe altul”, *a iubiurî* < *a iubi* + *a urî* „a avea o atitudine fățarnică”, *a odiseiza* < *Odisea* + *-iza* „a transforma modernitatea într-o aventură periculoasă”, *a oh-ta* < *oh* + *-ta* „a ofta”, *a se perestroiki* < *perestroika* + *-i* „a se reconfigura, a se schimba”, *a PETcui* < *PET* + *a pescui* „a scoate din apă, a pescui deșeuri plastice”, *a pleonastiza* < *pleonastic* + *-iza* „a folosi în vorbire pleonasmе”, *a rip-ui* < *rip* (eng.) + *-i* „a copia materiale audio sau video de pe un CD sau DVD”, *a share-ui* < *share* (eng.) + *-i* „a împărți, a distribui”, *a spasibi* < *spasibo* (rus.) + *-i* „a spune mulțumesc în limba rusă”, *a staliniza* < *Stalin* + *-iza* „a supune regimului stalinist”, *a săteniza* < *sat/sătean* + *-iza* „a întemeia sate pe teritoriul unui stat, a coloniza”, *a totfugi* < *tot* + *a fugi* „a ține tot o fugă”, *a viceversa* < *viceversa* „a inversa rolurile, situația”, *a zisșiface* < *zis și făcut* + *a face* „a realiza imediat”, *a în-mierda* < *în-* + *a (dez)mierda* „a speria, a deranja” etc.

Printre verbele ocazionale din corpusul nostru se regăesc verbele devenirii (*a se ambasadoriza*, *a se apocaliptiza*, *a se evenimențializa*, *a se perestroiki*, *a staliniza*, *a săteniza*), de comunicare (*a antibăsi*, *a beep-ui*, *a pleonastiza*, *a gutenbergrăi*), de stare (*a se auto-balona*, *a blăgui*, *a se desdegera*), comportamentale (*a se autotămâia*, *a se autounge*, *a freudiza*, *a iubiurî*, *a în-mierda*), factitive (*a se barbianiza*, *a se gelozi*), onomatopeice (*a bum-i*, *a oh-ta*), de acțiune (*a clapeta*, *a euroaplauda*, *a se eurocășători*, *a se euroexclde*, *a se euronaște*, *a PETcui*, *a rip-ui*, *a zisșiface*), rezultative (*a ghilimeliza*, *a iliadiza*, *a odiseiza*), de mișcare (*a totfugi*, *a repleca*) ș.a. Multe verbe ocazionale sunt derivate de la baze substantivale prin analogie cu lexemele canonice: *a semnaliza* (<*semnal*), *a finaliza* (<*final*): *a se apocaliptiza* (<*apocalipsă*), *a se evenimențializa* (<*eveniment*), *a ghilimeliza* (<*ghilimele*) etc. Procedul derivării cu ajutorul sufixului neologic *-iza* de la baze lexicale nominale a devenit foarte productiv în ultimul timp, completând „locurile vacante” din sistemul limbii (*a se vedea* și [Stoichițoiu-Ichim 2001, p. 8]). În vorbire, creațiile ocazionale sunt utilizate *ad-hoc* pe motivul brevilocvenței lor. De exemplu, în contextul „În loc ca Basarabia să își impună regula în Transnistria, s-a întâmplat invers: cumva, Basarabia însăși s-a transnistrizat” (*Timpul*, 28.06.2023) lexemul ocațional *a se*

transnistriza este folosit pentru expresia „a implementa legile aplicabile în Transnistria”, fiind mai concis și mai concret.

O categorie aparte printre verbele ocazionale o reprezintă derivatele verbale ocazionale cu bază antroponimică: *a staliniza*, *a freudiza*, *a barbianiza*, *a antibăsi*, *a blăgui*, *a odiseiza* etc. Valoarea factitivă (cauzativă) pe care o primesc verbele derivate în *-iza* și *-i* este caracteristică și pentru verbele ocazionale. De exemplu: „După ce au *stalinizat* în draci, iată-i în Vest, unde se dau disidenți cu toții” (Pițu 2002, p. 99), unde *a staliniza* exprimă „a supune pe cineva regimului stalinist”; „Băsescu îl *blăguiește* pe Boc. [...] Președintele gândește o schimbare de Guvern, adică să-l pună pe Blaga în locul lui Boc și să scoată PSD-ul pe tușă” (*Academia Cațavencu*, 12.08.2009), în care *a blăgui* are sensul de „a înlocui pe o persoană prin V. Blaga”.

Verbe ocazionale compuse se utilizează mai rar. Iată unele exemple: *a totfugi* „Ileana o *totfugește*” (Goma 2001, p. 116); *a iubiurî* „De atunci ne *iubiurăște* cu înfocare” (Pițu 2002, p. 88); *a zisșiface* „vrea El ceva? – zis-și-făcut! Așa a *zisșifăcut*, nu doar ziua-noaptea, pământul-apa, dar chiar și pe noi” (Goma 2001, p. 318).

2.2.4. Ocazionalisme semantice

2.2.4.1. Unele observații teoretice

În lucrarea sa „Principiile istoriei limbii”, H. Paul, abordând fenomenul schimbărilor sensului cuvintelor, diferențiază cuvinte cu conținut uzual și cuvinte cu conținut ocazional⁶. Prin *sens uzual*, savantul german înțelege totalitatea reprezentărilor ce formează semnificația unității lexicale respective în concepția vorbitorului limbii date, iar prin *sens ocazional* – reprezentările pe care vorbitorul le atribuie cuvântului respectiv în momentul pronunțării acestuia și care, după cum el presupune, i le va atribui și cititorul sau ascultătorul (în aceeași situație ilocutivă⁷).

Sensurile ocazionale sunt, în general, considerate ca fiind mai bogate după conținut și

---

⁶În această ordine de idei, trebuie remarcat faptul că H. Paul face o paralelă între modificările fonetice ale limbii și modificările semantice, accentuând că ambele se produc, inițial, în vorbirea individuală și evoluează, eventual, în limbajul uzual al vorbitorului limbii respective. Inevitabilitatea și chiar necesitatea schimbărilor semantice, în viziunea lui H. Paul, rezidă în faptul că sensul pe care cuvântul îl achiziționează în fiecare act ilocutiv în parte nu coincide în mod necesar cu sensul atribuit acestuia în cadrul uzului [Paul, p. 73-74]. Având în vedere că actul ilocutiv, prin definiție, este unul individual, apariția sensurilor noi ale cuvintelor este, teoretic, un proces permanent și continuu.

⁷Anticipând descrierea fenomenului respectiv în subparagraful 4.3.4., vom remarca doar că pentru a înțelege corect sensul ocazional atribuit unității lexicale de către vorbitor e necesar ca cititorul/ascultătorul să perceapă unitatea glotică într-o situație identică sau foarte asemănătoare cu cea în care cuvântului i s-a atribuit pentru prima dată acest sens. E vorba despre cvasi-reproductibilitatea ocazionalismului: or, așa cum am menționat, ocazionalismul, spre deosebire de cuvântul canonic, nu este o unitate gata formată, reproductibilă în context, ci un lexem re-creat pentru fiecare situație ilocutivă în parte, cu alte cuvinte, „citat” și „repetat”.

mai reduse după volum, deoarece implică seme suplimentare ale cuvântului uzual și, totodată, reduc variantele de utilizare a acestuia, încadrându-l într-un context unic, specific.

Cu alte cuvinte, ocazionalismele semantice sunt cuvinte uzuale, ce comportă, într-un context individual, sensuri noi, neatestate de dicționar pentru unitatea lexicală respectivă și exprimă o realie concretă spre deosebire de cuvintele canonice, care exprimă ceva general. Facem abstracție de clasificarea morfologică a substantivelor în concrete și abstracte și ne referim la „concret” și „abstract” în calitate de categorii logice (pentru alte detalii, în acest sens, a se vedea [Paul, p. 74-75]). Concretizarea sensului ocazionalismului semantic se face, evident, în context și nu poate fi descifrat de locutor în afara acestuia, deoarece acesta îi atribuie cuvântului doar sensurile pe care vorbitorul le cunoaște (care sunt, de regulă, incluse în dicționar).

Vom menționa că, în lingvistica contemporană, se speculează intens cercetarea creativității lexicale (și, în special, a cuvintelor ocazionale) prin prisma teoriilor cognitive. Spre exemplu, J. Munat remarcă două perspective esențiale în acest sens: a) abordarea semasiologică a lexicului nou creat, prin care, pornind de la cuvânt spre sens, se încearcă o explicare a polisemiei, a variantelor lexicale și a diverselor tipuri de relații între sensurile unui cuvânt; b) abordarea onomasiologică, prin care, pornind de la sens spre cuvânt, se explică relațiile de sinonimie și de interdependență dintre componentele unui câmp lexical ([Munat, p. 217]). Ținem să precizăm că examinarea semanticii cuvintelor ocazionale este binevenită din ambele perspective (semasiologică și onomasiologică), insistând totuși asupra unei abordări coșeriene a fenomenului în cauză din motiv că cercetătorii cognitiști cedează propriilor principii prin încercarea de a explica creativitatea lexicală prin prismă chomskyană, adică prin apelul la facultățile mentale „deja date” ale omului, reprezentate prin conexiunile neuronale (aspect biologic) „Abandonarea semanticii și retransarea în spațiul psihologic embrionar al «schemelor imagistice» și al «modelelor cognitive», remarcă cercetătorul clujean M. Borcilă, se aliază, pe de altă parte, în cadrul acestei orientări, cu obsesia (de sorginte, indubitabil, empiristă) de a subordona «creativitatea imaginativă» unor «experiențe primare» și, mai general, de a corela foarte strâns și direct «schemele imagistice» și «modelele cognitive» cu tiparele dinamicii corporale” [Borcilă, p. 54]. Pe de altă parte, lingvistica integrală coșeriană, după cum se știe, tratează fenomenele lexicale „creative” sub aspect cultural. Cercetătorul român pledează, cu alte cuvinte, pentru o concepție mai largă a fenomenelor în cauză, altfel zis, pentru o abordare în cadrul activității de vorbire, drept constituenți indispensabile ale culturii.

În legătură cu aspectul discutat, se cere subliniat faptul că ocazionalismele semantice

reprezintă, în esența lor, un produs al creativității, departe de a fi considerat „deviant”, ci, dimpotrivă, ca aparținând „mediului cognitiv al limbajului” propriu-zis, prin care locutorul își manifestă capacitatea de a crea fapte de cultură.

Prin asumarea consecventă a temeiurilor științifice ale lingvisticii integrale, după cum ne îndeamnă M. Borcilă, pot fi evitate dificultățile conceptuale de definire a creativității de limbaj și se va asigura o orientare coerentă a abordării ocazionalismului, în special a ocazionalismului semantic, în știința limbii [Borcilă, p. 54]. Or, pornind de la ideea lansată de E. Coșeriu de a interpreta faptele de creație lingvistică *numai și exclusiv în cadrul activității de vorbire ca atare*, produsele creației omului (ocazionalismele, în general, iar cele semantice, în special) nu pot fi concepute separat de această activitate în sine.

În categoria ocazionalismelor semantice includem *ocazionalismele semantice propriu-zise, ocazionalismele eufemistice, sinonimele ocazionale și îmbinările libere ocazionale*.

2.2.4.2. Ocazionalisme semantice propriu-zise

Mutațiile de sens (metasemia) reprezintă principala cauză de apariție a ocazionalismelor semantice și constituie un procedeu foarte productiv de îmbogățire a posibilităților de expresie ale unei limbi. Esența fenomenului în cauză constă în constituirea sememelor derivate expresive fără modificarea semnificantului. Discreția și rafinamentul semantic al acestor unități glotice le plasează pe o poziție aparte printre instrumentele de exprimare inovativă, de redare coloristică a mesajului. Pe de altă parte, după cum menționează Adriana Stoichițoiu-Ichim, din motiv că aceste mutații sunt realizate la nivel de conținut, ignorând nivelul expresiei, ele sunt mai dificil de sesizat și de delimitat [Stoichițoiu-Ichim 2007, p. 53]. Amintind de dificultățile de circumscriere, am putea menționa și cele ce țin de delimitarea ocazionalismelor semantice de evoluțiile semantice neologice.

Procesul metasemiei ocazionale este foarte asemănător procesului de creare a cuvintelor polisemantice prin modificare de sens, definită drept „o deplasare a relației dintre semnificat și semnificant (din punctul de vedere al funcționării mecanismului exterior al acestui fenomen, adică din punct de vedere onomasiologic) și drept o restructurare a structurii semice a sememului derivant, exprimată în eliminarea unor seme sau în majorarea numărului lor (din punctul de vedere al funcționalității mecanismului intern al acestui fenomen, adică din punct de vedere semasiologic)” [Baharu 2008, p. 80]. Deosebirea constă în faptul că aceste sememe complementare, apărute ocazional în context, nu au șanse de a intra în sistemul limbii, pe când sensurile cuvintelor polisemantice uzuale și neologice sunt consemnate în dicționarele

respective.

Fenomenul lingval investigat pune în vizorul cercetătorului problema explicării și, totodată, a reprezentării mecanismului cognitiv (în mare parte, conștient) de formare a noilor sensuri. Considerăm că, în procesul de creare a ocazionalismelor semantice, sunt structurate atât reprezentările mentale în materie de realitate înconjurătoare, cât și experiențele multidimensionale ale autorului, care sunt prelucrate de acesta prin prisma stereotipurilor, a unor succesiuni de asocieri mentale, ce sunt ulterior reactivate de cititor la etapa descifrării contextuale a lexemului respectiv. Totuși, aceste modificări nu sunt nici pe departe procese nerestricționate sau arbitrare. După cum menționează V. Bahnaru, „evoluția planului de conținut al limbii este limitat atât sub aspect social, cât și verbal. Drept urmare, se stabilește un oarecare echilibru între tendința sememelor de a evolua și restricțiile sociale și de limbă <...>. Abaterea prea mare de la acest echilibru ar putea periclita realizarea funcției principale a limbii, cea de mijloc de transmitere a informației sau de comunicare” [*ibidem*, p. 81]. Subscriem acestui punct de vedere și cu referire la mutațiile semantice ocazionale: or „arbitraritatea” semelor suplimentar achiziționate este și ea înscrisă în limitele uzului, căci scopul autorului mesajului este, în ultimă instanță, ca acest mesaj să fie corect decodificat de receptor. Modelul logic de atribuire a unui sens nou unității glotice deja existente trebuie să fie clar „urmărit” și descifrat de locutor pentru a invoca imagini mentale similare celor intenționate de autor.

Ocazionalismele semantice se formează, preponderent, prin extindere de sens. În plan paradigmatic, menționează Adriana Stoichițoiu-Ichim, „noile sensuri presupun păstrarea «nucleului semantic» și neglijarea unor seme periferice din definiția din dicționar; în plan sintagmatic, sunt înlăturate restricțiile contextual-stilistice, asociate sensului inițial, ceea ce lărgeste considerabil gama combinațiilor admisibile” [Stoichițoiu-Ichim 2007, p. 55]. De regulă, ocazionalismul păstrează „nucleul semantic” al cuvântului-bază și adoptă un sens „periferic” valabil numai în contextul utilizării sale. Iar transferul de „image” / sens se face prin analogii extralinguale și asocieri cu caracteristicile semantice ale glotemului liminar.

Subclasa ocazionalismelor semantice propriu-zise este abordată, în lucrarea de față, prin prisma categoriilor cognitive în sensul atribuit de lingvistica integrală. Pornind de la ideea lansată de adepții acestei orientări lingvistice, precum că gândirea omului este „imaginativă” și nu „literală”, posedând, totodată, „proprietăți de structură” ce implică sistemele de concepte sau prototipuri, această abordare scoate în vizor creativitatea omului. Or însuși fenomenul ocazionalității se bazează pe creativitatea lexicală a locutorilor care, la rândul lor, este influențată mult de experiențele trăite, cu ajutorul cărora omul își organizează cunoașterea. Exemplificăm:

lexemul *a transplanta* are în contextul „Și mai trebuia să nici nu-l decoreze, anul trecut, pe medicul Brădișteanu cu Meritul Sanitar în Grad de Cavaler până când reputatul cardiolog nu *transplanta* cele patru milioane înapoi în vistieria țării” (*Camikaze*, 22.06.2011) sensul de „a rambursa, a transfera o sumă, a întoarce o datorie”. Se observă un complex procedeu de transpunere a reprezentării mentale a verbului *a transplanta* dintr-un context medical, însoțit de invocarea experienței purtătoare de informații (sociale și culturale) despre referentul din viața reală într-un plan social-economic. Această interdependență în cadrul semnificației lexemului *a transplanta* poate fi explicată prin categoria prototipului, prin care înțelegem o imagine cognitivă provenită din operații cognitive complexe și asociate unei expresii lingviale, comportând anumite atribute ce însumează caracteristicile unei categorii. Revenind la exemplul de mai sus, putem face referire la procesul de înlocuire a unui organ prin altul (sens medical) ce formează prototipul pentru „rambursarea banilor în buget”.

Majoritatea ocazionalismelor semantice din corpusul selectat prezintă o extindere de sens prin comparație cu semnificația cuvântului uzual de bază. Sensurile noi atestate în context nu se încetățenesc în limbă din motiv că, aflându-se la periferia câmpului semantic și fiind unite printr-un lanț de asocieri și imagini psihice cu nucleul acestuia, reprezintă cazuri particulare de utilizare a lexemului, valabile doar pentru contextul respectiv. De exemplu, lexemul *mioritic*, „ce se referă la spațiul geografic românesc”, obține, în contextul „Dar pentru politicienii *mioritici* (aici în sensul că mulți posedă inteligența oii) nu se lasă controlați de bunăvoie decât la salonul de masaj, am apelat noi la un renumit psiholog-psihiatru-psihanalist pentru a-i testa de la distanță pe cei aleși” (*Academia Cațavencu*, 24.10.2012), conotația suplimentară de „prost, nerod, lipsit de inteligență”. Sensul nou al acestui lexem este creat (și descifrat) prin unirea în serie a unor imagini stereotipe (*mioritic* → *Mioara* din balada „Miorița” → *oaie* → *lipsit de intelect, prost*) și constituie o sinteză a acestor elemente.

Un exemplu elocvent de modificare semantică ocazională prin care se observă clar legătura dintre sensul ocazional și momentul creării sale îl reprezintă lexemul *grecizare*: „Cică Dinu Patriciu a spus că există un risc major, din punctul de vedere al datoriilor țării, de *grecizare* a României, adică România să ajungă în situația Greciei. E bine?” (*Camikaze*, 22.06.2011). Deși dicționarele atestă cuvântul *grecizare* cu sensul de „proces de asimilare sau însușire a limbii, obiceiurilor etc. ale grecilor”, sememul nou atribuit cuvântului respectiv scoate în evidență efemeritatea funcțională a acestuia, determinându-l, la modul direct, drept creație de moment, care însă ar fi imposibil de perceput fără a face apel la cunoștințele extraglotice ale autorului/cititorului și oportunitatea creării situației reale particulare. La nivel cognitiv, se

formează următorul lanț intuitiv de imagini: Grecia → începând cu anul 2009 → pe fonul crizei economice mondiale → criza datoriilor suverane din Zona euro → nemulțămiri sociale → măsuri de austeritate impuse → situație economico-socială dezechilibrată → risc de a fi exclus din Zona euro. Astfel, se observă clar plasarea sensului nou al cuvântului *grecizare* pe axa timpului (2009 - 2011) și dispariția sa iminentă odată cu dispariția situației respective. În plus, sensul nou al cuvântului *grecizare* reprezintă o îmbinare complexă și obligatorie⁸ a acestor imagini cognitive, deci reprezintă un fenomen semantic, bazat pe relațiile de contiguitate și interacțiune dintre „verigile” semantice extralinguale.

O categorie aparte a ocazionalismelor semantice o constituie lexemele formate prin împrumut lexical cu extindere ocazională de sens. Menționăm aici lexemul *new entri* în contextul „Pe de altă parte, acesta trebuie să-și ia măsuri de precauție împotriva concurenței unor «*new entri*». O viitoare «înghițire» a «PD-L junior» (grupul <Oprea>), i-ar putea încurca socotelile” (*Cotidianul*, 27.02.2010), în care se actualizează semnificația termenului englez *new entry* (înregistrare nouă, prin extensie: „agent economic nou format pe piață”) și se atașează, prin similitudine și contiguitate la semnificația ocazională de „partide sau actori politici nou apăruiți pe scena politică din țară, creând, astfel, concurență celor existente/existenți”. Totuși, atracția vorbitorilor de română față de limba engleză rezervă acestui lexem șansa de a fi popularizat și adoptat pentru alte domenii ale vieții sociale. Semnificativ, în această ordine de idei, ni se pare faptul că *new entry* se regăsește în contexte sportive (domeniu puternic influențat de procesul globalizării): „Țintă din Curacao *New-entry* pe lista de transferuri a lui Becali” (*Gazeta sporturilor*, 30.05.2015); „37 de motive de teamă pentru Reghe în finala din Danemarca! Stelistul este NEW ENTRY în topul care poate face diferența la meciurile cruciale! Este surclasat de adversarul direct” (*ProSport*, 2.12.2012).

Unui proces similar de extindere ocazională a sensului este supus și lexemul neologic *grund*, împrumutat prin filieră rusă din limba germană. Fiind definit în DEX drept „1. Primul strat de material care se aplică pe suprafața unui corp sau a unei piese ce urmează a fi vopsite; 2. Strat de mortar aplicat direct pe zidărie, peste ce se aplică tencuiala propriu-zisă” această unitate capătă în contextul „Spre o îmblânzire orfică a *grundului* de «păgânitate» va aspira și Valeriu Matei” (*Literatura și Arta*, 14.10.2010), sensul suplimentar de „conștiință națională a populației Moldovei”. Evident, poate fi depistat lanțul logic al transformărilor semantice, prin care

---

⁸Insistăm asupra obligativității prezenței tuturor acestor elemente în lanțul semantic, deoarece excluderea chiar și a unuia dintre ele denaturează succesivitatea imaginilor create, fapt ce ar influența însăși stabilirea semului nou.

lexemului i s-a atribuit sensul menționat: *grund* → bază pentru schimbări ulterioare → baza naționalității fără „păgânitate” → conștiință națională. Abaterea intenționată de la sensul de bază al lexemului *grund* este realizată, în fond, în limitele restricțiilor sociale și de limbă, fapt prin care nu se periclitizează nici pe departe funcția principală a acestei unități glotice, și anume de a informa. Mai mult ca atât, datorită faptului că restricțiile sociale și de limbă nu au un caracter absolut [Bahnaru 2008, p.82], posibilitatea extinderii semantice oferă lexemului o funcție evocativă, de apel, care, totuși, este predeterminată de sensul liminar motivator.

Analiza corpusului selectat ne permite să afirmăm că modelele de mutații semantice pot fi de asemenea, calchiate, după cum este cazul lexemului *a comite* în următorul context: „Rezervând denumirea de «carte» (ba chiar operă!) acelor produse justliniste *comise* ba de Marx, ba de Lenin, compuneri de Șolohov cel Nedezîntelenit al lor” (Goma 1999, p. 47). După tiparul francez *a comite* < fr. *commettre* „a fi autorul unei opere, al unui articol nerespectuos, supus criticii sau considerat mai mult sau mai puțin valoros”, verbul românesc *a comite* dezvoltă sensul adițional, ocazional de a „scrie o carte cu subiect condamnabil”, după modelul: *a comite* → *a efectua*, *a săvârși ceva reprobabil* → *a comite o carte* → *a scrie o carte puțin valoroasă*.

Modificările semantice se manifestă mai pregnant în cazul lexemului *mai Tonciu* în contextul „Farsa pe care Mămăruță i-a făcut-o, la Happy Hour, lui Andreea Tonciu va schimba, mai mult ca sigur, bancurile cu proști. Prevăd că, pe viitor, celor mai săraci cu duhul sau cu cartea li se va spune că sunt «mai Tonciu decît un Garcea»” (*Academia Cațavencu*, 31.10.2012). Fenomenul antonomazei este un procedeu uzual pentru dezvoltarea de sensuri lexicale noi, prin care au apărut *adidași* (pantofi de sport), *xerox* (copiator, copie), *delon* (cojoc) etc. Același procedeu semantic este în joc și în exemplul de mai sus *mai Tonciu*, cu excepția că avem de a face cu un proces de creare a sensului ocazional pentru antroponimul respectiv „prost, tont”. Atât ocazionalitatea acestei semnificații, cât și efemeritatea acesteia este condiționată de contextul apariției sale și doar explicația autorului referitoare la situația creată și invocarea personajului Garcea contribuie la constituirea „verigilor” logice corecte pentru descifrarea semnificației: *Andreea Tonciu* → *obiectivul unei farse* → *manifestarea sărăciei duhului* → *a se lăsa păcălit ca Garcea* → *prost, tont*.

Semnificații ocazionale dezvoltă în anumite contexte și alte cuvinte uzuale, cum ar fi *stângaci* „adept sau membru al partidului de stânga, al comuniștilor”, *dreptaci* „adept sau membru al partidelor de dreapta, în opoziție cu comuniștii”, *a zburda* „a fi transmis pe posturi TV”, *gurist* „președintele României, vorbitor de la tribună”, *bucată* „individ, persoană”, *dezgheț* „schimbare socială spre democratizare”, *a bemoliza* „a face mai neatractiv, grav, a avea efecte

negative”, *răspândac* „președintele Institutului Cultural Român care promovează, răspândește cultura românească”, *milkșeic* „șeik arab îmbrăcat în straie albe ca laptele”, *tiranozaur* „lider politic nostalgic după trecutul sovietic, cu viziuni arhaice, autoritare” etc.

2.2.4.3. *Ocazionalisme eufemistice*

Fenomenul ocazionalizării se manifestă și în procesul eufemizării anumitor realități neplăcute, triviale. După cum se știe, funcția principală a eufemismului constă în atenuarea unor observații dure, camuflarea intenției de rea-voință și parafrizarea unor noțiuni tabu sau obscene. Acesta apare deseori *ad-hoc* într-un anumit context, pentru ca apoi să fie dat uitării și să nu mai fie utilizat în alte situații.

Examinând ocazionalismele eufemistice, avem în vedere unitățile glotice ocazionale, neînregistrate de dicționare. Din punct de vedere structural, ocazionalismele eufemistice reprezintă un lexem, o sintagmă sau chiar un enunț, care sunt utilizate cu sens indirect, de multe ori ironic. Spre deosebire de eufemismele lingvistice, care sunt deja încetățenite în limbă și cunoscute de majoritatea vorbitorilor, și de eufemismele discursive, care sunt cunoscute mai mult într-un grup de prieteni sau în familie, ocazionalismele eufemistice sunt unități denominative indirecte, ce „exploatează” sensuri inedite, neinstituționalizate, utilizate de vorbitori în dorința lor de a imprima comunicării un pronunțat caracter incitant, conotativ.

Ocazionalismul eufemistic are o particularitate importantă, care îl face mai puțin popular printre vorbitori, deși este, într-o anumită măsură, mult mai expresiv decât eufemismul în accepția clasică. Totodată, el este mai greu interpretabil din lipsa unor cunoștințe extraverbale specifice tematicii abordate. Acest lucru însă nu diminuează importanța sa stilistică și comunicativă. Astfel, în exemplul „de pe vremea *Abuziv Decedatului*” (*Academia Cașavencu*, 6.05.2009) se face aluzie la persoana lui Nicolae Ceaușescu, executat după Revoluția din 1989: dubla funcție a ocazionalismului eufemistic – de creare a neutralității în percepția acestui politician și de evitare a clișeelelor publicistice referitoare la această persoană – devine comprehensibilă, numai ca urmare a interpretării corecte a semnificației în baza cunoștințelor istorico-politice. În următorul exemplu însă, „[...] un gând persistent al nostru iaște, dară, acela de a înjgheba ceva substanțial, de ordinul encomiasticului paradoxal, întru Iosif Visarionovici Djugașvili, mai cunoscut istorienilor sub pseudonimul Stalin, adicătelea Omul-de-criță, ba și sub antonomazele Tăticul Popoarelor, Amicul Pionierilor, *Chiriașul-aproape-nemuritor-de-la-Kremlin*” (Pițu 2002, p. 133), decodificarea sensului ocazionalismului este dată de însuși autor, facilitând, astfel, înțelegerea lui.

Analiza corpusului selectat ne permite să conchidem că marea majoritate a ocazionalismelor eufemistice sunt reprezentate de unități glotice ce se referă la personalități istorice, evenimente sociale sau fenomene politice a căror nume invocă conotații negative la cititori: *organe cu stemă pe mașină* „organele de drept, poliție”, *praz în lăbuțe* „mită, șpagă”, *Ghibonul de Pipera* „Gigi Becali”, *tiranozaur roșu* „politician, adept al vechii orânduiri comuniste”, *Ankylosaurus Oltenitsensis* „Ion Iliescu”, *Regim de Scârbavnică Amintire* „regimul lui Ceaușescu” etc. Acest domeniu este, în general, propice pentru creațiile ocazionale eufemistice, din motiv că este deschis tendinței de a mușamaliza faptele și fenomenele social-politice negative. Mai putem preciza că ocazionalismele eufemistice sunt, de cele mai multe ori, unități glotice nominale, iar verbele (spre exemplu, *a invulnerabiliza*, *a culilinge*, *a se pipili*) sunt mai puțin reprezentate în această categorie. S-ar putea presupune că acest fenomen se datorează faptului că limbajul (în special, cel care se referă la teme politice, economice) încearcă să evite, prin formulări vage, concretețea și exactitatea, care sunt redade, de obicei, prin verbe.

2.2.4.4. Sinonime ocazionale

Fenomenul sinonimiei cu referire la cuvintele ocazionale îl vom aborda din perspectiva planului vorbirii: or, după cum am menționat, ocazionalismul aparține în întregime planului vorbirii. Sinonimia ca fenomen existent în sistemul limbii este definită drept un tip de relație semantică, ce este identificată de cercetători între cuvinte cu semnificație apropiată. Actualizarea acestor relații semantice se face indubitabil în vorbire, într-o situație de comunicare concretă și în context. De aici, avem și distincția dintre sinonime perfecte și aproximative sau sinonime totale și parțiale, ce apare, după cum afirmă S. Berejan, din motiv că „sensul cuvântului este determinat în întregime de relațiile, care se formează în rețeaua de opoziții ale cuvântului dat cu alte cuvinte din același câmp” [Бережан 1967, p. 166]. Această observație e valabilă și pentru sinonimele ocazionale.

În legătură cu aspectul discutat, vom distinge două perspective asupra sinonimiei ocazionale ca fenomen lingval. Vom scoate în evidență, așadar, relația sinonimică dintre două cuvinte uzuale, care, în mod normal, nu sunt sinonime nici aproximative, nici parțiale între ele. Acest tip de sinonime ocazionale le vom include în grupul sinonimelor aproximative. Vom constata, de asemenea, existența sinonimiei dintre două sau mai multe cuvinte ocazionale care, în ultima instanță, pot fi considerate sinonime absolute.

Sinonimul ocazional reprezintă o identitate semantică cu referentul obiectiv numai într-un context anumit („rețea de opoziții cu alte cuvinte din același câmp”), mai concret, într-un context

extraglotic specific: or anume extralingvalul (cunoștințele socioculturale ale autorului și receptorului) permite racordarea ocazionalismului utilizat la referentul sinonimic din context.

În procesul examinării subiectului respectiv, s-a conturat o categorie de cuvinte ce nu sunt ocazionalisme în sensul atribuit acestui termen, dar care, într-un anumit context, apar în calitate de sinonime „netipice”, *aproximative*, pentru un termen anunțat anterior în același context. De exemplu, în pasajul „Oricum, e clar că vorbele otrăvite ale lui *Berbecali* nu le-au picat bine miticilor alegători, care au un respect deosebit pentru cei în vârstă, așa că nu m-ar putea mira ca, în campanie, vreo pensionară mai îndrăzneată să-i strige *oierului* de la obraz [...]” (*Academia Cațavencu*, 7.11.2012), substantivul *oier* apare în calitate de sinonim ocazional pentru substantivul *Berbecali* (fiind și acesta un sinonim lexical realizat prin contaminare *berbec* + *Becali*, care în limbajul uzual nu pot fi considerate sinonime).

Includerea sinonimelor ocazionale în clasa sinonimelor *aproximative* se explică prin următoarele motive:

- sinonimele ocazionale stabilesc apropieri de sens, prin atribuirea termenilor sinonimici a valorilor, conținuturilor figurate sau chiar a celor metaforice;
- sinonimele ocazionale extind sfera semantică a cuvintelor substituie prin conotații imprevizibile și cu expresivitate ridicată.

Aducem câteva exemple în acest sens: „... și *superșeria* aceasta, oricât de involuntară, cuprinde urme însămânțătoare de avenir politic și textuant, căci, sub șefia post-loviluționară a lui Ioan Holban, difuza «Cronica» portrete *iliescane* și fragmente lungi din *volumurile* Cotroceanului-cu-fir-roș-la-brăcinar, chestie pentru care Puiuțul Nostru Hiperbrunet îi luat în turneu prin America Latină și *bombardat* director al Teatrului Național din zonă [...]” (Pițu 2002, p. 92) Verbul *a bombarda* este utilizat incidental ca sinonim ocazional (aproximativ) pentru verbul *a numi* (*în funcție*), implicând adițional conotația de „ostentativ, contrar voinței majorității, eventual prin abuz de influență”, conotații ce nu pot fi exprimate în context prin verbul (stilistic neutru) *a numi*.

Un alt exemplu de utilizare în funcție de sinonim ocazional, determinat de situația de comunicare, a unui verb uzual îl găsim în contextul „Rugby-ul ar fi sport de ciobani, jucat de gentelmani. Ai noștri au fost parcă totuși prea domni cu francezii și irlandezii. Au bătut ăia la noi precum la fasole. Francezii ne-au jumulit cocoșei. 38 la 11... Ne-au tratat ca pe găini. Mai pe românește ne-au cocoșat de ne-a mers fulgii. *Am cotcodăcit* și noi de vreo unșpe ori, dar fără aplomb” (*Academia Cațavencu*, 5.10.2015). Utilizarea verbului *a cotcodăci* ca sinonim pentru *a bate în poartă*, *a marca un gol* este „impusă” de situația de comunicare creată, ce abundă în

metafore și simboluri animale cu referire la jocul de rugby dintre echipa română și franceză („cocoșul galic” este, după cum se știe, simbolul neoficial al Franței ca națiune), dar și de utilizarea expresiei familiare *a cocoșa pe cineva în bătaie* „a bate foarte tare pe cineva”. Scoase în afara contextului respectiv, aceste verbe nu vor fi considerate sinonime.

Analiza exemplelor selectate din surse publicistice și literare a scos la iveală un caz deosebit de interesant al verbului, introdus de noi în categoria cuvintelor potențiale⁹, *a gugăli* ce semnifică „a căuta o informație pe motorul de căutare GOOGLE”. Acest verb, pătruns foarte rapid în limbajul utilizatorilor de internet, scoate în evidență o altă particularitate a cuvintelor ocazionale în ceea ce privește fenomenul sinonimiei, și anume că un ocazionalism (eventual, cuvânt potențial) poate avea și el sinonime: *a gugăli* = *a da pe gugălit*, *a căuta pe/cu google*, *a da search pe google*.

Relații de sinonimie (sinonimie absolută) s-au stabilit și între ocazionalismele *becaliot* în contextul „Primele meciuri de fotbal pe bune la Jocurile Olimpice se pierd undeva în negura timpului, cam prin 1908, adică pe vremea când nu existau *becalioți* ca patroni, iar atacanții dădeau vreo 50 de goluri pe sezon” (*Academia Cațavencu*, 25.07.2012) și ocazionalismul *becalian* în exemplul „Gurile rele spun că însuși Costea ar fi fredonat romanticele versuri, adăugând la finalul refrenului «pe tine, Cruduța», dar uitătura cruntă a *becalianului* i-a retezat, abrupt, avântul muzical” (*Academia Cațavencu*, 7.11.2012). Având un referent identic (Gigi Becali), aceste două ocazionalisme se pot substitui unul pe altul în oricare context. Un caz similar îl reprezintă și adjectivele ocazionale *feisbucesc* și *feisbucist*.

2.2.4.5. *Îmbinări libere ocazionale*

Fenomenul ocazionalității se manifestă și în relațiile semantice dintre două sau mai multe cuvinte ce constituie un tot semantico-sintactic¹⁰. Prin îmbinări libere ocazionale (sinapse ocazionale) înțelegem, o grupare ocazională de cuvinte operată cu mijloace sintactice, privită ca un tot semantic și având implicație ludică. Termenul *sinapsă* (din gr. σύναψις „joncțiune, conexiune, colecție de lucruri reunite”) a fost introdus în uzul lingvistic de E. Benveniste, care îi atribuie următoarele caracteristici esențiale:

---

⁹Considerăm verbul *a gugăli* drept cuvânt potențial din motivul frecvenței utilizării sale aflate în creștere și care poate fi descifrat și înțeles chiar și în afara unui context anume.

¹⁰„În vorbitul concret funcția sintactică este o funcție de tip special: este o funcție de relație. Ea se poate exprima prin morfeme, dar nu se găsește în morfemele înseși - care, prin natura lor, țin de planul paradigmatic - ci în relația (regim, concordanță) care se stabilește între semne pe baza morfemelor pe care le conțin (printre morfeme includem și ordinea semnelor) și, în același timp, între ansamblul semnelor și situație”, menționează E. Coșeriu [Coșeriu 2004b, p. 83]

- natura sintactică a legăturii dintre membri;
- utilizarea elementelor de joncțiune;
- ordinea determinat + determinant a membrilor;
- forma lexicală plină și alegerea liberă a oricărui substantiv sau adjectiv;
- posibilitatea de expansiune a unuia dintre termeni;
- caracterul unic și constant al semnificatului [Benveniste, p. 146].

Reflecțiile lingvistului francez ne ajută să delimităm această categorie de ocazionalisme.

a) Sinapsei îi este tipică legătura sintactică dintre membrii grupului, prin care este scos la iveală caracterul unic și constant al semnificatului: or îmbinarea ocazională liberă (sinapsa ocazională) exprimă un fapt extralingval concret, chiar unic în felul său, și având în vedere că ocazionalismele nu se caracterizează prin reproductibilitate, ca în cazul cuvintelor canonice, putem afirma că aceste unități glotice au mereu un semnificat (referent) unic și constant. Astfel, sinapsa *acvile antiteroriste* în contextul „Unitatea de intervenție antitero „Acvila”, cea mai tare din țară pe acest domeniu, a fost anihilată subtil în folosul președintelui. A fost trecută în subordinea Jandarmeriei, ceea ce a echivalat, la nivel de pregătire a celor 72 de *acvile antiteroriste*, cu trecerea unui general la curățat cartofii în popota cazărmii. Ca urmare, *acvilienii* și-au dat demisia de supărare...” (*Academia Cațavencu*, 6.05.2009) are drept referent unic și permanent „angajații unității de intervenție antitero *Acvila*”. Transpunerea acestei îmbinări de cuvinte într-un alt context ar duce la pierderea legăturii semantice dintre unitatea glotică și semnificat.

b) Îmbinările libere ocazionale păstrează structura definitorie pentru sinapse: determinat + determinant. Sintagmele excerptate din diverse surse reprezintă, în majoritatea lor, o îmbinare între un substantiv și un adjectiv: *animal politic*, *Batman mioritic*, *bourul maroniu*, *canibalism politic*, *cotrocenitatea iliescană*, *cutremur electoral*, *garagață antinaeionesciană*, *gurist guvernamental*, *herodot ceaușescolatru*, *internet mioritic* etc.

c) Printre îmbinările libere ocazionale se întâlnesc unități în care sunt utilizate elemente de joncțiune. De exemplu: *porc de asasinat*, *praz în lăbuțe*, *înstruțat cu gunoaie*, *autosatisfacerea cu pistolul*, *limba de brad*, *copilărime din amintire* etc.

d) Posibilitatea de expansiune a unuia dintre termeni este caracteristică și ocazionalismelor introduse în această categorie: *lighean de recepție prin satelit*, *brânza ierarhizărilor eugen-simionești*, *Campionatul național de plagiat artistic*, *criza vârstei mijlocii a corupției*, *mascul alfa-manager*, *Ministru al Turismului Electoral* etc.

Menționăm, în legătură cu aspectul în discuție, că în categoria îmbinărilor libere ocazionale nu trebuie inclusă orice îmbinare aleatorie de cuvinte, ci doar acele sinapse care au o conotație ludică. Mai remarcăm că această conotație ludică este creată prin încălcarea legilor de acord semantic, cauzată de lipsa semelor comune dintre valorile lexicale ale determinatului și determinantului. Aceste îmbinări libere ocazionale generează anumite seme comune datorită mutațiilor de sens obținute prin utilizarea lor într-un context specific. Astfel, îmbinarea *limba de brad* din fraza „Nu pricepeam principialitatea așa cum ar fi cerut-o parametrii hermeneutici ai momentului conversațional, ai cronotopului ceaușin, ce mustea de reziduuri din *limba de brad* staliniană, adânc înfipță în isteria bolșevicioasă” (Pițu 2002, p. 203) conține semul comun *lemn* („limba de lemn” și „lemn de brad”), conturat și de utilizarea adjectivului *stalinian* care îl duce pe locutor cu gândul, pe de o parte, la clișeizarea limbajului din perioada stalinistă și leninistă, iar, pe de altă parte, la atmosfera represaliilor staliniste în Siberia cu uriașele sale păduri de conifere, fiind una din „metodele” de reeducare a populației.

2.2.5. Ocazionalisme frazeologice

2.2.5.1. Categoriile de frazeologisme

În cele ce urmează, ne propunem să ne pronunțăm pe marginea frazeologismelor ocazionale, având drept punct de reper constatarea lui Th. Hristea, precum că „realitatea lingvistică este extrem de variată și de complexă, din care cauză ea nu poate fi prinsă întotdeauna în «tipare» clare, simple și, eventual, puține la număr” [Hristea 1977, p. 588].

În baza analizei corpusului acumulat, putem afirma că, la nivel de enunț aparținând discursului repetat (EDR), fenomenul ocazionalității se manifestă destul de pregnant, iar modificarea ocazională a EDR este foarte productivă, permițând apariția unor variante expresive, deși temporare, ale unităților frazeologice cunoscute.

Termenul de „discurs repetat” este utilizat de E. Coșeriu pentru a desemna „tot ceea ce în vorbirea unei comunități se repetă într-o formă mai mult sau mai puțin identică sub formă de discurs deja făcut sau combinare mai mult sau mai puțin fixă, ca fragment lung sau scurt, a «ceea ce s-a spus deja»” [Coșeriu 2000, p. 258]. Anterior, savantul a definit această noțiune drept „tot ceea ce este fixat în mod tradițional ca «expresie», «frază» sau «locuțiune» și ale cărui elemente constitutive nu sunt substituibile sau recombinate după regulile actuale ale limbii” [Coșeriu 1966/2001, p. 235-239]. Prin extensie, discursul repetat coșerian include frazeologia în sens larg, adică expresiile frazeologice/idiomatice, locuțiunile, paremiile, citatele celebre, cuvintele înaripate etc. – tot ceea ce se repetă într-o formă mai mult sau mai puțin fixă.

În sfera EDR pot fi evidențiate două categorii de frazeologisme definite prin prisma idiomaticității:

- a) EDR ce țin de tehnica idiomatică (frazeologisme, locuțiuni, paremi);
- b) EDR ce nu țin de tehnica idiomatică (citate, cuvinte înaripate, titluri de cărți și filme etc.)¹¹.

Aceste două grupe se delimitează în baza anumitor criterii: *compoziționalitatea sensului* (corelația dintre elementele EDR și sensul unității în întregime), *coeziunea semantică* (gradul de sudură a elementelor EDR între ele) și *transferul semantic* (gradul de modificare semantică a componentelor EDR). Astfel, unitățile frazeologice, incluse în prima categorie redau un sens total non-compozițional, un grad înalt de sudură și de modificare semantică a componentelor. De exemplu, *a spăla putina, a îndruga verzi și uscate, (băiat) de bani gata, a face casă bună cu cineva, a ajunge de râsul lumii* etc. În planul normativ al limbii, caracterul fix, sudat al EDR din această categorie nu permite intercalări sau compliniri arbitrare ale acestora. Unitățile lexicale incluse în categoria a doua au un sens parțial compozițional, gradul de contopire semantică este mai mic, iar transferul semantic afectează doar o parte a componentelor EDR: *a se bate cu pumnul în piept; a vedea lumina tiparului; Gândesc, deci exist!* etc.

Postulatul cu privire la derivativitate, caracterul nenormativ și caracterul de o singură funcționare poate fi pe deplin ilustrat de ocazionalismele frazeologice: or acestea sunt formate, în exclusivitate, prin modificarea semantică a modelului frazeologic canonic. Deși enunțurile discursului repetat sunt, în esența lor, expresive, manifestând unele seme ale intensității, modalității etc., ocazionalismele frazeologice exprimă nuanțe semantice noi, inedite, valabile pentru situația de comunicare dată. În această ordine de idei, invocăm aserțiunea lui L. Groza care afirmă că, „prin modificarea formei canonice a unei unități frazeologice, locutorul îl obligă pe interlocutor să se raporteze la aceasta prin actul spontan al recunoașterii modelului inițial, dar, în același timp, și la o situație extralingvistică la care varianta creată ad-hoc face mai bine referire sub aspect stilistic, expresiv” [Groza, p. 351]. Cititorul este pus în situația de a recunoaște frazeologismul, de a-l raporta la semnificația canonică, uzuală a acestuia și de a-l regândi în situația de comunicare creată intenționat și pentru care a fost necesară această modificare semantică. Doar prin interacțiunea „factorilor 3R” (*recunoaștere – raportare – regândire*) se face posibilă descifrarea cu succes a ocazionalismului frazeologic întrebuintat. L.

---

¹¹Idiomaticitatea este însușirea „care se manifestă la nivel semantic și care este condiționată de unitatea de sens a îmbinării de cuvinte – de exprimarea de către aceasta a unei singure noțiuni, de acea posibilitate, reală sau potențială, de a înlocui respectiva îmbinare cu un singur cuvânt” [Podaru, p. 313].

Groza vorbește, în acest context, despre crearea unui „hipertext” prin întrebuințarea unei unități frazeologice „mai bine adecvate din punct de vedere semantic și stilistico-expresiv unor aspecte din realitate” [*ibidem*, p. 352]. Întrebuințarea termenului informatic *hipertext*¹² reliefează foarte concret specificul ocazionalismului frazeologic (identific „modificării modelului frazeologic” la L. Groza): „cooptarea” mai multor referiri extralinguale într-un tot lingval, caracterul său citațional, polifonic, interactiv, multinivellar.

În funcție de gradul de idiomatitate, vom evidenția în continuare doar unele categorii de frazeologisme ocazionale.

2.2.5.2. *Idiomatisme ocazionale*

În această categorie includem expresiile idiomatice (structuri polilexicale fuzionate, cu topică, de regulă, fixă a componentelor și caracter figurat) modificate ocazional prin *suprimare*, *adăugare*, *substituire* sau *permutare*¹³. Menționăm, totuși, că *suprimarea* și *permutarea* nu sunt caracteristice ocazionalismelor, deoarece ele nu duc la crearea unui produs lingval absolut nou, creativ (a se vedea, de exemplu, [Hoarță Cărăușu, p. 25-29]). Corpusul acumulat demonstrează însă o productivitate înaltă a *adăugării* și *substituirii*, fiind întâlnite și cazuri când ambele modificări acționează în paralel asupra modelului frazeologic canonic.

De cele mai dese ori, ocazionalismele frazeologice din această categorie se formează prin înlocuirea unui termen prin altul (*substituire*), cunoscut în lingvistică sub numele de deraiere lexicală. De exemplu, *a i se face Dragnea* „a i se face drag”, *a se simți cu musca pe coroană* „a se simți cu musca pe căciulă”, *a înghiți sarmale balcanoide* „a înghiți gălușca” etc. Caracteristic pentru aceste unități frazeologice ocazionale este faptul că, de regulă, termenul nou este exprimat prin aceeași parte de vorbire ca și termenul înlocuit. Ce e drept, se întâlnesc mai rar exemple de tipul *a i se face Dragnea* „a i se face drag”, unde adverbul „drag” din frazeologismul canonic este înlocuit prin substantivul propriu *Dragnea*.

Prezentăm și alte exemple similare. Expresiile *gura somnorosului adevăr grăiește* și *gura Dodon-ului adevăr grăiește* (< *gura păcătosului adevăr grăiește*): pe de o parte, prin asemenea

---

¹²Termen inventat în 1965 de Ted Nelson și definit ca „material scris sau grafic interconectat într-o manieră complexă, care în mod convențional nu poate fi reprezentat pe hârtie”. În accepție lingvistică, „hipertextul” este definit drept „orice text derivat dintr-un text anterior prin transformare simplă (procesare) sau prin transformare indirectă (imitație)” (apud [Ungureanu 2012, p. 182]).

¹³Aceste patru tipuri de modificări sunt invocate de St. Dumistrăcel prin prisma „solecismelor” lui Quintilian din *Arta Oratorică*: *suprimarea* este utilizarea parțială a expresiei sau dictonului, *adăugarea* este inserarea / intercalarea unor cuvinte suplimentare în modelul expresiei, *substituirea* reprezintă înlocuirea unei componente a expresiei sau a dictonului prin alta, iar *permutarea* reprezintă inversarea topicii componentelor expresiei [Dumistrăcel 2006a, p. 127-150].

substituții efemere este sporită expresivitatea contextuală a frazeologismelor, iar, pe de altă parte, forma nouă pe care o ia frazeologismul concretizează¹⁴ situația de comunicare creată. Exemplificăm: „Mai deunăzi, Crin Antonescu afirma că, după ce rezolvă ce au promis împreună, sub sigla USL, PSD și PNL își vor vedea, fiecare, de drum. Că «*gura somnorosului adevăr grăiește*» nu poate contesta nimeni, doar că despărțirea ar putea avea loc mai rapid” (*Academia Cațavencu*, 14.11.2012): în structura frazeologismului canonic *gura păcătosului adevăr grăiește* adjectivul substantivizat *păcătosul* a fost înlocuit prin adjectivul substantivizat *somnorosul*, cu aluzie la Crin Antonescu, acuzat în presă că ar dormi prea mult și că nu se trezește dimineața pentru a fi prezent la lucrările parlamentului. Este incontestabil faptul că *somnorosul*, în contextul respectiv, e mai concret, mai adecvat și comportă mai multă informație extralingvistică asociată lexemului *păcătos*.

Tot după modelul substituirii sunt formate și următoarele frazeologisme ocazionale: *a da una picirelnică* (< *a da una cu piciorul*), *AgenCIA de presă* (< *agenția de presă*), *ce mai literatura-vura* (< *ce mai tura-vura*), *a durea în bască / a durea în diiCot / a durea în pix* (< *a durea în cot*), *a fi cu ochelarii pe cineva* (< *a fi cu ochii pe cineva*), *a pune geoană pe geoană* (< *a pune geană pe geană*), *mintea internautului cea de pe urmă / mintea românului de pe turmă* (< *mintea moldoveanului cea de pe urmă*), *a vedea întunericul tiparului* (< *a vedea lumina tiparului*), *Porumboiu păcii* (< *porumbelul păcii*) etc.

Necesitatea și oportunitatea schimbărilor semantice (în unele cazuri chiar și grafice: *AgenCIA de presă*, *a durea în diiCot*) este dictată de context și de inventivitatea autorului. Exemplificăm prin următoarele fapte de limbă: „Însă Făt Frumosul care a pierdut prezidențialele nu este fudul până nu îl pocnește și pe Geoană. Mircea, acest exemplu viu că în România, când angajatul *pune*, seara, „*geoană pe geoană*”, băieții deștepți șovăiesc înainte de a pune și ei laba pe averi” (*Academia Cațavencu*, 30.11.2014), unde *a pune geoană pe geoană* cu sensul de „a adormi” este cvasi „impusă” de utilizarea contextuală a numelui propriu Geoană și de intenția autorului de a persifla. Pentru a înțelege necesitatea utilizării expresiei *a fi cu ochelarii pe cineva* în contextul „*Fii cu ochelarii pe ei*, Ponta, că nu-i de șagă: procurori sunt, incompetenți sunt, lăudăroși așijderea, de plagiatori nu mai vorbesc ... măi, Victore, să știi căăștia se pregătesc, de fapt, să-ți ia locul!” (*Academia Cațavencu*, 21.12.2012) cititorul este nevoit să apeleze la

---

¹⁴În general, avem rezerve față de întrebuintarea termenului *a concretiza* cu referire la funcția contextuală a ocazionalismului, deoarece, adesea, cititorul are nevoie de informații contextuale și extralingviale suplimentare pentru a decodifica mesajul exprimat prin unitatea ocazională utilizată.

cunoștințele sale extralingvistice, deoarece această expresie are sens, doar dacă se știe că Victor Ponta poartă ochelari.

Un caz aparte de substituire îl constituie îmbinarea *Duce de râpă*, folosită în titlu, pe care autorul o reia și în „șapoul” (lead-ul) articolului, fapt ce îl ajută pe cititor să o descifreze, dar și să facă o paralelă cu locuțiunea uzuală *a duce de râpă* (a distruge, a nimici): „Răspuns deliului-beșliului Feghea, bugetofag-ghindofag la curtea *Ducelui de râpă* al Moldovei” (*Timpul Satiric*, 30.09.2014). Această formațiune ocazională reprezintă un joc reușit de cuvinte bazat pe omonimia între forma verbală (*a duce*) și substantivul *duce* prin care autorul exprimă situația precară a Moldovei și invocă persoana care a contribuit la crearea acesteia.

Adăugarea poate fi urmărită în următoarele exemple: *gurile rele* devine ocazional *gurile foarte rele* (*Observator Cultural*, 11.03.2011) prin intercalarea adverbului *foarte*, sau când expresia *a duce apa la moara cuiva* devine *a aduce apă la moara comuniștilor* (*JurnalMD*, 05.05.2011) prin adăugarea cuvântului *comuniștilor*. Ocazionalismul frazeologic *ac hermeneutic pentru cojocul său împlănit cu dogme jdanoviene* din fraza „Cu măiestrie a arătat că Nea Nelu, deși cu studii caghebece temeinice, nu iaște invulnerabilizat cu căței de usturoi și o poate oricând lua sus, că adicătelea există *ac hermeneutic pentru cojocul său împlănit cu dogme jdanoviene*” (Pițu 2002, p. 17), reprezintă o extindere a frazeologismului *a găsi (a avea) ac de cojocul cuiva*, dar aduce informații suplimentare referitoare la contextul politico-social instituit. Se cere menționată aici și metafora sugestivă *cojoc împlănit cu dogme* prin care ocazionalismul frazeologic respectiv atinge un grad de creativitate și expresivitate mai înalt. Dăm și alte exemple din studiul lui L. Groza [Groza, p. 353], pe care le prezentăm în context: „Diplomații români *umblă din poarta în poarta americană* cu steaua lui David” (*Curentul*, 27.03.2002), „*Bomboana pe coliva competențelor țărăniște* o reprezintă însă dl Ciorbea” (*Jurnalul național*, 10.01.1998), „*Partidul domnului Petre Roman și-a pus cenușă creștin-democrată în cap*” (*Antena 1*, 5.02.2000, ora 19.20), „Așa că cine îmi *va căuta nod în papura financiară* se va irosi pentru nimic” (*Evenimentul Zilei*, 9.01.1997).

Extinderea structural-semantică a frazeologismelor uzuale creează o situație de comunicare mai concretă, iar semnificația ei se constituie din sensurile elementelor componente. Exemplificăm cele spuse prin frazeologismul ocazional *criza vârstei mijlocii a corupției* în următorul context: „Dacă îi mai găsesc procurorii niște amenzi de parcare neplătită și o să ajungă la o cifră mai rotundă de 40 de ani de închisoare, vom putea spune, cu certitudine, că Hayssam a intrat într-o *criză a vârstei mijlocii a corupției*” (*Academia Cațavencu*, 21.11.2012). Binecunoscutul idiomatism *criza vârstei mijlocii*, ce reprezintă un termen din psihologie cu

semnificația „perioadă de schimbări psihice și sociale în viața unei persoane cu vârsta cuprinsă între 35 și 55 de ani”, este completată contextual cu atributul *a corupției*, care se „leagă” semic de semnificația îmbinării invocate și anume prin intermediul semului comun „vârsta de 40 de ani”.

Trebuie să menționăm că idiomatisme ocazionale pot forma și serii sinonimice. De exemplu, în baza frazeologismului argotic *a durea în cot de ceva/cineva* au apărut variantele: a) *a durea la bască*: „Elena Udrea: Supranumită «Blonda lu’ Băse», face parte, alături de alte amazoane, gen Elena Bănescu, Monica Ridzi ori Sorina Plăcintă, din organizația EBA, înfrățită cu gruparea teroristă ETA - singura deosebire fiind că membrii ETA sunt de origine bască, în vreme ce pe membrii EBA doar *îi doare la bască* de noi” (*Academia Cațavencu*, 10.10.2012); b) *a durea în diiCot* „Vă mai doare-n în diiCot?” (*Academia Cațavencu*, 21.11.2012); c) *a durea în pix* „A făcut Michael fețe-fețe, dar a trebuit să înghită sarmalele balcanoide ale Cajvanezului, înțelegînd iute că el însuși, dacă nu imploda sistemul bolșevicios local în 1989, ar fi avut de ales între două rele: între a practica oportunistul minoritar în Valahia Puturoasă și a emigra în Butterland, cătră ai Hertei Müller acțiionsgrupiști, exploatare literari îndârjiți ai temelor banatice, pe care *îi durea tocmai în pix* de România Ceaușiliesconstantinesciană, grijulii doar cu succesele lor editorioase” (Pițu 2002, p. 186). Se cere menționat faptul că toate aceste variante *ad-hoc* sunt cvasi impuse de contextul creat. În primul caz, paralela trasată cu organizația teroristă bască ETA a permis utilizarea variantei *a durea în bască*, în cel de al doilea exemplu, se observă o similitudine fonică între uzualul *a durea în cot* și abrevierea *diiCot* („Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism”), pe când în exemplul al treilea, invocarea societății literare și a scriitorilor dictează utilizarea variantei *a durea în pix*, toate trei avînd semnificația „a fi indiferent”.

Am consemnat, printre altele, și cazuri de existență a idiomatismelor ocazionale cu bază uzuală identică. De exemplu: *mintea internautului cea de pe urmă* și *mintea românului de pe turmă*, derivate ale frazeologismului *mintea românului / moldoveanului cea de pe urmă*.

2.2.5.3. *Paremi ocazionale*

În această categorie am inclus ocazionalismele frazeologice create în baza modificării enunțurilor paremiologice. Ca și în cazul idiomatismelor ocazionale, *adăugarea* și *substituirea* componentelor paremiei sunt foarte productive. Autorul ocazionalismului se găsește în dubla ipostază de de-structurare și re-structurare a unității paremiologice: creînd o realitate nouă, inedită și efemeră în baza proverbelor bine cunoscute, cu intenția de a-l atrage pe cititor într-un

joc al gândirii și erudiției, prin solicitarea unui efort de colaborare din partea sa, pe de o parte, și de a da o evaluare proprie situației de vorbire, pe de altă parte.

Paremiile, fiind unități semantice „concentrate”, reprezintă un teren propice pentru diverse modificări ocazionale, ale căror scop este descrierea unei situații particulare, dedusă gnoseologic din realitatea cu care autorul a venit în contact: *Cine fură azi un ou ... mâine are Antena 1, Antena Stars, Antena 3 etc.* (< cine fură azi un ou, mâine va fura un bou); *Copistul sare masa, plagiatorul sare Casa Poporului* (< capra sare masa, iada sare casa); *Dumnezeu îți dă, dar ... îți ia averea DNA-ul* (< Dumnezeu îți dă, dar nu-ți bagă și în traistă); *La nevoie și cărăbușul e carne* (< La nevoie și racu-i pește); *Fie pâinea cât de rea, ... în ceai o vom înmuia* (< Fie pâinea cât de rea, tot mai bună-i în țara mea); *Lauda copistului – bucuria plagiatorului* (< Lauda mincinosului, bucuria nebunului); *Oricât de râios, plagiatorul tot ține coada sus* (< Oricât de râioasă, capra tot ține coada sus); *Toate drumurile duc la ... Jilava* (< Toate drumurile duc la Roma) etc.

Menționăm faptul că modificarea (adăugarea, substituirea) este marcată, deseori, grafic de autor prin puncte de suspensie: *Fie pâinea cât de rea, ... în ceai o vom înmuia; Ochii care nu se văd ... sunt la închisoare; Hoțul neprins ... lăsați, că l-au prins; Dumnezeu îți dă, dar ... îți ia averea DNA-ul; Unde-i unul, nu-i putere, unde-s doi ... înseamnă că a apărut și Mircea Badea ș.a.*

Analiza corpusului ne permite să evidențiem trei modele cu frecvență înaltă de modificare a structurii proverbului și, respectiv, de creare a ocazionalismului frazeologic în baza unei paremii:

a) substituirea unui cuvânt al proverbului cu păstrarea formei complete a acestuia: *Cine s-a fript cu Ciorbea, suflă și-n iaurt* (< Cine s-a fript cu ciorba, suflă și-n iaurt): substituirea a fost efectuată în baza asemănării fonetice între cuvântul *ciorbă* și numele propriu *Ciorbea* (Victor Ciorbea – ex-prim-ministru al României); *Lauda copistului – bucuria plagiatorului* (< Lauda mincinosului, bucuria nebunului); *De la medicină mai puțin, de la muribunzi mai mult* (< De la noi mai puțin, de la Dumnezeu mai mult); *Nici un plagiat nu-i greu, când îl faci de cheful tău* (< Nici un lucru nu-i greu, când îl faci din cheful tău) ș.a.

b) substituirea unui fragment al proverbului printr-o asociere liberă de cuvinte (de obicei, în enunțuri compuse): *Cine se trezește de dimineață ... la amiază primește condamnare* (< Cine se trezește de dimineață, departe ajunge); *Dumnezeu îți dă, dar ... îți ia averea DNA-ul* (< Dumnezeu îți dă, dar nu-ți bagă și în traistă); *O nenorocire nu vine ... decât când vorbește Gîdea*

la TV (< *O nenorocire nu vine niciodată singură*); *Prostul nu e prost destul ... dacă nu face o plimbare în jurul Cotroceniului, duminică* (< *Prostul nu e prost destul, dacă nu e și fudul*) etc.

c) modele complexe, în care se păstrează doar șablonul paremiei exprimat prin cuvinte introductive, iar conținutul lexical este ramplasat și completat. Exemplificăm: *Copistul sare masa, plagiatorul sare Casa Poporului* (< *Capra sare masa, iada sare casa*): în afară de substituirile *capră – copist* și *iadă – plagiator*, enunțul este completat prin atributul *Poporului*. În acest enunț creat ad-hoc adăugarea cuvântului *Poporului* (*Casa Poporului*) reprezintă un indiciu-cheie care, în combinație cu *plagiator*, evocă în mintea cititorului imaginea lui Victor Ponta (acuzat de plagiat) ca prim-ministru al României, al cărei Parlament își are sediul în Casa Poporului (denumirea Palatului Parlamentului de până la revoluție). Proverbul *Fie pâinea cât de rea, tot mai bună-i în țara mea* devine după o modificare ad-hoc complexă: *Fie apa cât de rea, mai scumpă-i în țara mea*, iar în proverbul *Nici pe dracu să-l vezi, nici cruce să-ți faci* devine *Nici plagiatorul să-l văd, nici cruce să-mi fac* poate fi observată înlocuirea cuvântului *dracul* cu *plagiatorul* și modificarea gramaticală a formei verbelor.

2.2.5.4. Texteme ocazionale

Textemele sunt, în concepția lui E. Coșeriu, o subcategorie a „discursului repetat” echivalente cu o frază sau cu un text, extrem de eterogenă ca structură, în care sunt incluse enunțurile metaforice, „structuri/sintagme stereotipe”, dictoanele, maximele, „wellerisme” etc. Menționăm că unitățile discursului repetat de tipul citatelor, maximelor, titlurilor de opere artistice și filme, dictoanelor etc. se deosebesc de unitățile frazeologice amintite mai sus (a se vedea și [Terian, p. 157-169]). Principala deosebire, constă anume în gradul redus de „fixare”, „solidificare”, adică de „idiomaticitate” (a se vedea și [Coșeriu 1966/2001, p. 235]). Fiind concepute inițial ca „discurs liber”, prin citare aceste enunțuri au format o categorie aparte, cu caracteristici structural-semantice specifice. În primul rând, cercetătorii teoriei coșeriene, scot în prim-plan caracterul non-comutabil al elementelor acestui enunț, invocat de către însuși autor. Non-comutabilitatea elementelor reprezintă posibilitatea de utilizare a enunțului respectiv (textemului) ca o „secvență de semne preconfeționată”, deja existentă. În al doilea rând, lingviștii scot în evidență și faptul că aceste enunțuri „și-au dobândit prestigiul nu datorită unor proprietăți semantice «interne», ci datorită relațiilor semnifice complexe în care se angajează în contextul original al operelor din care fac parte” [Dan, p. 573]. Astfel, putem concluziona că aceste enunțuri devin celebre și identificabile doar prin raportare la o anumită operă, film, autor. Comportând inițial o funcție denominativă, prin citare aceste enunțuri ajung să exercite deja

preponderent o funcție evocativă prin raportarea la un context cultural sau istoric (în accepția coșeriană).

În corpusul selectat, atestăm numeroase exemple de modificări ocazionale ale cunoscutelor dictoane, sloganuri, citate, denumiri de opere literare, filme etc. Analiza acestor unități glotice prin prisma „solecismelor” quintiliene ne permite să afirmăm că, și în acest caz, similar subcategoriilor examinate anterior, *substituirea* reprezintă cel mai viabil și eficient model de modificare semantică a enunțurilor. Astfel, am putea delimita mai multe subclase de texteme ocazionale.

- Sloganuri: *Bambuiști din toate țările, uniți-vă!* (*Academia Cațavencu*, 24.06.2009) (< *Proletari din toate țările, uniți-vă!* – binecunoscut slogan comunist); *Plagiatori din toate țările, uniți-vă într-un sindicat!* (*Semn*, 2012, nr. 2, p. 2) (< *Proletari din toate țările, uniți-vă!*); *Albăstrirea începe acum* (*Ora de ras*, 17.06.2012) (< *Viitorul începe acum* – sloganul PD din RM);

- Dictoane: *Copiez, deci exist!* (*Semn*, 2012, nr. 2, p. 2) (< *Gândesc, deci exist!*, René Descartes); *Ghilimelele au fost aruncate!* (*Semn*, 2012, nr. 2, p. 2) (< *Zarurile au fost aruncate*, Iulius Cezar); *Ich bin ein Chișinăuer!* (*Timpul*, 3.03.2013) (< *Ich bin ein Berliner!*, J. F. Kennedy); *Plagiați, plagiați și iar plagiați!* (*Semn*, 2012, nr. 2, p. 2) (< *Învățați, învățați și iar învățați!*, V. Lenin); *Prietenă mi-e platoneala, da' mai prieten mi-e filosofeanu* (*Academia Cațavencu*, 21.11.2012) (< *Mi-e prieten Platon, dar mai prieten mi-e adevărul*, Aristotel); *Veni, Vadim, vicii* (*Academia Cațavencu*, 13.05.2009) (< *Veni, vidi, vici*, Iulius Cezar); *Vox populi, vox, băăă!* (*Academia Cațavencu*, 09.08.2014) (< *Vox populi, vox Dei*, probabil Alcuin din York);

- Titluri de opere literare și filme: *Băgărețul fără cap* (*Academia Cațavencu*, 13.05.2009) (< *Călărețul fără cap*, roman de Mayne Reid); *Făt-Frumos cu Mozart în frunte* (*Academia Cațavencu*, 13.05.2009) (< *Făt-Frumos cu moț în frunte*, poveste de I. L. Caragiale); *Copilărima din amintire* (Pițu 2002, p. 141) (< *Amintiri din copilărie*, de I. Creangă); *O scrisoare nepierdută* (*JurnalMD*, 05.05.2011) (< *O scrisoare pierdută*, de I. L. Caragiale); *O, ce recesiune minunată!* (*Academia Cațavencu*, 21.11.2012) (< *O, ce veste minunată!*, colind); *Ocolul zilei în optzeci de luni* (Pițu 2002, p. 82) (< *Ocolul lumii în optzeci de zile*, roman de J. Verne); *Povestea Ebei-ca-Zăpada* (*Academia Cațavencu*, 3.06.2009) (< *Alba ca Zăpada*, poveste); *Povestiri din Cryptă* (*Academia Cațavencu*, 9.06.2010) (< *Povestiri din Criptă*, denumirea unui film cu desene animate); *Sociopat fiind, seriale cutreieram* (*Academia Cațavencu*, 21.11.2012) (< *Fiind băiet păduri cutreieram*, poezie de M. Eminescu).

În legătură cu aspectul discutat, se cere menționat faptul că, în procesul de transformare ocazională, aceste enunțuri, aparținând discursului repetat, nu sunt supuse doar „operației” de substituie, ci și de *permutare* (*Ocolul zilei în optzeci de lumi; Copilărimă din amintire*), care după gradul de productivitate cedează categoric *substituirii*.

- Denumiri de instituții: *Academia de Științe Compilative a Re-publici(i)* (Semn, 2012, nr. 2, p. 2) (< *Academia de Științe a Republicii Moldova*); *Institutul de Perfecționare a Cadrelor Pleonastice* (Semn, 2012, nr. 2, p. 2) (< *Institutul de Perfecționare a Cadrelor Didactice*); *Institutul de Pileologie și Plagiatorie Ghilimelică* (Semn, 2012, nr. 2, p. 2) (< *Institutul de...*); *Organizația Mondială a Plagiatorilor Fără Frontiere* (Semn, 2012, nr. 2, p. 2) (< *Organizația Mondială a Medicilor fără Frontiere*); *Redacția Șocuri și Concursuri* (Academia Cațavencu, 21.11.2012) (< *Redacția Jocuri și Concursuri*); *Societatea cu Răspundere Limitată a Caligrafilor cu Iresponsabilitate Nelimitată* (Semn, 2012, nr. 2, p. 2) (< *Societatea cu Răspundere Limitată*); *Uniunea Scriitorilor de teze de licență* (Semn, 2012, nr. 2, p. 2) / *Uniunea Securitorilor* (Pițu 2002, p. 79) / *Uniunea Sovieticoioasă a Scriitorilor* (Pițu 2002, p. 9) (< *Uniunea Scriitorilor*)

- Sintagme din lucrări literare sau religioase. În această grupă includem aluzii la versuri din poeme sau fragmente din proză, precum și enunțuri din lucrări cu caracter religios. Cel mai des sunt supuse modificărilor versurile din poeme, cântece, imnuri și versetele biblice, deoarece acestea, de regulă, sunt ușor memorizabile și pot fi preluate fără dificultăți în alte contexte. Variante ocazionale ale enunțurilor apar, de regulă, prin intermediul *substituirii* componentelor enunțului original prin alte cuvinte, potrivite pentru contextul creat de autor. Exemplificăm: *Pe-al nostru steag ați scris ciordire* (Academia Cațavencu, 28.11.2012) < *Pe-al nostru steag e scris: Unire...* (cântecul patriotic „Steagul nostru”); *Pe-un picior de rai, pe-un tanc de parai* (Academia Cațavencu, 25.07.2012) < *Pe-un picior de plai, pe-o gură de rai* (vers din balada „Miorița”); *Vie împărăția ta, facă-se recolta ta!* (Academia Cațavencu, 7.11.2012) < *Vie împărăția ta, facă-se voia ta* (rugăciune creștină); *A păcătuit grav cu gândul, cuvântul și fluierul* (Academia Cațavencu, 7.11.2012) < *A păcătui cu gândul, cuvântul și fapta*. Sunt numeroase cazurile când autorul apelează la două transformări – *substituie* și *adăugare*: *Fericiți cei săraci cu duhul juridic, căci a lor e împărăția Parlamentului!* (Camikaze, 22.06.2011) < *Fericiți cei săraci cu duhul, căci a lor e împărăția cerurilor*”; *Mâine-poimîne anul sennoiește, condamnarea se pornește* (Academia Cațavencu, 21.11.2012) < *Mâine anul se-noiește, Plugușorul se pornește* (verset din „Plugușorul”).

- Nume de persoane, titluri: *Doamna noastră de metal* (Timpul, 12.06.2009) < *Doamna de fier*; *Doctor habilitat în științe tautologice* (Semn, 2012, nr. 2, p. 2) < *Doctor habilitat în științe filologice*; *Conferențiar universitar, doctor în plagiat* (Semn, 2012, nr. 2, p. 2) < *Conferențiar universitar, doctor în filologie*; *Don Chiulote de la Isaccea* (Academia Cațavencu, 31.10.2012) < *Don Quijote de la Mancha*; *Mare maestru cârnațional în grafomanie culinară* (Semn, 2012, nr. 2, p. 2) < *Mare maestru în ...*; *Ministru al Turismului Electoral* (Academia Cațavencu, 14.11.2012) < *Ministru al Turismului*.

- Evenimente socioculturale, sportive sau istorice: *Campionatul național de plagiat artistic* (Semn, 2012, nr. 2, p. 2) < *Campionatul național de ...*; *Jocurile Olimpice la copiat pe role* (Semn, 2012, nr. 2, p. 2) < *Jocurile Olimpice*; *Marea Poluție Octombriică* (Pițu 2002, p. 205) < *Marea Revoluție din Octombrie*.

- O subclasă a textemelor ocazionale, care nu poate fi trecută cu vederea, e cea a *locuțiunilor ocazionale* [cf. Terian, p. 17]. Acestea reprezintă o categorie foarte redusă ca număr de unități polilexicale fixe și sunt fie produsul modificărilor *ad-hoc* ale locuțiunilor uzuale, fie construcții inedite. De exemplu, *a da pe gugălit*, *a fi pe repeat*, care sunt variante lexicale pentru *a gugăli* („a căuta pe motorul google”) și *a repeta*. Existența acestor locuțiuni, precum și frecvența lor destul de înaltă în limba vorbită, în special a locuțiunii *a da pe gugălit* (cu varianta *a se pune pe gugălit*), demonstrează încă odată natura variabilă a limbii, tendința ei spre extinderea componentei ei lexicale.

2.2.6. Ocazionalisme gramaticale

Aspectul gramatical al limbii se consideră a fi unul foarte normativ și rigid. Devierile gramaticale sunt percepute de vorbitori, mai curând, drept niște erori, decât inovații. Totuși, studiile teoretice și practice ne demonstrează că și într-un domeniu atât de clar structurat și neflexibil sunt posibile inovații, fără ca acestea să devină, însă, normă. Inovațiile gramaticale sunt un mijloc de atingere a unei expresivități stilistice inedite într-un context dat.

La identificarea ocazionalismului gramatical trebuie să pornim de la disonanța dintre semantica lexicală și cea gramaticală. Gramatica, remarcă cercetătorii, distruge bariera lexicală și creează forme inacceptabile de normă – ocazionalismele gramaticale: actualizarea semului lexical, care este determinat contextual, „se ciocnește” de forma marcată, dar inacceptabilă sub aspect gramatical [Бабенко, p. 44]. Cu alte cuvinte, schimbarea semică poate duce la crearea unei forme gramaticale noi, inexistente anterior în paradigma gramaticală a cuvântului respectiv.

Sintetizând aceste observații, putem defini ocazionalismul gramatical drept un produs al modificării *ad-hoc* a structurii morfematice a unui cuvânt prin îmbinarea unui marker al categoriei morfologice cu un radical uzual. E de la sine înțeles că această modificare are loc într-un context anume, unde inovația gramaticală capătă sens și este necesară pentru a servi intenției autorului.

Printre formele ocazionalismului gramatical, menționăm pluralul ocazional: formă atipică a pluralului unui cuvânt uzual. De exemplu, forma *parăzi* în loc de *parade*, *tance* în loc de *tancuri*, *avionuri* în loc de *avioane*: „Gata cu *parăzile* astea. Bă jurnale, e frumoase astea cu soldați, *tance*, titiuri, *avionuri* și cum trece ele pe sub Arcul de Triumf, dă nare amplitudicisitatea unui eveniment realizat de mine” (*Academia Cațavencu*, 5.12.2012). Formele gramaticale utilizate se încadrează perfect în șirul erorilor gramaticale din fragmentul menționat (cum ar fi *cum trece ele*, *dă nare*) și denotă lipsa de cultură, agramatismul personajului în numele căruia se scrie.

Un alt exemplu de plural ocazional este *perioduri* pentru forma uzuală *perioade*: „Păcăliturile de întâi aprilie, marcând altădată începutul de an sau venirea primăverii, nu vor fi fost o specialitate nici a «Orizontului» de la Timișoara, nici a «Forumului studentesc» – tot de acolo, dar cu nume predestinat răzvrătirilor democraticești – ci a «Opinieii studentești», revista ce avea să hie pepiniera de intelectuali ziaristici pentru țeara toată, de acolo recrutându-se echipa diriguitoare a «Monitorului de Iași», a celui mai bățos cotidian regional din *periodurile* recentute, atent la toate farsele – electorale, economicoase, politiciene, doctrinologice, carpinschiene ori tembelezuale și radiofonfice” (Pițu 2002, p. 87). Limbajul predominant arhaizat (*democraticesc*, *să hie*, *țeara toată*, *diriguitor*, *recentut*, *economicos*) creează un mediu propice pentru o asemenea abatere de la normă. Astfel, prin utilizarea desinenței de plural *-uri*, de fapt străină substantivelor feminine, cuvântul *perioadă* (interval de timp) devine marcat stilistic și se încadrează perfect în mediul creat, pe de o parte, de lexicul arhaic (sau arhaizat intenționat), iar, pe de altă parte, de ocazionalismele *carpinschian*, *radiofonfic*.

Ocazionalismele gramaticale apar și ca urmare a schimbării genului substantivului. În general, sistemul limbii înregistrează schimbări de gen gramatical în clasa substantivelor mobile, adică a celor care formează femininul de la forma de masculin a substantivului sau viceversa. Aceste substantive sunt, de regulă, substantive animate și reprezintă nume de animale. Acest fenomen gramatical nu este însă specific pentru substantivele comune, inanimate. În corpusul selectat, am înregistrat, de exemplu, forma *capodop* în loc de *capodoperă*: „Pictura reproducă în «Dialog» se voia omagială, ce mai! Perversă fu numai cetitura studentească, în holul

Universecurității iașiote, din mândrul *capodop* hatmanian, asemeni lecturilor din romanele unor Buzura și Lăncrănjă” (Pițu 2002, p. 94). Forma respectivă este folosită pentru a diminua stilistic valoarea obiectului amintit. Efectul pragmatic stabilit este creat prin reducerea (trunchierea) formei cuvântului cu modificarea de rigoare a genului gramatical (or terminația în consoană nu este specifică substantivelor feminine românești).

La nivel de gen gramatical, se încearcă crearea unor forme ocazionale de feminin pentru substantivele epicene. De exemplu: *cenzoare-șefese*, *psihosexoloagă*. Funcția acestor unități lexicale este nu una denominativă, ci una expresivă.

Universalitatea fenomenului ocazional este demonstrată și de existența variațiilor gramaticale la nivel verbal: forme temporale ocazionale ale verbelor personale. Am depistat următoarele forme verbale: „În una, se dă importanță Istoriei, dar contează omul; în alta, *conțește* individul, căruia se cere a-i conferi importanța evenimentială cuvenită” (Pițu 2002, p. 157); „Ne-am șoptit atunci în nuce că tipul *posedează* cojones de scriintelectual, hărnicie de gospodar și inconfundabilitate de marginal” (Pițu 2002, p. 108); „ne repetăm, *ne repetăm*” (Goma 2001, p. 106). Mai aducem un exemplu cu verbul *a conta*. Contrapunerea formelor *conțează* (canonică) și *conțește* (ocațională) scoate în evidență opoziția om – individ: *conțează omul* – *conțește individul*. În felul acesta, se amplifică valoarea conotativă a unității lexicale *om* și se diminuează valoarea glosemului *individ* prin alăturarea formei verbale eronate.

2.3. Clasificarea tematică a ocazionalismelor

Pornind de la funcția de bază a cuvintelor – de a da nume realiiilor și relațiilor dintre acestea – ne propunem, în cele ce urmează, examinarea ocazionalismelor prin prisma legilor nominației.

După cum se cunoaște, semantica abordează unitățile lexicale din două perspective: a) perspectiva semasiologică, adică pornind de la formă spre sensul exprimat de această formă; b) perspectiva onomasiologică, adică pornind de la obiectul desemnat spre forma prin care este exprimat acest sens. La crearea unui ocazionalism, autorul are ca punct de reper, indiscutabil, realitatea înconjurătoare, pentru care caută noi mijloace denominative, care ar fi mai potrivite pentru exprimarea viziunii sale asupra realiei corespunzătoare.

Fără îndoială, procesul denominativ, adică de creare a unui nume nou pentru realii noi sau deja cunoscute, pune în evidență corelația dintre limbă și gândire. Gândirea se prezintă ca un proces uman continuu, în a cărui cadru se prelucrează și se modifică informația obținută, iar limba – ca instrument de comunicare – are rolul de a ordona acest flux de informație și de a-l

reprezenta prin unități funcționale cu volum și conținut diferit. Pe lângă aceasta, un rol semnificativ în motivarea cuvântului îl are, după cum menționează o serie de cercetători, și cunoașterea senzorială (extralingvistică) a utilizatorului, iar în cazul ocazionalismelor – și a autorului unității glotice respective (a se consulta în acest sens și [Berejan 2001a, p. 34-35], [Coșeriu 1999a, p. 89-91], [Savin-Zgardan, p. 88-90], [Кияк, p. 98-105]).

Ocazionalismele, prin esența lor, îmbină actul creator ideatic cu posibilitățile limbajului, descoperind locurile vacante din sistemul limbii. Or componența vocabularului limbii române actuale nu este suficientă, în anumite cazuri, pentru a reda multitudinea realiiilor. Analiza exemplurilor selectate ne permite să constatăm faptul că, la nivel semantic, ocazionalismele sunt determinate, similar cuvintelor canonice, de interacțiunea a trei factori (a se vedea în acest sens și [Кияк, p. 100-101]): *factorul ontologic* (legătura dintre ocazionalism și realia desemnată), *factorul funcțional* (funcția lingvistică contextual unică a conținutului noțional) și *factorul noțional* (legătura cuvântului ocazional cu alte categorii logice). Considerăm, totodată, că un rol important în constituirea ocazionalismului îl joacă și *factorul uman* (legătura pragmatică dintre autorul ocazionalismului și cuvântul format).

Luând în calcul perspectiva onomasiologică, general aplicabilă pentru argumentarea originii cuvintelor, am conturat mai multe clase tematice de ocazionalisme, identificate în baza semului dominant al cuvântului format:

1. *Acțiuni* exprimate prin:

a) Verbe eventive care desemnează schimbarea de stare: *a se auto-balona* „a se umple de propria importanță, a se îngâmfa”, *a înomeni* „a acorda trăsături omenești, a personifica”, *a ambasadoriza* „a numi pe cineva ambasador”, *a se tiffui* „a discuta pe marginea Festivalului Internațional de Film Transilvania (TIFF)”, *a se intertămîia* „a se lăuda reciproc”, *a se euronăște* „a se naște în Europa”, *a se eurocăsători* „a se căsători în Europa”, *a se evenimentializa* „a deveni un eveniment”, *a se autounge* „a se autoprocama”, *a republiciza* „a transforma în republică”, *a se desdegera* „a se încălzi”, *a se apocaliptiza* „a deveni groaznic, înspăimântător”, *a se perestroiki* „a se reconstrui, a se schimba, a se reforma” etc.;

b) Verbe ale comunicării: *a pleonastiza* „a folosi pleonasm în vorbire”, *a re-repeta* „a se repeta în mod repetat”, *a spasibi* „a mulțami în rusă”, *a inexprima* „a nu exprima”, *a antibăsi* „a-și exprima opiniile îndreptate contra lui T. Băsescu”, *a gutenbergrăi* „a vorbi prin texte scrise, imprimate” etc.;

c) Verbe de cogniție: *a fantasma* „a visa, a-și imagina”, *a freudiza* „a interpreta din punctul de vedere al teoriilor lui S. Freud”;

d) Verbe ale mișcării: *a re-pleca* „a pleca din nou”, *a totfugi* „a ține tot o fugă”;

e) Verbe comportamentale: *a Șova-i* „a șovăi de frică să nu fii pus sub urmărire penală ca Dan Șova”, *a în-mierda* „a speria, a deranja”, *a manageria* „a ține sub control, a gestiona”, *a curluntriza* „a se linguși” etc.;

f) Verbe acționale: *a rip-ui* „a copia materiale audio-vizuale de pe CD sau DVD”, *a share-ui* „a partaja sau distribui informația”, *a PETcui* „a scoate din apă deșeurile plastice aruncate”, *a declădi* „a strica ce a fost clădit”, *a clapeta* „a apăsa pe taste, a lucra la calculator”, *a zisșiface* „a realiza imediat”, *a ratingui* „a clasifica, a stabili un rating”, *a reînregimenta* „a înrola în armată în mod repetat”, *a spoilări* „a strica surpriza suspansului, povestind conținutul filmului” etc.;

g) Verbe onomatopeice: *a bum-ui* „a răsună tare”, *a beep-ui* „a acoperi cuvintele necenzurate ale cuiva cu un sunet strident”, *a oh-ta* „a ofta”, *a frrrânâi* „a frâna cu zgomot”, *a fâssssâi* „a șuiera tare”, *a ciocabocâni* „a lovi, de repetate ori, cu un obiect tare” etc.;

h) Verbe ale stării: *a gândirostiviețui* „a gândi, a vorbi și a trăi, a fi om”, *a iubiuri* „a da dovadă de o atitudine fățarnică”, *a se gelozi* „a deveni gelos” etc.;

i) Verbe meteorologice: *a împloioșezui* „a lăsa ceva în bătaia ploii”;

j) Substantive deverbale: *grecizare* „aflare în situația economică de criză a Greciei”, *îngulerare* „strecurare după guler”, *re-ducere* „plecare repetată”, *deridziune* „luarea în râs a Monicăi Iacob-Ridzi” etc.;

k) Verbe factitive: *a viceversa* „a provoca inversarea de roluri”, *a blăgui* „a numi pe cineva în locul lui Vasile Blaga”, *a staliniza* „a supune regimului lui Stalin”, *a odiseiza* „a transforma modernitatea într-o odisee”, *a iliadiza* „a transforma modernitatea într-o epopee combatantă, asemenea Iliadei”, *a prioritiza* „a da prioritatea cuiva”, *a lichidiza* „a transforma în bani lichizi”, *a se occidenta* „a se europeaniza, a adera la democrația europeană” etc.

2. *Nume de persoane* care au la bază:

a) Antroponime: *Vorevronin* < rus. *воп евро* („hoț de euro”) + *Voronin*, *Il Ciobandante* < Il Comandante + *cioban* (Gigi Becali), *Moș Varanu'* < *Moș Crăciun* + *Varanu'* (porecla lui Dan Voiculescu), *Shpagathon* < *șpagă* + *Leviathan* (demonul invidiei), *Ciubuccai* < *ciubuc* + *Asmodai* (demonul desfrâului), *Shpertzegor* < *șperț* + *Belphegor* (demonul lenii), *Ploconith* < *plocon* + *Berith* (demonul crimei), *Angela Kerkel(it)* < *Angela Merkel* + *cherchelit*, *Eva-nu-mă-epilez-cu-Braun-Silkepil-niciodată*, *Chiriașul-aproape-nemuritor-de-la Kremlin* „Iosif Stalin”, *Iliescul Kăgăbăuc* „Ion Iliescu, aflat sub controlul KGB-ului”, *Darth Fazăr* „tatăl politic, grav bolnav”, *Robin Food* < *Robin Hood*, *Berbecali* < *Becali* + *berbec*, *Blaise Pascalianul* < *Blaise Pascal*, *Dan Senzaționescu* < *Dan Diaconescu* + *senzațional*, *Evită-mă Peron* < *a evita* + *Evita*

Peron, *Schengenpopescu* < *Schengen* + *Popescu*, *Schengenionescu* < *Schengen* + *Ionescu*, *Tiranescu* < *Tiran* + *T. Bănescu*, *Che Gargara Ponta* < *Che Gevara* + *gargară* + *Ponta*, *Nabouleon* < *Napoleon* + *bou*, *Voronin&Stepanciuk-Ostapciuk-Ciuk-Ghek-Timurlenk and Ko*, *Vali Blitzkrieg* < *Vali Vijelie* (manelist român) + *Blitzkrieg*, *Renato Doremifacolleasidontovici Rașapartia* < *Renato Usatâi* + *Nașa Partia*, *Gabriela Vrânceanu-Firea-Etcetera*, *Moșiiacob* < *Moș Iacob*, *Demimurgu* < *Demiurg* + *Călin Murg* (liderul grupului PDL în primăria București), *Vangooglie* < *Marian Vanghelie* + *Google*, *Gigel Răzgândilovici Narășkin* < *Serghei Narășkin*, *Nea Nicu I ot Scornicești* < *Nicolae Ceaușescu*, născut la Scornicești; *Vovan Voronovici Furăbradulov* < *Vladimir Voronin* etc.;

b) Un comportament specific al acestora: *secretoman* „persoană posedată de secretomanie”, *cvasi-mascul* „cu un comportament aproape ca a unui mascul”, *telectual* „fals intelectual, cu comportament de parvenit”, *nemicăciune* „om jalnic”, *șopârloi* „persoană cu putere de influență mare”, *scriintelectual* „scriitor-intelectual”, *nodpapurist* „persoană, care caută intenționat nod în papură”, *mascul alfa-manager* „manager-șef, similar unui șef de turmă de animale”, *deșteaptăteromân* „românul care s-a deșteptat, patriot”, *constănțepar* „escroc (țepar) din Constanța”, *mangalitor* „persoană care iese la grătar în Mangalia”, *mangalihoț* „hoț din Mangalia”, *jupiteropitec* „persoană cu comportament primitiv, de maimuță, de la stațiunea Jupiter”, *mamaiamuțoi* „persoană needucată din Mamaia”, *mamaiatocan* „persoană din Mamaia, având comportament grosolan”, *țucăr* „cu comportament similar lui Mark Zuckerberg” etc.;

c) Preferințele politice și sociale ale acestora: *bășist* „adept al politicii lui T. Bănescu”, *euroutecist* „membrul UTC (Uniunea Tineretului Comunist) din Europa”, *europionier* „pionier din Europa”, *usl-ist* „adept al USL”, *acțiionsgrupist* „membrul Grupului de Acțiune Banat”, *varanian* „adept al lui Varan (Dan Diaconescu)”, *paralelocucu* „persoane de la televiziune”, *portocaliu* „suținător al partidului PD-L din România”, *leninoid* „adept al ideologiei lui Lenin”, *vangheliot* „locuitor al sectorului 5 din București, unde primar este Marian Vanghelie”, *stalinolatru* „persoană care se închină ideologiei lui Stalin”, *goșist* „adept al ideilor social-comuniste”, *talibaban* „reacționar bogat”, *staleninian* „persoană aflată în serviciul politicii lui Stalin și Lenin”, *crinoid* „locuitor al planetei Crinia (lumea virtuală a politicianului Crin Antonescu)”, *peledemist* „suținător al partidului PLDM”, *roșchist* „suținător al partidului lui Roșca”, *peneleu* „membru al partidului PNL”, *udemerist* „membru al partidului UDMR”, *bălțat* „persoana care s-a alăturat unui alt partid, și-a schimbat culoarea politică”, *tiranozaur roșu* „politician, adept al vechii orânduiri comuniste”, *uslamist* „membru al partidului USL, cu comportament radical de islamist”, *ardist* „membru al partidului Alianța România Dreaptă”,

minivoronin „persoană cu apucători similare cu ale lui V. Voronin”, *poststalinist* „persoană din perioada de după stalinism”, *dodonist* „susținător al politicii lui I. Dodon”, *plahotniuci* „politicieni-oligarhi, asemenea lui V. Plahotniuc”, *buhai pacisto-moldovenisto-pesedist* „adept al orientărilor pacifiste, al PSD-ului din Moldova”, *Ankylosaurus Oltenitsensis* „comunist înveterat, originar din Oltenița”, *putinist* „adept al regimului Putin”, *iliescolatru* „adept al politicii lui Ion Iliescu”, *delii-beșlii-streleți* „mercenar”, *bucuNATOri* „participant al summit-ului NATO organizat la București”, *antimarean* „contrar politicii lui Marian Vanghelie” etc.;

d) Relațiile interpersonale și/sau sociale ale acestora: *Universecumetriali* „persoane devenite universitari în baza relațiilor de cumetrie”, *rusolingv* „vorbitor de limba rusă”, *cam pion* „persoană slugarnică”, *porumbozaur* „persoană în etate (dinozaur) îndrăgostită”, *Muz* „divinitate de gen masculin, ocrotitoare și inspiratoare”, *new entri* „nou venit, intrus agresiv”, *politician mioritic* „politician care posedă inteligența oii”, *politician-liliac* „politician incapabil să vadă lumina, adevărul”, *tiranozaur* „lider politic sovietic, cu viziuni arhaice” etc.;

e) Acțiunile sau activitatea de bază a acestora: *discobou* „politician nu prea inteligent, care aruncă capacele de canal”, *copy-lot* „partener politic acuzat de plagiat”, *manechinuit* „model chinuit, supus violenței”, *acvile antiteroriste* „angajații unității de pază «Acvila»”, *vojdi* „conducător care aplică stilul comunist de dirijare”, *învolumat* „poet cu volume publicate”, *internetot* „internaut netot”, *poponaut* „internaut fără valoare”, *chiloțist* „persoană care poartă chiloți”, *viețaș* „cuplu care a trăit 55 de ani împreună”, *șestiorca* „om supus, rob”, *decăcan* „decan fără valoare”, *colaboi* „colaborator”, *ofițăran* „mitocan în rang de ofițer”, *simpozionist* „persoană care participă cu plăcere la simpozioane”, *sicuric* „agent al Securității române”, *Imperator Căcărău* „Crin Antonescu”, *pseudomafiot* „mafiot fals”, *macrefuznic* „persoană care a renunțat la utilizarea computerelor Macintosh”, *macfurios* „persoană furioasă pe producția firmei Mac”, *ciordittore* „fals doctor, plagiator”, *niștemineri* „un grup de mineri”, *șpagatist* „persoană care obișnuiește să dea șpagă/mită”, *regizor-sforar* „regizorul farsei de la alegeri”, *brânzolatru* „persoană căreia îi place brânza, amator de brânză”, *bugetofag-ghindofag* „persoană care consumă ilicit banii bugetari și rodul activității PLDM”, *Ministru al Turismului Electoral* „persoană care a organizat transferul ilegal al unor grupuri de alegători de la un punct de votare la altul”, *proidisveți* „politicieni necinstiți, canalii”, *Somniriști* „persoană somnolentă, visătoare, neactivă” etc., *covidiot* „persoană care nu respectă măsurile de protecție în timpul pandemiei de Covid 19”, *stocoman* „persoană care face în exces stocuri de hârtie igienică și alte produse în timpul pandemiei de Covid 19”;

f) Specificul aspectului lor exterior: *burtospărostâmplos* „persoană foarte grasă și pletoasă”, *Curlățean* „persoană care însoțește un politician, lingău”, *Țapul Prezidențios* „Emil Constantinescu”, *Făt-Urâtul* „persoană cu exterior neagreabil”, *Scufițul Roșu* „Ion Iliescu care e un fost comunist”, *Puiuțu Nostru Hiperbrunet* „Ioan Holban, scriitor, critic și filolog român” etc.;

g) Denumiri de profesii, ocupații, îndeletniciri: *șășâitoare* „persoană care repetă îndelungat și monoton sunetul șșș”, *parkour-ist* „persoană care practică parkour-ul”, *răspândac* „președintele Institutului Cultural Român”, *discotecar* „persoană care frecventează deseori discotecile”, *șprițangiu* „persoană care preferă să bea șpriț”, *gurnalist* „jurnalist care scrie pentru edițiile presei galbene”, *PETcar* „pescuitor de deșeuri plastice (PET-uri)”, *dolmecer* „traducător”, *lirohistoriosof* „filosof, specialist în istorie și poetică”, *președinte-țar* „președinte de țară cu apucături de țar”, *postac* „persoană care postează comentarii pe forumuri”, *drujbar* „tăietor de lemne cu ferestrăul *Drujbă*”, *cioranolog* „cercetător al operei lui Emil Cioran”, *analist-în-de-toate* „analist în diverse domenii”, *antenist* „colaborator al canalului de televiziune Antena 1 sau Antena 2”, *șpilită* „persoană șmecheră, necinstită”, *lirososof* „filosof-poet liric”, *securici* „angajat al poliției secrete românești”, *securoi* „angajat al poliției secrete românești”, *securistoid* „angajat al poliției secrete românești”, *politruceasă* „instructoare politică de pe timpul sovietic”, *stripperiță* „femeie care practică striptease”, *minciunolog* „persoană care minte profesionist”, *psihosexoloagă* „specialistă în psihologia sexelor”, *hârțogar* „birocrat”, *semijurnalist* „jurnalist incompetent, neprofesionist”, *tezard* „persoană care scrie teza de doctorat”, *gurist* „președintele țării, vorbitor de la tribună” etc.;

h) Originea lor geografică: *pasăre rară de București* „demnitar înalt venit de la București”, *Nea Nicu I ot Scornicești* „Nicolae Ceaușescu, născut în s. Scornicești”;

i) Diverse titluri, grade etc.: *Mare maestru cârnațional în grafomanie culinară* „plagiator cu experiență”, *imperatriță* „împărăteasă”, *Pefeșu* „preasfințitul patriarh”, *Doctor habilitat în științe tautologice* „specialist în plagiat”, *Doctor în Soloviov* „doctor în filosofie”, *tezard* „doctorand” etc.

3. Emoții și trăiri sufletești exprimate prin:

a) Substantive abstracte: *moldoscepticism* „atitudine de neîncredere specifică moldovenilor”, *eurosepticism* „septicismul față de aderarea RM la UE”, *nebunul-simț* „lipsă de simțire”, *euroinvidie* „invidie de tip european”, *iubiură* „sentiment de iubire amestecată cu ură”, *gratutilitate* „sentiment de grațitudine îmbinată cu utilitate”, *credința-credere* „sentiment de credință și încredere”, *euro-indiferență* „indiferență europeană” etc.;

b) Unități frazeologice: *doare în bască* „a-i fi indiferent”, *ne place, nu ne place, bem-grigore-agheasmă* „vrei nu vrei, bea Grigore agheasmă”, *doare în diiCot* „a dura în cot pe cei de la DIICOT”;

4. **Fenomene sociale** nominalizate de substantive abstracte sau îmbinări de cuvinte, printre care se numără:

a) Procese și evenimente sociale: *întrecenzură* „cenzură mutuală”, *zombare* „proces de lipsire a oamenilor de verticalitate, de voință”, *viceversare* „proces de inversare a rolurilor”, *șopârlizare* „proces de transformare în minciună”, *bălăcăniadă* „competiție la înjurat și batjocorit”, *grătariadă* „manifestări cu grătar și mici la 1 mai”, *miciadă* „manifestări cu grătar și mici de 1 mai”, *harismatizare* „procesul de acordare a charismei unui politician”, *bambuism* „mișcare socială inițiată de vizitatorii clubului Bamboo”, *hipstereală* „admirarea ultimelor tendințe ale modei”, *buticăreală* „modă la deschiderea boutique-urilor”, *vedetizare* „transformare în vedetă”, *Marea Poluție Octombriică* „eveniment de rea reputație” etc.;

b) Rezultatul unei acțiuni: *becalizare* „procesul de zombare a populației cu ajutorul imaginii lui Becali și rezultatul acestuia”, *aluzificare* „crearea iluziilor”, *dețiganizare* „lipsirea de apucăturile țigănești”, *PETcuit* „pescuit de deșeuri plastice”, *copy-paste-ul* „plagiat”, *gratiere* „băgare după gratii”, *euro-mutații* „schimbări de calitate”, *fotogenealogie* „genealogie reprezentată prin fotografii”, *blegeală* „comportament nedemn, nerațional”, *killereală* „descrierea unui omor”, *genializare* „ridicare la rangul de geniu”, *multipenalitate* „faptul de a fi verificat pe motivul dosarelor penale multiple”, *drone-ificare* „înarmare cu drone”, *hidrogenerozitate* „sumele plătite de popor pentru susținerea companiei Hidroelectrica”, *vacanțamarizare* „rezultatul influenței emisiunii Vacanța Mare” etc.;

c) Relații interpresonale: *iudaitate* „însușirea de a fi trădător de aproape”, *basarabenitate* „origine basarabeană”, *dialogicitate* „formă de dialog”, *lipovanofobie* „frica față de lipoveni, ruși”, *arabofobie* „frică patologică față de arabi”, *iudeofobie* „ură față de iudei, antisemitism” etc.;

d) Mulțime de oameni: *bobor* „popor”, *năciune* „națiune”, *degenerație de aur* „oameni lipsiți de cultură, dar plini de bani”, *turma pesedistă* „susținătorii PSD”, *putinjugend* „tineretul susținător al politicii lui V. Putin”, *nuroret* „toate nurorile”, *scriitoricime* „comunitatea scriitorilor”, *copilăret* „grup de copii” etc.;

e) Realități sociale: *supradrept* „drept prioritar”, *sub-viețuire* „sub nivelul vieții decente”, *gândirostiviețuire* „acțiunea de a gândi, rosti și viețui”, *Matria* „patria-mumă”, *eurocultură* „educație în spiritul culturii europene”, *haosmos* „haos de amploare cosmică”, *rurbanitate*

„urbanitate cu notă rurală”, *Kissterie matinală* „exaltare datorită emisiunilor matinale de la radio KissFM”, *şoubizu* „industria de divertisment” etc.;

f) Doctrine: *barbianism* „fenomen specific gândirii și operei lui Ion Barbu”, *moldovenitate* „însușirea de a fi moldovean”, *băștinism* „spirit de baștină, sentimentul de a avea o baștină”, *filosemitism* „doctrină care promovează admirația față de evrei”, *nichitstănescianism* „specific gândirii și operei lui N. Stănescu”, *OUMANISM* „doctrină care pune în centru oul”, *filmozofie* „filosofie promovată prin filme”, *cucologie* „știința despre cuc” etc.;

g) Perioade de timp: *sprâncenata epocă Brejnev* „perioadă în care la conducerea URSS a fost L. Brejnev, vestit pentru sprâncenele sale”, *precreștinism* „perioadă anterioară creștinismului” etc.;

h) Maladie: *febră mușchiuloasă* „febră musculară”, *mega plat-buci* „fese plate de la șezutul pe scaun”, *populită cronică* „dorință nesănătoasă de a fi popular”, *muzicofilie* „atac de muzică”, *bețivăneală* „alcoolism” etc.

5. **Denumiri de obiecte** exprimate prin substantive concrete și/sau abstracte, îmbinări de cuvinte:

a) Obiecte ce aparțin vieții cotidiene: *bibeloușimilepetelevizor* „de modă veghe, cu bibelou și mileu pe televizor”, *nava-amiral a garajului* „automobilul principal și cel mai scump”, *partbilet* „bilet de membru al partidului comunist”, *dosar de membrizare* „dosar în a cărui bază devin membru de partid”, *fotografoame* „fotografie care reprezintă secvențe din viața de pe timpul foametei”, *certefecat* „certificat”, *ushor* „ușor de casă”, *tișărt* „tricou”, *Pontaphone* „telefon mobil a la Ponta”, *Putinphone* „telefon mobil a la Putin”, *chinezărie* „obiect de calitate proastă”, *diplomiță* „diplomă cu valoare mică”, *ieftinăciune* „marfă ieftină”, *cuverturiță* „cuvertură mică”, *herghelia de cai-putere* „parcul de vehicule”, *aparat de făcut litere* „computer”, *blocoteț* „bloc de apartamente” etc.;

b) Denumiri de jocuri: *imamu-prostu* „joc de cărți jucat de migranții sirieni”;

c) Noțiuni abstracte: *primprejură* „aureolă”, *vulvulvuiet* „vuiet”, *delă* „treabă”, *copilăreme din amintire* „amintiri din copilărie povestite îndelungat”, *nelalocul* „ceea ce face abatere”, *alarmaerian* „alarmă aeriană”, *sindbadism* „povestire despre aventurile pe mare”, *satanizare* „defăimare”, *caragialitate* „comism”, *nenimica* „inactivitate, lenevie”, *țânțoșenie* „îngâmfare, fudulie”, *re-realtate* „realitate repetată”, *găunoșenie* „gol (în special, spiritual)”, *pre-plecare* „starea înainte de plecare”, *fărăbătrânețe* „viață tânără îndelungată”, *microfonat* „înzestrat cu telefon”, *râsu-plânsu* „râs prin lacrimi”, *Phi’lipsuri* „criză economică la întreprinderea Philips”, *clopoțeliște* „mulțime de clopoței”, *altfelitate* „starea de a fi altfel”, *albăstriverzime* „culoarea

albastru-verde intensă”, *matematicitate* „știința matematicii”, *prememorie* „starea înainte de a păstra ceva în memorie”, *superșerie* „faptă super drăguță”, *pararealitate* „care apără realitatea”, *arboreitate* „faptul de a fi arbore”, *arpagicitate* „calitatea de a nu valora nimic”, *senilună* „semilună senilă”, *fenemon* „fenomen” etc.;

d) Obiecte și noțiuni din domeniul tehnologiilor informaționale: *e-manuscris* „manuscris electronic”, *pisi* „computer personal (PC)”, *oierles* „internet pentru oieri”, *progrămel* „program mic, fără valoare”, *Surfacebook* „navigare pe Facebook”, *updatate* „îmbunătățire”, *televedenie* „televiziune halucinantă, fantomatică”, *Goagăl* „Google”, *internet mioritic* „site-urile românești” etc.;

e) Obiecte și noțiuni din domeniul literaturii: *capodop* „operă fără valoare”, *volumior* „volum mic”, *texticuleț* „text mic”, *eseuaș* „eseu mic”, *hebdo cacateux* „publicație săptămânală fără valoare”, *textulă* „text fără valoare”, *STANificare* „transformare în personajul Stan Pățitul”, *ostrovarie* „scrieri despre viață în închisoare”, *poeczemă* „poezie bolnăvicioasă, de prost gust”, *roman de larg consum* „roman de bulevard”, *poezem* „poezie-poem”, *poiama* „poem”, *versiculeț* „vers fără valoare”, *stroafă* „strofă”, *hermeNAEtică* „hermeneutica lui Nae Ionescu”, *prozopopee* „epopee în proză”, *înlăncrânjare* „predilecție pentru romanele cu caracter religios” etc.;

f) Titluri de opere literare, filme: *O scrisoare nepierdută* „O scrisoare pierdută”, *Fugi, Victor, fugi!* „Fugi, Forrest, fugi!” etc.;

g) Realități din domeniul științelor naturii: *mârlodermă* „piele de mârlan”;

h) Denumiri geografice: *Redegeu* „Republica Democrată Germană”, *Refegeu* „Republica Federală Germană”, *siberii* „regiunile reci și ostile ale Siberiei”, *Hexagonerie* „Franța”, *Bahluviu* „fluviul Bahlui”, *Ioropa* „Europa”, *Dragnealand* „țara lui Dragnea”, *Crinia* „planeta lui Crin Antonescu” etc.

i) Băuturi: *cahfea* „cafea”, *vin-vopsea* „vin de calitate proastă, folosit doar la vopsirea gardurilor” etc.;

j) Realități din domeniul juridic: *pedigree* „dosar penal la DNA”;

k) Realități din tehnică: *lighean de recepție prin satelit* „antena satelit”, *foieaje* „utilaje ambalate în foi fine, prezentate de modele” etc.;

l) Realități din muzică: *patruvoci* „colindă interpretată în patru voci”, *manelet* „muzică de prost gust, manele”, *houseréală* „piese muzicale în stil house”, *reggaeton* „melodie în stil reggae” etc.;

m) Denumiri de animale: *pisicăță* „pisicuță”, *vrăbioieluț* „pui de vrăbioi”;

n) Denumiri de piese de vestimentație: *semi-non-pantaloni* „pantaloni nestandard”;

o) Realități din domeniul economic: *contract-balenă* „contract pe o sumă impunătoare”, *petrocoroană* „coroane cu care se achită în industria petrolieră” etc.;

p) Denumiri de medicamente: *Badeamol* „medicament (cu aluzie la activitatea mediatică a lui Mircea Badea)”, *Ciuvicin* „medicament (cu aluzie la activitatea consilierului Mugur Ciuvică)”, *Grecur* „cu aluzie la activitatea mediatică a prezentatoarei Dana Grecu” etc.

6. Denumiri de instituții exprimate, în majoritatea cazurilor, prin îmbinări de cuvinte:

a) Instituții politice: *Camorra Deputaților* „camera mafiote a deputaților”, *Șparlament* „parlament de hoți”, *Camera Zdrențutaților* „camera deputaților cu reputația pătată”, *Moscovime* „politicienii de la Moscova”, *cotrocenie* „palatul Cotroceni”, *Huniunea Sovieticoasă* „Uniunea Sovietică” etc.;

b) Instituții sociale: *corhoz* „colhoz”, *împinge-tava* „restaurant cu autodeservire”, *fastfudărie* „local fast-food”, *Uniunea Scriitorilor de teze de licență* „comunitatea persoanelor care scriu teze de licență contra plată”, *Uniunea Sovieticoioasă a Scriitorilor* „Uniunea Scriitorilor din România socialistă”, *Academia de Științe Compilative a Re-publici(i)* „Academia de Științe care promovează plagiatul”, *Redacția Șocuri și Concursuri* „Redacția Jocuri și Concursuri”, *Institutul de Perfecționare a Cadrelor Pleonastice* „Institutul de perfecționare a cadrelor didactice care promovează plagiatul”, *Societate cu Răspundere Limitată a Caligrafilor cu Iresponsabilitate Nelimitată* „societatea plagiatorilor”, *Organizația Mondială a Plagiatorilor fără frontiere* „organizația plagiatorilor”, *Institutul de Pileologie și Plagiatorie Ghilimelică* „instituție care promovează pilele și plagiatul” etc.;

c) Denumiri ale organelor de drept: *Kăbăgăul* „KGB-ul rus”, *organe cu stemă pe mașină* „reprezentanții MAI”, *mătușa Securitatea* „organele Securității”, *SecuRea Ceaușină* „securitatea de pe timpul lui N. Ceaușescu”, *euroSecuritate* „securitatea europeană”, *Secție de Încăunare* „secția de votare la care se decide președintele țării”, *Uniunea Securitorilor* „Uniunea Scriitorilor controlată de securiști”, *Sexcuritate* „serviciul de securitate care utilizează servicii intime”, *Servicii Indiscrete* „serviciile secrete”, *universecuritate* „universitate controlată de serviciul de securitate” etc.;

d) Instituții mass-media: *Tevereus Almășanus* „TVR la care activează Marina Almășan”, *AgenCIA de presă* „pseudonimul autorului unui articol despre spionaj” etc.

7. Caracteristici și calitative privind:

a) O anumită personalitate (literară, politică): *rimbaldian* < A. Rimbaud, *hipercrohmălnicean* < O. Crohmălniceanu, *orwellian* < G. Orwell, *zamiatinian* < E. Zamiatin, *dodonist* < I. Dodon, *morian* < Th. Moore, *dzerjoberioandropik* < F. Dzerjinski + L. Beria + Iu.

Andropov, *teleucian* < V. Teleucă, *camusian* < A. Camus, *contrabarbian* < I. Barbu, *jdanovist* < A. Jdanov, *rafarogerian* < Rafael Nadal + Roger Federer, *pavelmorozovist* < Pavlik Morozov, *saltîkovşcedrinian* < M. Saltâkov-Şcedrin, *raţic* < I. Raţiu, *raţiot* < I. Raţiu, *iliesconstantinescian* < I. Iliescu + E. Constantinescu, *vadimic* < Corneliu Vadim Tudor, *eugensimionnic* < Eugen Simion, *maiakovskian-evtuşenkovian* < V. Maiakovski + E. Evtuşenko, *leninoid* < V. Lenin, *nostradam* < Nostradamus, *voroninist-putinist* < V. Voronin + V. Putin, *iliescizant* < I. Iliescu, *remarxizat* < K. Marx, *Putin-cios* < V. Putin, *Putin-cioasa* < V. Putin, *voroschist* < V. Voronin + Iu. Roşca, *Ceauşiliesconstantinescian* < N. Ceauşescu + I. Iliescu + E. Constantinescu, *meleşcanizat* < Teodor Viorel Meleşcanu, *adenauerizat* < K. Adenauer, *donquijotesc* < Don Quijote, *ceauşiu* < N. Ceauşescu, *Neceauşizat* < N. Ceauşescu, *băsisist* < T. Băsescu, *patriotard-dodonist* < I. Dodon, *vasil-statist* < Vasile Stati etc.;

b) Facultăţi psihice şi fizice: *votabil* „care merită a fi votat”, *capcanizant* „captivant, care atrage ca o capcană”, *mai Tonciu decât un Garcea* „foarte prost”, *nebuni de ... legaţi* „extravagant, gălăgios”, *viclean-bovin* „viclean şi prost”, *partinico-tătâneşte* „ce ţine de partid şi părinte”, *leşinabil* „fără tărie de caracter”, *blândicel* „cam blajin”, *contra-anti-non-semi-împotriva-agresiv* „neagresiv”, *supercompetitiv* „care poate concura foarte bine”, *frumoacheşă* „frumoasă şi oacheşă”, *tătărizat* „ca la tătar”, *get-begetnic* „get-beget”, *cvasiindiferent* „aproape indiferent”, *cumpărătornic* „care cumpără”, *şmenofag* „care consumă bani acumulaţi necinstit”, *totalitont* „orb în faţa totalitarismului”, *netotalitont* „înţelept”, *nătângiu* „cam nătâng” etc.;

c) Fenomene sociale sau politice: *diplomaticos* „diplomatic”, *civilizaţional* „care ţine de civilizaţie”, *decomunistizator* „care iese de sub jugul comunismului”, *secerociocanic* „referitor la regimul comunist”, *bolşeviorător* „care urăşte bolşevismul”, *breslaşnicesc* „de breaslă”, *pesedizd* „ce ţine de PSD”, *stalinisto-epurativ* „ce se referă la epurările staliniste”, *babanissim* „care aduce mulţi bani”, *ghezălşaftlic* „social” < germ. gesellschaftlich „social”, *francofonf* „cu referire la francezii care vorbesc în nas”, *electoralist* „electoral”, *liberal-canaliot* „caracteristic canalelor liberale”, *capitalisto-moşieresc* „cu referire la capitalism şi moşieri”, *postveroluţionar* „de după revoluţie”, *covidiot* „cu referire la neacceptarea normelor impuse în timpul pandemiei de Covid 19” etc.;

d) O stare sau rezultatul unei acţiuni: *ultraintervievat* „extrem de solicitat pentru interviu”, *semireal* „parţial real”, *semificţional* „parţial ficţional”, *mafiotizat* „care a devenit parte din mafie”, *patrieişionor* „care exprimă onoare patriei”, *ducăreţ* „care duce spre ceva”, *povăţos* „care dă multe poveţe”, *ştiucărit* „experimentat în pescărit”, *branduit* „careia i se face publicitate ca brand”, *filosemit* „care admiră evreii”, *încălărat* „călare pe cal”, *hipertextouant* „care creează

texte mari”, *binefuncționator* „care funcționează bine”, *lapieleagoală* „pe care o simți la pielea goală”, *răstuns-frezat* „foarte bine tuns”, *demi-narativ* „parțial narativ”, *piteștizat* „aflat sub influența evenimentelor din Pitești”, *debabelizator* „care evită neînțelegerile”, *fotografri* „care reprezintă momente în care oamenii îndură frigul”, *prezidențiat* „care are președinte”, *pescuibil* „care poate fi depistat”, *pixuant* „ce ține de condei, de scrierea literară”, *devoalabil* „care poate fi dezvăluit”, *bemolizat* „neatractiv, înfundat”, *încostumat* „îmbrăcat în costum”, *teoretizatornic* „persoană care teoretizează”, *detextilizat* „dezbrăcat”, *deproletarizant* „care face să-și piardă caracterul de proletar”, *încrăvățit* „care poartă cravată”, *anticravațial* „îndreptat contra persoanelor care poartă cravată”, *desdegerător* „care încălzește”, *re-uns* „instituit în mod repetat în funcție”, *stasburghezit* „considerat burghez după standardele de stat”, *bețivănește* „ca un bețivan”, *ficționic* „ce ține de ficțiune”, *deconstrucționistic* „aparținând deconstructivismului” etc.;

e) O caracteristică a unui obiect, fenomen sau a unei acțiuni ce aparține acestora: *ființial* „care aparține realității, vieții”, *ruraloid* „care aparține mediului rural”, *cenzurator* „impus prin cenzură”, *ieftinache* „ieftin”, *fantasmaticesc* „de fantastic”, *rainic* „ce ține de paradis”, *poiezesc* „aparținând poeziei”, *intertextualizant* „ce ține de intertextualitate”, *lirofilosofic* „ce ține de poetică și filosofie”, *monden-cancan-extern-uau* „ce ține de presa de bulevard”, *PEToresc* „plin de deșeuri plastice”, *frunzăverdist* „de nimic, fără valoare”, *fotogenetic* „generator de moment ce merită a fi fotografiate”, *clopoțește* „sonor ca un clopoțel”, *patriotistic* „ce ține de patriotism”, *decanonizator* „care elimină canonul”, *furnicarnic* „plin de furnici”, *scaraoțnic* „care-i aparține lui Scaraoțchi”, *pupezeal* „cu referire la pupăză”, *cuculesc* „cu referire la cuc”, *sadicomic* „ce ține de un comism sadic”, *bușabuș* „gură la gură”, *diabolectic* „ce ține de materialismul dialectic de origini diabolice”, *turka-bre-o-sarma-și-un-cafe* „în stil turcesc”, *tehnic-erotic-tactic*, *liberalo-capitalisto-iancheu*, *picnicant* „iubitor de picnic”, *bucureștenește* „în stilul unui bucureștean”, *matrioticesc* „ce ține de patria-mamă”, *patriotant* „care acționează patriotic”, *însămânțător* „care provoacă apariția a ceva”, *lungo-larg* „lung și larg”, *spermatopoietic* „care formează spermatozoizi”, *șepcal* „caracteristic persoanelor care poartă șapcă (chipiu)”, *trăisticolor* „cu tricolor pe traistă” etc.;

f) Timpul: *eternprovizoriu* „care are eterna caracteristică de a fi provizoriu”, *post-lovilutionar* „de după lovitură/revoluție”, *postbelicos* „de după război” etc.;

g) O instituție, organizație: *kremlinist* „referitor la Kremlin”, *dinamovist* „referitor la echipa Dinamo”, *bolșeNITic* „cu referire la canalul de televiziune NIT”, *căgăbălos* „aflat sub influența KGB”, *NITuda nisiuda* „cu referire la canalul de televiziune NIT”, *caghebic* „cu

referire la KGB”, *feisbucist* „care utilizează rețeaua Facebook”, *cotrocenic* „de la palatul Cotroceni”, *penitenciariform* „asemănător cu un penitenciar”, *partidial* „cu referire la partid”, *pedeseriu* „propriu partidului PSD”, *kominternist* „aparținând Komintern-ului”, *căgăbăuc* „ce se referă la KGB”, *feisbucesc* „ce ține de activitatea Facebook”, *securicomunist* „care ține de securitatea comunistă”, *bolșeviciat* „influențat de bolșevici”, *colhozian* „din colhoz”, *peceriu* „care face parte din PCR”, *ceapeizat* „ce ține de CAP (Cooperativă Agricolă de Producție)”, *penețist* „aparținând PNT (Partidul Național-Țărănesc)”, *teveristic* „cu referire la TVR”, *securiticesc* „ce ține de securitate”, *sovieticoios* „de origine sovietică”, *cotroceantic* „care se află de mai mult timp în palatul Cotroceni”, *pecerie* „sediul PCR” etc.;

h) Culoarea: *untiu* „de culoare untului”, *roșu-sângeriu* „roșu ca sângele” etc.;

i) Relațiile interpersonale: *cumetrial* „cu referire la relațiile de cumetrie”, *curluntrist* „care se lingusește”, *transpersonal* „care depășește relațiile personale” etc.;

j) Spațiul geografic: *pretutindenaar* „omniprezent”, *schengenturcesc* „ceva turcesc în spațiul Schengen”, *băștinios* „ce ține de baștină”, *provincios* „locuitor de provincie”, *provicentral* „situat central și totodată provincial”, *republicolatru* „care se închină republicii”, *moscovet* „din Moscova”, *italiot* „de origine italiană”, *Europeicos* „european”, *promoscovit* „care susține Moscova” etc.;

k) Modul de acțiune: *kitschizant* „care falsifică sau denaturează”, *curajos-anonim* „în mod curajos și anonim”, *compatibilizabil* „care poate fi compatibilizat”, *practicamente* „în mod practic”, *spăimibil* „care înspăimântă”, *artisticamente* „în mod artistic”, *pupincurizator* „lingușitor”, *caghebeic* „prin intermediul KGB”, *firescalmente* „în mod firesc”, *mutualmente* „reciproc”, *de-a-n stradulea* „aflându-se în stradă”, *universitărește* „în mod universitar”, *etnologicamente* „din punct de vedere etnologic”, *afabilicește* „în mod binevoitor”, *îndelat* „în toate părțile”, *postumamente* „după moarte”, *scriibil* „care poate fi scris”, *gândibil* „care poate fi gândit”, *însurdiant* „în surdina”, *întâlnibil* „care poate fi întâlnit”, *securitarmente* „în mod specific pentru securitate” etc.

8. **Realii politice** ce denumesc:

a) Evenimente politice: *Revaliuție* „revoluție”, *Veroluția din Octomvrie* „revoluția din octombrie”, *ciordeală* „farsă electorală, furtul voturilor”, *Loviluție* „revoluție cu lovitură de stat”, *Revo-vitura de Stat* „schimbări radicale cu răsturnarea regimului”, *canibalism politic* „partidele care se ceartă între ele”, *descolindat* „priebejie până la statornicire într-un loc”, *Decembriada* „revoluția română din decembrie 1989”, *dodoniadă* „mișcare politică condusă de I. Dodon”, *cutremur electoral* „bulversarea activității înainte de alegeri”, *dezgheț gorbaciovist* „perioada

destrămării URSS”, *reformeală* „perioadă plină de reforme”, *Regim de Scârbavnică Amintire* „regimul ceaușist”, *strânsunire* „înfrățire” etc.;

b) Doctrină politică: *bolșeviciu* „bolșevism”, *Socialism Plurilateral Subdevelopat* „socialism aflat în criză, dar declarat ca fiind dezvoltat”, *antibăsism* „poziție politică declarată ca fiind contra lui T. Băsescu”, *securism* „doctrină politică sprijinită de serviciile de securitate”, *USLamism* „încredere într-un singur partid, în USL”, *dodonism* „doctrină influențată de ideile lui I. Dodon”, *marxianism* „marxism de origine marțiană”, *băsescianism* „doctrină influențată de T. Băsescu”, *iudeologie* „ideologia trădătorului”, *Comunicapitalism* „capitalism cu amestec de comunism”, *dejo-ceaușism* „perioada de conducere a lui Gh. Gheorghiu-Dej și N. Ceaușescu”, *Iliescism* „doctrină promovată de I. Iliescu”, *neo-liberalism de tavernă* „doctrină politică murdară”, *Dejism Șepcal și Anticravațial* „mișcare socială îndreptată contra regimului securiștilor”, etc.;

c) Efecte ale schimbărilor politice: *paukerizare* „imprimarea ideilor comuniste ale Anei Pauker”, *deziacobinizare* „debarasarea de ideile democratice iacobine”, *resovietizare* „supunere repetată regimului sovietic” etc.;

d) Categoriile politice: *partid-pisică* „partid foarte viabil, care revine repetat pe arena politică”, *Alianțanțoșa* „alianță foarte încrezută, orgolioasă”, *partid-emo* „partid cu sentimente negativiste, asemenea subculturii Emo”, *Ceaușitate* „reședința cuplului Ceaușescu” etc.;

e) Partide politice: *PD-L junior* „succesorul partidului democrat-liberal”.

9. Sloganuri/ îndemnuri

Bambuiști din toate țările, uniți-vă! < Proletari din toate țările, uniți-vă!; *Plagiatori din toate țările, uniți-vă într-un sindicat!* < Proletari din toate țările, uniți-vă!; *Albăstrirea începe acum!* < Viitorul începe acum!; *Uită-te-n-sus-că-nu-se-cade-să-vezi-în-jos, uita-ne-ar Căgăbăii Securitici* < uita-te-ar relele; *Plagiați, plagiați și iar plagiați!* < Învățați, învățați și iar învățați!; *Toată-lumea-jos-din-vagoa'-c-alarmaeria!*; *Nici plagiatorul să-l văd, nici cruce să-mi fac, Yachtung!* < Nici pe dracu să-l vezi, nici cruce să-ți faci! etc.

10. **Formulări poetice** (parțial stereotipe), create în baza expresiilor paremiologice sau a operelor literare:

a) Proverbe și/sau zicători: *Toate drumurile duc la ... Jilava* < Toate drumurile duc la Roma, *Cine se trezește de dimineață...la amiază primește condamnare* < Cine se trezește de dimineață, departe ajunge, *Fie pâinea cât de rea...în ceai o vom înmuia* < Fie pâinea cât de rea, tot mai bună-i în țara ta, *Hoțul neprins...lăsați, că l-au prins* < Hoțul neprins e negustor cinstit, *Tinerii cu tinerii, bătrânii cu ... Antena 3* < Este tânăr între tineri și bătrân între bătrâni, *Unde-i*

unul, nu-i putere, unde-s doi...înseamnă că a apărut și Mircea Badea < Unde-i unul nu-i putere, unde-s doi puterea crește; *Vrei, nu vrei, mănâncă, Grigore, șaorma!* < Vrei, nu vrei, bea, Grigore, agheasmă!, *O nenorocire nu vine...decât când vorbește Gâdea la TV* < O nenorocire nu vine niciodată singură, *Fie apa cât de rea, mai scumpă-i în țara mea* < Fie pâinea cât de rea, tot mai bună-i în țara ta, *Cine fură azi un ou...mâine are Antena 1, Antena Stars, Antena 3 etc.* < Cine fură azi un ou, mâine va fura un bou, *Prostul nu e prost destul...dacă nu face o plimbare în jurul Cotroceniului, duminica* < Prostul nu e prost destul, dacă nu e și fudul, *Ochii care nu se văd...sunt la închisoare* < Ochii care nu se văd se uită, *Dumnezeu îți dă, dar ... îți ia averea DNA-ul* < Dumnezeu îți dă, dar nu-ți bagă și în traistă, etc.;

b) Versuri: *Pe-al nostru steag ați scris ciordire* < Pe-al nostru steag e scris: Unire!, *semne bune începutul de mileniu are* < Semne bune anul are, *Mâine-poimâine anul sennoiește, condamnarea se pornește* < Mâine anul se-nnoiește! etc.;

c) Formule plastice (unități frazeologice): *gurile foarte rele* < gurile rele, *aduce apă la moara comuniștilor* < a aduce apă la moara cuiva, *(a da cu) căruța-n gard* < a da cu caru-n gard, *hindus în eroare* < indus în eroare, *ce mai literatura-vura* < ce mai tura-vura, *stăm strâmb și murmurăm drept* < a sta strâmb și a judeca drept, *a fi cu ochelarii pe cineva* < a fi cu ochii pe cineva, *Mintea internautului cea de pe urmă* < mintea moldoveanului cea de pe urmă, *Prietenă mi-e platoneala, da' mai prieten mi-e filosofeanu* < Mi-e prieten Platon, dar mai prieten mi-e adevărul, etc.

2.4. Concluzii la capitolul 2

Rezumând materialul expus cu referire la clasificarea ocazionalismelor, putem conchide următoarele:

1. Delimitarea claselor de ocazionalisme se realizează în baza modelelor de formare a unităților lexicale, cu și fără respectarea normelor. Având în vedere că modelele uzuale (ce corespund normei) sunt ușor determinabile, precizarea modelelor deviate de la normă necesită luarea în calcul a unor factori specifici (propuși de cercetătorii H. Ortner și L. Ortner): factorul grafic, factorul fonetic, factorul morfologic, factorul lexico-semantic și factorul textual.

2. Din punct de vedere structural-sistemic, se profilează șase clase de ocazionalisme: *fonetice* (alternanțe inedite de sunete, a căror semnificație rezultă din asocierea fonemelor într-un întreg), *grafice* (unități lexicale create în urma modificării formei grafice a unităților lexicale uzuale), *lexicale* (unități lexicale noi, preponderent derivate și compuse în baza cuvintelor deja existente în limbă); *semantice* (cuvinte uzuale ce comportă într-un context individual sensuri noi,

neatestate de dicționar pentru unitatea lexicală respectivă); *frazeologice* (formate, în exclusivitate, prin modificarea semantică a modelului frazeologic canonic); *gramaticale* (rezultate din modificarea ocazională a structurii morfematice a unui cuvânt canonic).

3. Cea mai numeroasă clasă de ocazionalisme o constituie ocazionalismele lexicale, care reliefează posibilitățile sistemului limbii, participând la extinderea vocabularului prin completarea lacunelor lexicale și utilizând mijloacele formale ale limbii în toată varietatea lor, o pondere deosebită având substantivele ocazionale abstracte, adjectivele ocazionale; și verbele ocazionale se regăsesc într-un număr destul de impunător în corpusul selectat, multe din ele fiind derivate de la baze substantive prin analogie cu glosemele canonice.

4. Categoria ocazionalismelor semantice este destul de variată, fiind reprezentată de *ocazionalismele semantice propriu-zise*, *ocazionalismele eufemistice*, *sinonimele ocazionale* și *îmbinările ocazionale libere*, majoritatea din ele fiind creată prin extindere de sens. Finețea semantică și complexitatea ideatică a acestor unități glotice le transformă în instrumente inedite ale inovațiilor lexicale și ale expresivității ilocutive.

5. Cantitativ minoritare se prezintă ocazionalismele gramaticale, fonetice și grafice. Acestea fiind, aparent, produse prin erori de exprimare sau scriere, sunt considerate cuvinte ocazionale, doar dacă inovația gramaticală, modificarea fonetică sau grafică capătă sens și este necesară pentru realizarea intenției autorului.

6. Din perspectivă onomasiologică, au fost evidențiate următoarele clase tematice de ocazionalisme în baza semului dominant al cuvântului format: ocazionalisme ce denumesc acțiuni, nume de persoane, emoții și trăiri sufletești, fenomene sociale, obiecte, instituții, caracteristici și calificative, relații politice sau cele ce sunt sloganuri / îndemnuri și formulări poetice. Fiecare dintre aceste clase sunt, la rândul lor, completate prin numeroase subclase, demonstrând plurifuncționalitatea și pluridimensionalitatea cuvintelor ocazionale.

3. MIJLOACE DE FORMARE A OCAZIONALISMELOR

3.1. Considerații preliminare

După cum am menționat deja, spre deosebire de cuvintele canonice, care sunt motivate sau nemotivate, ocazionalismele sunt unități lexicale motivate. Drept bază onomasiologică, ce contribuie la identificarea referentului pentru ocazionalisme, servesc cuvintele canonice, la care se adaugă caracteristica onomasiologică. Spre deosebire însă de unele cuvinte canonice care, pe parcurs, își pot pierde caracterul lor motivat, ocazionalismele își conservă permanent caracterul motivat. Acest caracter, ce se referă la motivarea internă, derivă din interiorul sistemului limbii, întrucât ocazionalismele se constituie din unități (morfeme radicale și/sau extraradicale), care există deja în limbă.

În legătură cu aspectul în discuție, găsim rezonabil de a invoca observația lui E. Coșeriu că „fiecare act lingvistic, deși «inedit», se realizează pe baza unui model anterior, produs de obicei în aceeași comunitate și care servește, la rândul său, ca model pentru acte lingvistice ulterioare, în felul acesta asigurându-se continuitatea diacronică a sistemului (limbă), adică, a ansamblului de tradiții care se manifestă ca acte lingvistice comune (mai mult sau mai puțin identice) într-o comunitate” [Coșeriu 1999/2001, p.9]. Putem deduce, așadar, că ocazionalismele există „virtual” în limbă, sunt un produs al denominării previzibile, cu structură transparentă, ce corespunde unor modele de formare a unităților lexicale.

Din perspectiva motivării și, mai ales, a interpretării, cercetătorii disting trei categorii de ocazionalisme: a) ocazionalisme interpretabile univoc; b) ocazionalisme ambigue și c) ocazionalisme vagi. Deosebirea dintre ocazionalismele ambigue și cele vagi cercetătorii o explică prin faptul că ocazionalismele ambigue necesită precizări și pot fi dezambiguizate, iar cele vagi pot fi precizate numai până la un anumit punct (despre aceste trei categorii de ocazionalisme, a se vedea [Christophidou, p.119]). Ceea ce am vrea să remarcăm în mod special e faptul că în toate situațiile descrise, vorbind în termeni coșerieni, „intervine permanent și inevitabil creația [...] ca invenție absolut inedită. Această invenție, ne avertizează Magistrul, „poate să rămână neînțeleasă și să nu devină niciodată «limbă», adică să nu se mai repete niciodată, să nu fie luată niciodată ca model pentru acte lingvistice ulterioare, dar care, de cele mai multe ori, se poate explica cu ajutorul situației și al contextului, fiind înțeleasă de către ascultător printr-un efort interpretativ care este un efort de re-creație)” [Coșeriu 1999/2001, p.13].

Totodată, se cere menționat și faptul că procesul denominării ocazionale, având la bază funcționarea anumitor stereotipuri de formare lexicală existente în conștiința vorbitorilor unei limbi și exprimând modelele structural-semantice tipice sistemului limbii respective, ar putea reprezenta o modificare destul de radicală a modelului real. Această stare de lucru ne conduce la ideea că depistarea modelului de formare a ocazionalismului este un proces cognitiv. Scoatem în evidență acest detaliu, pentru că orice act de comunicare se află în legătură indispensabilă cu sfera cognitivă (de origine lingvistică și/sau extralingvistică) de care dispune vorbitorul, iar ocazionalismul, după cum am iterat, se află în dependență directă de intenția comunicativă a autorului și de contextul în care este utilizat. Pentru înțelegerea unității formate este necesar de a „pune la contribuție” cunoștințele morfologice, lexicale și sintactice, de a „apropia” structura nouă de modelele structural-semantice deja existente, de a realiza, astfel, un proces cognitiv, iar produsul obținut și modelul formării unității lexicale depistat reprezintă „ imaginea formalizată a schemei cognitive (conceptuale) ce a obținut expresie lexicală” [Баталов, p. 40].

3.2. Derivarea

3.2.1. Derivarea sufixală

Procedeul derivării reprezintă o cale foarte productivă de formare a ocazionalismelor: or anume *derivativitatea* este o caracteristică principală a acestui tip de unități lexicale. În urma analizei exemplurilor din corpus, am depistat mai multe modele derivative și afixe, mai mult sau mai puțin productive, care stau la baza formării ocazionalismelor.

Sufixarea ocupă (ca și în cazul procedeelelor de formare a unităților uzuale) un loc de bază printre procedeele interne de formare a ocazionalismelor. Majoritatea derivatelor ocazionale se realizează cu ajutorul sufixelor:

- substantivale:

-ac: *postac* (< *a posta* + *-ac*);

-agiu: *nomenclaturagiu* (< *nomenclatură* + *-agiu*);

-al: *diasporal* (< *diasporă* + *-al*);

-an: *crinian* (< *Crin* + *-an*), *varanian* (< *Varan* + *-an*);

-ant: *occidentalizant* (< *occidental* + *-iz-* + *-ant*);

-ar/-ăr: *ficționar* (< *ficțiune* + *-ar*), *drujbar* (< *drujbă* + *-ar*), *hârțogar* (< *hârțoagă* + *-ar*), *țucăr* (< *Zuc(kerberg)* + *-ăr*);

-ard: *tezard* (< *teză* + *-ard*);

-are: *descartare* (< *des-* + *carte* + *-are*), *înlăncrânjare* (< *în-* + *Lăncrânjă* + *-are*), *zombare* (< *zombi* + *-are*);

-aș: *eseuaș* (< *eseu* + *-aș*);

-bil: *pușcăriabil* (< *pușcărie* + *-abil*);

-ciune: *nemicăciune* (< *nemica* + *-ciune*), *ieftinăciune* (< *ieftin* + *-ciune*);

-eanu': *inginerianu'* (< *inginer* + *-eanu'*), *filosofeanu'* (< *filosof* + *-eanu'*);

-eat: *nobeat* (< *Nobel* + *-eat*);

-ec: *greculec* (< *grecul* + *-ec*);

-el: *stalinel* (< *Stalin* + *-el*), *evenimentel* (< *eveniment* + *-el*), *mafioțel* (< *mafiot* + *-el*);

-eală: *killereală* (< *killer* + *-eală*), *reformeală* (< *reformă* + *-eală*), *housesală* (< *house* + *-eală*), *bețivăneală* (< *bețivan* + *-eală*), *hipstereală* (< *hipster* + *-eală*);

-et: *nuroret* (< *nurori* + *-et*);

-etă: *curvetă* (< *curvă* + *-etă*);

-eț: *texticuleț* (< *text* + *-ic* + *-ul* + *-eț*), *articuleț* (< *articol* + *-eț*), *versiculeț* (< *vers* + *-ic* + *-ul* + *-eț*);

-eză: *macințeză* (< *macintosh* + *-eză*), *afacereză* (< *afacere* + *-eză*), *mondeneză* (< *monden* + *-eză*);

-iadă: *miciadă* (< *mic* + *-iadă*), *grătariadă* (< *grătar* + *-iadă*), *decembriadă* (< *decembrie* + *-iadă*), *dodoniadă* (< *Dodon* + *-iadă*);

-ie: *ostrovarie* (< *ostrov* + *-ar-* + *-ie*), *telchelic* (< *Tel Quel* + *-ie*), *superșerie* (< *super-* + *șer* (< *fr. cher*) + *-ie*), *țânțoșenie* (< *țânțoș* + *-en-* + *-ie*), *fastfudărie* (< *fast food* + *-ar-* + *-ie*), *cotrocenie* (< *Cotroceni* + *-ie*), *cucologie* (< *cuc* + *-log-* + *-ie*), *Hexagonerie* (< *Hexagon* + *-er-* + *-ie*);

-ime: *scriitoricime* (< *scriitor* + *-ic-* + *-ime*), *Moscovime* (< *Moscova* + *-ime*);

-ism: *băștinism* (< *băștină* + *-ism*), *dodonism* (< *Dodon* + *-ism*), *bambuism* (< *Bamboo* + *-ism*), *barbianism* (< *barbian* + *-ism*), *USLamism* (< *USL* + *(i)slam* + *-ism*), *sindbadism* (< *Sindbad* + *-ism*), *filosemitism* (< *filosemit* + *-ism*), *securism* (< *secur(itate)* + *-ism*), *iliescism* (< *Iliescu* + *-ism*);

-ist: *șpagatist* (< *șpagă* + *-at-* + *-ist*), *statalist* (< *statal* + *-ist*), *putinist* (< *Putin* + *-ist*), *bambuist* (< *Bamboo* + *-ist*), *antenist* (< *Antena* + *-ist*), *contrafortist* (< *Contrafort* + *-ist*), *cekist* (< *C(e)* + *K(a)* + *-ist*), *ardist* (< *ARD* + *-ist*), *moldovenist* (< *moldovean* + *-ist*), *peledemist* (< *PLDM* + *-ist*), *dodonist* (< *Dodon* + *-ist*), *chiloșist* (< *chiloși* + *-ist*), *bășist* (< *Băse (Băsescu)* + *-ist*), *acțiionsgrupist* (< *Aktionsgruppe* + *-ist*), *udemerist* (< *UDMR* + *-ist*);

-ișor: *politiceișor* (< *politic* + *-e-* + *-ișor*);

-iște: *clopoșeliște* (< *clopoșel* + *-iște*);

-it: *ciocabocănit* (< *cioca-boca* + (*bocă*)*ni* + *-it*);

-itate: *iudaitate* (< *Iuda* + *-itate*), *basarabenitate* (< *basarabeni* + *-itate*), *moldovenitate* (< *moldoveni* + *-itate*), *pararealitate* (< *para-* + *real* + *-itate*), *arboreitate* (< *arbore* + *-itate*), *altfelitate* (< *altfel* + *-itate*), *arpagicitate* (< *arpagic* + *-itate*), *ceaușitate* (< *ceauș* (< *Ceaușescu*) + *-itate*), *italienitate* (< *italieni* + *-itate*), *caragialitate* (< *Caragiale* + *-itate*), *matematicitate* (< *matematic* + *-itate*), *lingvisticitate* (< *lingvistic* + *-itate*), *oximoronitate* (< *oximoron* + *-itate*), *dialogicitate* (< *dialog* + *-ic-* + *-itate*);

-izant: *marxizant* (< *Marx* + *-izant*), *țărănizant* (< *țăran* + *-izant*);

-izare: *șopârlizare* (< *șopârlă* + *-izare*), *vedetizare* (< *vedetă* + *-izare*), *paukerizare* (< *Pauker* + *-izare*), *harismatizare* (< *harismă* + *-izare*), *dețiganizare* (< *de-* + *țigan* + *-izare*), *târgovețizare* (< *târgoveț* + *-izare*), *dandiaconescizare* (< *Dan Diaconescu* + *-izare*), *becalizare* (< *Becali* + *-izare*);

-latru: *stalinolatru* (< *Stalin* + *-latru*), *brânzolatru* (< *brânză* + *-latru*), *iliescolatru* (< *Iliescu* + *-latru*);

-lâc: *agentlâc* (< *agent* + *-lâc*);

-log: *cioranolog* (< *Cioran* + *-log*), *minciunolog* (< *minciună* + *-log*);

-man: *stocoman* (< *stoc* + *-man*);

-(n)ic: *literatornic* (< *literator* + *-nic*), *breslașnic* (< *breslaș* + *-nic*), *securic* (< *secur(itate)* + *-ic*);

-oi: *securoi* (< *secur(itate)* + *-oi*);

-oid: *leninoid* (< *Lenin* + *-oid*), *securistoid* (< *securist* + *-oid*);

-os: *matematicos* (< *matematică* + *-os*), *scriicios* (< *scrie* + *-ic-* + *-os*), *provincios* (< *provincie* + *-os*);

-ot: *becalioț* (< *Becali* + *-ot*), *vanghelioț* (< *Vangheli* + *-ot*);

-re: *aluzificare* (< *aluzie* + *-ifica* + *-re*), *gratiere* (< *gratie* + *-re*);

-tor: *tănțuitor* (< *tănțui* + *-tor*), *lămuritor* (< *lămuri* + *-tor*), *victimizator* (< *victimiza* + *-tor*);

-ură: *urătură* (< *urât* + *-ură*), *iubitură* (< *iubit* + *-ură*), *cântătură* (< *cântat* + *-ură*), *vorbitorură* (< *vorbit* + *-ură*), *cetitură* (< *cetit (citit)* + *-ură*).

- adjectivale:

-ache: *ieftinache* (< *ieftin* + *-ache*);

-al: *fuiñial* (< *fuiñă* + *-al*), *civilizațional* (< *civiliza* + *ți* + *-on* + *-al*), *prilejial* (< *prilej* + *-al*), *șepcal* (< *șapcă* (*șepci*) + *-al*), *partidual* (< *partid* + *-al*), *pupezeal* (< *pupăză* (*pupeze*) + *-al*), *buzeal* (< *buze* + *-al*), *pixual* (< *pix* + *-al*), *pretârgovețial* (< *pre-* + *târgoveț* + *-al*), *baronal* (< *baron* + *-al*);

-an: *colhozian* (< *colhoz* + *-an*);

-ant: *ortodoxizant* (< *ortodox* + *-iza* + *-ant*), *picnicant* (< *picnic* + *-ant*), *pixuant* (< *pix* + *-ant*), *iliescizant* (< *Iliescu* + *-iz* + *-ant*), *administrant* (< *administra* + *-ant*), *patriotant* (< *patriot* + *-ant*), *deproletarizant* (< *de-* + *proletar* + *-iza* + *-ant*), *kitschizant* (< *kitsch* + *-iza* + *-ant*), *modelizant* (< *model* + *-iza* + *-ant*), *occidentalizant* (< *occidental* + *-iza* + *-ant*);

-ar: *pretutindenar* (< *pretutindene* + *-ar*);

-at: *tătărizat* (< *tătar* + *-iza* + *-at*), *microfonat* (< *microfon* + *-at*), *bolșeviciat* (< *bolșevici* + *-at*), *cocainat* (< *cocaină* + *-at*);

-bil: *leșinabil* (< *leșina* + *-bil*), *neastâmpărabil* (< *ne-* + *astâmpăra* + *-bil*), *băgabil* (< *băga* + *-bil*), *botezabil* (< *boteza* + *-bil*), *pescuibil* (< *pescui* + *-bil*), *scriibil* (< *scrie* + *-bil*), *gândibil* (< *gândi* + *-bil*), *compatibilizabil* (< *compatibiliza* + *-bil*), *spăimibil* (< *spaimă* + *-bil*), *votabil* (< *vota* + *-bil*), *întâlnibil* (< *întâlni* + *-bil*);

-cios: *gâfâcios* (< *gâfâi* + *-cios*);

-ec: *îndeaproapec* (< *în-* + *de-* + *aproape* + *-ec*);

-el: *blândicel* (< *blând* + *-ic* + *-el*);

-er: *bordelier* (< *bordel* + *-er*);

-esc: *breslașnicesc* (< *breslaș* + *-nic* + *-esc*), *fantasmaticesc* (< *fantasmatic* + *-esc*), *floresc* (< *floare* + *-esc*), *cuculesc* (< *cucul* + *-esc*), *templieresc* (< *templier* + *-esc*), *feisbucesc* (< *facebook* (*feisbuc*) + *-esc*), *matrioticesc* (< *matriot* (< *patriot*) + *-ic* + *-esc*), *securiticesc* (< *securit(ate)* + *-ic* + *-esc*);

-et: *moscovet* (< *Moscova* + *-et*);

-(n)ic: *rațic* (< *Rațiu* + *-ic*), *mineritic* (< *minerit* + *-ic*), *cumpărătornic* (< *cumpărător* + *-nic*), *furnicarnic* (< *furnicar* + *-nic*), *get-begetnic* (< *get-beget* + *-nic*), *culturnic* (< *cultură* + *-nic*), *brebantic* (< *Breban* + *-t* + *-ic*), *teoretizatornic* (< *teoretiza* + *-tor* + *-nic*), *ficționic* (< *ficționa* + *-ic*), *rainic* (< *rai* + *-nic*), *secerociocanic* (< *seceră* + *ciocan* + *-ic*), *cotrocenic* (< *Cotroceni* + *-ic*), *radiofonfic* (< *radio* + *fonf* + *-ic*), *caghebic* (< *KGB* (*caghebe*) + *-ic*), *piaristic* (< *PR* (*piar*) + *-ist* + *-ic*), *chibuțnic* (< *chibuț* (*kibbutz*) + *-nic*), *scaraoțnic* (< *Scaraoț(chi)* + *-nic*), *patrotistic* (< *patriot* + *-ist* + *-ic*), *vadimic* (< *Vadim* + *-ic*), *teveristic* (< *TVR* (*tevere*) + *-ist* + *-ic*);

-in: *decebalin* (< *Decebal* + *-in*), *studiantin* (< *studiu* + *-an* + *-(t)in*);

-ist: *barbist* (< *Barbu* + *-ist*), *feisbucist* (< *facebook* (*feisbuc*) + *-ist*), *curluntrist* (< *cur* + *luntre* (< *a face curul luntre*) + *-ist*), *voroschist* (< *Voronin* + *Roșca* + *-ist*), *voroninist-putinist* (< *Voronin* + *-ist* + *Putin* + *-ist*), *politicianist* (< *politician* + *-ist*), *electoralist* (< *electoral* + *-ist*), *kremlinist* (< *Kremlin* + *-ist*), *vasil-statist* (< *Vasile Stati* + *-ist*), *frunzăverdist* (< *frunză verde* + *-ist*), *senzaționalist* (< *senzațional* + *-ist*), *pecerist* (< *PCR* (*pecere*) + *-ist*), *pesedist* (< *PSD* (*pesede*) + *-ist*), *penetist* (< *PNT* (*penete*) + *-ist*), *udemerist* (< *UDMR* (*udemere*) + *-ist*);

-it: *brănduit* (< *brand* (*brănd*) + *-u* + *-it*);

-iu: *untiu* (< *unt* + *-iu*), *stângiu* (< *stâng* + *-iu*), *peceriu* (< *PCR* (*pecere*) + *-iu*), *nătăngiu* (< *nătăng* + *-iu*), *vulturii* (< *vultur* + *-iu*), *pedeseriu* (< *PDSR* (*pedesere*) + *-iu*);

-izat: *adenauerizat* (< *Adenauer* + *-izat*), *ceapeizat* (< *CAP* (*ceape*) + *-izat*), *gallimardizat* (< *Gallimard* + *-izat*), *Neceaușizat* (< *ne-* + *Ceauș(escu)* + *-izat*), *meleşcanizat* (< *Melișcanu* + *-izat*);

-latru: *ceaușescolatru* (< *Ceaușescu* + *-latru*), *republicolatru* (< *republică* + *-latru*);

-oid: *leninoid* (< *Lenin* + *-oid*), *ruraloid* (< *rural* + *-oid*);

-os: *povățos* (< *povață* + *-os*), *betonos* (< *beton* + *-os*), *diplomaticos* (< *diplomatic* + *-os*), *cocostârcos* (< *cocostârc* + *-os*), *ciomăgos* (< *ciomag* + *-os*), *postbelicos* (< *postbelic* + *-os*), *clandestinos* (< *clandestin* + *-os*), *sovieticoios* (< *sovietic* + *-oi* + *-os*), *prutos* (< *Prut* + *-os*), *dialogicos* (< *dialogic* + *-os*), *Europeicos* (< *Europa* + *-ic* + *-os*), *editorios* (< *editor* + *-i* + *-os*), *băștinios* (< *baștină* + *-os*);

-ot: *rațiot* (< *Rațiu* + *-ot*);

-tor: *deznaționalizator* (< *dez-* + *naționaliza* + *-tor*), *decomunistizator* (< *de-* + *comunist* + *-iza* + *-tor*), *bolșeviuurător* (< *bolșevic* + *urî* + *-tor*), *cenșurator* (< *cenșură* + *-tor*), *însămânțător* (< *însămânța* + *-tor*), *decumetriazator* (< *de-* + *cumetriaz* + *-iza* + *-tor*);

-uc: *căgăbăuc* (< *KGB* (*kagăbă*) + *-uc*).

- verbale:

-a: *a oh-ta* (< *oh* + *-t-* + *-a*), *a se occidenta* (< *occident* + *-a*);

-i/-ui: *a împloioșezui* (< *îm-* + *ploios* + *-ez* + *-ui*), *a blăgui* (< *Blaga* + *-ui*), *a antibăsi* (< *anti-* + *Băș(escu)* + *-i*), *a cununi* (< *cunună* + *-i*), *a se pipili* (< *pipi* + *-l* + *-i*), *a share-ui* (< (eng.) *share* + *-ui*), *a rip-ui* (< (eng.) *rip* + *-ui*), *a ratingui* (< (eng.) *rating* + *-ui*), *a beep-ui* (< (eng.) *beep* + *-ui*);

-iza: *a lichidiza* (< *lichid* + *-iza*), *a săteniza* (< *sat* + *-en* + *-iza*), *a curluntriza* (< *cur* + *luntre* (< *a face curul luntre*) + *iza*), *a staliniza* (< *Stalin* + *-iza*), *a pleonastiza* (< *pleonasm* + *-iza*), *a freudiza* (< *Freud* + *-iza*), *a barbianiza* (< *Barbu* + *-ian* + *-iza*), *a se apocaliptiza* (< *apocalipsă* + *-iza*), *a ghilimeliza* (< *ghilimele* + *-iza*), *a iliadiza* (< *Iliada* + *-iza*), *a se evenimentializa* (< *evenimential* + *-iza*), *a ghinioniza* (< *ghinion* + *-iza*), *a ambasadoriza* (< *ambasador* + *-iza*), *a republiciza* (< *republică* + *-iza*).

- adverbiale:

-amente/-mente: *artisticamente* (< *artistic* + *-amente*), *candidamente* (< *candid* + *-amente*), *etnologicamente* (< *etnologic* + *-amente*), *firescamente* (< *firesc* + *-amente*), *mutualmente* (< *mutual* + *-mente*), *postumamente* (< *postum* + *-amente*), *securitarmente* (< *secur(itate)* + *-ar* + *-mente*), *vigurozamente* (< *viguros* + *-amente*);

-ește: *afabilicește* (< *afabil* + *-ic* + *-ește*), *bețivănește* (< *bețiv* + *-an* + *-ește*), *clopoțește* (< *clopoț(el)* + *-ește*), *olandezește* (< *olandez* + *-ește*), *papucește* (< *papuc* + *-ește*), *suedezește* (< *suedez* + *-ește*), *universitărește* (< *universitar* + *-ește*);

-izant: *capcanizant* (< *capcană* + *-izant*);

-izat: *remarxizat* (< *re-* + *Marx* + *-izat*);

-tor: *pupîncurizator* (< *pup în cur* + *-iza* + *tor*);

-uit: *înCARTiruit* (< *în-* + *carte* + *-ir* + *-uit*).

Puțin mai rare sunt construcțiile derivate cu ajutorul sufixoidelor:

-crație: *cumătrocrație* (< *cumătru* + *-crație*);

-fag: *șmenofag* (< *șmen* + *-o-* + *-fag*), *ghindofag* (< *ghindă* + *-o-* + *-fag*);

-fob(ie): *arabofobie* (< *arab* + *-o-* + *-fob* + *-ie*), *lipovanofobie* (< *lipovan* + *-o-* + *-fob* + *-ie*), *iudeofobie* (< *iudeu* + *-o-* + *-fob* + *-ie*);

-form: *penitenciariform* (< *penitenciar* + *-i* + *-form*);

-logie: *coșeriologie* (< *Coșeriu* + *-o-* + *-logie*);

-pitec: *jupiteropitec* (< *Jupiter* + *-o-* + *pitec*);

-rex: *Grecurex* (< *grec* + *-u-* + *-rex*).

Sub aspect structural, bazele sunt, de regulă, cuvinte simple sau derivate: *politician* → *politicianist*, *lichid* → *a lichidiza*, *bețivan* → *bețivănește*, *ciomag* → *ciomăgos*, *model* → *modelizant*, *mici* → *miciadă*; frecvente sunt și bazele compuse: *acțiionsgrup* → *acțiionsgurpist*, *secera* și *ciocanul* → *secerociocanic*, *frunză verde* → *frunzăverdist*, *cioca boca* → *ciocabocănit* etc., dar și cele formate prin abreviere: *ARD* → *ardist*, *UDMR* → *udemerist*, *USL* → *USLamism*.

O atenție deosebită merită variantele feminine ale substantivelor masculine uzuale, care, de obicei, denumesc profesii și ocupații umane: *cenzoare-șefese*, *șășâitoare*, *untăreasă*, *politrucasă*, *psihosexoloagă* etc., aceste formațiuni sunt deosebit de expresive, fiind marcate stilistic.

Sunt destul de productive sufixele adjectivale care formează derivate de la antroponime, multe dintre care ar putea fi incluse în categoria cuvintelor potențiale, cum ar fi:

-esc: *eliadesc* (< *Eliade* + -esc), *donquijotesc* (< *Don Quijote* + -esc);

-ian: *rimbaldian* (< *Rimbaud* + -ian), *girardetian* (< *Girardet* + -ian), *stănescian* (< *Stănescu* + -ian), *proustian* (< *Prouest* + -ian), *camilpetrescian* (< *Camil Petrescu* + -ian), *minulescian* (< *Minulescu* + -ian), *labișian* (< *Labiș* + -ian), *galaichian* (< *Galaicu-Păun* + -ian), *marquegian* (< *Marques* + -ian), *sorescian* (< *Sorescu* + -ian), *mallarmeean* (< *Mallarmé* + -ian), *borgesian* (< *Borges* + -ian), *wertherian* (< *Werther* + -ian), *cărtărescian* (< *Cărtărescu* + -ian), *mendeleevian* (< *Mendeleev* + -ian), *sadovenian* (< *Sadoveanu* + -ian), *nietzschean* (< *Nietzsche* + -ian), *iliescian* (< *Iliescu* + -ian), *diaconescian* (< *Diaconescu* + -ian), *montaignian* (< *Montaigne* + -ian), *cioranian* (< *Cioran* + -ian), *sartreian-camusian* (< *Sartre* + -ian / *Camus* + -ian), *dostoievskian* (< *Dostoevskii* + -ian), *rabelaisian* (< *Rabelais* + -ian), *barthesian* (< *Barthes* + -ian), *antonescian* (< *Antonescu* + -ian), *berejianian* (< *Berejan* + -ian), *orwellian* (< *Orwell* + -ian), *zamiatinian* (< *Zamiatin* + -ian), *dabijian* (< *Dabija* + -ian), *münchhausenian* (< *Münchhausen* + -ian), *whitmanian* (< *Whitman* + -ian), *esinenchian* (< *Esinencu* + -ian), *nichitstănescian* (< *Nichita Stănescu* + -ian), *heideggerian* (< *Heidegger* + -ian), *teleucian* (< *Teleucă* + -ian), *busuiucean* (< *Busuioc* + -ian), *becalian* (< *Becali* + -ian);

-ic: *eugensimionic* (< *Eugen Simion* + -ic);

-in: *matein* (< *Matei* + -in);

-ist: *rousseauist* (< *Rousseau* + -ist), *voroninist* (< *Voronin* + -ist), *hrușciovist* (< *Hrușciov* + -ist), *cuzist* (< *Cuza* + -ist), *brejnevist* (< *Brejnev* + -ist), *castrist* (< *Castro* + -ist), *gorbaciovist* (< *Gorbaciov* + -ist), *jdanovist* (< *Jdanov* + -ist), *dodonist* (< *Dodon* + -ist).

Caracterul ocazional al acestor derivate, cu excepția cuvintelor potențiale aduse anterior, este determinat de asocierea spontană, neașteptată a bazelor cu sufixele uzuale ale limbii române, un rol important în procesul depistării ocazionalismului format prin derivare, în acest caz, revenindu-i „simțului lexical” al cititorului. În plus, aceste constructe nu se regăsesc în dicționarele normative ale limbii române.

Cele mai numeroase sunt derivatele sufixale, formate cu ajutorul sufixelor substantivale *-ist*, *-itate*, *-ism*, *-izare*, mai puțin productive par a fi sufixele substantivale *-ială*, *-iadă*, *-ură* și -

ie, deși sunt capabile să deschidă locuri vacante suficiente în lexicul românesc. Cele mai puține substantive ocazionale sunt formate cu ajutorul sufixelor *-bil*, *-aș*, *-ei*, *-iște*, *-oc*, *-it*, *-et*, *-ișor*. În ceea ce privește adjectivele ocazionale, majoritatea derivatelor au fost formate cu ajutorul sufixelor *-ist*, *-(n)ic*, *-os*, *-al*, *-izat*, *-esc*, care dau dovadă de o productivitate ridicată, fiind urmate de mai puțin productivele sufixe *-bil*, *-tor*, *-ant*, *-iu* și *-at*. Rarisim, sunt reprezentate sufixele adjectivale *-an*, *-er*, *-el*, *-it*, *-et*, *-ec*, *-ar*.

Cel mai productiv, în baza corpusului selectat, este sufixul verbal *-iza*, cu ajutorul căruia sunt formate majoritatea verbelor ocazionale.

Foarte productive s-au dovedit a fi sufixele adverbiale *-bil*, *-ește*, *-amente* și *-ant*, iar cel mai rar apar în calitate de formați derivativi adverbiale sufixele *-izant*, *-izat*, *-uit*.

3.2.2. Derivarea prefixală

Derivatele prefixale, deși mai puține la număr, reprezintă, de asemenea, un eșantion important pentru studiul lexicologic al ocazionalismelor. Un număr însemnat de cuvinte ocazionale sunt formate prin utilizarea prefixelor și prefixoidelor neologice. De exemplu:

anti-/ante-: *ante-mergător* (< *ante-* + *merge* + *-tor*), *a antibăsi* (< *anti-* + *Băs(escu)* + *-i*), *antibăsism* (< *anti-* + *Băs(escu)* + *-ism*), *anticravațial* (< *anti-* + *cravată* + *-ți* + *-al*), *antimarean* (< *anti-* + *Marian*), *antivadimisme* (< *anti-* + *Vadim* + *-ism*);

auto-: *a se auto-balona* (< *auto-* + *balon* + *-a*), *autocronist* (< *auto-* + *cronist*), *a se autotămâia* (< *auto-* + *tămâia*), *a se autounge* (< *auto-* + *unge*);

cvasi-: *cvasiindiferent* (< *cvasi-* + *indiferent*), *cvasi-mascul* (< *cvasi-* + *mascul*);

euro-: *a euroaplauda* (< *euro-* + *aplauda*), *euro-construcții* (< *euro-* + *construcții*), *eurocultură* (< *euro-* + *cultură*), *a se eurocăsători* (< *euro-* + *căsători*), *eurodvor* (< *euro-* + *dvor*), *a euroexclde* (< *euro-* + *exclde*), *euroinvidie* (< *euro-* + *invidie*), *euro-mutații* (< *euro-* + *mutații*), *a se euronăște* (< *euro-* + *năște*), *europionier* (< *euro-* + *pionier*), *euroscepticism* (< *euro-* + *scepticism*), *euroSecuritate* (< *euro-* + *securitate*), *eurosuflet* (< *euro-* + *suflet*), *euroutecist* (< *euro-* + *UTC (utece)* + *ist*);

hiper-: *hipercrohmălnicean* (< *hiper-* + *Crohmălniceanu* + *-an*);

multi-: *multi-penal* (< *multi-* + *penal*), *multi-penalitate* (< *euro-* + *penal* + *-itate*);

para-: *pararealitate* (< *para-* + *real* + *-itate*);

pre-: *prememorie* (< *pre-* + *memorie*), *a premoderniza* (< *pre-* + *modern* + *-iza*), *pre-plecare* (< *pre-* + *pleca* + *-re*), *pretârgovețial* (< *pre-* + *târgoveț* + *-ial*);

pseudo-: *pseudomafiot* (< *pseudo-* + *mafia* + *-ot*);

super-: *superșerie* (< *super-* + (fr.) *cher* + *-ie*), *super-dulcic* (< *super-* + *dulce* + *-ic*);

ultra-: *ultraintervievat* (< *ultra-* + *interviu* + *-at*).

O pondere însemnată în formarea ocazionalismelor lexicale o au prefixele „mai vechi”:

de-: *debabilizator* (< *de-* + *Babel* + *-iza* + *-tor*), *decanonizator* (< *de-* + *canon* + *-iza* + *-tor*), *dechiloțat* (< *de-* + *chiloți* + *at*), *a declădi* (< *de-* + *clădi*), *decomunistizator* (< *de-* + *comunist* + *-iza* + *-tor*), *decumetriazator* (< *de-* + *cumetriaz* + *-iza* + *-tor*), *detextilizat* (< *de-* + *text* + *-iliza* + *-at*), *dețiganizare* (< *de-* + *țigan* + *-iza* + *-re*);

des-/dez-: *a se desdegera* (< *des-* + *degera*), *desdegerător* (< *des-* + *degera* + *-tor*), *dez-dodonizare* (< *dez-* + *Dodon* + *-iza* + *-re*), *dez-plahotnicizare* (< *dez-* + *Plahotniuc* + *-iza* + *-re*), *dez-Plahotniuc-izare* (< *dez-* + *Plahotniuc* + *-iza* + *-re*), *dezusatizare* (< *dez-* + *Usatâi* + *-iza* + *-re*);

îm-/în-: *împarizienit* (< *îm-* + *parizian* + *-it*), *a împloioșezui* (< *îm-* + *ploios* + *-ez* + *-ui*), *împușcărit* (< *îm-* + *pușcărie* + *-it*), *încrăvățit* (< *în-* + *cravată* + *-it*), *înstruțat* (< *în-* + *struț* + *-at*), *înCARTiruit* (< *în-* + *carte* + *-ir* + *-uit*), *încălărat* (< *în-* + *cal* + *-ar* + *-at*), *îndelat* (< *în-* + *de* + *lat*), *înfranțuzire* (< *în-* + *franțuz* + *-ire*), *îngulerare* (< *în-* + *guler* + *-are*), *înlăncrănjare* (< *în-* + *Lăncrănjan* + *-are*), *a în-mierda* (< *în-* + (*dez*)*mierda*), *înromânizat* (< *în-* + *român* + *-iza* + *-at*), *însurdinat* (< *în-* + *surd* + *-in* + *-at*), *învolumat* (< *în-* + *volum* + *-at*);

ne-: *nebunul-simț* (< *ne-* + *bun* + *-ul* + *simț*), *Neceaușizat* (< *ne-* + *Ceauș(escu)* + *-iza* + *-at*), *neculturalizat* (< *ne-* + *cultural* + *-iza* + *-at*), *ne-memoria* (< *ne-* + *memoria*), *ne-nimic* (< *ne-* + *nimica*), *ne-nimite* (< *ne-* + *nimic* + *-ite*), *netotalitont* (< *ne-* + *total* + *-i* + *tont*), *neînfrâncizat* (< *ne-* + *în-* + *franc(ez)* + *-iza* + *-at*);

re-: *re-realitate* (< *re-* + *real* + *-itate*), *a re-repeta* (< *re-* + *repeta*), *re-uns* (< *re-* + *uns*), *a reînregimenta* (< *re-* + *în-* + *regiment* + *-a*).

După cum se poate observa, prefixele sunt productive nu numai la formarea substantivelor, dar și a verbelor, adjectivelor și adverbilor ocazionale.

Trebuie să menționăm faptul că ocazionalismele nu sunt derivate exclusiv prefixale sau sufixale, întrucât aceste cuvinte sunt deseori formate pe cale parasintetică. Așadar, în unele cazuri, este dificil de determinat care afix a jucat un rol decisiv în formarea ocazionalismului. De exemplu: în ocazionalismul *îngulerare* < *în* + *guler* + *are*, ambele afixe contribuie la formarea expresivității și efemerității acestui cuvânt. A se vedea, de asemenea, *învolumat*, *decomunistizator*, *a împloioșezui*.

Valorile expresive ale derivatelor pot fi explicate prin:

- asocierile inedite temă-afix: *anticravațial, decumetrializator, a se eurocăsători, euroinvidie, ex-femeie, neînfrâncizat, pretârgovețial, a împloioșezui, involumat, buzeal, fîrescamente, pixuant, microfonat* etc. Putem observa că baza antroponimică a cuvântului poate fi asociată cu un afix uzual căruia, de regulă, nu i se anexează, ceea ce contribuie, în mare măsură, la constituirea ocazionalității acestuia: *platoneală, dandezește, a antibăsi, antibăsism, dodoniadă, iliescism, iliescizant, iliescolatru, Ceaușitate, ceaușiu, ceaușescolatru, meleșcanizat, dez-usatizare, dandiaconescizare* etc.

- modul de formare a temei:

- prin abreviere: *Refegeu, peneleu, USLamism, pecerist, peceriu, peneșist, pedeseriu, euroutecist*);
- prin compunere: *antinaeionescian, camilpetrescian, cezar-ivănescian, univsecumetrial, get-begetnic, secerociocanic, ciocabocănit, pupincurizator*;
- prin evidențiere grafică: *înCARTiruit, STANificare, Angela Kerkel(it)*);
- prin împrumut, în special din limba engleză: *a ratingui, a rip-ui, a share-ui, a spoilări, feisbucist, fastfudărie*.

Comparând procedeele de derivare normativă cu cele ale derivării ocazionale, se poate observa că la formarea derivatelor ocazionale participă, în mare parte, așa-numitele sufixe neologice *-ism, -ist, -ant, -bil, -iza, -izare, -itate*, mai puțin frecvent sunt utilizate sufixele mai vechi, deși ponderea acestora nu poate fi totalmente neglijată. În ceea ce privește prefixele, întâietatea o dețin prefixele și prefixoidele neologice (reprezentate, în corpusul nostru, în număr de circa 450), pe când cele mai vechi puțin le cedează (în jur de 380 derivate cu prefixe „vechi”).

3.2.3. Derivarea regresivă

Formarea ocazionalismelor lexicale are loc și printr-un procedeu mai rar întâlnit în sistemul de formare a cuvintelor, și anume prin derivarea regresivă, care este un procedeu analogic de creare a unităților ocazionale prin suprimarea afixelor. Prezentăm în continuare unele derivate regresive formate prin:

- derivare regresivă postsubstantivală: *anarh < anarhist, capodop < capodoperă, Muz < muză, nostradam < Nostradamus*;

- derivare regresivă postadjectivală: *telectual < intelectual, a genita < genital*.

La baza derivatelor regresive stă întotdeauna relația de analogie, iar produsul obținut are, deseori, o conotație peiorativă ce poate fi identificată doar în context. De exemplu, în textul „Pictura reprodușă în «Dialog» se voia omagială, ce mai! Perversă fu numai cetitura

studentească, în holul Universecurității iașiote, din mândrul *capodop* hatmanian, asemeni lecturilor din romanele unor Buzura și Lăncrănjan ....” (Pițu 2002, p. 94) cuvântul *capodop* are o conotație evident negativă, desemnând o lucrare lipsită de importanță (e antonimul cuvântului *capodoperă*). Semnificația unor derivate este dată uneori de însuși autor, cum ar fi cazul cuvântului *anarh*: „*Anarhul*, el, are mai puține iluzii decât anarhistul, care crede încă în inteligența poporului, a societății civile, a asociațiilor cetățenești...” (Pițu 2002, p. 10).

3.3. Compunerea

Menționăm că pot fi întâlnite ocazionalisme de tip compus, care sunt „motivate, în principal, prin nevoia de brevilocvență proprie stilului publicistic” [Stoichițoiu-Ichim 2007, p. 10]. Cu mult timp înainte, Florica Dimitrescu consemna o creștere a ponderii acestui procedeu în limba română și realizarea practică a acestuia după modele străine sau în baza modelelor oferite de limbajele specializate. După convingerea cercetătoarei, „limba presei, limba care oglindește și, în același timp, influențează în cel mai înalt grad limba vie actuală, ne permite să tragem concluzia că drumul urmat de formarea cuvintelor se îndreaptă cu preferință spre compunere și pseudoprefixare, procedee curente internaționale, lăsând în urmă procedeul tradițional românesc de formare a cuvintelor, derivarea cu ajutorul sufixelor” [Dimitrescu 1965, p. 245].

Corpusul selectat din articole de presă și din opere literare relevă un număr înalt de compuse ocazionale substantivale și adjectivale, dar și de ocazionalisme compuse de tip adverbial.

Compusele ocazionale de tip substantival sunt alcătuite, de regulă, din două sau mai multe substantive cu formă de nominativ-acuzativ ce au la bază:

- raportul sintactic de coordonare copulativă: *arabotrăc*, *credință-credere*, *hărnicuță-universitarică*, *lingvist-aitist*, *președinte-țar*, *regizor-sforar*, *scriitură-lectură-vorbitură*, *șarlatan-comentator*, *burtospărostâmplos* (adjectiv substantivizat). Aceste substantive sunt formate după modelul S+și+S, fiind scrise, de obicei, cu cratimă sau împreună. Cuvântul nou format primește adesea attribute compuse, care indică dubla natură a obiectului sau a faptului desemnat și deține un grad diferit de opacitate, multe dintre aceste creații lexicale putând fi descifrate numai în cadrul contextului respectiv. De exemplu, ocazionalismul *președinte-țar* „La cum îl știm pe *președintele-țar* al Rusiei, nu m-ar mira să-i văd pe ruși cum sunt obligați să-i mulțumească lui Putin înainte de orice păhărel de votcă” (*Academia Cațavencu*, 21.11.2012) se referă la puterea autoritară a președintelui rus V. Putin, iar ocazionalismul *șarlatan-comentator* este explicat de însuși autorul textului: „El zice: «Românii sunt păcăliți, înșelați» în chiar clipa în

care el, Băsescu, înșală încă o dată populația. Este singurul *șarlatan politic pe care îl cunosc capabil să și comenteze în timp ce operează*” (*Gândul*, 26.11.2010);

- raportul sintactic de subordonare atributivă: *cifră-individ, ciorap-conductă, ochialbaștri, urechilungi, orcă-matrioșcă, politician-liliac, stat-șantier, partid-emo*. Aceste substantive sunt formate după modelul S+ca.../sub formă de.../asemenea...+S. Similar compuselor formate prin coordonare, aceste ocazionalisme sunt concise sub aspect structural, desemnând realii cu caracteristici variate. Gradul înalt de opacitate al acestor ocazionalisme este diminuat de circumstanțele verbale în care ele se folosesc. De exemplu: apariția ocazionalismului *politician-liliac* este cauzată de contextul antecedent utilizării termenului, iar semnificația acestuia este explicată în contextul ce urmează „– Caracterizați peștera de astăzi a politicii românești. – E plină de lilioci, *politicianul-liliac*, dar, din păcate, nu un Batman mioritic. Ci politicieni lipsiți de acea viziune care să ne ducă spre luminița de la capătul tunelului” (*Academia Cațavencu*, 24.10.2012). Fără contextul imediat, cititorul n-ar fi în stare să identifice univoc sensul acestui ocazionalism, dacă ar porni de la posibilele variantele de descifrare destul de diverse, dacă ar porni de la înțelesul comun al cuvântului *liliac*: „politician fără viziuni clare de viitor, orb; politician necinstit, care își urmărește doar interesele proprii, întunecate; politician, care nu se manifestă în activitatea politică”. Putem aminti aici și de compusele substantivale prepoziționale *Lângă-făureianul* (*Academia Cațavencu*, 14.01.2001) cu sensul „omul de lângă Făurei”, în care se observă o relație de subordonare de tip atributiv prepozițional antepus, și *La-Nistru*: „... acolo i Răsăritul. Oamenii zic *La-Nistru*” (Goma 2001, p. 380), care este, de asemenea, un compus subordonat prepozițional. Asemenea creații lexicale sunt foarte rare și necesită, în mod obligatoriu, un context, cel puțin minimal, pentru înțelegerea sensului sugerat de autorul ocazionalismului respectiv.

Compusele ocazionale de tip adjectival sunt construite prin:

- coordonare copulativă (cu sau fără vocala de legătură) între două adjective: *americano-corporatist, pacisto-moldovenisto-pesedist, eternprovizoriu, lungo-larg, liberal-canalot, vitalist-expresionist, voroninist-putinist*. Coordonarea copulativă este mai frecvent utilizată la formarea compuşilor adjectivali, procedeul respectiv fiind răspândit și pentru formarea adjectivelor compuse uzuale.

- subordonare între două adjective: *părintesc-pedepsitor, stalinisto-epurativ*.

Trebuie menționat faptul că procedeul mixt de compunere și derivare cu sufixe este pe larg utilizat la formarea adjectivelor cu bază antroponimică, mai ales, în textele de critică literară, care deseori se întâlnesc pe paginile ziarelor și revistelor, dar și în textele publicistice cu tematică

politică: *maiakovskian-evtuşenkovian, proustian-camilpetrescian, sartreian-camusian, nichitstănescian, proustian-camilpetrescian, camilpetrescian, petre-romanesc, vasil-statist, voroninist-putinist, ceauşiliesconstantinescian.*

Compusele ocazionale de tip adverbial sunt formate prin conversie și coordonare copulativă cu sau fără vocala de legătură a termenilor constitutivi: *curajos-anonim, partinico-tătânește*. Deși sunt reduse la număr, aceste exemple ne demonstrează forța creatoare a limbii române în ceea ce privește formarea adverbilor expresive.

În corpusul nostru am înregistrat și un verb format prin compunere (cu raport de coordonare: iubi – urî) – *a iubiurî*, a cărui semnificație rămâne confuză din cauza bazei sale antonimice: „De atunci ne *iubiurăște* cu înfocare” (Pițu 2002, p. 88).

3.4. Contaminarea

Contaminarea este un procedeu utilizat, deopotrivă, în limbajul popular, familiar și argotic (de ex., *a furlua, a furgăsi*) și în cel cult (de ex., *cocostârc*), deși mai rar. Lexicologii menționează, printre altele, formarea unor neologisme ușor traductibile care au intrat în categoria internaționalismelor, precum *glocalizare* (< *globalizare* și *localizare*), *multiversitate* (< *multi-* și *universitate*), *democratură* (< *democrație* și *dictatură*) etc. Unii dintre acești termeni au intrat definitiv în lexic (pentru engleză, sunt citați adesea *smog* (< *smoke* „fum” și *fog* „ceață”) sau mai recentul *brunch* (< *breakfast* „dejun” și *lunch* „prânz”), iar pentru limba română am putea menționa *patrihoț* (< *patrie* și *hoț*) sau *imbold* (< *impuls* și *bold*).

Procedeul acesta are la bază un joc de asocieri mentale simultane între două sau mai multe lexeme „sinonime aflate, în general, cam pe același plan sub raportul importanței și al frecvenței lor în limbă” [Apostolatu, p. 210]. Deși lingviștii consideră contaminarea o inovație glotică cu caracter inconștient, Al. Philippide observa că există contaminații voluntare, ceea ce presupune intenția individului de a crea forme hibride, în scopul obținerii de efecte stilistice (apud [Apostolatu, p. 210]). Anume printre aceste contaminații voluntare se regăsesc ocazionalismele, în primul rând, din motiv că termenii care se încrucișează nu respectă condiția sinonimiei și nici a apartenenței la aceeași clasă lexico-gramaticală, iar, în al doilea rând, intenționalitatea, voluntarul „hibridării” lexicale, produce efecte stilistice deosebite, ceea ce este o caracteristică tipică pentru ocazionalism (a se vedea și [Dominte, p. 99]).

Ocazionalismele de mai jos sunt formate prin contaminare (corespund nemijlocit criteriilor invocate de Th. Hristea [Hristea 1991, p. 216]: combinarea a două cuvinte cu afinități semantice (sinonime sau cvasisinonime) și crearea atât a unei variante lexicale ale unui cuvânt de

bază, cât și a cuvintelor propriu-zise), fiind în marea lor majoritate substantive: *loviluție* (< *lovitură de stat* + *revoluție*), *gratutilitate* (< *gratitudine* + *utilitate*), *relactivitate* (< *relativitate* + *activitate*), *bălăcaniadă* (< *balcaniadă* + *a se bălăcări*), *manechinuit* (< *manechin* + *chinuit*), *fotografoame* (< *fotografie* + *foame*), *Existență* (< *text* + *existență*), *blocoteț* (< *bloc* + *coteț*), *ofițaran* (< *ofițer* + *țăran*), *autopasul* (< *autobuz* + *pas*), *cașcaval* (< *cașcaval* + *cavaler*), *banchior* (< *bancher* + *chior*), *scrumbieră* (< *scrumbie* + *scrumieră*), *cucurriculum* (< *cucurigu* + *curriculum*) etc. Atestăm și adjective: *bolșeviuurător* (< *bolșevic* + *urător*), *netransverberabil* (< *verb* + *netransferabil*), *cotroceantic* (< *Cotroceni* + *antic*), *semiramidalb* (< *Semiramida* + *dalb*), *voroshist* (< *voroninist* + *roșchist*) etc., precum și unele verbe: *a PETcui* (< *PET* + *a pescui*), *a gutenbergrăi* (< *Gutenberg* + *a grăi*), *a gândirostiviețui* (< *a gândi* + *a rosti* + *a viețui*).

Dacă analizăm structura cuvântului ocazional obținut în urma contaminării, observăm o serie de tipare:

a) substantiv + substantiv: *loviluție*, *gratutilitate*, *Existență*, *blocoteț*, *relactivitate*, *ofițaran*, *fotografoame*, *fotografrig*, *fotografric*, *iudeologie*, *Berbecali*, *haosmos*, *descolindat*, *iubiură*, *rurbanitate*, *parlamentări*, *yachtung*, *discobou*, *gurnalist*, *poeczemă*, *polițian*, *porumbozaur*, *Revo-vitura de stat*, *senactor*, *trăisticolor*, *universecumetrial*, *universecuritate*, *șprițangiu*, *mamaiamuțoi*, *mangalihoț*;

b) adjectiv + adjectiv: *voroshist*, *capitalicomunist*, *diabolectic*, *frumoacheșă*, *provincial*;

c) verb + verb: *a gândirostiviețui*;

d) substantiv + adjectiv: *manechinuit*, *bolșeviuurător*, *cotroceantic*, *netransverberabil*, *alarmaeriana*, *internetot*, *lirosof*, *strânsunire*, *ridzicol*, *senilună*;

e) substantiv + verb: *a gutenbergrăi*, *bălăcaniadă*, *ciordittore*, *coincidental*, *a culilinge*, *șparlament*;

f) siglă + verb: *a PETcui*;

g) siglă + adjectiv: *bolșeNITic*, *uslamist*, *căgăbălos*, *PEToresc*;

h) siglă + substantiv: *SFotbal*, *USLamism*, *PETcar*, *agenCIA de presă*, *PETcuit*,

i) elemente ale unui frazeologism: *nodpapurist*¹⁵.

---

¹⁵I. Apostolatu [Apostolatu, p. 211-212] distinge următoarele tipare de formare a contaminațiilor „uzuale”, printre care se numără arhaismele, regionalismele, termenii populari, elementele familiar-argotice, neologismele: substantiv+substantiv, adjectiv+adjectiv, verb+verb; extrem de rare, consemnează autorul, sunt cazurile când termenii încrucișați aparțin părților de vorbire diferite.

Examinarea tiparelor de formare a ocazionalismelor prin contaminare ne permite să deducem că o productivitate înaltă o au modelele uzuale, pentru care este caracteristică sinonimia termenilor fuzionați și, într-o măsură oarecare, apartenența la aceeași clasă lexico-gramaticală (substantiv+substantiv, adjectiv+adjectiv), dar se observă și o tendință de completare a locurilor vacante deschise prin modelele claselor eterogene (substantiv + adjectiv, substantiv + verb). Considerăm rezonabil de a atrage atenția asupra expresivității înalte a următoarelor subcategorii, aparținând tiparelor menționate anterior:

- substantiv propriu + substantiv comun: *Berbecali* (< *berbec* + *Becali*), *mamaiamuțoi* (< *Mamaia* + *maimuțoi*), *mamaiatocan* (< *Mamaia* + *mitocan*), *mangalihoț* (< *Mangalia* + *hoț*), *saturnător* (< *Saturn* + *turnător*), *Vodcăroiu* (< *vodcă* + *Văcăroiu*);

- substantiv propriu + adjectiv: *ridzicol* (< *Ridzi* + *ridicol*), *cotroceantic* (< *Cotroceni* + *antic*);

- substantiv propriu + verb: *a gutenbergrăi* (< *Gutenberg* + *a grăi*);

- antroponim + toponim: *Ceaușima* (< *Ceaușescu* + *Hiroshima*), *Ceauschwitz* (< *Ceaușescu* + *Auschwitz*);

- toponim + toponim: *Iashington* (< *Iași* + *Washington*), *Euroshima* (< *Europa* + *Hiroshima*), *Terrashima* (< *Terra* + *Hiroshima*).

Fuzionarea intenționată a elementelor lexicale ce nu prezintă, la prima vedere, afinități semantice se bazează pe o logică internă, dezvoltată de autorul ocazionalismului, care încearcă să atribuie fenomenului descris conotații deosebite. De exemplu, *a gutenbergrăi* (= „a comunica prin texte scrise”), *cotroceantic* (= „(persoană) care se află de foarte multă vreme în palatul Cotroceni”), *Berbecali* (= aluzie la Gigi Becali care în tinerețe a fost cioban la oi). Cu alte cuvinte, autorul ocazionalismului, parafrazându-l pe E. Coșeriu, „gândește și simte prin analogii”, realizând legături inedite cu realitatea, exprimate prin unități lexicale la fel de inedite ca și logica asocierilor sale. În acest sens, ocazionalismul, deși rămâne un fenomen lexical periferic, este o componentă indispensabilă a vocabularului limbii române.

3.5. Conglomerația

Conglomerația (fr. *conglomération*) este și ea un mijloc de formare a cuvintelor ce constă în crearea unor unități arborescente, concepute ca un tot. Expresivitatea acestor structuri lexicale se datorează anume efectului de extindere lexicală și semantică în urma grupării componentelor într-un tot. De exemplu: *rezolvări-ale-problemelor-culinare-de-care-ne-lovim-când-ne-mutăm-cu-domiciliul-la-câteva-mii-de-metri-distanță-de-bucătăria-mamei* sau *contra-anti-non-semi-*

împotriva-agresiv. Aceste unități lexicale au o particularitate ortografică distinctivă – (cratima), care și permite identificarea lor fără dificultate în textul scris.

Conglomeratele reprezintă, așadar, asocieri de unități lexicale eterogene din punct de vedere morfologic, fiind, în același timp, un procedeu accesibil și frecvent utilizat pentru a forma ocazionalisme. Astfel, deosebim conglomerate cu funcție:

- substantivală: *analist-în-de-toate* (Academia Cațavencu, 21.11.2012), *armata-de-culoarea-sângelui-menstrual* (Pițu 2002, p. 123), *Chiriașul-aproape-nemuritor-de-la-Kremlin* (Pițu 2002, p. 133), *colindători-cu-glasuri-tremurate* (Goma 2001, p. 343), *Eva-nu-mă-epilez-cu-Braun-Silkepil-niciodată* (Academia Cațavencu, 07.01.2009), *Gabriela Vrânceanu-Firea-Etcetera* (Academia Cațavencu, 17.10.2012), *imaginea-care-își-caută-sensul* (Semn, 2005, nr. 3-4, p. 57), *marele-senator-de-care-n-a-auzit-nimeni-și-este-plătit-din-bani-publici-Udriștoiu* (Academia Cațavencu, 01.07.2009), *rezolvări-ale-problemelor-culinare-de-care-ne-lovim-când-ne-mutăm-cu-domiciliul-la-câteva-mii-de-metri-distanță-de-bucătăria-mamei* (Academia Cațavencu, 15.07.2009), *Voronin&Stepanciuk-Ostapciuk-Ciuk-Ghek-Timurlenk and Ko* (Semn, 2010, nr. 2, p. 2) etc.;

- adjectivală: *brăileano-lipovenesco-turcesco-pescăresc* (Camikaze, 22.06.2011), *contra-anti-non-semi-împotriva-agresiv* (Academia Cațavencu, 08.07.2009), *greco-macedo-polono-popesc* (Goma 2001, p. 313), *liberalo-capitalisto-iancheu* (Pițu 2002, p. 152), *monden-cancan-extern-uau* (Academia Cațavencu, 10.06.2009), *tehnico-erotic-tactic* (Academia Cațavencu, 17.10.2012) etc.;

- conjuncțională: *dar-însă-totuși* (Goma 2001, p. 391)

Unitățile lexicale formate prin conglomerare sunt, în esență, ocazionalisme, deși structura lor alambicoasă contrazice, oarecum, legea economiei în limbă. În plus, aceste unități lexicale nu pot fi utilizate „de-a gata” într-un context arbitrar, ele fiind construite *ex novo* pentru fiecare situație în parte (a se vedea și [Benveniste, p. 145-146]).

3.6. Împrumutul și calcul

La moment, este greu de subestimat influența limbilor străine, în special a limbii engleze și franceze, asupra dezvoltării limbii române. Contactul intens dintre popoare, schimbul de informații, dezvoltarea tehnologiilor digitale etc. au determinat pătrunderea în vocabularul românesc a multor împrumuturi propriu-zise, anglicisme/americanisme și xenisme. Vom stăruii, în continuare, doar asupra ocazionalismelor formate în baza rădăcinilor străine și înseși a cuvintelor străine neadaptate la normele limbii române sau intrate accidental în limbă,

urmărindu-se un scop stilistic. Ne vom referi, în special, la împrumuturile stilistice, care reprezintă o categorie aparte, foarte eterogenă, de unități lexicale străine și care păstrează conotațiile străine, fiind mult mai expresive în raport atât cu eventualele lor echivalente românești, cât și cu variantele lor lexicale, în parte „românizate” ale acestora, formate prin derivare.

În baza corpusului analizat, putem remarca ponderea înaltă în lexicul ocazional a împrumuturilor din limba engleză, ceea ce se datorează, pe de o parte, ieșirii Republicii Moldova și a României din spațiul totalitarist izolat și a abandonării așa-numitei „limbi de lemn”, iar, pe de altă parte, a tendinței ziariștilor de a diversifica și internaționaliza limbajul folosit de ei în articole. Astfel, am depistat următoarele categorii de unități lexicale ocazionale:

a) împrumuturi din engleză neadaptate la limba română: *e-manuscris*, *megastore*, *trend setter*, *new entri*. Aceste unități lexicale ar putea fi introduse în categoria xenismelor. Astfel, deși în limba română există termeni pentru realitățile descrise, cum ar fi *e-manuscris* (= „manuscris electronic”), *new entri* (= „nou venit”), totuși anglicismele utilizate au avantajul de a concretiza obiectul sau fenomenul invocat. De exemplu, drept *new entri* sunt desemnați intrușii agresivi în domeniul politic: „Pe de altă parte, acesta trebuie să-și ia măsuri de precauție împotriva concurenței unor «new entri»” (*Cotidianul*, 27.02.2010);

b) împrumuturi din engleză adaptate (parțial) la scrierea și mărcile gramaticale ale limbii române (această categorie fiind cea mai numeroasă): *badigard*, *housesreală*, *a spoilări*, *a beep-ui*, *branduit*, *a browsa*, *bulșituri*, *copy-paste-ul*, *customizabil*, *digei*, *țișărt*, *fastfudărie*, *horși power*, *a playa*, *a ratingui*, *a fi pe repeat*. Unele din aceste ocazionalisme sunt ortografiate fonetic, conform pronunției: *a spoilări*, *bulșituri*, *digei*, *fastfudărie*, *țișărt*, altele păstrează ortografia originală, la care se adaugă mărcile gramaticale românești: *a beep-ui*, *a browsa*, *a playa*, *a ratingui*, *a rip-ui*, *a share-ui* (de notat că această caracteristică este specifică mai ales verbelor);

c) împrumuturi din franceză adaptate, în mare parte, la scrierea românească: *buticăreală*, *clandestinos*, *excusez-moi-uri*, *goșist*, *par egzamplu*, *parkour-ist*, *superșerie*, *bușabuș*. Asemenea împrumuturilor din engleză, aceste cuvinte redau nuanțe conotative peiorative (cu excepția cuvântului *parkour-ist*, care desemnează persoana care se ocupă de *parkour*, o disciplină care te ajută să treci peste orice obstacol prin găsirea celui mai eficient și mai rapid mod de a ajunge din punctul A în punctul B, folosind doar mijloacele propriului corp, și ar putea, probabil, intra în lexicul de specialitate, alături de lexemul *traceur* deja existent);

d) împrumuturi din rusă, adaptate la scrierea limbii române: *Kăgăbău*, *otcizna roșie*, *proidisveți*, *tavariș*, *spiskă*, *delă*, *devușcă*, *jar-ptița*, *Moldavskaia Eseser*, *partbilet*, *a se*

predaite, a spasibi, stengazeta, vojdi, șestiorca. Aceste cuvinte dau o coloratură specifică contextului în care sunt utilizate și au, de cele mai multe ori, o conotație ironic-peiorativă;

e) împrumuturi din limba germană, adaptate la scrierea limbii române: *acțiionsgrupist, dolmecer, Ersatz-ul, ghemainșaftlic, ghezălșaftlic, veltanșaug*;

f) calcuri din limba engleză: *a da jos* (= „a transfera ceva din internet pe propriul calculator”), *a prioritiza* (= „a face prioritar”). Menționăm faptul că verbul *a da jos*, coexistă cu verbul *a descărca* (tot un calc din limba engleză) și forma împrumutată *a downloada*, astfel obținem o extindere a semnificării românescului *a descărca*, deși, după cum menționează R. Zafiu „acesta are avantajul formei autohtone, dar dezavantajul polisemiei și al lipsei de specializare” [Zafiu 2003, online];

g) calcuri din limba franceză: *binefuncționator* (< *bien travailleur*), *a comite* (prin extindere semantică din fr. *commettre: être l'auteur d'un ouvrage, d'un article irrespectueux, critiquable etc.*), *euro-indiferență* (< *l'euro-indifférence*), *pește aprilic* (< *poisson d'avril*), *a se transsubstanțializa* (< *se transsubstantialiser*). Am putea presupune că numărul relativ mai mare de calcuri din franceză, în comparație cu cele din engleză, se explică prin înrudirea limbilor română și franceză, ceea ce facilitează transpunerea semantică;

h) calcuri din rusă: *dezgheț* (< rus. „ottepeli” desemnează o relativă democratizare, ieșire de sub regimul totalitar, vizându-se în parte perioada când la conducere era N. Hrușciiov). Deși cuvântul *dezgheț* este uzual, l-am inclus în categoria ocazionalismelor semantice în baza extinderii de sens pe care a dezvoltat-o după modelul calchiat din rusă.

3.7. Deraierea lexicală

Procedeu de deraiere lexicală se bazează pe asociații de idei și pe unele asemănări formale în baza cărora, începându-se să se rostească „o frază clișeu, pe care toată lumea o cunoaște, al cărei sfârșit, deci, îl poate ghici oricine, vorbitorul, la un anumit loc «deraiază», înlocuiește sfârșitul unui cuvânt care are același început, păcălește pe auditor și produce un efect comic” [Graur, p. 160]. Deraierea lexicală este confundată cu procedeu de contaminație, căci, în fond, ambele procedee dau naștere unor unități lexicale noi în baza substituției fonetice. Precizăm că, dacă în cazul contaminării avem de a face cu rezultatul combinării fonetice a două cuvinte diferite care aparțin aceluiași câmp semantic [DȘL 2001, p. 138], apoi în cazul deraierii, ca procedeu de formare a ocazionalismelor, avem de a face cu o intenție voluntară, conștientă, fiind supuse modificărilor atât cuvinte și expresii (frazologice sau paremiologice), dar și construcții „închegate”, evocative sau tehnice, ușor identificabile [Dumistrăcel 2006b, p. 218]. Modificările

sau, mai bine zis, substituirile sunt întotdeauna efectuate la nivel lexical cu „impact la nivel semantic, pragmatic și sintactic” [Ștefănescu, p. 27].

Corpusul selectat ne permite să delimităm următoarele clase de deraieri lexicale, pornind de la baza supusă modificării:

a) deraieri lexicale propriu-zise: *betonos, a morigena, îndelat, imamu-prostu', măgar-putere, Porumboiu păcii, textouător, auctor, milkșeic, hindus în eroare, de-a-n stradulea, degenerație de aur, manipulit, a în-mierda;*

b) deraieri lexicale cu bază frazeologică: *bătaie soră cu filmul de Oscar; a da una picirelnică; ce mai literatura-vura; a durea în pix; a se simți cu musca pe coroană; Ne place, nu ne place, bem-grigore-aghiazmă; a durea în diiCot; a fi cu ochelarii pe cineva; mintea internautului cea de pe urmă; stăm strâmb și murmurăm drept; a aduce apă la moara comuniștilor; a i se face Dragnea; cu mâinile furate; mintea românului de pe turmă; Vrei, nu vrei, mănâncă, Grigore, șaorma!;*

c) deraieri lexicale, ce au la bază unități lexicale denotative: *armata-de-culoarea-sângelui-menstrual, limba de brad, operație pe coardă deschisă, prima mezină a țării, a da glas-de-hârtie, Veria Sa, MRU întinerești, Campionatul național la plagiat artistic, Jocurile olimpice la copiat pe role; Academia de Științe Compilative a Re-publici(i); Buletin de Bot, Băgărețul fără cap; Conferențiar universitar, doctor în plagiat sincron; doamna noastră de metal; Institutul de Perfecționare a Cadrelor Pleonastice!; criza vârstei mijlocii a corupției; Servicii Indiscrete; Uniunea Securitorilor;*

d) deraieri lexicale cu bază paremiologică: *Cine fură azi un ou...mâine are Antena 1, Antena Stars, Antena 3 etc.; Cine s-a fript cu Ciorbea, suflă și-n iaurt; Cine știe să copieze, are patru celulare!; Copistul sare masa, plagiatorul sare Casa Poporului; De la medicină mai puțin, de la muribunzi mai mult; Dumnezeu îți dă, dar ... îți ia averea DNA-ul; Gura Dodon-ului adevăr grăiește; Hoțul neprins...lăsați, că l-au prins; Lauda copistului - bucuria plagiatorului; Nici plagiatorul să-l văd, nici cruce să-mi fac; O nenorocire nu vine...decât când vorbește Gâdea la TV; Oricât de râios, plagiatorul tot ține coada sus; prietenul la nevoie recunoaște; Toate drumurile duc la ... Jilava;*

e) deraieri lexicale, ce au la bază texteme (citate celebre, maxime, aforisme, clișee, versuri, fragmente de cântece, titluri de cărți sau de filme, sloganuri publicitare sau logouri): *Ich bin ein Chișinăuer!; Bambuiști din toate țările, uniți-vă!; Copiez, deci exist!; Fugi, Victor, fugi!; Ghilimelele au fost aruncate!; Pe-al nostru steag ați scris ciordire; Plagiatori din toate țările, uniți-vă într-un sindicat!; Plagiați, plagiați și iar plagiați!; Prietenă mi-e platoneala, da' mai*

prieten mi-e filosofeanu; semne bune începutul de mileniu are; Veni, Vadim, vicii; Fericiți cei săraci cu duhul juridic, căci a lor e împărăția Parlamentului!; vie împărăția ta, facă-se recolta ta!; o scrisoare nepierdută; Ocolul zilei în optzeci de lumi; povestea Ebei-ca-Zăpada; Pe-un picior de rai, pe-un teanc de parai; Vox populi, vox, băăă!; Albăstrirea începe acum; Mîine-poimîine anul sennoiește, condamnarea se pornește; O, ce recesiune minunată!; Sociopat fiind, seriale cutreieram;

f) deraieri lexicale cu bază antroponimică: *Iliescul Kăgăbăuc; Tevereus Almășanus; Moș Varanu'; Sfinții Petru și Așamaideparte; Cronică a lu' Ștefan a Petrei; Nea Nicu I ot Scornicești; Gigel Răzgândilovici Narășkin; Renato Doremifasollesidontovici Rașapartia; Vovan Voronovici Furăbradulov;*

g) deraieri lexicale cu bază antroponimică falsă: *Ginerel Oportunitzki; Meșterul Manuale; Scufițul Roșu; Țapul Prezidențios; Făt-Frumos cu Mozart în frunte; Robin Food.*

Specific pentru deraierile lexicale producătoare de ocazionalisme este că substituția este nu doar postpusă, dar și antepusă; cu alte cuvinte, abaterile lexicale sau fonetice nu i-au formă doar de substituții ale sfârșitului unui cuvânt cu începutul fonetic similar al cuvântului următor, dar și de înlocuiri ale începutului termenului „deraiat”. De exemplu, *imamu-prostu'* poate fi considerat o deraiere lexicală antepusă a binecunoscutei denumiri de joc de cărți „popa-prostu”, unde unitatea lexicală *popa* este înlocuită prin sinonimul contextual *imam*, ambele desemnând un titlu religios.

O particularitate nu mai puțin semnificativă a ocazionalismelor formate prin deraiere lexicală constă în faptul că acestea reprezintă o extindere semantică a unității lexicale de bază, care este atinsă prin diverse căi:

a) mixarea sensului termenului de bază cu sensul termenului asupra căruia a deraiat voluntar autorul ocazionalismului. De exemplu, pentru a forma verbul *a morigena* în contextul „[...] Ioan Groșan stă tolănit în fotoliu ca bulgakovianul motan Behemot, cu picioarele răscrăcărâte și scărpinându-se ostentativ în zona inghinală, pe cînd Nea Aurică îl *morigenează* de la gene, clănțănind în draci și... în van” (Pițu 2002, p. 89), autorul a înlocuit sfârșitul cuvântului uzual *a morigera* („a îndrepta moderând excesele; a instrui, a educa bine, cu bune maniere”) cu începutul cuvântului *gene* ce urmează imediat în text, care aproape că se suprapun fonetic, iar drept rezultat a obținut sensul de „a educa pe cineva privindu-l direct în ochi, fără a coborî privirea mai jos”; iar pentru a obține substantivul *textiouător* în contextul „[...]”, iar fenomenul paranoiei hermeneutice, incontrollabil de Securime cât rumorile populare și anonime, dăduse totul peste cap: și pe cenzori și pe auctori și pe lectori și pe redactorii de carte și pe editori și pe

textouători și pe succesorii Onirocritici Dimbovițieși și pe Iovavanii de Obidiență Telquelistă, ineputabili în deridatul la telchelic, încât oricum ai fi scris, oricum te-ai fi chemat, generai subversivitate, calambururi și conotații necuviincioase față de Codurile Eticii și Etichetei Caușii fără să-ți dai seama, cam cum oua proza D-l Jourdain.” (Pițu 2002, p. 79), autorul a deraiat de la termenul „autor de texte” spre verbul „a oua” – „cam cum oua proza D-l Jourdain” – pentru a exprima atitudinea sa devalorizatoare față de această categorie de persoane.

b) înlocuirea unui termen printr-un fals sinonim, pentru a-i spori expresivitatea: *măgar-putere* (< *cal-putere*), *a se simți cu musca pe coroană* (< *a se simți cu musca pe căciulă*), *prima mezină a țării* (< *prima doamnă a țării*), *Plagiați, plagiați și iar plagiați!* (< *învățați, învățați și iar învățați!*), *Copiez, deci exist!* (< *Cuget, deci exist!*); *Ghilimelele au fost aruncate!* (< *Zarurile au fost aruncate!*), *Pe-al nostru steag ați scris ciordire* (< *Pe-al nostru steag ați scris unire!*) etc. Extinderea semantică se produce prin transpunerea sensului elementului substituent asupra semnificației întregii unități lexicale, oferind, astfel, noi interpretări și posibilități de utilizare contextuală a termenilor și expresiilor cunoscute și contribuind, totodată, la „referențialitatea textului, mai precis de a transmite informația referențială incomodă sau negativă într-un mod indirect” [Ștefănescu, p. 2].

c) extinderea expresiei cu termeni externi: *Plagiatori din toate țările, uniți-vă într-un sindicat!* (< *Proletari din toate țările, uniți-vă!*), *Fericiți cei săraci cu duhul juridic, căci a lor e împărăția Parlamentului!* (< *Fericiți cei săraci cu duhul, căci a lor este împărăția cerurilor*), *O nenorocire nu vine...decât când vorbește Gâdea la TV* (< *O nenorocire nu vine niciodată singură*) etc. Prin extindere cu termeni determinativi netipici frazeologismului și, deseori, imprevizibili, se urmărește instituirea unui conflict „de utilizare pragmatică la nivelul secvenței lingvistice deviate care devine o marcă lingvistică a percepției duplicității, corupției, eventual a absurdului lumii reale” [*ibidem*, p. 7].

Ținem să menționăm că, de cele mai dese ori, posibilitățile de extindere semantică ocazională a unității de bază sunt condiționate de interacțiunea extensiei și a substituirii lexicale, iar, în consecință, se formează ocazionalisme lexicale și frazeologice cu implicaturi deviate de la cele originale.

3.8. Grafismia

Prin *grafismie* înțelegem procedeul de formare a ocazionalismelor prin utilizarea suportului grafic:

a) evidențierea prin majuscule: *PETcuit, bucuNATOri, înCARTiruit, STANificare, ARD să mai câștige, jurnalista NITuda nisiuda, bolșeNITic, PEToresc, hermeNAEtica, OUmanism*. De exemplu, în sintagma *jurnalista NITuda nisiuda* din contextul „Acești copii ai lui gheaghea Vova Minciună, pierzând-o din spiskă pe jurnalista *NITuda nisiuda* Belcenkova, s-au grăbit s-o înlocuiască” (*Timpul*, 08.10.2010) autorul a ortografiat intenționat cu majuscule *NIT* pentru a-l trimite pe cititor cu gândul la postul de televiziune NIT, iar în sintagma *ARD să mai câștige* din fraza „Băsescu speră să redevină președinte suspendat-jucător, pentru ca, pe valul de simpatie creat, exact ca în vară, *ARD să mai câștige* niște procente bunicile...” (*Academia Cațavencu*, 31.10.2012) se exploatează omonimia dintre sensul verbului *a arde* („a avea chef să...”, „a simți dorința să...”) și abrevierea *ARD* („Alianța România Dreaptă”);

b) inserarea punctelor de suspensie: *Dumnezeu îți dă, dar ... îți ia averea DNA-ul; Hoțul neprins...lăsați, că l-au prins; O nenorocire nu vine...decât când vorbește Gâdea la TV; Toate drumurile duc la ... Jilava; Cine se trezește de dimineață...la amiază primește condamnare; Unde-i unul, nu-i putere, unde-s doi...înseamnă că a apărut și Mircea Badea; dez...orientat; nebuni de...legați*. Prin procedeul respectiv se realizează o ruptură voită între frazeologismul de bază și varianta sa deviantă, iar cititorul este atenționat asupra deraierii de la formularea originală;

c) scrierea cu apostrof (*Phi'lipsuri*) a unui cuvânt valorifică, de asemenea, omonimia lexicală și calamburul: „Olandezii se confruntă cu multe *Phi'lipsuri*” (*Academia Cațavencu*, 26.12.2008). Exemplul în cauză face trimitere la lipsurile și criza economică la întreprinderea Philips;

d) evidențierea prin paranteze: (*si*)*Nistru*, *Angela Kerkel(it)*, *s(c)lav*. Acest tip de ocazionalisme este o sursă eficientă de formare a calamburilor;

e) repetări consonantice, în special în baza onomatopeelor: *frrrânâie, fâssss-âie*;

f) separarea intenționată a cuvântului. În fraza „Transferat la echipa Șaorma Miami din motive de sănătate, Cristi Borcea a lăsat toate datoriile în seama noilor *cam pioni* de la Dinamo” (*Academia Cațavencu*, 5.12.2012) cuvintele evidențiate impun lecturarea lor prin prisma unei omonimii evidente: a) în sens direct, se au în vedere aici „*campionii*” la fotbal; b) în sens figurat, dau dovadă de servilism (*cam pioni*).

Grafismele reprezintă deci un procedeu de sine stătător de formare a ocazionalismelor care ajută la crearea atât a calamburului, cât și a deraierii lexicale.

3.9. Derivarea semantică (în baza metonimiei sau a metaforei)

Derivarea semantică se numără printre principalele procedee interne de creare a noilor unități denominative ușor determinabile în plan diacronic. Or, după cum se remarcă pe bună dreptate în literatura de specialitate, noul în limbă se exprimă nu numai prin sporirea cantitativă a inventarului lexical, dar și prin schimbări de natură calitativă ale unităților deja existente. Astfel, modificările semantice ar putea fi considerate, în anumite situații, factorul determinant, care duce la formarea ocazionalismelor.

Procedeul respectiv este foarte productiv în formarea ocazionalismelor semantice, prin extinderea implicaturii cuvântului-bază și atragerea unor seme inițial străine. Totuși, după cum putem observa în baza materialului faptic selectat, semele „străine” sunt atașate, pornindu-se de la afinități logice cu implicatura de bază. Spre exemplificare: verbul *a comite* are în limba română sensul de „a face, a înfăptui, a săvârși (o greșeală, o faptă rea)”, iar sub influența limbii franceze (*commettre: être l'auteur d'un ouvrage, d'un article irrespectueux, critiquable* etc.) obține în contextul „Chiar dacă vizita e doar pentru anticar și pentru ale sale «fițiuci dușmănoase», cum le zic bestiile-analfabestiile chiar și enciclopediilor în 'șpe volume, rezervând denumirea de «carte» (ba chiar operă!) acelor produse justliniste *comise* ba de Marx, ba de Lenin, compuneri de Șolohov cel Nedezîntelenit al lor, ba chiar poezii de-ale lui Mihaipizdiuculuim căcat-de-lângă-drum-și-fără-gard” (Goma 1999, p. 45) semul suplimentar de „a fi autorul unor opere criticabile”. Indiscutabil, implicatura negativă a cuvântului-bază este extinsă printr-un sem suplimentar, și el negativ, analog semnificației cuvântului în întregime.

A bemoliza în contextul „Fiindcă variantele – din ce în ce mai bemolizate – au fost multe: vreo șapte. Încearca să nu-l (mai) busculezi pe Grigurcu, dar nu puteai să nu spui că el apăra molicele un adevăr – mai vârtos pe «directorii de conștiință»; exact așa îl apărase pe Breban, în *Apostrof* nr.2 din 1992: susținând că nu există probe (în favoarea spuselor tale)” (Goma 1998, p. 140), își lărgeste cadrul de întrebuițare, limitându-se nu doar la domeniul muzical, pentru care găsim explicația „a marca cu bemol o notă sau un șir de note”, și trece în domeniul lingvistic, dobândind sensul de „a face ceva neatrăgător, negativ”. Implicațiunea respectivă este dictată, fără îndoială, de sensul rădăcinii cuvântului, și anume *bemol* („semn grafic muzical (asemănător cu literatura «b»), care arată că nota sau șirul de note de după el coboară cu un semiton”).

În legătură cu procedeul examinat, invocăm un detaliu semnificativ: la baza extinderii de sens se află metafora, definită încă în perioada antică drept „trecerea asupra unui obiect a unui nume care arată alt obiect” [Aristotel apud [Pavel 2012, p. 34]. Această „trecere”, la nivel cognitiv, este perceptibilă în cazul ocazionalismelor semantice: or anume datorită asociației

metaforice dintre *a comite* („a face ceva blamabil”) și acțiunea de „a scrie lucrări blamabile”, a fost posibilă înzestrarea acestui verb cu un sem ocazional suplimentar. Un rol nu mai puțin important îl joacă unitățile lexicale din imediata apropiere a cuvântului utilizat. Astfel, utilizând cuvântul *a comite*, ne gândim, în primul rând, la sintagma *a comite o eroare/ o infracțiune/ o fărâdelege/ un omor* și nicidecum la *a comite o carte/ o operă*. Abaterea la nivel de asociere cognitivă / logică determină, în acest caz, extinderea semantică a verbului.

Existența ocazionalismelor semantice apărute prin modificare de sens în baza asocierilor metaforice poate fi explicată și prin prisma solidarității lexicale (termen introdus pentru prima dată de Walter Porzig și reluat de E. Coșeriu), prin care E. Coșeriu înțelege „determinarea conținutală a cuvântului cu ajutorul clasei, arhilexemului sau lexemului în sensul că o anumită clasă, un anumit arhilexem sau lexem se include în conținutul cuvântului respectiv în calitate de trăsătură diferențială”, specificând că „solidaritățile sunt un fenomen sintagmatic condiționat de paradigmatică” [Coseriu 1992, p. 39-41]. Astfel, revenind la verbul *a comite*, putem constata, din perspectivă coșeriană, dependențele dintre lexemul determinat *a comite* și lexemele determinante *eroare, infracțiune, omor* etc. care inevitabil apar în reprezentarea noastră mentală (valoarea paradigmatică) în situațiile când utilizăm verbul respectiv (valoarea sintagmatică). Suprimarea legăturii uzuale dintre lexemul determinat și cel determinant prin introducerea unor determinanți ocazionali extinde semantica cuvântului, lărgind numărul variațiilor solidarităților lexicale. E. Coșeriu numește acest proces „metaforizare”, precizând că, dacă „sintagmatica și paradigmatica se opun între ele, în mod automat apare *metafora lingvistică* [subl. n.]” [*ibidem*, p. 44].

Modul în care se desfășoară procesul de modificare semantică ne permite să evidențiem următoarele categorii de derivare semantică, condiționate contextual:

a) *derivarea semantică prin analogie*, prin care înțelegem extinderea implicaturii cuvântului în baza stabilirii conștiente a unor afinități cu fenomene deja existente. În această categorie procesul de metaforizare ocupă o poziție nucleară. Exemplificăm prin *canibalism politic* din fraza „Partidele Alianței ar fi trebuit să renunțe la *canibalismul politic*, la declanșarea campaniei electorale înainte de vreme, să se abțină să se devoreze reciproc în scopul acaparării unui număr cât mai mare de traseiști și transfugi, de fel de fel de profitori și de oportuniști” (*Literatura și Arta*, 12.08.2010): analogia s-a stabilit între comportamentul canibalilor, care se devorează unul pe altul, și partidele politice care se distrug unele pe altele. Iată și alte exemple:

a bombardă: „... și superșeria această, oricât de involuntară, cuprinde urme însămânțătoare de avenir politic și textuant, căci, sub șefia post-loviluționară a lui Ioan Holban, [...] Puiuțul Nostru Hiperbrunet îi luat în turneu prin America Latină și *bombardat* director al Teatrului

Național din zonă, [...]” (Pițu 2002, p. 92): cuvântul *bombardat* și-a extins ocazional sensul, desemnând „a numi pe cineva în mod surprinzător, neașteptat și chiar violent în post” prin analogie cu „a arunca un proiectil (exploziv) asupra unei ținte, a trage cu tunul într-un obiectiv”;

bucată își extinde sensul cu semul „individ” în contextul „Săptămâna trecută, Agenția Națională pentru Integritate a dat iama prin guvernul de cinstiți ai lui Ponta, acuzând vreo patru *bucăți* miniștri că-s mai incompatibili cu cabinetul decât sunt aurolacii cu săpunul” (*Academia Cațavencu*, 14.11.2012);

termenul tehnic *copy-paste-ul* a adăugat semul „a plagia” în contextul „Problemele pentru Adina au început când organul și-a dat seama că produsele ei de firmă sunt produse în China sau Turcia, țări unde se știe că s-a inventat copy-paste-ul, ajungând la concluzia că Victor Ponta e puțin chinez, puțin turc și, probabil, rudă îndepărtată cu Adina Buzatu” (*Academia Cațavencu*, 10.10.2012) prin analogie cu combinația de taste CTRL+C (copy)/CTRL+V (paste) care definește acțiunea de copiere și înserare a unui text în programul Word etc.;

b) *derivarea semantică apreciativă*, prin care, în urma asocierilor de contiguitate a lucrurilor, semul nou apărut denotă o atitudine evaluativă a vorbitorului (de obicei, depreciativă): *chinezărie* în fraza „Sara Bongiorno, o jurnalistă «made in USA», și-a propus ca timp de un an să boicoteze tot ce înseamnă *chinezărie* și să nu mai cumpere nici măcar un băț de chibrit pe care să atârne eticheta «made in China»” (*Academia Cațavencu*, 27.05.2009) și-a extins semnificația de la „obiect (de artă) chinezesc sau migălos lucrat” la „produs de calitate proastă”, exprimând conotația depreciativă aferentă; termenul *grecizare* obține semul suplimentar depreciativ „a se afla în situația economică deplorabilă a Greciei” în contextul „Cică Dinu Patriciu a spus că există un risc major, din punctul de vedere al datoriilor țării, de *grecizare* a României, adică România să ajungă în situația Greciei. E bine?” (*Camikaze*, 22.06.2011);

c) *derivarea semantică evocativă* constă în extinderea semantică a cuvântului-bază prin evocarea contextuală a unor realii ale vieții cotidiene, cum ar fi nume de persoane, organizații, reviste etc.: *scânteietor* în contextul „A ieșit tărăboi și atunci, cu sancțiuni și retrogradări de redactori, ca să nu mai grăim de grabnicele retrageri ale numărului *scânteietor* din chioșcuri și de la gazetele murale ale provinciilor naționale” (Pițu 2002, p. 94) preia suplimentar semul „scandalos”, iar realia invocată este cotidianul „Scânteia poporului”, editat în România în perioada 1965-1989. Propunem să urmărim mutațiile semantice ale termenilor *lup*, *a fila* și *ghimpi*, care primesc conotații devalorizatoare prin evocarea personalităților politice M. Lupu, V. Filat și Gh. Ghimpu, în următorul context: „Și îmi mai spunea omul cela din sud: măi, zicea, eu, și numai eu, dintre Lupu și Filat, l-aș alege ... pe Ghimpu. Pentru că, mai zicea el, noi

întotdeauna am avut printre noi *lupi* care își schimbă părul, întotdeauna am fost și *filați*, pentru că funcționarii acelei instituții, KGB, tocmai pentru asta primeau bani - ca să ne fileze, dar uite că de *ghimpi* totdeauna am avut nevoie” (*Literatura și Arta*, 9.09.2010);

d) *derivarea semantică în baza omonimiei* este un procedeu de extindere semantică ocazională a termenului-bază prin exploatarea omonimiei lexicale. De exemplu, *filosemit* are sensul „admirator, partizan, prieten al semiților, (în special) al evreilor”, iar în contextul „Fii atent: dacă tu ești semit și ai file, iar mie îmi place de tine de nu mai pot, asta nu mă face pe mine *filosemit*? Știam eu. Șalom!” (*Academia Cașavencu*, 24.10.2012), exploatăndu-se omonimia *filos* „iubitor, admirator” și *file* „pagini” se ajunge la sensul ludic „admirator al jurnalului personal”. La fel, termenul *dialogic*, pe lângă semul „referitor la dialog, dialogat”, dobândește și semul „ce ține de revista *Dialog*” în contextul „Restul îl deduceți: securicii proectorali și precălinescieni ridică numărul *dialogic* din hol, în timp ce Sciurilevici, tăținele canularului, se pregătește de roire în USA” (Pițu 2002, p. 94);

e) *derivarea semantică în baza metonimiei*: termenul *Hexagonerie* (derivat ocazional al cuvântului *hexagon*) obține prin metonimie sensul *Franța* „Cu toate acestea, când ne mîniem pe Occident în general, și pe *Hexagonerie* în particular, exige Iosif Visarionovici și un encomion serios, nehilar, neparadoxal” (Pițu 2002, p. 134), iar termenul *cifără-individ* în contextul „«Șestiorca» este preferata *cifără-individ* a lui Voronin. Mișună în jurul său aceste *cifre-indivizi*.” (*Timpul Satiric*, 12.06.2009) primește sensul de „persoană slugarnică, executor fidel”.

Sintetizând cele spuse, putem concluziona că derivarea semantică reprezintă un procedeu eficient nu numai de formare a ocazionalismelor, dar și de creare a noilor unități denominative la nivel de sistem al limbii.

3.10. Concluzii la capitolul 3

Analiza mijloacelor de formare a ocazionalismelor în limba română ne permite să concluzionăm următoarele:

1. Ocazionalismele sunt unități lexicale formate, preponderent, după modele uzuale în limba română, un rol deosebit revenindu-i mecanismului creației lexicale interne, care, deși discretă, mai puțin vizibilă, corespunde necesităților de comunicare a vorbitorilor.

2. Dintre mijloacele de formare a ocazionalismelor, pe primul loc se situează derivarea. Cele mai numeroase sunt derivatele substantivale sufixale în *-ist*, *-itate*, *-ism*, *-izare*, *-ială*, *-iadă*, *-ură* și *-ie etc.*, urmate fiind de adjectivele ocazionale sufixale în *-ist*, *-(n)ic*, *-os*, *-al*, *-izat*, *-esc*, *-bil*, *-tor*, *-ant*, *-iu* și *-at*. Deși, mai puțin la număr, derivatele prefixale reprezintă o clasă

importantă pentru studiul lexicologic al ocazionalismelor. Astfel, s-a stabilit că o pondere însemnată în formarea ocazionalismelor lexicale o au prefixele „mai vechi”: *de-*; *des-/dez*; *îm-/în-*; *ne-* și *re-*. E necesar de a menționa faptul că valorile expresive și inovaționale ale derivatelor ocazionale se explică prin asocierile inedite ale rădăcinii (radicalului) și afixului, dar și prin modul de formare a radicalului: abreviere, compunere, evidențiere grafică și împrumut, la care ulterior se adaugă un afix uzual.

3. Derivarea semantică își demonstrează productivitatea prin extinderea implicaturii cuvântului-bază și atragerea unor seme inițial străine, plasând la baza acestei extinderi de sens metafora. Investigarea modului în care se desfășoară procesul de modificare semantică ne-a permis să evidențiem următoarele categorii de *derivare semantică* condiționate contextual: *derivare semantică prin analogie*, *derivare semantică apreciativă*, *derivare semantică evocativă*, *derivare semantică în baza omonimiei*, *derivare semantică în baza metonimiei*.

4. Corpusul selectat din articole de presă (tipar și online) și din opere literare relevă un număr mare de cuvinte ocazionale, formate prin compunere. Cele mai numeroase sunt ocazionalismele compuse substantivale și adjectivale, dar se întâlnesc și ocazionalisme compuse de tip adverbial. Și contaminarea se prezintă ca un mijloc foarte productiv de formare a ocazionalismelor lexicale. Expresivitate înaltă exprimă unitățile lexicale ocazionale, formate după următoarele tipare de contaminare: substantiv propriu + substantiv comun, substantiv propriu + adjectiv, substantiv propriu + verb, antroponim + toponim, toponim + toponim. Un grad mai înalt de expresivitate îl manifestă unitățile lexicale formate prin conglomerare, fiind un procedeu accesibil și frecvent utilizat în sursele media și literare.

5. Un mijloc mai puțin productiv, dar eminent expresiv, de formare a ocazionalismelor îl reprezintă împrumutul și calcul. Aceste unități lexicale își păstrează conotațiile străine, fiind mai expresive în raport cu eventualele lor echivalente românești, dar și cu variantele lexicale, în parte „românizate” ale acestora, formate prin derivare.

6. Procedeu deraierii lexicale se bazează pe asociații de idei și pe unele asemănări formale, prin intermediul cărora unitatea lexicală „arhicunoscută” se sfârșește într-un mod neașteptat, autorul, „deraind”, la un moment dat, de la structura canonică, intenționează să producă o situație comică. Astfel, deraierea este mereu voluntară, conștientă și supune modificării cuvinte și expresii (frazelogice sau paremiologice), dar și construcții plastice, ce pot fi cu ușurință discernute de vorbitor. De altfel, substituția componentelor unei deraieri lexicale este, după cum demonstrează exemplele, nu doar enclitică, dar și proclitică.

4. OCAZIONALISMELE DIN PERSPECTIVĂ COMUNICATIV-PRAGMATICĂ

4.1. Aspecte semantice ale cercetării ocazionalismelor

Examinarea ocazionalismelor presupune și cercetarea lor din punct de vedere comunicativ-pragmatic. Or comunicarea rămâne o activitate fundamentală într-o comunitate. După cum se știe, comunicarea (verbală) desemnează procesul de transmitere (emitere) conștientă de către emițător a unui mesaj și procesul de receptare (primire) a acestui mesaj de către receptor, iar succesul acestei activități depinde, la rândul ei, de înțelegerea între participanții în actul de comunicare. Menționăm, în acest sens, că, dacă „interlocutorul pur și simplu numai acceptă să asculte, dar nu înțelege cele comunicate sau, în genere, mesajul este pentru el incomprehensibil, atunci nu avem motive să vorbim de realizarea unei comunicări” [Popa 1998, p. 122]. Anume în acest punct constatăm „imperfecțiunea” unităților lexicale ocazionale, deoarece există riscul de a nu fi înțelese sau de a fi interpretate greșit.

Rolul cuvântului, văzut în sens general, este de a comunica sau a numi ceva. Omul, ca locutor al unei limbi, utilizează cuvintele sistemului acestei limbi drept semne lexicale, pentru a-și realiza intenția discursivă, acordând, astfel, *semnificației* semnului glotic (caracteristică potențială a semnului) un *sens* (caracteristică obținută prin activarea potențelor semantice ale semnului în discurs). Prin distincția dintre *semnificație* și *sens*, în semiotica modernă se ajunge la distincția dintre cuvânt (semn lexical), ca unitate a vocabularului cu semnificații inerente, specificate în dicționare, și cuvânt (semn lexical) ca unitate a discursului, ce include un sens rezultat din actualizarea semnificației sale. În acest sens, subscriem observațiilor cercetătoarei Veronica Păcuraru, care menționează că semnele lexicale „cărora în construcția de sens în cadrul discursului le revine rolul central, constituie, în virtutea naturii lor semantice, a statutului lor semiotic și funcțional, un tip specific de semne glotice, care pot să apară în două ipostaze: cea de «unități codificate», cu statut de unități ale codului glotic, de natură reproductibilă, preponderent înregistrate și descrise în dicționarele limbii, și cea de «unități necodificate, care constituie manifestări ale discursului, comportând adeseori caracter ocazional»” [Păcuraru, p. 38]. Ocazionalismele, deși sunt creații ale vorbirii, sunt, totuși, formate în baza unităților limbii și apar în discurs în aceste două ipostaze enunțate de cercetătoare.

Urmărind decodificarea sensului ocazionalismului într-un text, putem să formulăm unele considerații cu privire la relația dintre ocazionalism, context (discurs) și receptor. E de reținut faptul că, fiind o categorie lexicală specifică, și comportamentul ocazionalismului în text

(discurs), constituirea sensului său este, de asemenea, specifică. Vom prezenta, în continuare, unele observații în acest sens.

a) Valoarea semantică a ocazionalismului ca semn lingval se constituie din valorile semantice pe care le comportă elementele sale constitutive în sistemul limbii sub acțiunea modului de îmbinare a lor, dictat de autor. Rareori, autorul concepe un cuvânt „din nimic”, deoarece cele mai multe ocazionalisme sunt, pur și simplu, creații individuale derivate, iar acest detaliu impune luarea în considerare a semnificației lexemului-bază în stabilirea sensului ocazionalismului în context. În mod similar, se porcede și la determinarea sensului ocazionalismului compus. Exemplificăm: lexemul *gratiere*, format după *grațiere*, are la bază substantivul *gratii* „vergele care se așază (paralel) în tocul (sau în fața) ușilor, ferestrelor, vitrinelor etc., alcătuiind împreună un ansamblu fix sau semimobil, care servește ca măsură de siguranță sau ca motiv arhitectonic” capătă sensul de „băgare după gratii a cât mai mulți indivizi”: „Se pare că Adelu n-a spus că dorește o «lege a grațierii», ci dimpotrivă, o «lege a gratierii»” (*Academia Cașavencu*, 22.08.2014). În cazul ocazionalismelor compuse, sensul este decodificat din constelația semnificațiilor constituenților săi. De exemplu, ocazionalismul *secerociocanic* își actualizează sensul „sovietic, comunist”¹⁶ din îmbinarea semnificațiilor cuvintelor *seceră* și *ciocan*: „Iar visul secular de a trăi din a lui Vodă pilă, dacă nu din a Domnului milă, ține bine și azi și, cum propaganda bolșevică îl scutură încă, prăfos, din aripile sale, reactivând nostalgiile *secerociocanice*, nici poporul nu se smulge din gravitația lejankăi pătimirii colective” (*Semn*, 2010, nr. 2, p. 2).

b) Drept consecință inerentă a observației anterioare, atestăm un decalaj între semnificația elementelor lexicale constitutive și actualizarea sensului acestora în discurs prin intermediul sensului ocazionalismului. Astfel, revenind la ocazionalismul *secerociocanic*, observăm că sensul său nu pornește de la definiția de dicționar a componentelor sale, ci de la semnificația simbolică atribuită lor în context – emblema de pe drapelul Uniunii Sovietice.

c) Sensul ocazionalismului este determinat, în mare măsură, de relațiile sale cu lexemele vecine pe axa sintagmatică. Vom sublinia aici că sensul ocazionalismului poate fi dezambiguizat, folosind lexemele din proximitatea sa. De exemplu, pentru determinarea sensului lexemului *simpozionist* autorul îl plasează în următorul context: „Între numeroasele plăceri pe care le oferă traiul la oraș, nu pare alta mai frumoasă și mai de folos zăbavă decât participarea la simpozioane. [...] Neputând arăta cu precizie ce e, îi vom zice activitate, iar pe cei ce excelează în această

---

¹⁶Conform *Dicționarului limbii ruse* în patru volume (ediția a doua, 1984), „*Secera și ciocanul* este emblema URSS ce simbolizează puterea celor care muncesc, unitatea clasei muncitoare și a țărănimii, munca pașnică”.

activitate îi vom numi *simpozioniști*” (*Ziarul de Iași*, 09.07.2015). Incluzând așa izotopi discursivi, cum ar fi *simpozion, cultură, preocupare, cei ce excelează*, autorul îi sugerează receptorului pentru lexemul respectiv sensul „persoană care participă benevol la un eveniment cultural-științific”.

Pe de altă parte, juxtapunerea lexemelor care, din punct de vedere logic, nu pot fi alăturate (preponderent, în cazul îmbinărilor stabile ocazionale) este un procedeu frecvent de formare a ocazionalismelor, dar și o cale de dezambiguizare a lor. De exemplu, sintagma *tiranozaur roșu* este un ocazionalism determinat de alăturarea inedită a componentelor sale și dezambiguizarea lui e posibilă doar în context (a se atrage atenția și la utilizarea izotopilor discursivi *Fanarion Iliescu, Ankylosaurus Oltenitsensis, comuniști*): „După ce rușii au refuzat să ne dea înapoi metalul prețios furat de comuniști, Academia Cațavencu le face o propunere de nerefuzat: ei ne dau tezaurul, noi li-l trimitem pe Fanarion Iliescu, acest *tiranozaur roșu* de clasa *Ankylosaurus Oltenitsensis*, care, deși de-o vârstă cu piramidele, arată ca scos din cutie” (*Academia Cațavencu*, 10.10.2012, nr. 41, p. 1).

d) Valoarea semantică a ocazionalismului este relevată prin inferență la cunoștințele extralingvistice atât ale autorului, cât și ale receptorului (ultimele fiind, într-un fel, intuite de autor). Contextul imediat al ocazionalismului nu este întotdeauna suficient pentru conturarea sensului acestuia, întrucât sunt frecvente situațiile când receptorul are nevoie de informații suplimentare extralingvistice pentru a putea descifra corect mesajul (avem în vedere, în special, lexemele care fac aluzie la persoane și evenimente din viața socială și politică). Un exemplu, în acest sens, ar fi ocazionalismul *Țapul Prezidențios*: „Când grăim de urmările nu îndeajuns de știute, ne referim la faptul că *Țapul Prezidențios* și cu consoartă moscoveată, nu doar Iliescul Kăgăbăuc, acorda anual decorații ofițerilor ce se vor fi bătut pe Frontul de Vest [...]” (Pițu 2002, p. 123). Pentru a interpreta corect sintagma ocazională *Țap Prezidențios*, cititorul ar trebui să cunoască că Emil Constantinescu, președintele României în anii 1996-2000, datorită bărbii sale a fost poreclit „țap”.

e) Sensul ocazionalismului trădează în mod obligatoriu atitudinea autorului, redată prin relații de ordin pragmatic. Menționăm în acest sens, că autorul ocazionalismului nu numai își exprimă prin cuvântul creat atitudinea, deseori ironică sau sarcastică față de obiectul și/sau evenimentul invocat, ci și impune această atitudine receptorului de a fi acceptată.

Perspectiva pragmatică este una definitorie în cercetarea ocazionalismelor, deoarece caracteristica pragmatolingvistică (și chiar pragmatico-culturală) reprezintă o componentă a conținutului acestora. Fiind creații intenționale, ocazionalismele redau, în mod obligatoriu, nu

atât o informație, cât o atitudine a autorului față de fenomenul sau obiectul desemnat, iar această atitudine se actualizează numai într-un anumit text. Iar textul, după cum se știe, este un sistem comunicativ-pragmatic, ce conține elemente lexico-semantice, utilizate în dependență de intenția autorului. În felul acesta, limba este supusă unor transformări emoțional-estetice. În mod deosebit, aceste transformări sunt vizibile în textele jurnalistice (cu preponderență, în textele publicistice de atitudine) și în textele literare, unde intenția și punctul de vedere al autorului reprezintă punctul de pornire al relatării, iar scopul acesteia este de a influența cititorul prin impunerea propriei viziuni.

Ca atare, textul reprezintă o relație, un „dialog” între autor și cititor. În lucrările de specialitate, se vehiculează ideea precum că acest *dialog* – comunicarea dintre autorul textului și potențialul cititor – persistă de la începutul scrierii textului până la prezentarea acestuia cititorului. Astfel, efectul pragmatic al textului se realizează la interacțiunea dintre „judecata” interlocutorilor: or, în procesul creației, autorul se orientează spre o anumită categorie de cititori, având anumite așteptări față de nivelul cunoștințelor lor extralinguale.

Conform teoriei relevanței dezvoltată de D. Sperber și D. Wilson, autorul prezintă interlocutorului doar o dovadă a intenției sale de a atribui mesajului său o semnificație, ce urmează a fi inferată de ultimul în baza dovezilor contextuale prezentate [Sperber, Wilson, p. 155]. Este notabilă, în acest sens, observația adepților acestei teorii, precum că așteptările față de relevanța inclusă în enunțul exprimat de locutor sunt destul de precise și intuibile pentru a ghida interlocutorul spre sensul atribuit de acesta. Astfel, prin faptul că autorul sugerează interlocutorului său ceva implicit în loc să-și expună gândul explicit, acesta îi acordă ultimului mai multe informații, cum ar fi, de exemplu, atitudinea autorului față de mesajul relatat.

Teoria relevanței scoate în evidență *relevanța enunțului* prin eficiența conexiunii ce are drept suport informația extralingvistică disponibilă pentru receptor. Indiscutabil, această presupuziție se referă și la procesul decodificării ocazionalismului. Astfel, sensul ocazionalismului se cristalizează în baza „fondului comun de cunoștințe” [Levinson, p. 98] pe care îl posedă autorul și receptorul ocazionalismului. Susținem, în acest sens, afirmația cercetătoarei A. Christofidou, precum că ocazionalismul este utilizat de autor, pe de o parte, pentru a-l impune pe cititor să interpreteze creațiile noi din perspectivă contextuală, iar, pe de altă parte, pentru a-i sugera ideea că acest efort cognitiv se merită, întrucât informația furnizată este relevantă [Christofidou, p. 20].

4.2. Dimensiunea paradigmatică și sintagmatică a ocazionalismelor

4.2.1. Paradigmatica ocazionalismelor

În lingvistică, după cum se știe, semnele limbii pot contracta relații paradigmatică (care reprezintă posibilitatea unei selecții, unei diferențieri, dar și anumite contraste funcționale de tipul „A sau B”) și relații sintagmatică (care sunt o combinație ordonată de semnificanți în interacțiune, care formează un întreg în interiorul unui text, de tipul „A și B”). Aceste relații sunt interdependente: prin relațiile sintagmatică *in presentia* se realizează posibilitățile incluse în paradigmă *in absentia*. Din această perspectivă, considerăm esențială investigarea ocazionalismelor atât prin prisma relațiilor paradigmatică, cât și prin cea a relațiilor sintagmatică.

Cuvântul ocazional, ca semn lingval, se încadrează în ambele tipuri de relații: fiind, pe de o parte, un mijloc de nominație (dă nume anumitor realii) prin procesul de selectare din multitudinea de semne posibile, acesta înscriindu-se în domeniul *paradigmaticii*, iar, pe de altă parte, el intră în relații de ordin *sintagmatic*, fiind parte componentă a unui context și interacționând cu alte cuvinte-semne din anturajul său pentru a exprima un mesaj.

Ocazionalismele sunt, firește, implicate în relațiile paradigmatică care se realizează prin procesul de diferențiere intuitivă, având în vedere faptul că autorul unui text utilizează un ocazionalism în „detrimentul” unui cuvânt uzual (relație preferențială).

Paradigmatica, la nivel de vocabular, reprezintă un set de sememe asociate, ce includ componente similare (seme), care, la utilizarea lor în actul ilocutiv, se exclud reciproc. Existența unor seme comune și posibilitatea repetării acestora în semem, creează paradigma semnificației unității lexicale. Ocazionalismele, prin corelarea semelor constituente, sunt capabile să intre în diferite relații paradigmatică (de sinonimie, paronimie, omonimie, polisemie, hipo- și hiperonimie) cu cuvintele uzuale, dar și cu alte unități ocazionale. Cu titlu de paranteză, putem menționa că relațiile paradigmatică ce se stabilesc între ocazionalisme și cuvintele uzuale sunt suficient de frecvente, deoarece un ocazionalism este, deseori, creat pentru a denumi un obiect sau fenomen al realității care are deja o denumire uzuală.

Dintre relațiile paradigmatică pe care le pot contracta ocazionalismele menționăm:

a) Relații de hiponimie/hiperonimie dintre ocazionalisme și cuvintele uzuale: raporturi stabilite pe baza unui principiu ierarhic și care asociază un termen mai restrâns, mai precis (hiponim) unuia mai general (hiperonim). De exemplu: pentru hiperonimul uzual *Ceaușescu* avem hiponimele ocazionale *Abuziv Decedatul* „persoană decedată în mod abuziv”, *Cotrocenul-cu-fir-roș-la-brăcinar* „persoană, membru al partidului comunist, care își are reședința în Palatul Cotroceni”, *Nea Nicu I ot Scornicești* „Nicolae Ceaușescu, născut la

Scornicești”; pentru hiperonimul *politician* înregistrăm *Batman mioritic* „politician român, care preferă întinericul încălcărilor legislației”, *brânzolatru* „persoană preocupată foarte mult de interesele proprii, egoist”, *șpagatist* „politician care ia mită”, *minciunolog* „politician care spune bine minciuni”, *new entri* „grup de politicieni care au apărut pe arena politică”, *roșchist* „politician, susținător al lui Iu. Roșca”, *tiranozaur roșu* „politician, adept al vechii orânduiri comuniste”; pentru hiperonimul *limbă* avem hiponimele ocazionale *afacereză* „limbajul oamenilor de afaceri”, *bucureștenește* „limba vorbită de locuitorii din București”, *mondeneză* „limbajul persoanelor mondene”; pentru hiperonimul *autor* pot fi numite *autocronist* „persoană care scrie cronică proprie”, *auctor* „autor neinspirat”, *postac* „persoană care postează observații pe forumuri”, *scriicios* „scriitor de proastă calitate”, *scânteist* „persoană care scrie articole pentru revista „Scânteia” (ziarul Partidului Comunist Român, până la căderea lui Ceaușescu în decembrie 1989)”. Facem o precizare în legătură cu acest tip de relații: nu am întâlnit cuvinte ocazionale care ar putea funcționa ca hiperonime pentru cuvintele uzuale, fapt pe care îl explicăm prin caracterul mai precis, mai concret al sensului ocazionalismului.

b) Relații de polisemie. Acest tip de relații este un fenomen mai puțin întâlnit printre ocazionalisme: or mutația semantică pe care se bazează fenomenul polisemiei, necesită o anumită perioadă de timp și o frecvență înaltă atât a semului de bază, cât și a semului nou dezvoltat al sememului respectiv. Cu alte cuvinte, polisemia în cadrul ocazionalismelor, se prezintă, mai curând, ca o disemie, întrucât ocazionalismul dezvoltă, de obicei, doar unul sau două sensuri condiționate contextual. De exemplu, ocazionalismele *buticăreală* și *băsescianism* dezvoltă, în contexte diferite, următoarele sensuri:

- „modă de a deschide buticuri pentru comercializarea mărfurilor”: „Interesul Național - faza pe butique! Bogăția lui Oprea izvorăște din fibra morală a economiei capitaliste, respectiv *buticăreală* anilor 1990” (*Academia Cațavencu*, 23.06.2015); „tarabă”: „Se făcea că domnișoara, după ce s-a angajat ca vânzătoare la o *buticăreală* de cartier, s-a combinat, evident, cu patronul tarabei” (*www.aiurea.eu*, 10.01.2010).

- „apartenență la grupul susținătorilor politicii promovate de T. Băsescu”: „Ultrainterviu la B1TV, unde apologetul lui Corneliu Zelea Codreanu, Ion Cristoiu, își etalează *băsescianismul* seară de seară, vrea să ne învinovățească colectiv de colaboraționismul cu puterea” (*Cotidianul*, 1.09.2012); „influența exercitată de T. Băsescu asupra colegilor de partid”: „La finalul lunii februarie, într-o conferință susținută la Institutul de Studii Populare, Sever Voinescu Cotoi a afirmat că a fost surprins să constate, odată cu venirea sa în PDL, atras,

ca mulți alții, de proiectul Traian Băsescu, că în partid nu există totuși «suficient *băsescianism*».” (Cotidianul, 19.11.2010).

În general, trebuie să constatăm că ocazionalismele sunt, preponderent, unități lexicale monosemantice: or, prin caracterul lor de o singură funcționare, ele exprimă un anumit mesaj „aici și acum”.

c) Relații de omonimie. Definită ca o coincidență formală a unităților lexicale cu sensuri lexicale diferite, omonimia ocazională poate exista numai în context, deoarece în afara acestuia cititorul nu este capabil să perceapă sensul „inoculat” de autor. Astfel, relațiile de omonimie dintre un cuvânt ocazional și un cuvânt uzual se deosebesc de cele dintre două cuvinte uzuale înregistrate în dicționare. Pentru ilustrare:

acatist (uzual) – 1. „Imn și slujbă bisericească ortodoxă în cinstea Fecioarei Maria sau a unor sfinți”. 2. „Listă de nume dată preotului spre a se ruga pentru persoanele înscrise pe ea”;

acatist (ocaz.) – „Listă de plângeri și reclamații”: „Cel mai des pomenit în «*acatistele*» trimise către Ponta ar fi, se pare, ministrul Economiei, Danie Chițoiu, care a făcut parte de contracte numai liberalilor, ținându-i la post negru pe pesediști” (Academia Cațavencu, 17.10.2012);

antenist (uzual) – „Muncitor specializat în ancorarea și repararea antenelor de televiziune”;

antenist (ocaz.) – „Băieții de la Antena 1 și Antena 2”;

bălțat (uzual) – „(Despre animale) Care are părul sau penele de culori diferite; cu dungii sau cu pete de altă culoare. ♦ (Despre haine, stoffe, tablouri etc.) Cu multe culori țipătoare; colorat fără gust”;

bălțat (ocaz.) – „Care a schimbat partidul, care poartă amprenta politică a mai multe partide”: „Având în vedere vechea legătură dintre marinarul portocaliu și bourul maroniu, precum și trecerea lui Smirad din turma pesedistă în staulul pedelist, *bălțatul* de la Prefectură a scăpat cu chielea netăbăcită, măbind astfel zestrea de bile negre a Guvernului” (Academia Cațavencu, 18.05.2011);

filosemit (uzual) – „Admirator al semiților, al evreilor”;

filosemit (ocaz.) – „Admirator al jurnalului propriu”: „E pentru prima dată când mi se întâmplă de două ori în aceeași zi, dragă jurnalule, dar-culmea! - iar m-am gândit. Fii atent: dacă tu ești semit și ai file, iar mie îmi place de tine de nu mai pot, asta nu mă face pe mine *filosemit*?” (Academia Cațavencu, 24.10.2012).

Omonimia, cu cele două tipuri ale sale (omofonie, omografie), reprezintă un mijloc popular de formare a calambururilor. De exemplu:

campion și *cam pion* „Persoană lipsită de autoritate, marionetă”: „Transferat la echipa Șaorma Miami din motive de sănătate, Cristi Borcea a lăsat toate datoriile în seama noilor *cam pion*i de la Dinamo” (*Academia Cațavencu*, 05.12.2012);

co-pilot și *copy-lot* „Partener politic acuzat de plagiat”: „Abia pe urmă, când a realizat că se urcase, de fapt, în mașinuța cu miniștri cinstiți, dar neprinși, a *copy-lot*ului Ponta, fără să ia seama cine o conduce și încotro, pe biata femeie au cuprins-o regretele” (*Academia Cațavencu*, 17.10.2012).

d) Relații de paronimie. Ocazionalismele dezvoltă relații de paronimie în raport cu unitățile lexicale uzuale în baza cărora, de fapt, au și apărut asemenea relații. Exemplificăm:

a blăgui „A numi pe Blaga în locul cuiva”: „Băsescu îl *blăguiește* pe Boc. [...] Președintele gândește o schimbare de Guvern, adică să-l pună pe Blaga în locul lui Boc și să scoată PSD-ul pe tușă.” (*Academia Cațavencu*, 12.08.2009). A se confrunța *a blăgui* cu *a blătui* „a ascunde, a tăcea, a fura”;

bolșeNITic (cu referire la propaganda comunistă difuzată la canalul NIT): „Iar visul secular de a trăi din a lui Vodă pilă, dacă nu din a Domnului milă, ține bine și azi și, cum propaganda *bolșeNITică* îl scutură încă, prăfos, din aripile sale, reactivând nostalgiile secerociocanice, nici poporul nu se smulge din gravitația lejankăi pătimirii colective” (*Semn*, 2010, nr. 2, p. 2) A se confrunța *bolșeNITic* cu *bolșevic* „propriu, caracteristic bolșevicilor sau bolșevismului”;

discobou „Politician prost, care aruncă capacele de canal”: „Sorin Oprescu, un *discobou* care, la îndemnul discotecii patriarhiei, ar putea să ne dea la toți capace. De canal” (*Academia Cațavencu*, 25.07.2012). A se confrunța *discobou* cu *discobol* „atlet aruncător de disc”.

PEToresc „plin cu deșeuri plastice”: „După drumul pe firul Bistriței, principalul afluent al lacului, unde la Zgureni PETcarii PETcuiesc PETuri, lacul visat își etalează malurile *PETorești*.” (*Camikaze*, 22.06.2011). A se confrunța *PEToresc* cu *pitoresc* „Care impresionează prin ineditul elementelor componente, aspect, formă, colorit etc.”

e) Relații de sinonimie. Ocazionalismele, datorită potențialului lor conotativ, pot fi atribuite paradigmei sinonimelor stilistice. De regulă, ocazionalismele intră în raporturi de sinonimie cu unitățile lexicale uzuale. De exemplu: *traducător* – *dolmecer* (< germ. *Dolmetscher*), *a se naște* – *a se eurnaște* (< „a se naște în Europa”), *a se căsători* – *a se eurocăsători* (< „a se căsători în Europa”), *a procrea* – *a genita* (< „a concepe, a naște”),

jurnalist – *gurnalist* (< „jurnalist guraliv”), *birocrat* – *hârțogar* (< „persoană care acordă importanță exagerată documentelor”), *internaut* – *internetot* (< „internaut netot”), *poponaut* (< „poponar + internaut”), *a se lăuda* (*reciproc*) – *a se intertămâia* (< „a se tămâia reciproc”).

Sunt situații când ocazionalismele formează serii sinonimice: „mișcare influențată de I. Dodon”: *dodoniadă*, *dodonism*; „grec”: *grecean*, *greculec*, *greculică*, *grecotei*; „susținător al lui Iliescu”: *iliescan*, *iliescizant*, *iliescolatru*; „persoană needucată”: *mamaiamuțoi*, *mamaiatocan*, *mangalihoț*; „poezie”: *poeczemă*, *poezem*, *poiama*; „adept al politicii lui Putin”: *Putin-cios*, *Putin-coasa*, *putinist*, *putinjugend*.

După cum se poate observa, ocazionalismele formează sinonime atât în raport cu cuvintele uzuale, cât și în raport cu alte ocazionalisme.

f) Relații de antonimie. Analiza inventarului faptic a demonstrat o preferință a ocazionalismelor pentru formarea sinonimelor, antonimele fiind destul de rare. De obicei, relațiile de antonimie se stabilesc între ocazionalisme și cuvintele uzuale, mai rar între două ocazionalisme:

a dezmierda – *a în-mierda*: „Ispita mi-i mare să văz în el un Sandmann, un marchand de sable, un Moș Ene castrator, care spărie copiii în loc de să-i dez-mierde, îi *în-mierdează* pe la gene când nu se scoală devreme și nu dau cu apă ad aculos” (Pițu 1991, p. 149), *nou* – *răsuzitat*: „Antoaneta Rallian relatează undeva că, pe când traducea «Sexus» sau «Tropicul cancerului», dacă nu chiar «Tropicul capricornului», la un moment dat se blocase pe cele câteva cuvinte *răsuzitate*” (*Semn*, 2005, nr. 3-4, p. 5), *patrie* – *matricie*: „De la Suceava, unde s-or editat ultratulburătoarele texticole poematice ale lui Mihail Gălățanu, până la Câmpulung, lumea nu mai sporovăiește decât despre «Erniedrigung», invocând riscurile amorului platonice - la impotență ducătoriu - față cu entitatea feminină botezată Patria, calculând costurile desublimării dragostei de *Matria* [...]” (Pițu 2002, p. 110); *totalitont* – *netotalitont*: „[...] cutare inginer sovieticos muncește o viață la Leningrad, ca specialist în aeronautică, aducând pe șestache piese detașate în apartament, cu gândul pervers că, într-o bună zi, o să-și monteze un elicopter cu care să se care, peste balcon, în Finlanda vecină și *netotalitoantă*” (Pițu 2002, p. 148).

Motivul pentru care ocazionalismele formează rareori perechi antonimice între ele, dar și în raport cu unitățile lexicale uzuale este anume „caracterul lor de o singură funcționare”, dependența înaltă față de context și structura inedită.

4.2.2. *Sintagmatica ocazionalismelor*

După cum am menționat, ocazionalismul se actualizează numai în relație cu imediata sa apropiere, prin fenomenul solidarității lexicale¹⁷, care este „un fenomen sintagmatic condiționat de paradigmatică” [Coșeriu 1992, p. 41] sau prin *colocații*. Anturajul cuvântului ocazional îi descoperă receptorului dependențele logice intuite și concepute de autor, relevând, totodată, atitudinea acestuia față de mesajul exprimat. În cazul ocazionalismelor, relația *autor – intenție / atitudine – combinarea sintagmatică – receptor* capătă o importanță deosebită, or anume „funcționarea” adecvată a acestui complex îl ajută pe cititor să găsească unica variantă corectă de descifrare pentru contextul dat, eliminând toate celelalte variante posibile.

Având în vedere faptul că ocazionalismele, prin esența lor, sunt cuvinte-accidente, relațiile pe care acestea le formează sunt și ele „accidentale” sau, vorbind în termenii lui E. Coșeriu, „nesolidare”: „lexemele ce se determină reciproc [pot] să se îmbine cu lexemele care nu corespund solidarității date. Ele pot să se îmbine cu atare lexeme, însă în acest caz iese la iveală «nesolidaritatea» termenilor legați sintagmatic” [Coșeriu 1992, p. 44]. Analiza inventarului factual ne permite să evidențiem următoarele raporturi de ordin sintagmatic în care intră ocazionalismele:

a) Raporturi logico-lexicale care se bazează pe compatibilitatea logică a semnificațiilor unităților lexicale într-un anumit context. Ocazionalismele depășind, prin esența lor, rigiditatea colocațiilor din sistemul limbii, am putea presupune că ar trebui să intre absolut liber în diverse combinații cu alte unități lexicale învecinate. Astfel, ocazionalismul *hârțogar* ar putea forma îmbinări cu o serie întreagă de adjective care desemnează, spre exemplu, vârsta (*bătrân, tânăr, pensionat*), înfățișarea (*chipeș, urât, zdrențos, gras, roșcat*), trăsături de caracter (*laș, cuminte, obedient, ursuz* etc.). Totodată, în virtutea legilor logicii, acest ocazionalism nu poate accepta pe lângă sine asemenea determinative cum ar fi *auriu, lănos, cremos, verbal* etc. Prin urmare, colocabilitatea unității lexicale ocazionale este dictată, similar cuvintelor uzuale, de legile logicii și de experiența socială a locutorilor. Ea se caracterizează, cu alte cuvinte, printr-o libertate relativă a asocierii sintagmatice în enunț.

Pe lângă unitățile lexicale ce se asociază liber (sau relativ liber) în enunț, sistemul limbii înregistrează o serie de sintagme a căror structură este predeterminată: frazeologismele, locuțiunile, parimiile etc., și care aparțin „discursului repetat”. Ocazionalismele frazeologice formate în baza sau prin analogie cu modelele uzuale ale discursului repetat păstrează, în mod

---

¹⁷ Pentru prima dată asupra acestui fenomen a atras atenția încă în anul 1934 W. Porzig, care i-a dat atunci denumirea de „câmpuri semantice elementare” [Porzig, p. 70-90].

obligatoriu, raporturile logico-lexicale stabilite, modificând și completând, într-o măsură oarecare, semnificația unității inițiale. Ocazionalismul format în baza unei îmbinări stabile (frazelogism, clișeu, pămie etc.) nu scindează în mod radical legăturile formale ale sintagmei de bază, ci le supune doar modificării: *La nevoie și cărbușul e carne* (< *la nevoie și racu-i pește*); *lesne de neînțeleș* (< *lesne de înțeleș*); *mai Tonciu decât un Garcea* (prost la superlativ); *Marea Poluție Octombriă* (< *Marea Revoluție din Octombrie*); *mintea internautului cea de pe urmă* (< *mintea moldoveanului cea de pe urmă*) etc.

b) Raporturi asociative prin care înțelegem grupuri lexicale formate prin asocieri mentale în baza naturii raporturilor care leagă termenii respectivi și a seriilor asociative în care intră aceștia. Insistăm asupra elucidării raporturilor asociative ale ocazionalismelor din două motive: 1) derivativitatea și nereproductibilitatea sunt particularități esențiale ale ocazionalismului, întrucât acesta dezvoltă o legătură directă cu unitatea lexicală inițială; 2) înțelegerea sau decodificarea ocazionalismului se realizează doar prin asocieri mentale cu semnificațiile elementelor lexicale constitutive și cu seriile lexicale bazate pe diverse asemănări și analogii de formă sau de sens. Exemplificăm: ocazionalismul *mondeneză* trezește la locutori asociații de sens cu cuvântul uzual *monden* („care aparține înaltei societăți, care ține de viața de lux și de petreceri a acestei societăți; care reflectă sau privește o astfel de viață”) și de formă cu unitățile lexicale *franceză*, *afganeză*, *finlandeză* prin care se face referință la hiperonimul *limbă*.

Raporturile asociative tipice pentru cuvintele uzuale se dovedesc a fi tipice și pentru ocazionalisme, formând, împreună cu contextul în care acestea apar, un cadru eficient pentru decodificarea acestora.

c) Raporturile sintactice sunt legăturile gramaticale ce se stabilesc între părțile unei propoziții sau între elementele unei sintagme. Indiscutabil, ocazionalismele, ca unități lexicale derivate, sunt capabile să creeze variate raporturi sintactice atât la nivel de sintagmă, cât și la nivel de enunț.

La nivel de sintagmă, deosebim următoarele relații pe care le contractează ocazionalismele:

- acord: *puterea administrantă* („puterea administrativă”); *Dejism Șepcal și Anticravațial* („organizare sociala în perioada lui Gh. Gheorghiu-Dej îndreptată contra elitei ce poartă „șapcă și cravată”); *buhai pacisto-moldovenisto-pesedist*; *țărănime ceapeizată* („țărani din cooperativa agricolă de producție; CAP”); *materialism diabolectic*; *ștăbime unionscriitornică* („conducerea Uniunii Scriitorilor”);

- rectiune: *a i se face Dragnea de Băse* (> Liviu Dragnea, politician român, președintele Camerei Deputaților din România; Traian Băsescu, președintele României); *autosatisfacerea cu pistolul* („tentativă de sinucidere”); *a da glas-de-hârtie* („a nota pe foaie”); *becalizarea României* („procesul de zombare a populației României prin intermediul imaginii lui Gigi Becali”); *semn de altfelitate* („semn de a fi altfel”); *beep-ui din gură* („a camufla cuvintele necenzurate printr-un semnal sonor”); *a blăgui pe Boc* („a înlocui prin Vasile Blaga”); *dez-dodonizarea societății civile* („eliberarea de influența exercitată de Igor Dodon”); *dez-Plahotniuc-izarea republicii* („eliberarea de influența exercitată de Vladimir Plahotniuc”); *vorba deșteaptăteromânului* („român patriot”); *focul antimarenilor* („persoane poziționate contra lui Marian Vanghelie, politician român); *degenerație de aur*; *arpagicitatea motanului* (> poezia „Motanul Arpagic” de A. Blandiana); *doare în diiCot* (> DIICOT „Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Crimialitate Organizată și Terorism” din România); *Doctor în Soloviov* (> Vladimir Soloviov, filosof religios rus, poet, critic literar); *a durea în pix*;

- aderare: *ceea ce vor fi întreprins artisticamente*; *întreabă candidamente*; *ce mai literatura-vura*; *lălăind bețivănește*; *râde clopoțește*; *de toată rău-frumusețea*; *de-a-n stradulea*; *curgând feriscamente*; *fixat etnologicamente* etc.

La nivel frastic, ocazionalismele îndeplinesc orice funcție sintactică:

- subiect: „Dacă *goolgiiturile* lui Vanghelie nu ne-au tras vreun glugăl peste ochi și urechi, șirul complet a lui Marian Vangoogie este acesta: „Goagăl, Goagăl, Gagăl, Gugăl, Gugăl, Gulgăl, Gugăl, Gugăl” (*Academia Cațavencu*, 15.06.2009);

- predicat: „Băsescu îl *blăguiește* pe Boc” (*Academia Cațavencu*, 12.08.2009);

- complement direct: „Să facem *euro-reparații*, *euro-construcții*, *euro-mutații* în tot ce se poate face” (*Literatura și Arta*, 12.08.2010, nr. 32, p. 8); „Am publicat mai multe cărți care au stîrnit *euroinvidia* celorlalți critici literari” (*Academia Cațavencu*, 10.10.2012, nr. 41, p. 13);

- complement indirect: „Dincolo de aceste considerații, care țin de *fotogenealogia* unor tablouri” (*Academia Cațavencu*, 20.05.2009);

- complement de agent: „În facultate am fost anchetat *de euroSecuritate*, pentru „afirmații dușmănoase la adresa regimului” și euroexclus din UTC” (*Academia Cațavencu*, 10.10.2012, nr. 41, p. 13);

- circumstanțial: „Emisiunea culturală «Ai carte, ai parte-n parte». Cu Mircea Badea „Prietene, mă leshi cu Eminescu? ăsta era băsist pă față, frățică, i-auzi versuri acileșea: «Codrule, codruțule, tu din tînăr precum ești, tot *MRU* întinerești!»” (*Academia Cațavencu*, 5.12.2012, nr. 49, p. 1); „De unde și febrila căutare a unei structuri narrative polifonice, capabile

să strălumineze *multifațetal* metamorfozele realului” (Semn, 2010, nr. 2, p. 2); „O vreme stăm așa, nemișcați, *nevorbiți, nenimica*” (Goma 2001, p. 173);

- atribut: „[...] sarcină ce și-o pune înfloritorul nostru regim *voroninian* - ah, ce lăptoasă sintagmă, ca și celelalte, de altfel: guvern *tarlevian*, legislație *ostapciukciană*, ideologie *stepaniukiană*, agricultură *todorogloiană*, diplomație *dudăuiană* [...]” (Tănase, p. 212);

- apozitie: „Sorin Oprescu, un *discobou* care, la îndemnul discotecii patriarhiei, ar putea să ne dea la toți capace. De canal” (*Academia Cațavencu*, 25.07.2012, nr. 30, p. 5).

Descrierea relațiilor (paradigmatice și sintagmatice) în care intră ocazionalismele ne permite să concluzionăm, că unitățile lexicale ocazionale, fiind atribute ale planului vorbirii, manifestă o capacitate combinatorie similară cuvintelor uzuale.

4.3. Ocazionalismele în actele de comunicare

4.3.1. Ocazionalismele din perspectivă (con)textuală

Textul, ca unitate și activitate lingvală complexă, este definit în lucrările de specialitate în mod diferit. Eterogenitatea acestor definiții este cauzată atât de factori obiectivi, cât și subiectivi. Pe de o parte, textul în mod obiectiv prezintă o varietate de forme și particularități, iar, pe de altă parte, în mod subiectiv aceste varietăți formale sunt abordate diferit de cercetători. În plus, odată cu dezvoltarea lingvisticii vorbirii ca ramură separată a lingvisticii clasice, s-a constituit și o delimitare (deși uneori confuză) între *text*, ca unitate a limbii, și *discurs*, ca unitate a vorbirii [van Dijk, p. 5]).

Cu referire la problematica abordată în teza noastră, contează observația lui E. Coșeriu care, examinând limbajul în realizarea sa concretă în vorbire, menționează că acesta este „întotdeauna «text» sau «discurs»” [Coșeriu 2009, p. 117]. Putem susține, așadar, că ocazionalismul, fiind un produs al vorbirii, trebuie conceput drept unitate a textului.

Ne propunem, în continuare, să examinăm ocazionalismele prin prisma criteriilor textualității, formulate de Robert De Beaugrande și Wolfgang Dressler și considerate în lingvistica textului drept totalitatea caracteristicilor definitorii pentru constituirea unui text drept text [cf. Beaugrande, Dressler, p. 3].

1. *Coeziunea*, în accepția autorilor menționați, este modul în care se îmbină între ele componentele textului de suprafață, adică cuvintele pe care le vedem și le auzim. Componentele de suprafață sunt interdependente prin formele și normele gramaticale stabilite. Prin urmare, coeziunea se bazează pe dependențele gramaticale, ce se manifestă la toate nivelele limbii (fonetic, lexical, morfologic și sintactic).

Unitățile lexicale ocazionale se prezintă drept un mijloc de coeziune morfologică, deoarece sunt motivate și interpretate prin intermediul contextului în care apar. Exemplificăm: unitatea lexicală ocazională *ARDem* în contextul „Români, să ARDem gazul propriu! Patrioți declarați, mai ceva ca pașoptiștii, membrii ARD nu vor să se bazeze pe prietenia cu popoarele rus și chinez, cum vor useliștii, întrebându-se logic: de ce să ardem gazul rusesc când putem să ardem gazul chiar de aici, din România?” (*Academia Cațavencu*, 14.11.2012, nr. 46, p. 8) poate fi interpretată univoc, numai dacă vor fi luate în considerare și unitățile *ARD* (Alianța România Dreaptă), *popoarele rus și chinez, a arde gazul*. În fraza „Oricum, e clar că vorbele otrăvite ale lui *Berbecali* nu le-au picat bine *miticilor* alegători, care au un respect deosebit pentru cei în vîrstă, așa că nu m-ar putea mira ca, în campanie, vreo pensionară mai îndrăzneată să-i strige *oierului* de la obraz: [...]” (*Academia Cațavencu*, 7.11.2012, nr. 45, p. 16), coeziunea se realizează, în mod exclusiv, la nivel semantic prin referința la câmpul lexico-semantic „oaie” (și anume: *berbec, mitic*¹⁸, *oier*), cu invocarea conotației depreciative de „om prost, naiv”. Drept trăsătură evocativă, se prezintă, în acest text, capacitatea ocazionalismului *Berbecali* de a realiza o legătură între semnificația sa contextuală și cunoștințele extralingvuale ale autorului și cititorului, necesare pentru a întregi atât câmpul referențial, cât și, respectiv, funcționalitatea coezivă a ocazionalismului, prin intercalarea cuvântului *cioban* (or, după cum se știe, G. Becali a fost în tinerețe cioban).

Un alt mijloc de coeziune care antrenează, în special, unitățile lexicale ocazionale îl reprezintă *recurența parțială*, prin care se efectuează reluarea semantică a unui referent extralingval din context. Menționăm că recurența, în contextele ce implică ocazionalismele, se înfăptuiește exclusiv prin substituirea sau parafrizarea unor parametri semantici ai referentului menționat, la care „substituirea presupune, de cele mai dese ori, o *sinteză*, iar parafrizarea – o *analiză*” [Coșciug, p. 147-148]. Astfel, recurența ocazională se prezintă drept o reluare intenționată a trăsăturilor referențiale semantice, implicând activități mentale de analiză sau sinteză, și nu o simplă repetare a rădăcinii cuvântului de bază. Exemplificăm: în contextul „*Fotografoame* dintr-un album *fotografic* după o expoziție *fotografică*. [...] Au fost niște ani de teroare difuză (soft, i s-ar spune astăzi), o lungă perioadă (părea fără sfârșit) guvernată de foame, frig și frică” (*Academia Cațavencu*, 15.07.2009) drept purtătoare a coeziunii se prezintă nu atât repetarea prefixoidului *foto-* în lexemele *fotografoame, fotografic și fotografică*, cât, în special,

---

¹⁸Prin aluzie la legenda Mioriței.

reluarea lexemelor *foame*, *frig* și *frică*, procedeu prin care se reușește nu numai un paralelism semantic și ideatic, dar și un efect stilistic inedit.

2. *Coerența* este, în viziunea cercetătorilor Beaugrande și Dressler, al doilea, după importanță criteriu al textualității și include, în sens restrâns, parametrii semantici, cognitivi și conținutali în structurarea textului: aspectele cauzative, referențiale și temporale ale textului. În plus, autorul textului își propune să creeze, printre altele, și conexiuni nemarcate prin mijloace coezive (cf. [Beaugrande, Dressler, p. 88]).

Astfel, ocazionalismele, alături de celelalte unități lexicale din text, participă activ la crearea textualității discursului: or, perceput în linii generale, *universul textului* nu reprezintă nimic altceva decât un *ansamblu de relații cognitive*. Subscriind acestei viziuni, ne propunem să analizăm unitățile ocazionale din perspectiva coerenței textuale. De exemplu, în contextul „Și totuși, nu se poate să nu vedem cât de mult s-au «orbanizat» reacțiile și atitudinile europene în contextul acutizării crizei refugiaților originari din orientul Mijlociu sau din Africa de Nord, care fug de război și sărăcie spre o Europă «de aur»” (*Radio România. Actualități*, 02.03.2016), verbul ocazional *a se orbaniza* se înfățișează drept instrument pentru crearea coeziunii, desemnând aspectul temporal (perioada în care se intensifică conflictele armate în Asia și Africa), aspectul cauzativ (conflictele armate au provocat valuri de refugiați spre UE, pe care Ungaria nu dorește să-i accepte) și, desigur, aspectul referențial (se invocă persoana lui V. Orban, prim-ministru al Ungariei).

În continuare, vom urmări comportamentul ocazionalismului semantic *a bombardat* ca mijloc de realizare a coerenței textuale: „... și superșeria această, oricât de involuntară, cuprinde urme însămintătoare de avenir politic și textuant, căci, sub șefia post-loviluționară a lui Ioan Holban, difuza «Cronica» portrete iliescane și fragmente lungi din volumurile Cotoceanului-cu-fir-roș-la-brăcinar, chestie pentru care Puiuțul Nostru Hiperbrunet îi luat în turneu prin America Latină și *bombardat* director al Teatrului Național din zonă, în vreme ce Silviu Lupescu, la «Echidistanțele» Institutului European, propulsa, ca pentru a-și râde dă abuzul de imagerie ortodoxizantă din lumea copertașilor editoriali, o frumoasă capcană ironică: aceea a chipului Maicii Domnului legendat cu versete apocaliptice relative la Fiară și la Prostituata Babilonului, de se întrebau teologii dacă este iehovist cumnatul lui Dorin Spineanu, talmudist, musulman ori numai incult” (Pițu 2002, p. 92): realizarea „continuității semantice” se face în baza stabilirii legăturilor temporale (referință la perioada ceașistă – *Cotoceanul-cu-fir-roș-la-brăcinar*), cauzale (*șefia post-loviluționară*) și referențiale, pe care le prezentăm schematic mai jos, fără a

intra în detalii în ceea ce privește relațiile de coerență stabilite între celelalte unități lexicale din context):

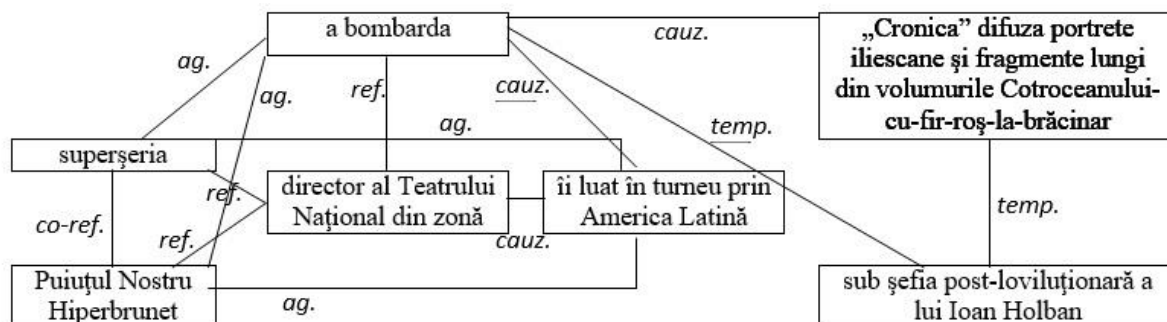

Fig. 4.1. Schema relațiilor de coerență pe care le formează ocazionalismul *a bombarda*

Legendă:

ag. – agent

ref. – relație referențială

co-ref. – relație coreferențială

cauz. – relație de cauzalitate

temp. – relație temporală

Menționăm că toate relațiile indicate în schemă sunt percepute la nivel cognitiv, ideatic, fapt prin care susținem ideea lansată anterior, precum că universul textului reprezintă o totalitate de relații semantice, apărute datorită intenției și cunoștințelor autorului (cf. [Vater, p. 38]).

3. Criteriul *intenționalității* este definit ca fiind expresia atitudinii autorului textului, care își propune să producă un text coerent și coeziv în scopul de a prezenta preocupările acestuia, precum și de a difuza informațiile [Beaugrande, Dressler, p. 8-9].

La drept vorbind, criteriul intenționalității este specific tuturor textelor, iar unitățile lexicale și relațiile dintre ele, inclusiv cuvintele ocazionale utilizate, contribuie, inevitabil, la realizarea coeziunii și coerenței spre care tinde orice autor. S-ar putea, totuși, discuta ideea unei intenționalități de grad sporit a textelor ce conțin ocazionalisme: or însăși crearea unui ocazionalism implică din partea autorului un efort cognitiv major și o viziune clară a scopului ilocutiv al acestuia.

Vom exemplifica criteriul respectiv prin invocarea unui fragment din publicistica lui C. Tănase, cunoscut prin atitudinea sa critică și zeflemistă față de politicienii corupți din Moldova: „Până la urmă, trezindu-se, această opinie publică va trebui să realizeze că, în timpul cât ea a adormit, în R. Moldova s-au întâmplat multe lucruri tragice, cel mai tragic fiind că ea, «țărișcoruța» noastră, a rămas de căruța istoriei din pricina «țărișcoriceilor» care formează «clasa ei politică»” (*Timpul*, 18.11.2014). Așadar, sesizăm atitudinea autorului prin utilizarea ocazionalismului *țărișcoricuța* și, în special, a ocazionalismului *țărișcoriceii* (ultimul, fiind format

prin contaminare (< țară + șoricei), redă în mod plastic poziția denigratoare, depreciativă față de politicianii care „rod ca șoarecii” din bugetul țării noastre).

4. *Acceptabilitatea* este un criteriu al textualității centrat pe locutor și desemnează așteptările locutorului față de textul coerent și coeziv, ce vine să-i întregască viziunile și lacunele informaționale. În linii generale, acceptabilitatea reprezintă mai mult o condiție pentru o comunicare eficientă, decât un criteriu al textualității. Cu referire la ocazionalisme, vom menționa că acestea, aflându-se la periferia sistemului limbii, sunt întru totul dependente de atitudinea locutorilor și de disponibilitatea acestora de a le utiliza. Evident, sunt situații când ocazionalismul se dovedește a fi necesar și corespunde, astfel, cerințelor comunicative ale locutorului. Are loc, așadar, o deplasare de la periferie spre centrul sistemului limbii, iar acest lucru de permite să vorbim de o acceptabilitate perfectă a cuvântului ocazional.

În ceea ce privește ocazionalismele propriu-zise, examinate din punctul de vedere al acceptabilității, suntem de părerea că acestea manifestă o *acceptabilitate situațională*, în sensul că introducerea lor în context nu afectează coerența sau coeziunea textului (aceasta fiind, de fapt, condiția impusă de locutor pentru o comunicare eficientă), ci, după cum am menționat anterior, ele contribuie la stabilirea acestor două criterii. Pe de altă parte, ocazionalismele sunt creații lexicale strâns dependente de contextul apariției lor și sunt, din acest motiv, acceptate în măsura în care facilitează comprehensiunea de către cititor a contextului respectiv. Pentru exemplificare: acceptabilitatea textuală determinată de verbul ocazional *a clapeta* în contextul „Studentul Zuckerberg nu vine la cursuri, persiflează toți profesorii, nu-l vedem vreodată învățând la vreo materie, doar *clapetează* laptopuri și se umple de bani.” (*Gândul*, 17.11.2010) este situațională: or ocazionalismul *a clapeta*, contactând raporturi de coeziune și de coerență cu unitățile lexicale *Zuckerberg*, *laptop* și *se umple de bani* este acceptat de cititor numai în contextul dat; respectiv, întregul mesaj se acceptă în formularea dată, deoarece așteptările sunt îndeplinite de coeziune și de coerență.

Cu referire la criteriul acceptabilității textului, menționăm în subsidiar că un text constituit în exclusivitate din ocazionalisme, de tipul poeziei în limba spargă a Ninei Cassian, sunt, de regulă, neacceptate de vorbitori, nu numai din motivul lipsei de coerență și coeziune, în sensul determinat de lingvistica textului, dar și din motivul că nu respectă criteriul informativității (pe care îl prezentăm mai jos). Din acest motiv considerăm că ocazionalismele, ce apar sporadic în text, contribuie la sporirea expresivității mesajului, fiind, astfel, acceptate de vorbitori; iar textul compus numai din ocazionalisme este perceput ca deranjant, neinformativ și deci neacceptabil.

5. *Informativitatea* este definită în termeni de expectativă sau de imprevizibilitate, de familiaritate sau de necunoaștere, de certitudine sau de incertitudine a elementelor textuale, iar gradul de informativitate al unui text depinde de intenție, scontări și situație [cf. Beaugrande, Dressler, p. 147]. Astfel, factorul informativității contribuie la stabilirea structurii tematico-rematice a textului. Or un text, pentru a capta interesul cititorului (pentru a-i lărgi universul de cunoștințe), trebuie să comporte o cantitate anumită de nouă informație dezvoltată gradual. În acest sens, utilizarea ocazionalismelor (cu condiția ca acestea să fie descifrabile) se prezintă ca fiind admisibilă și chiar necesară, căci ocazionalismul, inevitabil, introduce în context o informație inedită. Menționăm, de asemenea, că prezența în text exclusiv a ocazionalismelor, după cum menționează cercetătorul H. Vater (cu referire la poezia „Das große Lalula” de Christian Morgenstern), îngreunează acceptarea acestui text ca fiind informativ. Astfel, H. Vater propune, invocând observațiile unui alt cercetător german, Georg Klaus, de a substitui sintagma *informație așteptată* cu *informație neașteptată a semnelor dintr-un inventar de semne cunoscut receptorului* (pentru alte detalii, a se vedea [Vater, p. 46-47])¹⁹. Prin urmare, informativitatea textului implică, în mod obligatoriu, cunoașterea „inventarului de semne utilizate”, în caz contrar, abundența noului deformează mesajul și, în special, înțelegerea sa.

6. *Situaționalitatea* se referă la factorii ce determină ca un text să fie relevant pentru o situație de comunicare anumită: fie pentru că acest text se referă la această situație, fie că nu poate fi interpretat decât în cadrul ei [Beaugrande, Dressler, p. 169]. Ocazionalismele sunt, poate mai mult decât oricare alte mijloace glotice, dependente atât de contextul utilizării lor, cât și de condițiile de descifrare a lor. Posibilitățile de descifrare și de interpretare a ocazionalismelor depind, într-o mare măsură, și de contextul cultural-istoric al apariției acestora.

De exemplu, ocazionalismul *cumătrocrație* este relevant pentru situația descrisă în următorul fragment: „Cei din «cumătrocrație» știu să profite de orice oportunitate pentru a face bani. Doar produsele alimentare pe care le importăm, în timp ce pământul ne stă nemuncit, intră în țară prin firme aflate sub controlul lor. Așa că banii pe care-i iau pe recolta de scaieți (eu și mulți alții ca mine) sunt o investiție indirectă a marilor importatori de alimente. Scaieții mei le fac lor loc pe piața alimentelor” (*Academia Cașavencu*, 04.03.2016). Pentru descifrarea acestui ocazionalism e necesar de a cunoaște contextul cultural-istoric de utilizare a lexemului-bază *cumătru* și a conotațiilor populare atribuite acestuia („persoană apropiată, care prin implicarea sa

---

¹⁹E cazul creației Ninei Cassian care nu poate fi înțeleasă fără „cheia” de descifrare a codului liric lansat.

poate soluționa anumite probleme”). Astfel, în fragmentul citat, lexemul *cumătrocrație* denumește o formă de guvernare sau administrare bazată pe legături de rudenie și protecționism.

7. *Intertextualitatea* este, după cum se știe, o proprietate a unui text de a utiliza o secvență de coduri din alte texte precedente. Ocazionalismele (în special, cele frazeologice) deseori sunt formate prin analogie (prin referință) la anumite texte pre-existente sau prin raportare la aforisme, evenimente arhicunoscute, imagini, titluri etc. În acest mod, cuvintele ocazionale contribuie, prin intertextualitatea lor, atât la constituirea textualității, cât și la crearea și interpretarea unui text.

Acest criteriu este strâns legat de criteriul informativității și al situaționalității: or aluzia la anumite texte anterioare este, în primul rând, foarte informativă, iar, în al doilea rând, reprezintă o dependență transparentă de o anumită situație. Exemplificăm: lozinca „*Albăstrirea începe acum*” (*Ora de ras*, 17.06.2012), formată prin analogie cu sloganul PD „Viitorul începe acum”, se caracterizează prin intertextualitate, pe care cititorul trebuie să o descifreze, făcând uz nu numai de cunoștințele extralinguale pe care le posedă, dar și de doza de informativitate pe care o deține: or semnificația „răspândirea influenței PD”, exprimată de ocazionalismul în cauză, nu poate fi exprimată (concis, expresiv și ironic) printr-un text format numai din cuvinte uzuale.

4.3.2. Funcțiile ocazionalismelor în text

Criteriile textualității prezentate ne oferă cadrul necesar pentru a analiza funcțiile ocazionalismelor din trei puncte de vedere (în baza claselor funcționale pe care le-am delimitat): referențial, textual și stilistic.

Astfel, din punct de vedere *referențial*, adică în ceea ce privește relațiile dintre ocazionalism și locutor, dintre ocazionalism și obiectele și fenomenele realității, ocazionalismele îndeplinesc următoarele funcții:

1) Funcția *pragmatică*. Ocazionalismele sunt unități glotice utilizate pentru a influența opinia sau comportamentul locutorului, pentru a-i provoca o anumită reacție. După cum relevă mai mulți cercetători, ocazionalismul reprezintă o îmbinare, mai mult sau mai puțin reușită, a laturii expresive și a celei pragmatice. În fond, cuvântul ocazional are deja inclusă în structura sa semantică atitudinea autorului față de realitățile invocate. De exemplu, prin ocazionalismul *alianțanțoșa* autorul își exprimă atitudinea de devalorizare și de condamnare a Alianței pentru Integrare Europeană în contextul „Într-o duminică, după referendum, când *Alianțanțoșa* a făcut în pantaloni...” (*Literatura și Arta*, 7.10.2010, nr. 40, p. 6). Astfel, ocazionalismele sunt *apriori* purtătoare a unei serii de conotații: familiar-apreciative, ironice, depreciativ-peiorative etc.

2) Funcția *denominativă* este caracteristică, în general, oricărei unități glotice, inclusiv ocazionale, și se manifestă prin proprietatea de a denumi diverse entități ale lumii obiective (fenomene, însușiri, ființe, lucruri, acțiuni etc.). Avem deci toate motivele să susținem, că și ocazionalismele dețin funcție denominativă, care, deși cedează în fața funcției expresive, se menține pentru crearea unui „reflex lingvistic” al realității [Zafiu 2007, online]. Denominația ocazională scoate în prim-plan nu atât relația dintre cuvânt și realia desemnată, cât atitudinea pragmatică a locutorului față de acesta. Un exemplu elocvent, în acest sens, îl prezintă ocazionalismul *altfelitate* „starea de a fi altfel”: „Multă vreme te-a iritat și acest semn de *altfelitate* al evreului.” (Goma 1998, p. 38). Deși mulți cercetători susțin că ocazionalismele nu posedă funcție denominativă, totuși pot fi atestate suficiente ocazionalisme, pentru care funcția denominativă prevalează. Iată un alt exemplu: ocazionalismul *becalime* din fraza: „Mă gândesc că această lipsă de realism o fi avut legătură cu faptul că era foarte greu să traduci, cu Google Translate, toate *becalimele* ghibonului de Pipera.” (*Academia Cațavencu*, 21.11.2012, nr. 47, p. 11) care desemnează „expresii și construcții prezente frecvent în vocabularului lui Gigi Becali” este folosit, în primul rând, pentru exprimarea acestei „categorii discursive” existente și distincte, pentru care nu este un termen special în limbă, iar atitudinea ironică redată se deplasează implicit pe planul secund.

3) Funcția *de generalizare* a ocazionalismelor constă în redarea unor realități complexe și multilaterale, pentru a căror desemnare este nevoie de enunțuri întregi. Pentru exemplificare: ocazionalismul *Loviluție* exprimă complexitatea evenimentului politico-militar din decembrie 1989 în care s-au îmbinat caracteristicile unei revoluții și ale unei lovituri de stat, soldat cu schimbarea regimului politic; ocazionalismul *kremlinez* se referă la esența politicii Republicii Moldova aflată sub influența puternică a conducerii din Kremlin și la persoanele care susțin și promovează această politică: „Majoritatea votanților lui Dodon sunt *kremlinezi* de naționalitate. [...] Cineva îmi dă din deget: Dodon e omul Moscovei și banii săi tot de acolo vin. [...] Și votanții lui Lupu sunt *kremlinezi*, dar, spre norocul Partidului Democrat, de calitate inferioară [...]” (*Literatura și Arta*, 6.10.2016, nr. 40, p. 3).

4) Funcția *de concretizare* se situează, prin opoziție cu funcția de generalizare, la polul opus al funcționării referențiale a ocazionalismelor. Funcția respectivă constă în delimitarea unei trăsături unice din multitudinea posibilităților. De exemplu: ocazionalismul *hermeNAEtica* din contextul: „De operele năiste, de introductoarele *hermeNAEticii* în câmpul rostirilor moldovalahale, de ele era vorba” (Pițu 2002, p. 270) scoate în evidență o singură semnificație a termenului *hermeneutică*, și anume „hermeneutica în viziunea filosofului Nae Ionescu”.

5) Funcția *eufemistică* contribuie la referențialitatea textului, la transmiterea unei informații referențiale incomode. Astfel, ocazionalismul *organe cu stemă pe mașină* se referă la reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne sau ale Securității, iar ocazionalismul *pedigree* în contextul: „Cu un asemenea *pedigree*, avantajul celor care-l mențin în funcție este clar: este un joystick disciplinat în lăbuțele oricărui superior, de exemplu ministru” (*Academia Cațavencu*, 10.06.2009) exprimă într-o formă voalată semnificația de „dosar penal la DNA”.

6) Funcția *constitutivă* constă în capacitatea ocazionalismelor de a consemna posibilitățile existente (reale sau virtuale) ale limbii în formarea unităților lexicale noi. Fiind produse ale consecințelor privind schimbările social-politice prin care trece societatea, ocazionalismele nu „întârzie” să prezente o radiografie a evenimentelor trăite. Astfel, activitatea pro-comunistă și închiderea postului de televiziune NIT a dus la apariția ocazionalismelor *bolșeNITic*, *jurnalista NITuda nisiuda*, iar activitatea președintelui român Traian Băsescu a făcut posibilă crearea unităților ocazionale *antibăsism*, *a antibăsi*, *Bossescu*, *băsescianism*, *băsis*. Aceste lexeme, precum și multe altele pe care le putem întâlni pe paginile lucrărilor publicistice și beletristice scot în evidență potențialul creativ al ocazionalizării ca mijloc de formare a unităților lingviale.

7) Funcția *de economie lingvală* se apropie mult de funcția de generalizare. Cu toate acestea, vom insista asupra delimitării acestora. Prin *economie lingvală* facem referire la o condensare informațională și semantică pe care o comportă creațiile (lexicale și frazeologice) ocazionale. Astfel, ocazionalismul *vacanțamarizare* în contextul „Nu știu dacă lipsa *vacanțamarizarea* divertismentului, fiindcă Felix turnase deja de-un post TV unde era loc pentru toate rimele la Bulă” (*Academia Cațavencu*, 31.10.2012, nr. 44, p. 16) reliefează sensul „transformarea programelor de divertisment în programe umoristice asemenea emisiunii TV săptămânale *Vacanța Mare*”. Structura fonetică transparentă a ocazionalismului respectiv permite, cu condiția deținerii cunoștințelor extralingvistice necesare pentru dezambiguizarea sensului, de a exprima un volum suficient de informație. În plus, ocazionalismul se prezintă și ca un mijloc eficient de comprimare sintactică.

8) Funcția *asociativă* a ocazionalismului rezidă în calitatea ocazionalismului de a crea relații asociative cu persoane, situații memorabile, evenimente etc. din realitate, în baza cărora se dezvoltă semnificația secundară. Astfel, ocazionalismul *Cernabâl* din fraza: „Aș denumi terasa *La Cernabâl* și l-aș pune pe barman să poarte o mască de gaze” (*Academia Cațavencu*, 14.11.2012, nr. 46, p. 15) face aluzie la centrala atomică de tristă faimă din Cernobâl și la centrala atomică din Cernavodă; iar frazeologismul ocazional *doare în diiCot* face referință la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

Din punct de vedere *textual*, și anume în ceea ce privește relațiile pe care le contractează ocazionalismul în interiorul textului, deosebim următoarele tipuri de funcții:

1) Funcția *coreferențială* a ocazionalismelor, numită de unii lingviști *deictică* [Christofidou, p. 34], se manifestă prin capacitatea lor de a ancora mesajul într-o situație de comunicare în care este produs prin reluarea în text, printr-o unitate lexicală, a unui element textual sau a unei structuri sintactice în mod anaforic sau cataforic. Utilizarea unei formațiuni ocazionale o situează pe aceasta într-o postură atributiv-deictică, în sensul întăririi, concretizării situației. De exemplu, ocazionalismul *blocoteț* în contextul „Telefoanele erau ascultate în toate blocurile din jur, cum își dăduse seama o amică de-a lui ce-și îngăduise o mică aluziune la muncitorii care, sub pretext că se edifică un *blocoteț* prin apropiere, manipulau, pe lângă mistrii, și emițătoare” (Pițu 2002, p. 242) concretizează situația descrisă, evitând repetiția. Iată și alte exemple: „Interesul Național - faza pe butique! Bogăția lui Oprea izvorăște din fibra morală a economiei capitaliste, respectiv *buticăreala* anilor 1990” (*Academia Cațavencu*, 23.06.2015); „N-au înțeles nici democrații de ieri, nu înțeleg nici comuniștii de azi că statul R. Moldova nu poate fi edificat de *treucari* - un grup mic de renegați naționali, aflați mereu lângă treuca Puterii, indiferent cine e „bosul” - Snegur, Lucinschi sau Voronin” (Tănase, p. 114). Așadar, reluarea coreferențială imprimă fragmentului o notă concretizatoare, asigurând o legătură ideatică între componentele lexico-semantice ale textului.

2) Funcția *coezivă* a unităților ocazionale constă în capacitatea acestora de a reda legătura dintre elementele semantice, cognitive și de conținut ce stau la baza integrității textului, a „țesăturii” sale [Barthes, p. 55]. Ocazionalismul ca atare scoate în evidență modul în care se îmbină între ele componentele textului de suprafață, contribuind, astfel, la stabilirea textualității. De exemplu, ocazionalismul *Decembriada* în contextul „Acolo l-a prins *Decembriada* Bucureștilor Veroluționari.” (Pițu 2002, p. 149) realizează o conexiune semantică și cognitivă (prin intermediul unui eventual câmp lexico-semantic) cu termenul *veroluționari* și cu *București*.

Considerăm că funcția coezivă a ocazionalismelor prezintă un interes deosebit, din motiv că există o legătură de interdependență între aceste unități glotice și text, în sensul că nu numai ocazionalismele contribuie la constituirea „țesăturii” textului, dar și contextul determină apariția și interpretarea acestora.

Din punct de vedere *stilistic* ocazionalismele îndeplinesc în text următoarele funcții:

1) Funcția *expresivă* este considerată o funcție principală a ocazionalismelor, deoarece acestea conferă mesajului un caracter de judecată, arătând atitudinea vorbitorului față de cele expuse. Ocazionalismele sunt în mod aprioric expresive: *decumetrializator*, *dez-Plahotniuc-*

izare, *dodoniadă*, *frumoacheșă* etc. O simplă înlocuire a unității ocazionale printr-un cuvânt canonic, ne reliefează forța afectivă a ocazionalismului: „[...] decizii mai temeinice, mai meșteșugite, vei lua decît cele elaborate de Iuliu Maniu, [...] cu privire la ieșirea unilaterală, fără negocieri prealabile, din cruciada împotriva *Huniunii Sovieticoioase*” (Pițu 2002, p, 123). Substituirea ocazionalismului *Huniunea Sovieticoioasă* prin uzualul *Uniunea Sovietică* în contextul dat va diminua din forța ilocutivă și persuasivă a mesajului autorului.

2) Funcția *asociativ-descriptivă* a ocazionalismului constă în capacitatea cuvântului ocazional de a evoca la cititor anumite asociații extralingvale. De exemplu, ocazionalismul *Il Ciobandante* trezește în imaginația receptorului asociații de tipul: conducător, persoană care suferă de grandomanie, cioban, mediocru etc., iar ocazionalismul *mamaiatocan* schițează imaginea unei persoane imbecile, vulgare, grosolane, care se odihnește pe plajele din Mamaia etc. Funcția asociativ-descriptivă contribuie, în mare parte, la constituirea textualității prin accentuarea criteriului informativității, intertextualității și intenționalității.

3) Funcția *ludică*, asemenea funcției expresive, este intrinsecă ocazionalismelor și constă în realizarea unor asociații verbale de efect. În acest caz, autorul deformează, de obicei, o unitate lexicală sau frazeologică uzuală în raport cu norma, creând asociații plastice ce scot la iveală nu numai profunzimea și subtilitatea gândirii acestuia, dar și abilitățile lui de mînuire a limbii. Multe ocazionalisme comportă, în acest sens, și o valoare comică care este perceptibilă și în afara contextului: *Berbecali* (< *berbec* + *Becali*), *bijniss* (< *business* [pr.: *bisznis*]), *bolșeviciat* (< *bolșevic* + *viciat*), *Bossescu* (< *boss* + *Bănescu*), *Camera Zdrențutașilor* (< *zdreanță* + *Camera deputașilor*), *ciordittore* (< *a ciordi* + *dottore*), *criza vârstei mijlocii a corupției* (< *criza vârstei mijlocii*), *goolgăitură* (< *google* + *gălgăitură*), *a gutenbergrăi* (< *Gutenberg* + *a grăi*), *Il Ciobandante* (< *cioban* + *il comandante*) etc. Efectul comico-ironic persistă *volens nolens* în ocazionalisemele frazeologice: or imprevizibilitatea turnurii raționamentelor autorului, încălcarea clișeului elementelor „discursului repetat” catalizează potențialul expresiv și ideatic al contextului în care sunt folosite: *Cine fură azi un ou... mâine are Antena 1, Antena Stars, Antena 3; Cine s-a fript cu Ciorbea, suflă și-n iaurt; Cine știe să copieze, are patru celulare!; Copistul sare masa, plagiatorul sare Casa Poporului* etc.

4) Funcția *eufemistică* se realizează prin atenuarea exprimării obscene, jignitoare sau zeflemitoare. Eficiența folosirii ocazionalismelor în acest scop este dictată de potențialul evocativ-afectiv al acestor unități și de posibilitățile variative oferite de limbă. Prezentăm în continuare câteva exemple: „Am respectat întocmai grația personală a dlui Dâncu, pentru autenticitatea gramaticală utilizată de un prof. univ. dr. și președinte IRES. [...] De ce nu l-a

trimis dl Dâncu atunci pe cocalar în *madagascarele mamei lui*, și asta nu de dragul carierei proprii, ci din respect față de «babele» violate perfid de Mazăre?” (*Academia Cașavencu*, 19.08.2015); „Vă mai *doare în diiCot?*”; „Doamna Barbălată, judecătoarea care dă avize de ascultare *Ochiloralbaștri cu Urechilungi*” (*Camikaze*, 22.06.2011).

5) Funcția *estetică* este una absolut subiectivă, fiind condiționată, într-o măsură mare, de abilitățile lingvistice ale autorului ocazionalismelor. Această funcție nu se manifestă izolat, ci prin asociere cu celelalte funcții enumerate anterior și scoate în relief „frumusețea” jocului de limbaj, a creativității lingvistice. De exemplu: *clopoțeliște*, *cotroceantic*, *semiramidalb* (P. Goma), *a fantasma*, *gratutilitate*, *gândirostiviețuire* (L. Pițu), *eurosuflet* (*Academia Cașavencu*, 10.10.2012) etc.

4.3.3. Ocazionalismele din perspectiva vorbitorului

Orice text, fie literar sau publicistic, este conceput drept un proces comunicativ bilateral realizat prin interacțiunea vorbitorului (emițătorului) cu ascultătorul (receptorul), care este dominat de intenția autorului. E de la sine înțeles, că autorul textului așteaptă ca intenția sa să fie, în mod obligatoriu, înțeleasă de către cititor. În acest sens, se menționează că „comunicarea verbală nu este doar o activitate voluntară, dar o activitate prezidată de o intenție destinată de a fi recunoscută de receptor” [Baylon, Mignot, p. 20]. Firește, procesul înțelegerii unui text implică înțelegerea tuturor mijloacelor lexicale și gramaticale utilizate la generarea lui. Este deci întemeiată supoziția conform căreia înțelegerea textului reprezintă un proces personal, activ, constructiv și holistic, ghidat de trei factori: 1) *așteptările receptorului*, care orientează de la bun început înțelegerea; 2) *condițiile de comprehensiune*, care delimitează cadrul coeziv al construirii textelor (și, în acest sens, trebuie să luăm în calcul introducerea în text a ocazionalismelor); 3) *scopul comprehensiunii*, cum ar fi stabilirea conținutului logic al textului, al valorii persuasive și, eventual, al intertextualității discursului relatat etc. (pentru mai multe detalii, a se vedea și [Schmidt, p. 71-81]).

Fără a intra în detalii, menționăm că personalitatea autorului și intenția sa comunicativă, pe lângă abilitățile lui lingvistice, sunt determinante în procesul de generare a textelor și, implicit, a utilizării în ele a ocazionalismelor. Includerea acestor unități lexicale în text este dictată, în mare parte, de dorința autorului de a se detașa de formulele uzuale ale unui simplu „consumator” de limbă, de a se exprima mai emotiv și epatant, pentru a capta atenția receptorului asupra informației furnizate. Astfel, estomparea laturii informative este compensată prin extravaganța exprimării. Totuși, autorul ocazionalismului trebuie mereu să țină cont de persoana

adresantului, de experiența și cunoștințele sale lingvistice și extralingvistice pentru a se asigura că mesajul transmis va fi înțeles. Totodată, reiterăm faptul că ocazionalismul nu se prezintă exclusiv ca un element lexical incident, *ad hoc*, ci, mai degrabă, ca un element lexical formulat cu grijă, pentru „ocazia” ce a apărut în situația dată de comunicare. Receptorul textului și, implicit, a ocazionalismului trece prin mai multe etape până la perceperea adecvată a mesajului respectiv. Mai întâi de toate, textul oral sau scris este ascultat sau citit, după care este înțeleasă informația de bază (de suprafață), apoi se procesează informația mai complexă prin corelarea ei la context și activizarea cunoștințelor extralingvistice pe care le posedă.

4.3.4. Condițiile de decodificare a ocazionalismelor

Structura complexă a ocazionalismului presupune și un proces plurivalent de descifrare a acestor unități lexicale.

Să urmărim cum se desfășoară decodificarea ocazionalismelor pe baza unităților lexicale *bolșeNITic* și *secerociocanic* din următorul context: „Iar visul secular de a trăi din a lui Vodă pilă, dacă nu din a Domnului milă, ține bine și azi și, cum propaganda *bolșeNITică* îl scutură încă, prăfos, din aripile sale, reactivând nostalgiile *secerociocanice*, nici poporul nu se smulge din gravitația lejankăi pătimirii colective” (Semn, 2010, nr. 2, p. 2). Firește, la prima etapă, cititorul face cunoștință cu unitățile lexicale respective, corelând cele citite cu informația din anturajul verbal imediat. Astfel, se asigură înțelegerea structurilor de suprafață ale enunțului respectiv. Cunoașterea regulilor și a modelelor de formare a cuvintelor îi permite cititorului să ralieze aceste tipare la cele depistate și să le confrunte cu unitățile lexicale ce se deosebesc în mod clar. La următoarea etapă, cititorul pune în corelație elementele constitutive ale ocazionalismelor cu supozițiile personale formate în baza propriului sistem cognitiv, iar cunoștințele extralingvistice și contextul îl ajută să „lexicografieze” semnificația acestor cuvinte. Parcurgând aceste etape, cititorul depistează în textul de mai sus două unități lexicale care se deosebesc după structura lor de tiparele lexicale uzuale ale limbii române – *bolșeNITic* și *secerociocanic* – și le include în categoria ocazionalismelor. Prin destructurare obținem pentru ocazionalismul *bolșeNITic* componentele *bolșevic* și *NIT*, iar pentru ocazionalismul *secerociocanic* – *seceră* și *ciocan* (cu elementul adjectival *-ic*). Astfel, în urma analizei structurii morfologice, cititorul identifică adjective, iar în urma analizei semantice – două elemente ce fac parte din câmpul lexical „Uniunea Sovietică”. În același timp, numai cunoașterea semnificației componentelor constitutive în parte nu ghidează direct la acest câmp lexical, întrucât e nevoie și de anumite cunoștințe extralingvistice. În felul acesta, cititorul ar trebui să mai cunoască că

bolșevic desemnează ceva care aparține bolșevismului, adică învățaturii comuniste a lui Lenin și Stalin, că *secera* și *ciocanul* sunt simbolurile de pe stema Uniunii Sovietice și că *NIT* este o companie TV din Moldova care este controlată de puterea procomunistă din Republica Moldova. După „transfigurările” respective, fragmentul de text ar putea fi redat în felul următor: „Iar visul secular de a trăi din a lui Vodă pilă, dacă nu din a Domnului milă, ține bine și azi și, cum *propaganda procomunistă transmisă pe postul de televiziune NIT (controlat de partidul comunist din Moldova)* îl scutură încă, prăfos, din aripile sale, reactivând nostalgiile *față de epoca comunistă din trecut*, nici poporul nu se smulge din gravitația lejankăi pătimirii colective.”

Pe baza celor relatate putem descrie următoarele condiții-cheie pentru procesul de descifrare a ocazionalismului: 1) cunoașterea modelelor de formare a cuvintelor; 2) capacitatea de corelare a elementelor constitutive ale unității lexicale noi cu supozițiile personale formate în baza propriului sistem cognitiv; 3) posedarea cunoștințelor extralingvistice²⁰; 4) existența contextului (co-textului) respectiv. Aceste puncte pot fi completate și cu alte condiții care ar facilita înțelegerea unității ocazionale: abilitatea de a face legătura dintre semnificația unității lexicale noi și imaginația cititorului în baza cunoștințelor personale; cunoașterea realiilor autorului (în special a celor ce sunt specifice unui autor); manifestarea atenției în timpul lecturării; perceperea adecvată a intenției, scopurilor și motivelor autorului, luând în considerare genul lucrării, a stilului și ideilor autorului (pentru detalii, a se vedea [Антюфеева, p. 116]).

4.3.5. Rolul contextului pentru decodificarea ocazionalismelor

Contextul este, îndubitabil, un factor determinant în procesul decodificării ocazionalismului. Mai mult ca atât, analiza contextuală ne oferă posibilitatea de interpretare univocă a cuvintelor ocazionale. În plus, contextul oferă determinanții necesari pentru completarea elementelor distinctive ale cuvântului ocazional utilizat (or descrierea semantică a ocazionalismului nu poate fi găsită într-un dicționar).

E. Coșeriu include printre cele patru cadre de funcționare a comunicării: *situația, sfera, contextul și universul de discurs*. Referitor la ceea ce ne interesează, vom remarca că ilustrul savant înțelege prin *contextul vorbirii* „toată realitatea care înconjoară un semn, un act verbal sau un discurs, ca prezență fizică, ca bagaj de cunoștințe al interlocutorilor și ca activitate” [Coșeriu 1999b, p. 36-42]. Astfel, E. Coșeriu ne vorbește despre trei tipuri de contexte: 1) *contextul*

---

²⁰Trebuie să fie menționat faptul că pentru o decodificare reușită a ocazionalismelor cunoștințele extralingvistice ale cititorului trebuie să coincidă cu cele ale autorului ocazionalismului. Lipsa de tangențe dintre aceste două spații cognitive duce la păstrarea ambiguității expunerii și la neînțelegerea (totală sau parțială) a mesajului autorului.

idiomatic (format din limba însăși, ca „fond” al vorbirii); 2) *contextul verbal* (discursul însuși în calitate de „cadru” al fiecăreia dintre părțile sale), care, la rândul său, poate fi *nemediat* – constituit din semnele ce se găsesc imediat înainte sau după semnul considerat – sau *mediat*, putând ajunge până la a cuprinde întregul discurs și, în acest caz, poate fi numit *context tematic*; 3) *contextul extraverbal* (constituit din toate circumstanțele nonlingvistice care sunt percepute în mod direct sau cunoscute de către vorbitori), cu subcategoriile: *context extraverbal fizic, empiric, natural, practic, istoric și cultural* [*ibidem*].

Contextele delimitate de E. Coșeriu în teoria cadrelor se regăsesc, sub o altă formulare, în tipologia prezentată în Dicționarul lingvistic, de exemplu *contextului verbal* coșerian îi corespunde *contextul lingvistic*, iar *contextului extraverbal* – cel *comunicativ*.

Pentru teoria ocazionalității și, implicit, pentru decodificarea ocazionalismului este relevantă următoarea tipologie a contextelor, elaborată de N. Babenko *contextul nul, minicontextul, macrocontextul, contextul creației, contextul istorico-cultural, contextul formării cuvântului* [Бабенко, p. 12].

1) Prin *contextul nul* se înțelege contextul în care ocazionalismul își dezvăluie semnificația prin însăși forma sa internă, forma lexicală a cuvântului ocazional fiind suficientă pentru înțelegerea sa. Drept exemple pot fi aduse o serie de ocazionalisme, a căror structură transparentă este suficientă pentru decodificarea lor: *abricoasă, alarmaeriana, altfelitate, a ambasadoriza, articuleț, bețivănește, cocostârcos, dialogicos, furnicarnic, lungo-larg, mutualmente* etc. De fapt, contextul nul se prezintă drept contextul morfo-lexical de formare a ocazionalismului, din care transpare forma internă a cuvântului creat. În așa mod, cititorul poate lesne deduce sensul cuvântului ocazional, făcând apel doar la modelele cunoscute de formare a cuvintelor: *abricoasă* (proaspătă, frumoasă asemenea caisei), *bețivănește* (asemenea comportamentului unui bețivan), *mutualmente* (în mod mutual) etc.

2) *Minicontextul* reprezintă contextul minimal necesar pentru descifrarea semnificației cuvântului ocazional. Acesta poate fi contextul enunțului sau al paragrafului, care se dovedește a fi suficient pentru descifrarea ocazionalismului în care sunt situați determinanții specifici pentru completarea elementelor sale distinctive. Astfel, în fragmentul: „Telefoanele erau ascultate în toate blocurile din jur, cum își dăduse seama o amică de-a lui ce-și îngăduise o mică aluziune la muncitorii care, sub pretext că se edifică un *blocoteț* prin apropiere, manipulau, pe lângă mistrii, și emițătoare.” (Pițu 2002, p. 242), ocazionalismul *blocoteț* este precedat de utilizarea uzualului *bloc* care reprezintă un indiciu pentru descifrarea sa.

3) *Macrocontextul* se referă, preponderent, la contextul operei literare în general și este util la descifrarea ocazionalismelor a căror semantică se dezvăluie doar luând în calcul situația creată de întreaga operă. Ocazionalismul respectiv rămâne o parte distinctă a creației autorului respectiv, cum ar fi, de exemplu, cuvântul ocazional *gândirostiviețuire* utilizat de L. Pițu, pentru care acest termen descrie mai exact concepția sa despre viață: or doar „faptul de a fi viu” este insuficient autorului, pentru care „a viețui” înseamnă a avea și abilitatea de a gândi și a comunica.

4) *Contextul istorico-cultural* se referă la totalitatea factorilor extralingvistici (cunoștințe și experiențe extralingvistice) pe care le posedă atât autorul, cât și receptorul ocazionalismului. Aceste cunoștințe și experiențe (care, la modul ideal, ar trebui să coincidă) se prezintă nu numai drept fond cognitiv pentru descifrarea ocazionalismelor, dar și drept temelie pentru crearea lor. Exemplificăm: sintagma ocazională *Ich bin ein Chișinăuer!* (*Timpul*, 3.03.2013) devine transparentă doar cititorului care face legătura cu discursul președintelui SUA J. F. Kennedy ținut în anul 1963 în Berlinul Occidental, în care a utilizat sloganul „Ich bin ein Berliner!”, exprimându-și susținerea RFG-ului în contextul înălțării Zidului Berlinului. Astfel, prin *Ich bin ein Chișinăuer!* (*Eu sunt chișinăuian*), autorul articolului își declară susținerea populației din Chișinău. Pentru a interpreta corect ocazionalismul *Il Ciobandante* din fraza „Declarație care, ținând cont de termenul de garanție a vorbelor lui *Il Ciobandante*, e posibil să fi expirat între timp” (*Academia Cașavencu*, 18.05.2011, nr. 20, p. 18), cititorul trebuie să determine, în primul rând, elementele constitutive ale ocazionalismului (*cioban + el Comandante*). În al doilea rând, în baza cunoștințelor sale extralingvistice, el trebuie să facă legătură între cele trei componente: *el Comandante* utilizat de revoluționarul cubanez Ernesto Che Guevara, profesia de cioban și persoana lui Gigi Becali. Făcând uz de aceste imagini pentru a percepe intenția ironică autorului pe seama năzuinței politicianului de a fi la conducere, având în vedere trecutul său.

Am putea aminti aici și de *intertext* (cunoașterea relației pragmatice dintre textul *in presentia* și textul *in absentia*, stocat în memoria receptorului). Anume intertextul ne ajută în procesul decodificării ocazionalismelor frazeologice de tipul *Cine s-a fript cu Ciorbea, suflă și-n iaurt* (< *Cine s-a fript cu ciorba, suflă și-n iaurt*) sau *Cine știe să copieze, are patru celulare* (< *Cine știe carte, are patru ochi*) etc. Important este, așadar, ca receptorul să fie capabil de a recupera și reconstitui textul la care se face aluzie.

5) *Contextul derivativ* vizează comentariul sau explicația autorului privind ocazionalismul utilizat. Deși e mai rar întâlnit, acest tip de context este foarte util. Pentru exemplificare: „Mai degrabă mi-ar prii statutul *anarhului*, așa cum îl va fi definit Ernst Jünger

[...]” (Pițu 2002, p. 10). Ocazionalismul *anarh* este explicat în continuare în text: „*Anarhul*, el, are mai puține iluzii decât anarhistul, care crede încă în inteligența poporului, a societății civile, a asociațiilor cetățenești, numai că dușmănește de moarte Statul, cu emanațiile sale fetide” (Pițu 2002 p. 10).

Ținem să menționăm faptul că în procesul de identificare și descifrare a ocazionalismului rolul determinant îl joacă nu doar un singur context, ci o combinație de două sau mai multe contexte.

4.3.6. Șansele de acceptare a ocazionalismelor

E. Coșeriu, vorbind despre „realitatea vie” și creativitatea limbajului și reliefând importanța schimbărilor, nu putea să nu pună în discuție și motivele de acceptare a inovațiilor lexicale, pentru ca acestea să devină fapte de limbă. Le trecem în revistă [Coșeriu 2009, p. 186-187]:

- a) prestigiul creatorului;
- b) expresivitatea semnului inventat;
- c) rațiuni culturale mai generale, precum și substituirea unei culturi prin alta sau progresul cultural continuu;
- d) apariția continuă în orizontul conștiințelor lingvistice a unor obiecte și idei noi care reclamă cunoaștere și clasificare;
- e) substituirea unui semn dacă acesta a devenit total inexpressiv sau pentru a evita confuzii deranjante;
- f) substituirea anumitor cuvinte asociate unor superstiții sau credințe prin împrumuturi, eufemisme, perifraze, metafore, antifrază etc.

Cu referire la ocazionalisme, trebuie să menționăm că unul din factorii principali care poate influența acceptabilitatea („canonizarea”) inovației lexicale este prestigiul creatorului și expresivitatea semnului inventat. Iată unele exemple în acest sens, selectate din volumul Adinei Dragomirescu și Alexandru Nicolae „101 greșeli de lexic și de semantică”: *bazament* (autor G. Călinescu), *a încifra* (autor M. Eminescu), *drumeție* (autor Emanoil Bucuța). Merită consemnat cuvântul *patrihoț*, al cărui autor este Vasile Alecsandri²¹ (Alții vrednici patrioți, / Dar mai

---

²¹Atestăm acest termen și în piesele de teatru „Starea Țării Rumânești – acum în zilele măriei sale Ioan Caragea voevod, pă vremea asidosiei” și „Starea Țării Rumânești pă vreme pământenilor” ale lui Iordache Golescu: „Săltați și vă-nveseliți, nimic să nu mai grăiți. / Adu, ’dragă, vin să bem, că credet acum avem. / A crăpat Satana, s-a spânzurat Iuda, / S-au cufundat *patrihoții*, hoții, hoții,

vrednici *patri-hoți*, / Latră, urlă furios / Pân ce-apucă câte-un-os). Desigur, nu de fiecare dată e posibil de stabilit cu exactitate autorul unei sau altei inovații lexicale acceptate în sistemul limbii, întrucât nu toate invențiile sunt consemnate în scris, deși uzul impune, într-o anumită măsură, reluarea lor. Nu este de neglijat nici apariția continuă în orizontul cunoștințelor lingvistice a unor obiecte și idei noi care reclamă cunoaștere și clasificare. Progresul tehnico-științific și apariția unor noi obiecte, procese etc. stimulează și apariția denumirilor noi: e cazul, să zicem, al cuvintelor *a gugăli*, *a xeroxa*, primul fiind destul de uzual și productiv [Zafiu 2004a, online], iar al doilea deja este introdus în DEX. „Creațiile individuale, menționează E. Coșeriu, sunt imitate, iar prin imitație se difuzează, devin tradiție, patrimoniu de modele lingvistice ale comunității, devin «convenționale», dar cel puțin pe parcursul unui anumit timp conservă amprenta unui individ creator care a realizat actul revelației inițiale” [Coșeriu 2009, p. 195]. În legătură cu această observație, trebuie să subliniem rolul important al scrisului în „popularizarea” ocazionalismului, precum și preluarea lui în alte texte și situații comunicative. Cu alte cuvinte, frecvența circulației este un factor determinant în procesul de acceptare, de „canonizare” a ocazionalismului în sistemul limbii.

4.4. Concluzii la capitolul 4

Examinarea comportamentului cuvintelor ocazionale în contextul utilizării lor, precum și al procesului de dezambiguizare a acestor unități glotice ne permite să facem următoarele concluzii:

1. Unitățile lexicale ocazionale au capacitatea combinatorie paradigmatico-sintagmatică similară cuvintelor uzuale, completând, în felul acesta, locurile vacante din sistemul limbii. Altfel zis, cuvântul ocazional intră: a) în relații paradigmatică, când este selectat dintr-un set de variante lexicale posibile, fiind un mijloc denominativ; b) în relații sintagmatică, când, fiind parte a unui text, interferează cu alte cuvinte din imediata sa apropiere, care îi conturează mai clar sensul (cu implicarea obligatorie a cunoștințelor extralingvistice ale autorului și ale receptorului); c) în relații pragmatice, când exprimă atitudinea autorului față de realia denumită.

2. Cuvântul ocazional construiește relații de ordin paradigmatic, preponderent, prin interacțiunea cu unitățile lexicale uzuale, mai rar cu alte ocazionalisme. Astfel, se conturează relații de hiponimie/hiperonimie, de polisemie, de omonimie, de paronimie, de sinonimie și de

antonimie. Raporturile de ordin sintagmatic, stabilite pe baza relației logice dintre autorul ocazionalismului și creația sa, pot fi grupate în relații logico-lexicale, asociative și sintactice.

3. Ocazionalismul ca produs al planului vorbirii se regăsește drept unitate a textului. Punând la bază criteriile textualității (coeziunea, coerența, intenționalitatea, acceptabilitatea, informativitatea, situaționalitatea și intertextualitatea), funcțiile ocazionalismelor sunt analizate din trei puncte de vedere (în baza claselor funcționale delimitate): referențial, textual și stilistic. Astfel, din perspectivă referențială, ocazionalismele îndeplinesc în text funcție pragmatică, denominativă, de generalizare, de concretizare, eufemistică, constitutivă, de economie lingvală și asociativă. Perspectiva textuală ne-a permis să scoatem în evidență funcția coreferențială și funcția coezivă a ocazionalismelor, iar analiza stilistică a reliefat funcția expresivă, asociativ-descriptivă, ludică, eufemistică și estetică a ocazionalismelor în text.

4. Structura cuvântului ocazional presupune, indiscutabil, un proces complex de descifrare a acestor unități lexicale. Analiza acestui proces psiholingvistic ne-a permis să scoatem în prim-plan un șir de condiții-cheie necesare pentru procesul de descifrare a ocazionalismului. În primul rând, menționăm cunoașterea de către emițător și receptor a modelelor de formare a cuvintelor în limba română. Capacitatea de a pune în corelație elementele constitutive ale unității lexicale noi cu supozițiile personale formate în baza propriului sistem cognitiv, care se bazează pe cunoștințele extralingvistice acumulate. Și, nu în ultimul rând, trebuie cunoscut contextul creării și utilizării cuvântului ocazional.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Problema științifică soluționată constă în definirea, analiza și stabilirea statutului ocazionalismului ca unitate a vorbirii, descrierea procedeelelor principale de creare a ocazionalismelor, precum și a funcțiilor contextuale ale acestor unități lexicale. Drept rezultat al analizei literaturii de specialitate cu referire la fenomenul investigat și în baza corpusului excerptat din surse publicistice și literare, putem formula următoarele concluzii generale:

1. Limbajul publicistic și literar contemporan, prin apartenența lor la discursul public, manifestă o tendință evidentă spre oralitate, creativitate lexicală ca expresie a ludicului, violență de limbaj și chiar argou. Autorii textelor respective, în virtutea intenției lor comunicative, recurg la cele mai neobișnuite mijloace pentru a transmite univoc, persuasiv și, nu în ultimul rând, afectiv nu numai un anumit mesaj, dar și propria lor atitudine față de acest mesaj [22; 77].

2. Analiza din diverse perspective a ocazionalismelor ne conduce la ideea că procesul continuu de apariție a noilor unități lexicale certifică potențialul și disponibilitatea limbajului de a-și completa eventualele „goluri” lexicale în baza surselor interne, dacă sunt exploatate și valorificate cu abilitate de vorbitori. Constatăm, așadar, tendința firească a limbii de a-și întregi sistemul derivațional prin formații originale, personalizate și, de cele mai multe ori, incitante, unele dintre ele având, în anumite circumstanțe, șansa de a fi acceptate de norma limbii [78; 103].

3. Delimitarea noțiunilor de ocazionalism, cuvânt potențial și neologism ne-a permis conturarea particularităților distincte ale fenomenului lexical pus în discuție, scoaterea în evidență, în mod special, a apartenenței lui la planul vorbirii, a funcției de predicție asupra celei de denominare și a dependenței lui de contextul creării și utilizării [16; 18].

4. În baza formațiunilor ocazionale examinate, putem face următoarele constatări privind gradul de productivitate ocazională a fiecărui tip. Conform sondajelor noastre, derivarea se dovedește a fi cel mai practic mijloc de formare a ocazionalismelor, fiind urmat de compunere, contaminare și conglomerare. În linii mari, situația e similară cu mijloacele de formare a cuvintelor canonice [78; 101].

5. La apariția unităților lexicale ocazionale contribuie o serie de factori, prin intermediul cărora se ating acele nuanțe deviate, ce sunt caracteristice ocazionalismelor. Ținând cont de acest fapt, au fost evidențiate următoarele clase structural-sistemice de ocazionalisme: fonetice, lexicale, semantice, frazeologice, gramaticale și grafice, fiecare având, eventual, subclase aferente. Afară de clasificarea ocazionalismelor în baza criteriului structural, a fost întreprinsă și

o sistematizare a acestor tipuri de unități lexicale din punct de vedere tematic. Astfel, din perspectivă onomasiologică au fost identificate următoarele categorii de ocazionalisme, în temeiul semului dominant: acțiuni, nume de persoane, denumiri de obiecte, fenomene sociale, denumiri de instituții, caracteristici și calificative, relații interpersonale și politice, sloganuri și îndemnuri etc. [57; 102].

6. Procedeele de formare a unităților ocazionale sunt strâns legate de caracterul lor motivat. Fiind unități create formal din elemente existente deja în limbă, ocazionalismele, pentru a fi transparente sub aspect semantic, sunt o consecință comprehensibilă a unor modificări de ordin structural și conținutal [22; 101].

7. Identificarea potențialului semantic al ocazionalismului s-a întreprins prin recunoașterea și, eventual, reconstituirea valorilor semantice ale elementelor sale constitutive, cu implicarea obligatorie a cunoștințelor extralinguale ale receptorului. Un aport considerabil în procesul descifrării glosemului ocazional îl aduc, deseori, elementele lexicale din proximitatea acestuia (din context), care și permit inserarea sa univocă în sistemul cultural-valoric al receptorului. Astfel, relațiile paradigmatică și sintagmatică, pe care ocazionalismul le contractează, facilitează interpretarea lui, iar relațiile pragmatice, pe care, inevitabil, le exploatează în context, denotă atitudinea autorului lexemului dat față de realia invocată [22; 23].

8. Ocazionalismele, fiind, prin esența lor, unități lexicale situate la periferia sistemului limbii, pot, cu timpul, să pătrundă în vocabularul limbii standard. La realizarea acestui transfer contribuie, firește, mai mulți factori: autoritatea creatorului inovației, necesitatea lexemului inventat, frecvența circulației sale în spațiul lingvistic, gradul de lexicalizare la care a fost supus lexemul respectiv [16; 104].

În baza demersului științific realizat, putem face unele **recomandări** privind cercetările de perspectivă, deoarece complexitatea fenomenului glotic abordat, permite continuarea studiului și sub alte aspecte:

1. Fenomenele de la periferia sistemului limbii necesită o abordare din diverse perspective ale științei filologice, pentru a contura multitudinea de fațete ale acestora.

2. Ar prezenta interes examinarea ocazionalismelor din perspectivă sincronică, urmărindu-se factorii care influențează procesul de includere a acestor unități lexicale în vocabularul de bază al limbii române.

3. Ocazionalismele prezintă un teren propice pentru cercetarea ulterioară a acestor unități glotice din punct de vedere istoric și cultural.

4. De un real folos ar fi analiza procedurilor de îmbogățire a lexicului românesc prin prisma mijloacelor de formare a ocazionalismelor.

5. Ar fi rezonabilă studierea vocabularului ocazional tematic, sub influența metamorfozelor sociale, politice, tehnice și tehnologice înregistrate în societate.

6. Rezultatele investigației noastre ar putea impulsiona elaborarea unui dicționar de ocazionalisme al limbii române.

BIBLIOGRAFIE:

În limba română:

1. APOSTOLATU, I. Aspecte ale contaminății lexicale în limba română. In: *Analele Universității „Dunărea de Jos” din Galați*. Fascicula XXIV. Lexic comun/ lexic specializat, II. Galați: Editura Europaplus, 2009, pp. 210-218. ISSN 1844-9476
2. BADEA, O. Opinii în lingvistica românească și internațională cu privire la necesarul neologic. In: *Analele Universității din Craiova*. Seria Științe filologice. Lingvistica. Craiova: Editura Universitaria, 2010, nr. 1-2, pp. 242-248. ISSN 2734-7168
3. BAHNARU, V. Unele aspecte stilistico-semantice ale ocazionalismelor lexicale în creația lui Em. Bucov. In: *Limba și Literatura Moldovenească*, 1981, nr. 2, pp. 58-62
4. BAHNARU, V. Privitor la raportul dintre ocazionalismele lexicale și norma limbii. In: *Cultivarea limbii*. Chișinău: Cartea Moldovenească, 1982, pp. 48-53
5. BAHNARU, V. *Elemente de lexicologie și lexicografie*. Chișinău: Î. E. P. Știința, 2008. 308 p. ISBN 978-9975-67-616-8
6. BARTHES, R. *Plăcerea textului. Roland Barthes despre Roland Barthes. Lecția*. Trad. din fr. De Sorina Dănilă, Chișinău: Cartier, 2006. 226 p. ISBN 978-9975-79-40-8
7. BENVENISTE, É. *Probleme de lingvistică generală* (traducere de Lucia Magdalena Dumitru). Vol. 2. București: Teora, 2000. 248 p. ISBN 973-20-0435-5
8. BEREJAN, S. (coord.) *Dicționarul explicativ uzual al limbii române* [DEULR]. Chișinău: Editura Litera, 1999. 637 p. ISBN 9975742378
9. BEREJAN, S. Echivalarea semantică în vorbire a elementelor lexicale din limbă prin ocazionalisme. In: *Revistă de lingvistică și știință literară*. Chișinău: Institutul de Filologie al A.Ș.M., 2001, nr. 1-6, pp. 34 – 36. ISSN 0236-3119
10. BEREJAN, S. Ocazionalismele lexicale în vorbire și integrarea lor în limbă. In: *Oameni și idei*. Probleme de filologie, Cluj-Napoca: Risoprint, 2001, pp. 20-25. ISBN 973-656-048-1
11. BIDU-VRĂNCEANU, A., CĂLĂRAȘU, C., IONESCU-RUXĂNDOIU, L., MANCAȘ, M., PANĂ DINDELEGAN, G. *Dicționar de științe ale limbii* [DSL]. București: Nemira, 2001. 606 p. ISBN 973-569-762-9
12. BORCILĂ, M. Lingvistica integrală și fundamentele metaforologiei. In: *Dacoromania*, nr. VII-VIII. Cluj-Napoca: Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, 2002-2003, pp. 47-77. ISSN 1582-4438
13. CABAC, L. Analogia și ocazionalismele (în baza textelor publicistice). In: *Materialele colocviului științific internațional „Strategii actuale în lingvistică, glotodidactică și știința*

- literară (ediția a II-a)*. Bălți: Presa universitară bălțeană, 2009, pp. 171 - 174. ISBN 978-9975-931-88-5
14. **CABAC, L.** Calcul lingvistic – mijloc de formare a ocazionalismelor în limba română. In: *Materialele colocviului științifico-practic „Rolul profesorului în procesul predării limbii străine în contextul integrării europene”*, 17 mai 2014 / com. șt.: S. Corcevschi [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2014, pp. 91-99. ISBN: 978-9975-71-579-9
  15. **CABAC, L.** Unele considerații asupra cauzelor și factorilor apariției ocazionalismelor în limba română. In: *Materialele Conferinței Științifice „Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice”*, (Ediția 1-a), 6 dec. 2014 / resp. ed.: Lina Cabac. Bălți: Universitatea de Stat „Alec Russo”, 2015 (Tipografia din Bălți), pp. 113-121. ISBN: 978-9975-132-36-7
  16. **CABAC, L.** Specificul trihotomiei: ocazionalism – cuvânt potențial – neologism. In: *Materialele colocviului științifico-practic „Aspecte lingvistice și glotodidactice în predarea limbilor străine”*, 28 mar. 2015 / com. șt.: S. Corcevschi [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2015, pp. 59 – 66. ISBN: 978-9975-71-710-6
  17. **CABAC, L.** Ocazionalismele semantice – produs al mediului cognitiv al limbajului. In: *Materialele Conferinței Științifice „Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice”*, (Ediția 2-a), 11 dec. 2015 / resp. ed.: Ana Pomelnicova, 2016. Bălți: Universitatea de Stat „Alec Russo”, 2016 (Tipografia „Indigou Color”), pp. 148-159. ISBN: 978-9975-3145-3-4
  18. **CABAC, L.** Funcțiile ocazionalismelor în text (o analiză cultural-pragmatică). In: *Time for Challenges and Changes in the Teaching World*, Ed. 3, 17-18 martie 2017. Bălți: Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, 2017, pp. 30-39. ISBN 978-9975-9904-8-6
  19. **CABAC, L.** Unele considerații asupra relațiilor paradigmatică ale ocazionalismelor. In: *Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice*. Ed. 3. Bălți: Tipogr. Indigou Color, 2017, pp. 292-298. ISBN 978-9975-9904-9-3
  20. **CABAC, L.** Cuvântul potențial vs. cuvântul ocazional – unele criterii de diferențiere. In: *Materialele Conferinței Științifice „Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice”*, (Ediția a 4-a), 08 dec. 2017 / resp. ed.: Ana Pomelnicova, 2018. Bălți: Universitatea de Stat „Alec Russo”, 2018 (Tipografia „Indigou Color”), pp. 211-214, ISBN: 978-9975-3225-9-1
  21. **CABAC, L.** Unele considerații privind ocazionalismele semantice propriu-zise în limba română. In: *Lumina verbului Matern. Materialele Conferinței Științifice. Profesorul și savantul Irina Condrea – prezență remarcabilă în mediul academic și cultural din Republica Moldova*, 25 octombrie, 2019. Chișinău: CEP USM, 2019. pp. 122-128. ISBN 978-9975-149-53-2

22. CABAC, L. Ocazionalismele – elemente obscure ale comunicării interpersonale. In: *Philologia*, nr. 3 (321), 2023, pp. 117-124. ISSN 1857-4300
23. CABAC, L. Considerații privind dimensiunea paradigmatică și sintagmatică a ocazionalismelor. In: *Intertext*, nr. 2(62), 2023, pp. 36-43. ISSN 1857-3711
24. CĂPĂȚÎNĂ, C., CĂPĂȚÎNĂ, A., DRĂGHICI, O., GIOROCEANU, A., IVĂNUȘ, D., SZATHMARY, M., PREDA, V., TRĂISTARU, L. Conceptul de cologație. In: *Analele Universității din Craiova. Seria Științe Filologice. Limbi Străine Aplicate. Anul I, nr. 1-2. Craiova: Editura Universitaria, 2005, pp. 21-25. ISSN 1841-8074*
25. CENAC, O. M. Aspecte privind abaterea lingvistică. In: *Intertext. Revista științifică. Nr. 1-2, Chișinău 2008, pp. 49-53. ISSN 1857-3711*
26. CHIRA, O., CABAC, L. Eufemismele ocazionale (în baza exemplilor din revista „Academia Cațavencu”). In: *Materialele Colocviului internațional „Filologia secolului al XXI-lea”. Ediția a V-a, „Creativitatea lingvală: de la semn la text”*. Iași: Pim, 2014, pp. 90-97, ISBN 978-606-13-2121-6.
27. CORLĂTEANU, N. *Încadrarea lingvistică în realitățile europene*. Chișinău: Editura A.S.E.M., 2001. 175 p. ISBN 9975-75-093-1
28. COȘERIU, E. Solidaritățile lexicale. In: *Revista de lingvistică și știință literară*, Chișinău, nr. 5/1992, pp. 37-45. ISSN 0236-3119
29. COȘERIU, E. Prelegeri și conferințe (1992-1993). In: *Anuar de lingvistică și istorie literară. T. XXXIII, 1992-1993. Seria A, Lingvistică*. Iași: Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, 1994. 192 p.
30. COȘERIU, E. *Lingvistica integrală*. Interviu realizat de N. Saramandu. București: Editura Fundației Culturale Române, 1996. 184 p. ISBN 973-577-0-571
31. COȘERIU, E. *Sincronie, diacronie și istorie. Problema schimbării lingvistice*. București: Editura Enciclopedică, 1997. 253 p. ISBN 973-45-0203-4
32. COȘERIU, E. *Introducere în lingvistică*. Cluj: Echinox, 1999 (ediția a 2-a). 144 p. ISBN 973-911-473-8
33. COȘERIU, E. Determinare și cadru. Două probleme ale unei lingvistici a vorbirii (1955-1956). In: *Forum*, nr. 478-480, 1999, pp. 36-42 [citată 12.10.2019]. Disponibil: <http://ebooks.unibuc.ro/filologie/dominte/2-8.htm>
34. COȘERIU, E. Creația metaforică în limbaj. In: *Revista de lingvistică și știință literară*, Chișinău, nr. 4/1999 – nr. 6/2001, pp. 8-26. ISSN 0236-3119

35. COȘERIU, E. *Lección de lingvistică generală* (trad. din spaniolă de E. Bojoga). Chișinău: Editura Arc, 2000. 302 p. ISBN 9975-61-146-X M-157-126
36. COȘERIU, E. Filosofia limbajului. In: *Fonetică și dialectologie XX - XXI*. București: Editura Academiei Române, 2004, pp. 67-139. ISSN 0071-6855
37. COȘERIU, E. *Teoria limbajului și lingvistica generală* (ediție în limba română de Nicolae Saramandu). București: Editura Enciclopedică, 2004. 334 p. ISBN 973-45-0943-2
38. COȘERIU, E. *Omul și limbajul său. Studii de filozofie a limbajului, teorie a limbii și lingvistică generală* (Antologie, argument și note de Dorel Fînaru). Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2009. 458 p. ISBN 978-973-703-386-4
39. COȘCIUG, A. Parametrii coezivi ai discursului. In: *Limba română*. Revistă de știință și cultură. Chișinău, 2004, nr. 7-8, pp. 147-148. ISSN 0235-9111
40. COTEANU, I., FORĂSCU, N., BIDU-VRÂNCEANU, A. *Limba română contemporană. Vocabularul*. Ed. Rev. și adăugită. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1985. 256 p.
41. CROITOR, B. *Dinamica vocabularului limbii române: mic dicționar de cuvinte recent atestate*. București: Editura Universității din București, 2022. 454 p. ISBN 978-606-16-1335-9
42. DAN, S.-M. Preliminarii la o tipologie a textemelor românești. Abordare din perspectivă integralistă. In: *The Proceedings of the „European Integration – Between Tradition and Modernity” Congress 3*. Târgu-Mureș: Editura Universității „Petru Maior”, 2009, pp. 570-577. ISSN 1844-2048
43. DIMITRESCU, F. Tendințe ale formării cuvintelor. In: *Limbă și literatură*. Revista societății de științe filologice, București, seria I, nr. X, 1965, pp. 231-245.
44. DIMITRESCU, F. *Dinamica lexicului românesc - ieri și azi* -. București: Logos, 1994. 275 p. ISBN 973-95560-4-3
45. DIMITRESCU, F. *Dicționar de cuvinte recente*. Ediția a II-a. București: Logos, 1997. 245 p. ISBN 973-97800-9-1
46. DOMINTE, C. Substituția lexicală voluntară în vorbirea neformală. Considerații teoretice generale și de ordin etimologic pentru o lingvistică a vorbirii. In: *Fonetică și dialectologie*, nr. XIX. București: Editura Academiei, 2000, pp. 91-115. ISSN 0071-6855
47. DRAGOMIRESCU, A., NICOLAE, A. *101 greșeli de lexic și de semantică*. București: Editura Humanitas, 2011. 260 p. ISBN 978-973-50-3331-6
48. DUMISTRĂCEL, S. Mariajuri de ocazie. In: *Limba română*. Revistă de știință și cultură. Chișinău, 2004, nr. 7 - 8, p. 60 - 62. ISSN 0235-9111

49. DUMISTRĂCEL, S. *Limbaajul publicistic românesc din perspectiva stilurilor funcționale*. Iași: Institutul European, 2006. 276 p. ISBN 973-611-440-6
50. DUMISTRĂCEL, S. *Discursul repetat în textul jurnalistic. Tentația instituirii comuniunii fatice prin mass-media*. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2006. 392 p. ISBN 978-973-703-155-6
51. DUMISTRĂCEL, S. *Lexic românesc. Cuvinte, metafore, expresii*. Iași: Casa Editorială Demiurg Plus, 2011 (ed. a 2-a). 252 p. ISBN 978-606-9280-041
52. DRUȚĂ, I. Stilistica neologismului în publicistica actuală. In: *Limba română*. Revistă de știință și cultură. Chișinău, 1996, nr. 3 - 4 (27 - 28), pp. 69 - 76. ISSN 0235-9111
53. DRUȚĂ, I. Inovație și tradiție lingvistică. In: *Limba română*. Revistă de știință și cultură. Chișinău, 2002, nr. 11-12, pp. 159-163. ISSN 0235-9111
54. DRUȚĂ, I. Metafora terminologică. In: *Limba română*. Revistă de știință și cultură. Chișinău, 2008, nr. 5 - 6 (155 - 156), pp. 23 - 27. ISSN 0235-9111
55. GRAUR, A. Deraieri lexicale. In: *Scrieri de ieri și de azi*. București: Editura Științifică, 1970. pp. 160-167
56. GROZA, L. Tendințe ale frazeologiei românești actuale. In: *Actele colocviului Catedrei de Limbă Română (27-28 noiembrie 2002): Aspecte ale dinamicii limbii române actuale*. Vol. 2. București: Editura Universității din București, 2003, pp. 351-360. ISBN 973-575-825-3
57. GURANDA, E., CABAC, L. Noua normalitate - vestigii pandemice în vocabularul german. In: *Conferința științifico-practică internațională „Adaptabilitatea – Competență SOFT în atingerea sustenabilității în context (post)pandemic: abordări interdisciplinare”*, 27 Mai, 2022. Iași: Tehnopress, 2022, pp. 203-210. ISBN 978-606-687-502-8
58. GUȚU ROMALO, V. *Aspecte ale evoluției limbii române*. București: Humanitas Educațional, 2005. 300 p. ISBN 973-689-016-3
59. HOARȚĂ CĂRĂUȘU, L. Retorică și pragmatică publicistică. „Figuri de construcție” și strategii persuasive în titlurile de articole din presa românească actuală. In: *Limbaaj și context. Revista internațională de lingvistică, semiotică și știință literară*, nr. 2, 2010, pp. 21-30. ISSN 1857-4149.
60. HRISTEA, Th. Contribuții la studiul etimologic al frazeologiei românești moderne. In: *Limba română*, an XXVI, nr. 6, 1977, pp. 587-598.
61. HRISTEA, Th. (coord.). *Sinteze de limba română*. Ed. a III-a revăzută și din nou îmbogățită. București: Editura Albatros, 1984. 384 p.

62. HRISTEA, Th. Contaminația și fenomenele lingvistice înrudite. In: *Limba română*, an XL, nr. 5-6, București, 1991, pp. 215-221. ISSN 0024-3523
63. MELNICIUC, I. Pleoarie pentru un termen lingvistic adecvat: ocazionalism. In: *Omagiu lui Grigore Cincilei, la 70 de ani*. Chișinău: Universitatea de Stat din Moldova, 1997, pp. 99-102
64. MOLEA, V. O nouă formă de comunicare în spațiul virtual: oralitatea digitală. In: *Limba română*, nr. 5-6 (241-242). Chișinău: 2017, pp. 96-105. ISSN 0235-91111
65. MOLEA, V. Proiecția cognitivă a neologismelor internaționale în contextul evoluțiilor actuale. In: *Filologia modernă: realizări și perspective în context european*. Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu”: 65 de ani de la fondare. Ed. 16, 20 octombrie 2022, Chișinău. Chișinău: Pro Libra, 2022, pp. 103-107. ISBN 978-9975-3518-8-1
66. MUNTEANU, E. Eugenio Coseriu. Fundamente filosofice ale unei „lingvistici generale”. In: *Ideea europeană în filosofia românească*. Revista „Hermeneia” (număr special - 2005), Iași: Ed. Fundației Axis, 2005, pp. 126-135. ISSN 1453-9047
67. ONOFRAȘ, M. Formații noi în lexicul actual. In: *Revistă de lingvistică și știință literară*. Chișinău: Institutul de Filologie al A.Ș.M., 1994, nr. 6, pp. 49 – 51. ISSN 0236-3119
68. PANĂ DINDELEGAN, G. (red.). *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale*. Actele Colocviului Catedrei de limba română (27-28 noiembrie 2002), vol. II. București: Editura Universității din București, 2003. 526 p. ISBN 973-575-825-3
69. PAVEL, V. Despre crearea unităților de vocabular din perspectivă onomasiologică. In: *Limba Română*. Revistă de știință și cultură, nr. 11-12 (209-210), Chișinău, 2012, pp. 32-37. ISSN 0235-9111
70. PAVEL, V. Raporturi motivaționale între cuvinte. In: *Buletin de lingvistică*, anul XII-XIII, nr. 15-16, 2014-2015. Chișinău: Academia de Științe a Moldovei, Institutul de Filologie. pp. 53-57 ISSN 1857-1948
71. PĂCURARU, V. Construcția de sens vs. ambiguitatea semantică a semnului lexical. In: *Limba Română*. Revistă de știință și cultură, nr. 11, Chișinău, 2005, pp. 38-46. ISSN 0235-9111
72. PÎRVU, I. C. Aspecte ale derivării jurnalistiche. In: BOTOȘINEANU L. et alii (ed.). *Distorsionări în comunicarea lingvistică, literară și etnofolclorică românească și contextul european, secțiunea Lingvistică*. Iași: Editura Alfa, 2009, pp. 283-296. ISBN 973-8953-92-5
73. PÎRVU, I. C. Neologisme jurnalistiche. In: *Philologica Jassyensia*. Iași: Editura ALFA, 2009, nr. 2 (10), pp. 63-71. ISSN 1841-5377

74. PODARU, A. Idiomaticitatea și expresiile idiomatice în italiană și română. In: *Philologica Jassyensia*, an VIII, nr. 1 (15). Iași: Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, 2012, pp. 309-318. ISSN 1841-5377
75. POPA, Gh. Unele aprecieri asupra lingvisticii și a obiectului ei de studiu. In: *Revista de lingvistică și știință literară*. Chișinău: Institutul de Filologie al A.Ș.M., 1998, nr. 3, pp. 119-124.
76. POPA, Gh. *Locuțiunile în sistemul unităților nominative ale limbii române*. Chișinău: Î. E. P. Știința, 2007. 228 p. ISBN 978-9975-67-262-7
77. POPA, Gh., CABAC, L. *Considerații referitoare la statutul ocazionalismelor*. In: Akademos. Revistă de știință, inovare, cultură și artă, nr. 1(72), 2024, pp. 133-138. ISSN 1857-0461
78. POPA, Gh., CABAC, L. *Procedee de formare a ocazionalismelor în limba română*. In: Limba Română. Revistă de știință și cultură, nr. 3-4 (293-294), 2024, pp. 167-188. ISSN 0235-9111
79. SAUSSURE, F. *Curs de lingvistică generală*. Trad. și cuv. înainte de I. Izverna Tarabac. Iași: Editura Polirom, 1998. 400 p. ISBN 973-683-157-4
80. SAVIN-ZGARDAN, A. *Probleme ale motivației unităților polilexicale stabile în limba română*. Chișinău: Magna-Princeps, 2010. 152 p. ISBN 978-9975-4173-2-7.
81. STOICHIȚOIU-ICHIM, A. *Vocabularul limbii române actuale: dinamică, influențe, creativitate*. București: ALL EDUCATIONAL, 2001. 168 p. ISBN 973-684-394-7
82. STOICHIȚOIU-ICHIM, A. Influența engleză în terminologia politică a românei actuale. In: *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale. Actele Colocviului Catedrei de limba română (27-28 noiembrie 2002)*, vol. II (coord. PANĂ DINDELEGAN, G.). București: Editura Universității din București, 2003, pp. 299-322. ISBN 973-575-825-3
83. STOICHIȚOIU-ICHIM, A. *Creativitate lexicală în româna actuală*. București: Editura Universității din București, 2006. 379 p. ISBN 973-737-164X
84. STOICHIȚOIU-ICHIM, A. *Vocabularul limbii române actuale: dinamică, influențe, creativitate*. București: BIC ALL, 2007. 158 p. ISBN 978-973-571-600-4
85. ȘERBAN, V., EVSEEV, I. *Vocabularul românesc contemporan. Schiță de sistem*. Timișoara: Editura „Facla”, 1978. 299 p.
86. ȘTEFĂNESCU, A. Modificări, condiționate pragmatic, ale frazeologismelor. In: PANĂ DINDELEGAN, G. (ed.). *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale. Actele colocviului Catedrei de Limba Română, 27-28 noiembrie 2002, II, secțiunea Pragmastilistică*. București:

- Editura Universității din București, 2003 [citat 14.02.2012]. Disponibil: <https://www.diacronia.ro/en/indexing/details/V3945/pdf>. ISBN 973-575-825-3
87. TERIAN, S.-M. *Textemele românești. O abordare din perspectiva lingvisticii integrale*. Iași: Institutul European, 2015. 342 p. ISBN 978-606-24-0146-7
88. UNGUREANU, E. Linkul și rostul: două concepte înrudite. In: *Annals of the University of Craiova. Series Philology. Linguistics (Analele Universității din Craiova. Seria Științe Filologice. Lingvistică)*, issue: 1-2 / 2012, pp. 182-193. ISSN 2734-7168
89. UNGUREANU, E. *Textul și -textele*. [citat 09.11.2023]. Disponibil: <http://idsi.md/textul-si-textele>.
90. VULPE, A., ONOFRAȘ, M. Note lexicale. In: *Revistă de Lingvistică și Știință literară*, 1991, nr. 3, pp. 40-42
91. ZAFIU, R. Păcatele limbii: „A downloada”. In: *România literară*, nr. 35, 2003 [citat 10.05.2009]. Disponibil https://arhiva.romanialiterara.com/index.pl/a_downloada
92. ZAFIU, R. Păcatele limbii: „A gugăli”. In: *România literară*, nr. 29, 2004 [citat 14.05.2009]. Disponibil: https://arhiva.romanialiterara.com/index.pl/a_gugli
93. ZAFIU, R. Păcatele limbii: Ironii. In: *România literară*, nr. 33, 2004 [citat 14.05.2009]. Disponibil: <https://arhiva.romanialiterara.com/index.pl/ironii>
94. ZAFIU, R. Păcatele limbii: Cuvinte și sensuri efemere. In: *România literară*, nr. 5, 2007 [citat 10.04.2008]. Disponibil: https://arhiva.romanialiterara.com/index.pl/cuvinte_i_sensuri_efemere
95. ZAFIU, R. *Limba și politică*. București: Editura Universității din București, 2007. 302 p. ISBN 978-973-737-
96. ZGARDAN, A. Creativitatea lexicală: normă și uz. In: *Filologia modernă: Realizări și perspective în context european. În memoriam acad. Silviu Berejan*. Chișinău: Tipogr. Centrală, 2008, pp. 381-385. ISBN 978-9975-78-715-4

În limba germană:

97. BARZ, I., HAMMER, K., POETHE, H., SCHRÖDER, M. *Wortbildung – praktisch und integrativ: Ein Arbeitsbuch*. Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag, 2002. 194 S. ISBN 978-3631389973
98. BEAUGRANDE, R.-A., DRESSLER, W. U. *Einführung in die Textlinguistik*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1981. 290 S. ISBN 3-484-22028-7

99. BIZUKOJĆ, K. *Neue Nominalkomposita in deutschen Newsletter-Texten*. Danziger Beiträge zur Germanistik, Bd. 36. Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag, 2011. 257 S. ISBN 978-3-631-61554-6
100. BUßMANN, H. *Lexikon der Sprachwissenschaft* (4. Aufl.). Stuttgart: Kröner Verlag, 2008. 860 S. ISBN 978-3-520-45204-7
101. CABAC, L. Zur Struktur der okkasionellen Komposita im Deutschen und Rumänischen. In: *Materialele Conferinței Științifice cu Participare Internațională „Probleme actuale ale lingvisticii și glotodidacticii”*. Chișinău: Tipografia „Garomont-Studio”, 2015, S. 82-92. ISBN: 978-9975-115-59-9
102. CABAC, L. Deutsche und rumänische Okkasionalismen zur Bezeichnung der menschlichen Tätigkeiten. Eine interkulturelle Analyse. In: *Interkulturalität in Sprache, Literatur und Bildung* (Ed. Bianca Beniskova, Pavel Knappek). Univerzita Pardubice, Fakulta filozoficka, Katedra cizich jazyku, 2018, vol. 3, S. 203 – 214. ISBN: 978-80-7560-130-8
103. CABAC, L. Zur Produktivität der Suffigierung bei der Bildung okkasioneller Lexik in der rumänischen Sprache. In: *Speech and Context. International Journal of Linguistics, Semiotics and Literary Science*, vol. 1 (X), 2018, S. 15-24. ISSN 1857-4149
104. CABAC, L. Zu den strukturellen und semantischen Besonderheiten der phraseologischen Okkasionalismen im Deutschen und Rumänischen. In: *Deutsch in Mittel-, Ost- und Südosteuropa*. Tagungsband Regensburg 2018 (Hrsg. Hannes Philipp, Theresa Stangl, Bernadette Weber, Johann Wellner). Regensburg: DiMOS-Füllhorn, 2021, Nr. 5, S. 182-190. ISBN: 978-3-88246-449-8
105. CABAC, L. Substantivische Okkasionalismen und ihre Funktionen in der Novelle „Die Entdeckung der Curry-Wurst” von Uwe Timm. In: *Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice. Ediția a 7-a*. Bălți: S. n. (CEP UPS „Ion Creangă”) 2021, S. 43-49. ISBN 978-9975-46-539-7
106. CHRISTOFIDOU, A. *Okkasionalismen in poetischen Texten: Eine Fallstudie am Werk von O. Elytis*. Tübingen: Gunter Narr Verlag, 1994. 157 S. ISBN 978-382-335-059-0
107. COSERIU, E. *Synchronie, Diachronie und Geschichte. Das Problem des Sprachwandels* (übersetzt von H. Sohre). München: Wilhelm Fink Verlag, 1974, Band 3. S. 250.
108. ELSÉN, H. Formen, Konzepte und Faktoren der Sprachveränderung. In: *ZGL. Zeitschrift für Germanistische Linguistik*. Vol. 1, Nr. 29. Berlin: De Gruyter Verlag, 2001, S. 1-22. ISSN 1613-0626

109. ELSÉN, H. Neologismen in der Jugendsprache. In: *Muttersprache*. Wiesbaden: Gesellschaft für deutsche Sprache, 2002, nr. 2, S. 136-154. ISSN 0027-514X
110. ELSÉN, H. Kontaminationen im Randbereich der deutschen Grammatik. In: *Deutsche Sprache*. Zeitschrift für Theorie, Praxis, Dokumentation. Mannheim: Erich Schmidt Verlag, 2008. S. 114-246. ISSN 0178-644X
111. ELSÉN, H. *Neologismen. Formen und Funktionen neuer Wörter in verschiedenen Varietäten des Deutschen* (2. überarbeitete Auflage). Tübingen: Narr Verlag, 2011, S. 202 ISBN: 978-3-8233-6646-1
112. ERBEN, J. *Einführung in die deutsche Wortbildungslehre*. Berlin: Erich Schmidt, 2006. 205 S. ISBN 978-3-503-07975-9
113. FLEISCHER, W., BARZ, I. *Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache* (2., durchgesehene und ergänzte Auflage). Tübingen: Niemeyer, 1995. 375 S. ISBN 3484106824
114. GURANDA, E., CABAC, L. Okkasionalismen der Krisenzeiten in deutschsprachigen Printmedien. In: *Analele Universității „Ovidius” Constanța, România. Seria Filologie*. Vol. XXXII, 2/21. Constanța: Ovidius University Press, 2021, S. 337-351. ISSN 2734-7060
115. JESENŠEK, V. *Okkasionalismen. Ein Beitrag zur Lexikologie des Deutschen*. Maribor: Slowenischer Deutschlehrerverband, 1993, S. 198
116. KNOP, S. *Metaphorische Komposita in Zeitungsüberschriften*. Tübingen: Niemeyer, 1987 (Linguistische Arbeiten 184), 219 S.
117. MOTSCH, W. Der kreative Aspekt in der Wortbildung. In: LIPKA, L., GÜNTHER, H. *Wortbildung* (Wege der Forschung, Bd. 564). Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1981, S. 94-116. ISBN 3-534-08128-5
118. MOTSCH, W. *Deutsche Wortbildung in Grundzügen* (2. Überarbeitete Auflage). Berlin, New York: Walter de Gruyter, 2004, 458 S. ISBN 978-311-018-024-4
119. ORTNER, H., ORTNER, L. *Zur Theorie und Praxis der Kompositaforschung: mit e. ausführl. Bibliogr.* Tübingen: Narr Verlag, 1984. (Forschungsberichte des Instituts für Deutsche Sprache Mannheim; Bd. 55). 410 S. ISBN 3-87808-655-5
120. PAUL, H. *Prinzipien der Sprachgeschichte* (10. unveränd. Auflage). Berlin: De Gruyter Verlag, 1995, 428 S. ISBN 978-3-484-22005-8
121. PORZIG, W. Wesenhafte Bedeutungsbeziehungen. In: *Beiträge zur Geschichte der deutschen Sprache und Literatur (PBB)*. Bd. 58. Tübingen: Niemeyer, 1934. S. 70-97

- 122.SCHIPPAN, T. *Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache*. Tübingen: Niemeyer, 1992, S. 306. ISBN 978-348-425-129-8
- 123.SEPÄNNEN, L. Leere Bedeutungen, falsche Namen? Okkasionelle (und andere) Komposita aus referenzsemantischer Sicht. In: *Zeitschrift für germanistische Linguistik* 14, Berlin: De Gruyter, 1986. S. 82-97
- 124.TOMAN, J. *Wortsyntax. Eine Diskussion ausgewählter Probleme deutscher Wortbildung*. (Linguistische Arbeiten 137). Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1983. 118 p. ISBN 3484301376
- 125.TOMÁŠIKOVÁ, S. Okkasionalismen in deutschen Medien. In: BOČÁK, M., RUSNÁK, J. (Hrsg.). *Médiá a text II*. Prešov. 2008, S. 259-267. ISBN 978-80-8068-888-2 [citat 17.08.2011]. Disponibil: <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/bocak1/subor/28.pdf>
- 126.VATER, H. *Einführung in die Textlinguistik*. 3. Aufl. München: Wilhelm Fink Verlag, 2001. 221 S. ISBN 978-3-7705-2756-4
- 127.WANZECK, Ch. *Lexikologie*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2010, 191 S. ISBN 978-382-523-316-7

În limba engleză:

- 128.BAUER, L. Word. In: BOOIJ, G. (Hrsg.), LEHMANN, Ch., MUGDAN, J. *Morphologie: ein internationales Handbuch zur Flexion und Wortbildung*. Berlin; New York: de Gruyter, 2000, Bd. 17-1, pp. 832-840. ISBN 978-3-11-011128-6
- 129.BAUER, L. The Productivity of (Non-)Productive Morphology. In: *Rivista di linguistica*. Pisa, 2003, vol. 15 nr. 1, pp. 7-16. ISSN 1120-2726
- 130.HOHENHAUS, P. Lexicalisation and Institutionalization. In: ŠTEKAUER, P., LIEBER, R. *Handbook of Word-Formation*. Vol. 64. Dordrecht: Springer, 2005. 477 p. ISBN 978-1-4020-3595-1
- 131.LEVINSON, St. C. *Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press, 1983. 420 p. ISBN 978-0-521-29414
- 132.MUNAT, J. *Lexical Creativity, Texts and Contexts*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2007. 313 p. ISBN: 9789027215673
- 133.POPESCU, R. Means of Obtaining Lexical Creations in the Advertorial Discourse. In: BOLDEA, I. (coord.) *Studies on Literature, Discourse and Multicultural Dialogue, section*

- Communication an Public Relations*. Târgu-Mureș: Arhipelag XXI Press, 2013, pp. 373-382. ISBN 978-606-93590-3-7
- 134.SCHMIDT, S. J. Interpretation Today – Introductory Remarks. In: *Poetics*, vol. 12, nr. 2/3, 1983, pp. 71-81 ISSN 0304-422X
- 135.SPERBER, D., WILSON, D. *Relevance. Communication & Cognition*. 2nd Edition. Oxford: Blackwell, 1995. 326 p. ISBN 0-631-19878-4
- 136.ŠTEKAUER, P. On the Theory of Neologisms and Nonce-formations. In: *Journal of Australian Linguistics*, 22/1, 2002, pp. 97–112. ISSN 1469-2996
- 137.ŠTEKAUER, P., LIEBER, R. *Handbook of Word-Formation*. Dordrecht: Springer, 2005. 477 p. ISBN: 978-1402035975
- 138.VAN DIJK, T. A. *Text and Context. Explorations in the Semantics and Pragmatics of Discourse*. London/New York: Longman Linguistics Library, 1977. 261 p. ISBN 0-582-29105-4

În limba franceză:

- 139.BAYLON, C., MIGNOT, X. *Initiation à la sémantique du langage*. Paris: Éditions Nathan HER, 2000. 255 p. ISBN 978 209 191 1038 [citat 02.11.202]. Disponibil: <https://archive.org/details/initiationlasem0000bayl/mode/2up>
- 140.COȘERIU, E. Vers l'étude des structures lexicales [Structure lexicale et enseignement du vocabulaire, 1966], pp. 215-262. In: *E. Coșeriu, L'homme et son langage, textes réunis par H. Dupuy-Engelhardt, J-P. Durafour et F. Rastier*, Éditions Peeters, Louvain-Paris-Sterling, Virginia, 2001, 492 p. ISBN 978-90-429-0913-7
- 141.CUSIN-BERCHE, F. Le lexique en mouvement: création lexicale et production sémantique. In: *Langages*. Paris: Armand Colin, 1999, n° 136, pp. 5-26. eISSN 1958-9549
- 142.DOBRIN, S. Néologie de sens et discours satirique français / allemand. In: *Studii de gramatică contrastivă*. Pitești: Editura Universității din Pitești, 2009, n° 12, pp. 14-19. ISSN 1584-143X
- 143.DOBRIN, S. Les néologismes formés sur des noms propres dans la presse française et allemande. In: *Studii de gramatică contrastivă*. Pitești: Editura Universității din Pitești, 2010, n° 14, pp. 42-51. ISSN 1584-143X
- 144.DOBRIN, S. La composition: procédé néologique dans la presse écrite française et allemande. In: *Studii de gramatică contrastivă*. Pitești: Editura Universității din Pitești, 2010, n° 14, pp. 42-51. ISSN 1584-143X

145. GUILBERT, L. *La créativité lexicale*. Paris: Larousse, 1975. 285 p.
146. MANOLI, I. Le néologisme d'auteur entre le pouvoir linguistique et l'aventure stylistique. In: *Francopolyphonie: Limba, literatura, cultura și puterea*. Chișinău: ULIM, 2010, n° 5, pp. 150-159. ISSN 1857-1883
147. MANOLI, I. Néologismes lexicaux et néologismes sémantiques, créations néologiques-termes et néologismes stylistiques comme sujet de la lexicographie. In: *Intertext. Revistă științifică*. Chișinău: Foxtrot, 2015, n° 1-2, pp. 162-170. ISSN 1857-3711
148. MANOLI, I. *Dictionnaire des termes littéraires: étymologie, définition, exemplification, théorie*. Chișinău: Editura ULIM, 2017. 630 p. ISBN 978-9975-56-458-8
149. SABLAYROLLES, J.-F. Terminologie de la néologie: lacunes, flottements et trop pleins. In: *Syntaxe et sémantique*. Caen: Presses universitaires de Caen, 2006, n° 7, pp. 79-90. ISSN 1623-6742
150. SABLAYROLLES, J.-F., JACQUET-PFAU, C. Les emprunts: du repérage aux analyses. Diversité des objectifs et des traitements. In: *Neologica*. Paris: Éditions Garnier, 2008, n° 2, pp. 19-38. ISSN 0026-0452
151. SABLAYROLLES, J.-F. Néologie et classes d'objets. In: *Neologica*. Paris: Éditions Classiques Garnier, 2009, n° 3, pp. 25-36. ISSN 0026-0452

În limba rusă:

152. АНТЮФЕЕВА, Ю. Н. *Английские новообразования в развитии: потенциальное слово, окказионализм, неологизм*. Дис. канд. филол. наук. Тула, 2004. 184 с.
153. АХМАНОВА, О. С., МИКАЭЛЯН, Г. Б. К вопросу об упорядочении синтаксической терминологии, употребляемой в школе. В: *Иностранные языки в школе*. Москва: Просвещение, 1958, № 2, с. 8-23
154. БАБЕНКО, Н. Г. *Окказиональное в художественном тексте. Структурно-семантический анализ: Учебное пособие*. Калининград: Изд-во КГУ, 1997. 84 с.
155. БАТАЛОВ, О. Г. *Когнитивно-функциональный аспект окказионального словообразования в художественном тексте*. Дис. канд. филол. наук: 10.02.04. Москва: РГБ, 2005, 245 с.
156. БЕРЕЖАН, С. Теория семантических полей и синонимия. В: *Проблемы языкознания*. Москва: Наука, 1967. с. 165–169
157. БУДАГОВ, Р. А. *Что такое развитие и совершенствование языка*. Москва: Наука, 1977. 264 с.

- 158.ВИНОКУР, Г. О. *Избранные работы по русскому языку*. Москва: Государственное учебно-педагогическое изд-во Министерства просвещения РСФСР, 1959. 492 с.
- 159.ГОЛЬЦОВА, Н. Г. Окказиональность слова и окказиональность фразеологизма. В: *Русский язык в школе*. Москва: Просвещение, 1993, №3, с. 81-86
- 160.ЗЕМСКАЯ, Е. А. *Словообразование как деятельность*. Москва: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2009 (изд. 4-е). 224 с. ISBN 978-5-397-00625-5
- 161.КИЯК, Т. Р. О видах мотивированности лексических единиц. В: *Вопросы языкознания*. Москва: Изд-тво «Наука», 1989, № 1, с. 98-107
- 162.ЛЕЙЧИК, В. М. *Люди и слова: Как рождаются и живут слова в русском языке*. Москва: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2009 (изд. 2-е, испр. и доп.). 216 с. ISBN 978-5-397-00261-5
- 163.ЛОПАТИН, В. В. *Рождение слова. Неологизмы и окказиональные образования*. Москва: Наука, 1973. 152 с.
- 164.ЛЫКОВ, А.Г. *Современная русская лексикология (русское окказиональное слово)*. Москва: Высшая школа, 1976. 199 с.
- 165.НЕСВЕТАЙЛО, Ю. Трактовка понятий «неологизм» и «окказионализм» в современной научной парадигме. В: *Наука. Инновации. Технологии*, № 2, 2008, pp. 144-148. ISSN 2308-4758
- 166.НЕСВЕТАЙЛО, Ю. Неологизмы и окказионализмы как средства пополнения лексического макрополя современного английского языка. В: *Гуманитарные и социальные науки*, № 4, 2010, pp. 180-186. ISSN 2070-1403
- 167.ПАЦУЛА, Ю. Н. *Окказионализмы новейшего времени: структурно-семантический и функционально-прагматический аспекты*. Дис. канд. филол. наук. Ростов-на-Дону, 2005. 167 с.
- 168.УЛУХАНОВ, И. С. *Единицы словообразовательной системы русского языка и их лексическая реализация*. Москва: Изд-во ЛКИ, 2008 (изд. 2-е, испр. и доп.). 232 с. ISBN 978-5-382-00814-1
- 169.ФЕЛЬДМАН, Н. И. Окказиональные слова и лексикография. В: *Вопросы языкознания*. Москва: Изд-тво Академии Наук СССР, 1957, № 4, с. 64-73.
- 170.ХАНПИРА, Э. Об окказиональном слове и окказиональном словообразовании. В: *Развитие словообразования современного русского языка*. Москва: Изд-во Наука, 1966, с. 153-166.

171. ЧЕРУЛА, В. Проблематика окказионального слова. В: *Jazyk a kultúra*, Ročník 1, číslo 4/2010. ISSN 1338-1148 [citat 24.03.2014] Disponibil: <https://www.ff.unipo.sk/jak/cislo4.html>
172. ШАНСКИЙ, Н. М. *Очерки по русскому словообразованию и лексикологии*. Москва: Государственное учебно-педагогическое изд-во Министерства просвещения РСФСР, 1959. 246 с.
173. ЮДИНА, Л. Окказионализмы на страницах периодики. В: *Русская речь*, 5/1999, с. 56-59.

Referințe electronice:

174. MOROIANU, C. Dilema Veche, 2010, nr. 314 [citat 03.09.2014]. Disponibil: www.romaniaculturala.ro/articol.php?cod=14224
175. ZAFIU, R. Dilema Veche, 2010, nr. 314 [citat 03.09.2014]. Disponibil: www.romaniaculturala.ro/articol.php?cod=14224
176. ШОР, Р. Язык и общество, Москва: Изд-во Работник просвещения, 1926, 150 с. [citat 12.02.2011]. Disponibil: <http://www2.unil.ch/slav/ling/textes/SHOR26a/pref.html>

Surse publicistice:

1. *Academia Cațavencu*. Săptămânal de satiră și investigație din România. București. Disponibil: <https://www.academiacatavencu.info/>
2. *Antena 1*. Canal TV România
3. *Camikaze*. Săptămânal scăpat de sub control. Disponibil: <https://www.kmkz.ro/>
4. *Cațavencii*. Săptămânal de satiră din România. București. Disponibil: www.catavencii.ro
5. *Cotidianul*. Site de știri. București. Disponibil: <https://www.cotidianul.ro/>
6. *Curentul*. Ziar din România. București. Disponibil: <https://www.curentul.info/>
7. *Evenimentul zilei*. Publicație multimedia. București. Disponibil: <https://evz.ro/>
8. *Gazeta sporturilor*. Cotidian de sport. București. Disponibil: <https://www.gsp.ro/>
9. *Gândul*. Portal media. București. Disponibil: <https://www.gandul.ro/>
10. *Jurnal MD*. Canal TV. Chișinău. Disponibil: <https://www.jurnal.md/>
11. *Jurnalul național*. Ziar din România. București. Disponibil: <https://jurnalulnational.ro/>
12. *Literatura și Arta*. Săptămânal al Uniunii Scriitorilor din Moldova. Chișinău
13. *Observator cultural*. Revistă de informație și analiză culturală. București. Disponibil: <https://www.observatorcultural.ro/>

14. *Ora de ras*. Emisiune de satiră la Jurnal TV. Chișinău. Disponibil: <https://www.jurnaltv.md/category/ora-de-ras>
15. *ProSport*. Cotidian de știri din sport. București. Disponibil: <https://www.prosport.ro/>
16. *Revista Literară*. Publicație de literatură și dialog cultural. Chișinău
17. *România Literară*. Revistă a Uniunii Scriitorilor din România. București. Disponibil: <https://romanaliterara.com/>
18. *Semn*. Revistă literară. Bălți
19. *Timpul*. Unicul cotidian național. Chișinău. Disponibil: <https://timpul.md/>
20. *Timpul satiric*. Supliment de umor. Chișinău. Disponibil: <https://timpul.md/rubrici/actualitate/timpul-satiric>
21. *Ziarul de Iași*. Ziar regional din Iași. Disponibil: <https://www.ziaruldeiasi.ro/>
22. www.aiurea.eu

Surse literare:

23. CASSIAN, N. [citat 06.08.2014]. Disponibil:
24. www.hearmyself.wordpress.com/2009/08/18/poeme-in-limba-sparga/
25. GOMA, P. *Altina. Grădina scufundată*. Roman-public. Chișinău: Cartier, 1998. 189 p. ISBN 9975-949-38-X
26. GOMA, P. *Bonifacia*. Roman, ediția a2-a, revizuită, restabilită. Editura Autorului, 1999. 215 p.
27. GOMA, P. *Din calidor. O copilărie basarabeană*. Roman. Ed. a IV-a, ediție de autor, 2001. 232 p.
28. LEAHU, N. *Erotokritikon. Făt-Frumos, fiul pixului (poem-lexicon)*. Iași: Timpul, 2001. 150 p. ISBN 973-612-002-3
29. LEAHU, N. *Alungarea muzelor din cetate*. Chișinău: Cartier, 2011. 40 p. ISBN 978-9975-79-725-2
30. MORARU, A. *Resurse umane*. Chișinău: Univers Educațional, 2022. 104 p. ISBN 978-9975-3557-5-9
31. PIȚU, L. *Naveta esențială*. Iași: Editura Moldova, 1991. 206 p.
32. PIȚU, L. *Temele deocheate ale timpului nostru*. București: Editura Paralela 45, 2002. 288 p. ISBN 973-593-649-6
33. TĂNASE, C. *Hoții de mituri*. Chișinău: Timpul, 2004. 332 p. ISBN 973-675-209-7

Anexa 1

Glosar

Nr. d/o	Ocazionalismul	Tipul	Baza motivațională	Semnificația
1.	<i>abricoasă</i>	lexical	<i>abricos (caisă)</i>	„proaspătă, frumoasă”
2.	<i>Abuziv Decedatul</i>	eufemism ocazional		„Nicolae Ceaușescu”
3.	<i>ac hermeneutic pentru cojocul său împlănit cu dogme jdanoviene</i>	frazeologic	<i>ac de cojoc</i>	„a dispune de mijloace sau a afla calea pentru a pune la punct pe cineva influențat de dogmele lui Andrei Jdanov (revoluționar sovietic)”
4.	<i>Academia de Științe Compilative a Re-publici(i)</i>	locuțiune ocazională	<i>Academia de Științe a Republicii</i>	„instituție care promovează plagiatu”
5.	<i>acatist</i>	semantic	<i>acatist</i>	„plângere, acuzație”
6.	<i>acțiunișt</i>	lexical	<i>Aktionsgruppe (grup de acțiune)</i>	„membru al Grupului de Acțiune Banat”
7.	<i>acvile antiteroriste</i>	locuțiune ocazională		„angajații unității de intervenție antitero Acvila”
8.	<i>adecuat</i>	grafic	<i>adecvat</i>	„adecvat”
9.	<i>adenauerizat</i>	lexical	<i>Konrad Adenauer</i>	„condus de K. Adenauer”
10.	<i>administrant</i>	lexical	<i>a administra</i>	„care administrează”
11.	<i>adormoata</i>	gramatical	<i>adormită + idioata</i>	„fată idioată și adormită”
12.	<i>a aduce apă la moara comuniștilor</i>	frazeologic	<i>a aduce apă la moara cuiva</i>	„a încuraja, a stimula, a susține partidul comunist”
13.	<i>afabilicește</i>	lexical	<i>afabilitate</i>	„în mod cordial, binevoitor”
14.	<i>afacereză</i>	lexical	<i>afaceri</i>	„limbajul afacerilor”
15.	<i>afganistanez</i>	gramatical	<i>afgan</i>	„de origine afgană”
16.	<i>AgenCIA de presă</i>	lexical	<i>agenție de presă + CIA</i>	„autorul unui articol despre activitatea de spionaj”
17.	<i>agentlic</i>	lexical	<i>agent</i>	„(peiorativ) agent străin, spion”
18.	<i>alarmaerian’</i>	lexical	<i>alarmă aeriană</i>	„alarmă aeriană”
19.	<i>alarmaeriană</i>	lexical	<i>alarmă aeriană</i>	„alarmă aeriană”
20.	<i>Albăstrirea începe acum</i>	frazeologic	<i>Viitorul începe acum (slogan PD)</i>	„răspândirea influenței PD, ”
21.	<i>albăstriverzime</i>	lexical	<i>albastru-verde</i>	„culoare albastru-verde intens”
22.	<i>alecește</i>	lexical	<i>Alec (personaj din „Bonifacia” de P. Goma)</i>	„în maniera specifică lui Alec”
23.	<i>alecism</i>	lexical	<i>Alec (personaj din „Bonifacia” de P. Goma)</i>	„manieră de a vorbi specifică lui Alec”
24.	<i>Alianțațoșă</i>	lexical	<i>Alianța pentru Integrare Europeană + țanțoș</i>	„AIE care manifestă trufie”
25.	<i>aliens</i>	cuvânt potențial	<i>alien</i>	„extraterestru”
26.	<i>alladinesc</i>	lexical	<i>Alladin</i>	„aparținând lui Alladin”
27.	<i>all-inclusive-uri</i>	gramatical	<i>all inclusive</i>	„servicii care includ totul”
28.	<i>altfelitate</i>	lexical	<i>altfel</i>	„starea de a fi altfel”
29.	<i>aluzificare</i>	lexical	<i>aluzie</i>	„creare de aluzii”
30.	<i>alzheimeruri</i>	gramatical	<i>Alzheimer</i>	„cu referire la bolile de care poate suferi un bătrân”
31.	<i>a ambasadoriza</i>	lexical	<i>ambasador</i>	„a numi pe cineva ambasador”
32.	<i>americano-corporatist</i>	lexical	<i>american + corporatist</i>	„adepti americani ai corporatismului”
33.	<i>amplitudicisitate</i>	lexical	<i>amplitudine</i>	„măreție, valoare”

34.	<i>analist-în-de-toate</i>	grafic	<i>analist în de toate</i>	„specialist-analist multiplanar”
35.	<i>anarh</i>	lexical	<i>anarhist</i>	„persoană care manifestă ostilitate față de stat”
36.	<i>Angela Kerke(it)</i>	lexical	<i>Angela Merkel + cherchelit</i>	„conducătorul echipei de fotbal <i>Steaua</i> amețit de băutură”
37.	<i>animal politic</i>	locuțiune ocazională		„om politic fără trăsături ce denotă inteligență”
38.	<i>Ankylosaurus Oltenitsensis</i>	eufemism ocazional		„politician în vârstă de origine din Oltenița, aluzie la I. Iliescu originar din această localitate”
39.	<i>ante-mergător</i>	lexical		„premergător”
40.	<i>antenist</i>	cuvânt potențial	<i>Antena 1 / Antena 2</i>	„angajați ai posturilor de TV Antena 1 și Antena 2”
41.	<i>a antibăsi</i>	lexical	<i>T. Băsescu</i>	„a-și exprima poziția contra politicii lui T. Băsescu”
42.	<i>antibăsism</i>	lexical	<i>T. Băsescu</i>	„poziție ostilă față de T. Băsescu”
43.	<i>anti-botniță (protest ~)</i>	lexical	<i>botniță</i>	„contra purtării obligatorii a măștii medicinale de protecție”
44.	<i>anticamera creștinismului</i>	locuțiune ocazională		„perioada de până la creștinism”
45.	<i>anti-clovn</i>	cuvânt potențial		„persoană serioasă, fără haz”
46.	<i>anticravațial</i>	lexical	<i>anti + cravată</i>	„care manifestă opoziție față de persoanele care poartă cravată”
47.	<i>antifascisme</i>	semantic	<i>antifascism</i>	„enuțuri în care se condamnă fascismul”
48.	<i>antimarean</i>	lexical	<i>Marian Vanghelie</i>	„contra susținătorilor lui Marian Vanghelie”
49.	<i>anti-mască</i>	cuvânt potențial	<i>mască de protecție</i>	„contra purtării obligatorii a măștii medicinale de protecție”
50.	<i>anti-vaccin</i>	cuvânt potențial		„contra vaccinării obligatorii în perioada pandemiei de Covid 19”
51.	<i>antivaccinist</i>	lexical	<i>vaccin</i>	„persoană care se opune vaccinării obligatorii în perioada pandemiei de Covid 19”
52.	<i>antivadimisme</i>	lexical	<i>Corneliu Vadim Tudor</i>	„replci combative la adresa lui Corneliu Vadim Tudor”
53.	<i>antonescian</i>	cuvânt potențial	<i>generalul Antonescu</i>	„care se referă la generalul Ion Antonescu”
54.	<i>antrenorat</i>	lexical	<i>antrenor</i>	„a activa în calitate de antrenor”
55.	<i>aparat de făcut litere</i>	sinonim ocazional		„computer”
56.	<i>a se apocaliptiza</i>	lexical	<i>apocalipsă</i>	„a deveni groaznic, înspăimântător”
57.	<i>arabofobie</i>	cuvânt potențial	<i>arab + fobie</i>	frică patologică față de arabi
58.	<i>arabotrac</i>	lexical	<i>arab + trac</i>	„arab care populează teritoriile tracice”
59.	<i>arboreitate</i>	lexical	<i>arbore</i>	„faptul de a fi arbore”
60.	<i>ARD să mai câștige</i>	semantic	<i>Alianța România Dreaptă (ARD)</i>	„reprezentanții ARD doresc să câștige voturile alegătorilor”
61.	<i>a ARDe</i>	grafic	<i>Alianța România Dreaptă (ARD) + a arde</i>	„a susține membrii ARD”
62.	<i>ARDem</i>	fonetic	<i>Alianța România Dreaptă (ARD) + a arde</i>	„a face ceva sub influența ARD”
63.	<i>ardist</i>	cuvânt	<i>Alianța România</i>	„membru al acestei alianțe”

		potențial	<i>Dreaptă (ARD)</i>	
64.	<i>ar-fi-putut-să-fie-adevărat</i>	gramatical	<i>ar fi putut să fie adevărat</i>	„ar fi putut să fie adevărat”
65.	<i>armata-de-culoarea-singelui-menstrual</i>	lexical		„Armata Roșie”
66.	<i>arpagicitate</i>	lexical	<i>arpagic</i>	„calitatea de a nu valora nimic, particularitatea de a se purta ca N. Ceaușescu”
67.	<i>articulet</i>	lexical	<i>articol</i>	„articol fără valoare”
68.	<i>articuleț</i>	lexical	<i>articol</i>	„articol de volum redus”
69.	<i>artisticamente</i>	lexical	<i>artistic</i>	„în mod artistic”
70.	<i>atunci-ul</i>	lexical	<i>atunci</i>	„perioada trecută”
71.	<i>atunci-uri</i>	gramatical	<i>atunci</i>	„amintiri”
72.	<i>auctor</i>	lexical	<i>autor</i>	„autor neinspirat”
73.	<i>auoleli</i>	fonetic	<i>a-u-o</i>	„cântec, urlete”
74.	<i>a se autoaltoi</i>	lexical	<i>a altoi</i>	„a se dezvolta de sine stătător”
75.	<i>a se auto-balona</i>	lexical	<i>a se balona</i>	„a se mândri, a se fuduli”
76.	<i>autocronist</i>	lexical	<i>cronist</i>	„persoană care își scrie cronica proprie”
77.	<i>automistificație</i>	lexical	<i>mistificație</i>	„mistificație inventată de sine însuși”
78.	<i>autoreflexiv-moralist</i>	lexical		„care are posibilitate de a-și reflecta propria persoană și de a manifesta atitudine moralistă”
79.	<i>autosatisfacerea cu pistolul</i>	locuțiune ocazională		„tentativă de sinucidere prin împușcare”
80.	<i>a se autotâmbăia</i>	lexical	<i>a tâmbăia</i>	„a se lăuda, a se fuduli”
81.	<i>a se autounge</i>	lexical	<i>a unge</i>	„a se autoprocama”
82.	<i>avenir politic</i>	locuțiune ocazională	<i>parvenire</i>	„reușită politică fără mari merite”
83.	<i>avionuri</i>	gramatical	<i>avion</i>	„avioane”
84.	<i>avtomobiliatic</i>	lexical	<i>automobil</i>	„cu referire la automobile”
85.	<i>așa-ul</i>	gramatical	<i>așa</i>	„fapt al realității”
86.	<i>babanissim</i>	lexical	<i>baban</i>	„care aduce mulți bani”
87.	<i>bachelardian</i>	cuvânt potențial	<i>Gaston Bachelard</i>	„aparținând lui G. Bachelard”
88.	<i>bacovian</i>	cuvânt potențial	<i>G. Bacovia</i>	„ca la G. Bacovia, tipic pentru opera lui G. Bacovia”
89.	<i>Badeamol</i>	lexical	<i>Mircea Badea</i>	„persoană indispensabilă ca un medicament”
90.	<i>badigard / badigarzi</i>	grafic	<i>bodygard</i>	„gardă de corp”
91.	<i>bahlueț</i>	lexical	<i>Bahlueț</i>	„de pe malurile Bahluețului”
92.	<i>Bahluviu</i>	lexical	<i>Bahlui+fluviu</i>	„râu mare, fluviu”
93.	<i>balcanizat</i>	semantic	<i>Balcani</i>	„prostit, înșelat prin propagandă”
94.	<i>bambuism</i>	lexical	<i>Bamboo</i>	„mișcare, curent politic bazat pe vizitatorii clubului de noapte Bamboo”
95.	<i>bambuist</i>	cuvânt potențial	<i>Bamboo</i>	„vizitatorul clubului de noapte Bamboo”
96.	<i>Bambuști din toate țările, uniți-vă!</i>	frazeologic	<i>Proletari din toate țările, uniți-vă!</i>	„sloganul vizitatorilor clubului de noapte Bamboo”
97.	<i>bampir</i>	fonetic	<i>vampir</i>	„persoană care prosperă pe spatele cuiva, care consumă energia cuiva”
98.	<i>barbian</i>	cuvânt potențial	<i>Ion Barbu</i>	„tipic pentru Ion Barbu”
99.	<i>barbianism</i>	cuvânt	<i>Ion Barbu</i>	„fenomen specific gândirii și

		potențial		operei lui Ion Barbu”
100.	<i>a barbianiza</i>	lexical	<i>Ion Barbu</i>	„a urma modelului lui Ion Barbu”
101.	<i>a barbiniza</i>	lexical	<i>Ion Barbu</i>	„a imita, a prelua tematica operelor lui Ion Barbu”
102.	<i>barbist</i>	cuvânt potențial	<i>Eugen Barbu</i>	„aflat sub conducerea lui Eugen Barbu”
103.	<i>barista</i>	cuvânt potențial	<i>barista (it.)</i>	„persoană care face și servește cafea”
104.	<i>baronal</i>	lexical	<i>baron</i>	„alcătuit din baroni”
105.	<i>barthesian</i>	cuvânt potențial	<i>Roland Barthes</i>	„tipic, caracteristic pentru Roland Barthes”
106.	<i>basarabenitate</i>	lexical	<i>Basarabia</i>	„însușirea de a fi originar din Basarabia”
107.	<i>Batman mioritic</i>	semantic	<i>Batman</i>	„supererou românesc”
108.	<i>baudelairian</i>	cuvânt potențial	<i>Charles Baudelaire</i>	„în stilul lui Ch. Baudelaire”
109.	<i>băgabil</i>	lexical	<i>a băga</i>	„care poate fi băgat”
110.	<i>Băgărețul fără cap</i>	lexical	„ <i>Călărețul fără cap</i> ” <i>M. Reid</i>	„pseudonimul autorului articolului”
111.	<i>bălăcaniada</i>	lexical	<i>balcaniadă + a se bălăcări</i>	„competiție la înjurat, batjocorit”
112.	<i>bălțat</i>	semantic		„care a schimbat partidul, pătat de culoarea altui partid”
113.	<i>băsescianism</i>	lexical	<i>Traian Băsescu</i>	„propriu pentru stilul de conducere a lui T. Băsescu”
114.	<i>băsescianism</i>	lexical	<i>Traian Băsescu</i>	„susținerea, apartenența la susținătorii lui T. Băsescu”
115.	<i>băsescianism</i>	lexical	<i>Traian Băsescu</i>	„influența exercitată de T. Băsescu”
116.	<i>băsisit</i>	lexical	<i>Traian Băsescu</i>	„adept al politicii lui T. Băsescu”
117.	<i>bătaie soră cu filmul de Oscar</i>	semantic	<i>bătaie soră cu moartea</i>	„bătaie în stilul hollywoodian, cu efecte speciale”
118.	<i>băștinism</i>	lexical	<i>baștină</i>	„sentiment de a avea baștină, spirit de baștină”
119.	<i>băștinios</i>	lexical	<i>bășinos + băștinaș</i>	„persoană din țară și foarte bătrână, care elimină des gaze intestinale”
120.	<i>becalian</i>	lexical	<i>Gigi Becali</i>	„aparținând lui Gigi Becali”
121.	<i>becaliot</i>	lexical	<i>Gigi Becali</i>	„cu nivel jos de inteligență, asemănător lui Gigi Becali”
122.	<i>becalism</i>	lexical	<i>Gigi Becali</i>	„expresie ignorantă tipică retoricii lui Gigi Becali”
123.	<i>becalizare</i>	lexical	<i>Gigi Becali</i>	„proces de zombare a populației cu ajutorul imaginii lui Gigi Becali”
124.	<i>a beculi</i>	lexical	<i>bec</i>	„a lumina ca un bec fosforescent”
125.	<i>a beep-ui</i>	lexical	<i>to beep (eng.)</i>	„a camufla cuvintele necenzurate printr-un sunet strident”
126.	<i>bellevillian</i>	cuvânt potențial	<i>Belleville (cartier în Paris)</i>	„locuitor al cartierului Belleville din Paris”
127.	<i>bellevilliot</i>	lexical	<i>Belleville (cartier în Paris)</i>	„locuitor al cartierului Belleville din Paris”
128.	<i>bemolizat</i>	semantic	<i>bemolizat</i>	„neatrăgător, fără intensitate, negativ”
129.	<i>Berbecali</i>	lexical	<i>Becali + berbec</i>	„prost”
130.	<i>berejanian</i>	cuvânt potențial	<i>Silviu Berejan</i>	„aparținând lui Silviu Berejan”
131.	<i>betonos</i>	lexical	<i>beton</i>	„din beton”

132.	<i>bețivăneală</i>	lexical	<i>bețivan</i>	„stare creată sub influența alcoolului, alcoolism”
133.	<i>bețivănește</i>	cuvânt potențial	<i>bețivan</i>	„ca un bețivan”
134.	<i>bebiloușimileupetelevizor</i>	lexical	<i>bebilou și mileu pe televizor</i>	„de modă veche, ca pe timpuri”
135.	<i>biclă</i>	cuvânt potențial	<i>bicicletă</i>	„bicicletă”
136.	<i>bijniss</i>	fonetic	<i>business</i>	„afacere, activitate comercială”
137.	<i>binefuncționar</i>	lexical	<i>bine + a funcționa</i>	„care funcționează bine”
138.	<i>bine-ncravatat</i>	lexical	<i>bine + cravată</i>	„cu cravată la gât”
139.	<i>biografem</i>	lexical	<i>biografie</i>	„date bibliografice ale unei persoane neînsemnate, ale unui plagiator”
140.	<i>a blăgui</i>	lexical	<i>Vasile Blaga</i>	„a înlocui pe cineva cu Vasile Blaga”
141.	<i>blagian</i>	cuvânt potențial	<i>Lucian Blaga</i>	„propriu opere lui Lucian Blaga”
142.	<i>Blaise Pascalianul</i>	lexical	<i>Blaise Pascal</i>	„matematician”
143.	<i>blegeală</i>	lexical	<i>bleg</i>	„comportament nedemn, nerațional”
144.	<i>blocoteț</i>	lexical	<i>bloc + coteț</i>	„bloc de locuit, în care oamenii se simt ca într-un coteț”
145.	<i>blândicel</i>	cuvânt potențial	<i>blând</i>	„puțin cam blând”
146.	<i>bobor</i>	fonetic	<i>popor</i>	„popor”
147.	<i>bolșeNITic</i>	lexical	<i>NIT + bolșevic</i>	„în stilul propagandei comuniste difuzate la canalul NIT”
148.	<i>bolicică</i>	lexical	<i>boală</i>	„boală serioasă”
149.	<i>bolșeviciat</i>	lexical	<i>bolșevic</i>	„prins în conjunctura bolșevică, sub influența bolșevismului”
150.	<i>bolșeviciu</i>	lexical	<i>bolșevic</i>	„bolșevism”
151.	<i>bolșeviuurător</i>	lexical	<i>bolșevic + a urî</i>	„care urăște bolșevismul”
152.	<i>a bombardă</i>	sinonim ocazional	<i>a bombardă</i>	„a numi într-o funcție”
153.	<i>bordelier</i>	lexical	<i>bordel</i>	„plin de bordeluri”
154.	<i>borgesian</i>	cuvânt potențial	<i>Jorje Louis Borges</i>	„specific lui J. L. Borges”
155.	<i>Bossescu</i>	lexical	<i>T. Bănescu + boss</i>	„președinte ca T. Bănescu în locul lui Steve Jobs la Apple”
156.	<i>a boteza electoral</i>	semantic		„a boteza copii cu scopul atragerii voturilor alegătorilor”
157.	<i>botezabil</i>	lexical	<i>a boteza</i>	„care poate primi un nume”
158.	<i>botniță</i>	semantic		„mască medicinală de protecție”
159.	<i>bour maroniu</i>	semantic		„membru al Partidului Democrat Liberal”
160.	<i>branduit</i>	lexical	<i>brand (engl.)</i>	„făcut publicității sub un nume de marcă”
161.	<i>brebantic</i>	lexical	<i>Nicolae Breban</i>	„specific stilului lui N. Breban”
162.	<i>brejnevist</i>	cuvânt potențial	<i>Leonid Brejnev</i>	„specific conducerii lui L. Brejnev”
163.	<i>breslașnic</i>	lexical	<i>breslaș</i>	„persoană care aparține unei bresle”
164.	<i>breslașnicesc</i>	lexical	<i>breslaș</i>	„de breslă”
165.	<i>a browsa</i>	sinonim ocazional	<i>to browse</i>	„a naviga, a răsfoi”
166.	<i>brăileano-lipovenesco-turcesco-pescăresc</i>	lexical		„specific pentru Brăila, lipoveni, turci și pescari”

167.	<i>brânza ierarhizărilor eugen-simionești</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„clasificările propuse de Eugen Simion”
168.	<i>brânzolatru</i>	lexical	<i>brânză</i>	„amator de brânză”
169.	<i>bucată</i>	semantic		„individ, persoană”
170.	<i>bucuNATO</i>	lexical	<i>NATO + București</i>	„participant la summit-ul NATO din București”
171.	<i>bucureștenește</i>	lexical	<i>București</i>	„în graiul locuitorilor din București”
172.	<i>bugetozaur</i>	lexical	<i>buget + dinozaur</i>	„vechi utilizator de resurse bugetare”
173.	<i>bugețel</i>	lexical	<i>buget</i>	„buget mic al țării”
174.	<i>buhai pacisto-moldovenisto-pesedist</i>	lexical		„cu caracteristici pacifiste, moldoveniste și PSD-iste”
175.	<i>Buletin de Bot</i>	fonetic	<i>buletin de vot</i>	„buletin folosit la referendum cu scopul demiterii președintelui”
176.	<i>bușituri</i>	lexical	<i>bullshit</i>	„prostii, neghiobii”
177.	<i>a bum-a</i>	lexical	<i>bum</i>	„a răsunat tare”
178.	<i>Bunedumnezeul</i>	lexical	<i>bun e Dumnezeu</i>	„bocet, tânguială”
179.	<i>bunătoare</i>	lexical	<i>bun</i>	„care face bine”
180.	<i>burtospărostâmplos</i>	lexical	<i>burtos + păros + tâmplos</i>	„foarte gras și pletos”
181.	<i>burtosilăpăroșilătâmplilă</i>	lexical		„om gras și cu plete lungi”
182.	<i>busuiocean</i>	cuvânt potențial	<i>Aureliu Busuioc</i>	„care aparține lui Aureliu Busuioc”
183.	<i>buticăreală</i>	lexical	<i>butic</i>	„magazin mic, tarabă”
184.	<i>buticăreală</i>	lexical	<i>butic</i>	„modă la deschiderea buticurilor”
185.	<i>buzeal</i>	lexical	<i>buze</i>	„pe buze”
186.	<i>bușabuș</i>	lexical	<i>bouche (fr. gură)</i>	„gură la gură”
187.	<i>ca de neobicei</i>	lexical	<i>de obicei</i>	„nu ca întotdeauna”
188.	<i>cașhebic</i>	lexical	<i>KGB</i>	„în felul propriu KGB-ului”
189.	<i>cașfea</i>	fonetic	<i>cafea</i>	„cafea de calitate”
190.	<i>calculatorist</i>	lexical	<i>calculator</i>	„persoană care lucrează la calculator, informatician”
191.	<i>cam pion</i>	grafic	<i>campion</i>	„cvasi campion și pion (marionetă) în anumite acțiuni”
192.	<i>Camera Zdrențutaților</i>	lexical	<i>Camera Deputaților</i>	„Camera Deputaților cu reputația pătată”
193.	<i>camilpetrescian</i>	cuvânt potențial	<i>Camil Petrescu</i>	„aparținând operei lui Camil Petrescu”
194.	<i>Camorra Deputaților</i>	lexical	<i>Camera Deputaților + Camorra</i>	„Camera Deputaților care constă din mafioți”
195.	<i>Campionatul național la plagiat artistic</i>	frazologic	<i>Campionatul național la patinaj artistic</i>	„plagiatul ca motiv de concurență”
196.	<i>cam-ul</i>	gramatical	<i>cam</i>	„repetarea în discursuri a cuvântului «cam»”
197.	<i>camusian</i>	cuvânt potențial	<i>Albert Camus</i>	„caracteristic pentru Albert Camus”
198.	<i>canalii TV</i>	lexical	<i>canal TV</i>	„canale de televiziune de calitate proastă”
199.	<i>candidamente</i>	lexical	<i>candid</i>	„în mod nevinovat, neprihănit”
200.	<i>canibalism politic</i>	locuțiune ocazională		„partide care se ceartă, se mănâncă între ele în cadrul alianței PLDM-PD-PL”
201.	<i>capcanizant</i>	lexical	<i>capcană</i>	„captivant, care te atrage în capcană”
202.	<i>capitalicomunist</i>	lexical	<i>capitalist + comunist</i>	„având concomitent idei comuniste și capitaliste”

203.	<i>capitalisto-moșieresc</i>	cuvânt potențial		„care se referă la capitalism și moșieri”
204.	<i>capodop</i>	gramatical	<i>capodoperă</i>	„operă fără valoare”
205.	<i>caragialitate</i>	lexical	<i>I. L. Caragiale</i>	„stil umoristic, tipic pentru operele lui I. L. Caragiale”
206.	<i>a carantina</i>	lexical	<i>carantină</i>	„a plasa în carantină”
207.	<i>carantinesc</i>	lexical	<i>carantină</i>	„în care s-a instalat carantina generală”
208.	<i>carta sovietică a nedrepturilor omului</i>	semantic	<i>Carta drepturilor fundamentale</i>	„nerespectarea oficială a drepturilor omului în URSS”
209.	<i>castrist</i>	lexical	<i>Fidel Castro</i>	„care aparține sistemului politic a lui Fidel Castro”
210.	<i>cavernicol</i>	cuvânt potențial	<i>cavernicol</i>	„locuitori din peșteră, cavernă”
211.	<i>cavitate bucală mioritică</i>	stilistic		„gura românului”
212.	<i>a cazarma</i>	lexical	<i>cazarmă</i>	„a aduna în cazarmă”
213.	<i>(de) căcart</i>	eufemism ocazional	<i>căcat</i>	„abominabil”
214.	<i>căcatdeștelenitul</i>	lexical	„ <i>deștelenit + de căcat</i> ”	„deștelenit realizat în mod oribil”
215.	<i>căgăbălos</i>	lexical	<i>KGB + bălos</i>	„aflat sub influența KGB”
216.	<i>căgăbăuc</i>	lexical	<i>KGB</i>	„ce ține de activitatea în calitate de agent KGB”
217.	<i>călugăr ateu</i>	stilistic		„călugăr care neagă existența lui Dumnezeu”
218.	<i>cărtărescian</i>	cuvânt potențial	<i>Mircea Cărtărescu</i>	„propriu lui M. Cărtărescu”
219.	<i>(a da) cu căruța-n gard</i>	frazeologic	<i>a da cu caru-n gard</i>	„a face ceva greșit”
220.	<i>cântătura</i>	lexical	<i>a cânta</i>	„un mod de a cânta, conținutul cântului”
221.	<i>CC-ist</i>	lexical	<i>CC (Comitetul Central)</i>	„persoană din Comitetul Central”
222.	<i>ce mai literatura-vura</i>	locuțiune ocazională	<i>ce mai tura-vura</i>	„discuție literară inutilă”
223.	<i>ceapeizat</i>	lexical	<i>CAP (Cooperativă agricolă de producție)</i>	„membru al unui CAP, colhoznic”
224.	<i>ceaușescolatru</i>	lexical	<i>Nicolae Ceaușescu</i>	„care se închină lui N. Ceaușescu”
225.	<i>ceaușeștii</i>	lexical	<i>Nicolae și Elena Ceaușescu</i>	„cuplul Ceaușescu”
226.	<i>Ceaușiliesconstantines-cian</i>	lexical	<i>Ceaușescu + Iliescu + Constantinescu</i>	„sub conducerea președinților Ceaușescu, Iliescu și Constantinescu”
227.	<i>Ceaușilieskonstantines-kow</i>	lexical	<i>Ceaușescu + Iliescu + Constantinescu</i>	„președinții Ceaușescu, Iliescu și Constantinescu”
228.	<i>ceaușin</i>	lexical	<i>Nicolae Ceaușescu</i>	„care îi aparține lui N. Ceaușescu”
229.	<i>Ceaușitate</i>	lexical	<i>Nicolae Ceaușescu</i>	„regimul lui N. Ceaușescu”
230.	<i>ceaușiu</i>	lexical	<i>Nicolae Ceaușescu</i>	„din perioada conducerii lui N. Ceaușescu”
231.	<i>cekist</i>	cuvânt potențial	<i>CK (poliția secretă sovietică)</i>	„colaborator ai serviciilor de securitate sovietice”
232.	<i>cenzoară-șefesă</i>	gramatical	<i>cenzor-șef</i>	„femeie cenzor-șef”
233.	<i>cenzurator</i>	lexical	<i>a cenzura</i>	„care este impus prin cenzură”
234.	<i>Cernabîl</i>	lexical	<i>Cernavodă + Cernobâl</i>	„centrala atomică de la Cernavodă”
235.	<i>certefecat</i>	fonetic	<i>certificat</i>	„document fără valoare”
236.	<i>cețitura</i>	lexical	<i>a citi</i>	„conținutul celor citite”
237.	<i>cezar-ivănescian</i>	cuvânt potențial	<i>Cezar Ivănescu</i>	„caracteristic pentru opera lui Cezar Ivănescu”

238.	<i>Che Gargara Ponta</i>	lexical	<i>Che Gevara + gargară</i>	„premierul Victor Ponta”
239.	<i>chibuțnic</i>	lexical	<i>chibuț</i>	„din chibuț”
240.	<i>chiloșist</i>	lexical	<i>chiloși</i>	„persoană care poartă chiloși”
241.	<i>chinezărie</i>	semantic	<i>chinezărie</i>	„produs de calitate proastă”
242.	<i>Chiriașul-aproape-nemuritor-de-la-Kremlin</i>	eufemism ocazional		„Iosif Stalin”
243.	<i>a chiureta</i>	semantic	<i>a chiureta</i>	„a elimina dintr-un document un pasaj neplăcut”
244.	<i>cifră-individ</i>	lexical		„om slugarnic, «șestiorka»”
245.	<i>Cine fură azi un ou... mâine are Antena 1, Antena Stars, Antena 3 etc.</i>	frazeologic	<i>Cine fură azi un ou, mâine va fura un bou.</i>	„referință la corupția din rândul conducerii țării”
246.	<i>Cine s-a fript cu Ciorbea, suflă și-n iaurt.</i>	frazeologic	<i>Cine s-a fript cu ciorba, suflă și-n iaurt.</i>	„persoana care a fost înșelată de Victor Ciorbea devine mai precaută”
247.	<i>Cine se trezește de dimineață ... la amiază primește condamnare!</i>	frazeologic	<i>Cine se trezește de dimineață, departe ajunge.</i>	„referință la condamnarea lui Dan Voiculescu”
248.	<i>Cine știe să copieze, are patru celulare!</i>	frazeologic	<i>Cine știe carte, are patru ochi.</i>	„plagiatorul aduce venit”
249.	<i>cinem-a jignit</i>	frazeologic	<i>cinem-a jignit</i>	„film criticat”
250.	<i>ciocabocănit</i>	lexical	<i>cioca-boca</i>	„bocănit”
251.	<i>ciomăgos</i>	lexical	<i>ciomag</i>	„caracteristic ciomagului”
252.	<i>cioranian</i>	cuvânt potențial	<i>Emil Cioran</i>	„caracteristic pentru opera lui Emil Cioran”
253.	<i>cioranolog</i>	cuvânt potențial	<i>Emil Cioran</i>	„cercetător al operei lui Emil Cioran”
254.	<i>ciorap-conductă</i>	lexical		„conductă”
255.	<i>ciordeală</i>	lexical	<i>a ciordi</i>	„farsă electorală, furt de voturi”
256.	<i>ciorditore</i>	lexical	<i>a ciordi + dottore</i>	„plagiator, fals doctor”
257.	<i>cisprutic</i>	cuvânt potențial	<i>Prut</i>	„dincoace de Prut”
258.	<i>Ciubuccai</i>	lexical	<i>ciubuc + Asmodai</i>	„demonul mitei”
259.	<i>Ciuvicin</i>	lexical	<i>Mugur Ciuvică</i>	„persoană indispensabilă, asemenea unui medicament”
260.	<i>civilizațional</i>	lexical	<i>civilizație</i>	„care ține de civilizație”
261.	<i>clandestinos</i>	lexical	<i>clandestin</i>	„în mod clandestin”
262.	<i>a clapeta</i>	lexical	<i>clapetă</i>	„a apăsa pe taste, a lucra la calculator”
263.	<i>clișeic</i>	cuvânt potențial	<i>clișeu</i>	„cu caracter de clișeu”
264.	<i>clișeic</i>	cuvânt potențial	<i>clișeu</i>	„echivalabil cu tipic, previzibil, în mod banal”
265.	<i>clopoțeliște</i>	lexical	<i>clopoțel</i>	„mulțime de clopoței”
266.	<i>clopoțește</i>	lexical	<i>a clopoți</i>	„clar, sonor ca un clopoțel”
267.	<i>coșeriologie</i>	cuvânt potențial	<i>Eugeniu Coșeriu</i>	„știință despre lingvistica lui E. Coșeriu”
268.	<i>cocainat</i>	lexical	<i>cocaină</i>	„sub influența cocainei”
269.	<i>cocostârcos</i>	lexical	<i>cocostârc</i>	„trufaș, mândru, asemenea unui cocostârc”
270.	<i>coincidental</i>	lexical	<i>a coincide + occidental</i>	„care coincide cu un comportament occidental”
271.	<i>colaboi</i>	lexical	<i>colaborator</i>	„colaborator vicios”
272.	<i>coleridgean</i>	cuvânt potențial	<i>Samuel Taylor Coleridge</i>	„cu referire la opera lui Coleridge”
273.	<i>colhozian</i>	lexical	<i>colhoz</i>	„din colhoz”
274.	<i>colindători-cu-glasuri-</i>	lexical		„asemănător colindătorilor a

	<i>tremurate</i>			căror glas tremură”
275.	<i>comis</i>	semantic	<i>a comite</i>	„scris, compus”
276.	<i>compatibilizabil</i>	cuvânt potențial	<i>a compatibiliza</i>	„care poate fi compatibilizat”
277.	<i>Comunicapitalism</i>	lexical	<i>comunism + capitalism</i>	„capitalism cu un amestec de idei comuniste”
278.	<i>comunicapitalist</i>	lexical	<i>comunism + capitalism</i>	„capitalist cu un amestec de idei comuniste”
279.	<i>Conferențiar universitar doctor în plagiat sincron</i>	frazeologic	<i>conferențiar universitar, doctor în...</i>	„cadru universitar cu experiență în plagierea lucrărilor”
280.	<i>constănțepar</i>	lexical	<i>Constanța + țepar</i>	„escroc din Constanța”
281.	<i>contacti</i>	gramatical	<i>contact</i>	„persoane bolnave cu care cineva a intrat în contact”
282.	<i>conțește</i>	gramatical	<i>a conta</i>	„formă ironică pentru ideea că ceva «conțează»”
283.	<i>contra-anti-non-semi-împotriva-agresiv</i>	lexical		„neagresiv”
284.	<i>contrabarbian</i>	lexical	<i>Ion Barbu</i>	„contra concepțiilor lui Ion Barbu”
285.	<i>contract-balenă</i>	lexical		„contract pe o sumă impozantă și avantajos”
286.	<i>contrafortist</i>	cuvânt potențial	<i>Contrafort</i>	„colaborator al revistei Contrafort”
287.	<i>copertaș editorial</i>	locuțiune ocazională		„persoană care editează coperti, opere fără valoare”
288.	<i>Copiez, deci exist!</i>	frazeologic	<i>Gândesc, deci exist!</i>	„constatarea faptului că plagiatul este o stare firească”
289.	<i>copilărime din amintire</i>	locuțiune ocazională	<i>amintiri din copilărie</i>	„amintiri din copilărie, povestite persistente”
290.	<i>copilăret</i>	lexical	<i>copil</i>	„mulțime, grup de copii”
291.	<i>Copistul sare masa, plagiatorul sare Casa Poporului</i>	frazeologic	<i>Capra sare masa, iada sare casa.</i>	„plagiatorul ajunge să ocupe posturi înalte”
292.	<i>copy-lot</i>	lexical	<i>co-pilot + to copy</i>	„partener politic acuzat de plagiat”
293.	<i>copy-paste-ul</i>	lexical	<i>copy-paste</i>	„plagiatul”
294.	<i>corhoz</i>	fonetic	<i>colhoz</i>	„colhoz”
295.	<i>costipești</i>	lexical	<i>Costești + pești</i>	„proxeneți din Costești”
296.	<i>a cotcodăci</i>	semantic	<i>a cotcodăci</i>	„a marca un gol”
297.	<i>controceantic</i>	lexical	<i>Cotroceni + antic</i>	„care se află de mult timp în palatul Cotroceni”
298.	<i>Cotroceanul-cu-fir-roș-la-brăcinar</i>	lexical		„Nicolae Ceaușescu”
299.	<i>cotrocenic</i>	lexical	<i>Cotroceni</i>	„de la Palatul Cotroceni, de la președinție”
300.	<i>cotrocenie</i>	lexical	<i>Cotroceni</i>	„Palatul Cotroceni, președinția”
301.	<i>cotrocenitatea iliescană</i>	locuțiune ocazională	<i>Cotroceni - Iliescu</i>	„regimul președintelui Iliescu de la Palatul Cotroceni”
302.	<i>covidiot</i>	lexical	<i>Covid + idiot</i>	„persoană care nu acceptă existența pandemiei de Covid”
303.	<i>covidiot (adj.)</i>	lexical	<i>Covid + idiot</i>	„care se referă la poziția anti-Covid a populației”
304.	<i>coviduț</i>	lexical	<i>Covid</i>	„pandemia de Covid”
305.	<i>covizi</i>	gramatical	<i>Covid</i>	„persoane infectate cu coronavirus”
306.	<i>crediința-credere</i>	lexical		„crediință și încredere”
307.	<i>a creieri</i>	lexical	<i>creier</i>	„a medita, a gândi, a cugeta”
308.	<i>cretinătate</i>	lexical	<i>cretin</i>	„totalitatea prostiilor, fapte

				prostești”
309.	<i>Crinia</i>	lexical	<i>Crin Antonescu</i>	„planeta virtuală a lui Crin Antonescu”
310.	<i>crinian</i>	lexical	<i>Crin Antonescu</i>	„locuitorul planetei virtuale a lui Crin Antonescu”
311.	<i>crinoid</i>	lexical	<i>Crin Antonescu</i>	„locuitorul planetei virtuale a lui Crin Antonescu”
312.	<i>criza vârstei mijlocii a corupției</i>	locuțiune ocazională	<i>criza vârstei mijlocii</i>	„persoană care a fost arestată pentru corupție”
313.	<i>Cronică a lui Ștefan a Petrei</i>	lexical	<i>Nică a lui Ștefan a Petrei</i>	„pseudonimul autorului articolului din revista <i>Academia Cațavencu</i> ”
314.	<i>cu mâinile furate</i>	locuțiune ocazională	<i>cu mâinile curate</i>	„denumirea unei rubrici din revista <i>Academia Cațavencu</i> ”
315.	<i>cucologie</i>	lexical	<i>cuc</i>	„știința despre cuc”
316.	<i>cuculesc</i>	lexical	<i>cuc</i>	„despre cuc, cu referire la cuc”
317.	<i>culilinctor</i>	eufemism ocazional	<i>cur + lingător</i>	„lingușitor, servil, adept pătimaș”
318.	<i>a culilinge</i>	eufemism ocazional	<i>cur + a linge</i>	„a se linguși, a manifesta comportament servil”
319.	<i>Culilins</i>	eufemism ocazional	<i>cur + lins</i>	„persoană idolatrizată”
320.	<i>culturalnic</i>	lexical	<i>cultural</i>	„persoană care se consideră făcând parte din casta culturală”
321.	<i>culturalnic</i>	lexical	<i>cultură</i>	„cu referire la cultură”
322.	<i>cumetrial</i>	lexical	<i>cumătru</i>	„în calitate de cumătru”
323.	<i>cumpărătornic</i>	lexical	<i>a cumpăra</i>	„care cumpără”
324.	<i>cumătrism</i>	lexical	<i>cumătru</i>	„protecționism, favoritism, formă de corupție”
325.	<i>cumătrocrație</i>	lexical	<i>cumătru</i>	„puterea corupției și favoritismului”
326.	<i>a cununi</i>	lexical	<i>cunună</i>	„a încununa, a pune cununa”
327.	<i>curbiformic</i>	lexical	<i>curb + formă</i>	„de formă curbată, arcuită”
328.	<i>curcuș</i>	lexical	<i>cur + culcuș</i>	„poziție / funcție ocupată pe căi ilegale”
329.	<i>a curgăini</i>	lexical	<i>cur de găină</i>	„a strânge buzele țugui, a țuguia buzele”
330.	<i>curluntrist</i>	lexical	<i>a face curul luntre</i>	„lingușitor”
331.	<i>a curluntriza</i>	lexical	<i>a face curul luntre</i>	„a se linguși”
332.	<i>Curlățean</i>	lexical	<i>cur lat + curtean</i>	„persoană care însoțește și se lingușește pe lângă un politician, lingău”
333.	<i>curvetă</i>	lexical	<i>curvă</i>	„tânără desfrânată”
334.	<i>curviștenie</i>	lexical	<i>curvă</i>	„comportament creștin ipocrit, de care dau dovadă comuniștii, care cândva luptau contra religiei”
335.	<i>customizabil</i>	lexical	<i>(eng.) to customize</i>	„adaptabil, ajustabil”
336.	<i>cutremur electoral</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„schimbare, bulverizare a activității înainte de alegeri”
337.	<i>cuverturiță</i>	cuvânt potențial	<i>cuvertură</i>	„cuvertură mică”
338.	<i>cuzist</i>	cuvânt potențial	<i>Alexandru Ioan Cuza</i>	„ce se referă la A. I. Cuza”
339.	<i>cvasi-absență</i>	cuvânt potențial		„absență parțială”
340.	<i>cvasiindiferent</i>	cuvânt potențial		„aproape indiferent, cam indiferent”

341.	<i>cvasi-mascul</i>	cuvânt potențial		„aproape ca un mascul”
342.	<i>cyberhău</i>	lexical	<i>cyber + hău</i>	„hău cibernetic, creat de calculatoare”
343.	<i>a da glas-de-hârtie</i>	locuțiune ocazională	<i>a da glas</i>	„a nota pe foaie, a înscrie”
344.	<i>a da jos</i>	sinonim ocazional	<i>a downloada</i>	„a descărca din internet”
345.	<i>a da pe gugălit</i>	locuțiune ocazională	<i>google, a gugăli</i>	„a căuta informații în internet”
346.	<i>a da una piciorelnică</i>	locuțiune ocazională	<i>a da cu piciorul</i>	„a da un șut cu piciorul, a alunga, a exclude”
347.	<i>dabijan / dabijian</i>	cuvânt potențial	<i>Nicolae Dabija</i>	„propriu lui N. Dabija”
348.	<i>daco-rom</i>	lexical	<i>dac + rom</i>	„de origine romă, care se declară daco-romani”
349.	<i>dacovid</i>	lexical	<i>Dacia + covid</i>	„medicament anticovid produs după rețete dacice”
350.	<i>Dacă Horoscop nu e, nimic nu e</i>	frazeologic	<i>Unde dragoste nu e, nimic nu e</i>	„cu referire la preferința de a citi horoscopul zilei”
351.	<i>dacă-nu-ți-place-nu-te-benoclezi</i>	sintactic		„nu-ți place, nu te uita”
352.	<i>D’ale uichendului</i>	gramatical	<i>weekend</i>	„cu referire la evenimentele din weekend”
353.	<i>Dan Senzaționescu</i>	lexical	<i>Dan Diaconescu + senzațional</i>	„politicianul D. Diaconescu care pune accentul pe evenimente senzaționale”
354.	<i>dandiaconescizare</i>	lexical	<i>Dan Diaconescu</i>	„proces de zombare cu ajutorul emisiunilor prezentate de Dan Diaconescu la OTV și DDTV”
355.	<i>darea-afară-din-rândurile</i>	lexical		„concediere, eliminare”
356.	<i>Darth Fazăr</i>	lexical	<i>Dart Vaider</i>	„tatăl care respiră din greu, bolnav, asemenea personajului Dart Vaider din <i>Războiul stelelor</i> ”
357.	<i>dar-însă-totuși</i>	sintactic		„totuși”
358.	<i>De la medicină mai puțin, de la muribunzi mai mult</i>	frazeologic	<i>De la mine mai puțin, de la Dumnezeu mai mult</i>	„insuficiența de cunoștințe în medicină aduce mai mulți bani de la pacienți”
359.	<i>de toată rău-frumusețea</i>	locuțiune ocazională	<i>de toată frumusețea</i>	„evocarea părții negative, diminuarea intensității”
360.	<i>deșteptofon</i>	lexical	<i>(eng.) smartphone</i>	„telefon mobil, inteligent”
361.	<i>de-acolo-aici</i>	lexical		„de acolo până aici”
362.	<i>de-a-n stradulea</i>	lexical	<i>stradă</i>	„fiind în stradă, aflându-se în stradă”
363.	<i>debabelizator</i>	lexical	<i>Babel</i>	„cu scop de organizare, evitare a neînțelegerilor”
364.	<i>decanonizator</i>	lexical	<i>canon</i>	„care elimină canonul”
365.	<i>decazare</i>	lexical	<i>cazare</i>	„eliberarea camerei de hotel, check-out”
366.	<i>decebalin</i>	lexical	<i>Decebal</i>	„provenind de la Decebal”
367.	<i>dececenizare</i>	lexical	<i>Cecenia</i>	„privirea Ceceniei de stătalitate proprie”
368.	<i>Decembriadă</i>	lexical	<i>decembrie</i>	„revoluția din decembrie 1989”
369.	<i>dechiloțat</i>	lexical	<i>chiloți</i>	„lipsit de chiloți, cu chiloții dezbrăcați”
370.	<i>a declădi</i>	lexical	<i>a clădi</i>	„a clădi, a forma din ceva”
371.	<i>Decompozitor</i>	lexical	<i>compozitor</i>	„persoană care nu poate

				compune”
372.	<i>decomunistizator</i>	lexical	<i>de+comunist</i>	„care încearcă să iasă de sub jugul comunismului”
373.	<i>deconstrucționistică</i>	lexical	<i>deconstructivism</i>	„teorie care aparține deconstructivismului”
374.	<i>decumetriзатор</i>	lexical	<i>cumetri</i>	„care încearcă să evite cumetristul”
375.	<i>decăcan</i>	lexical	<i>decan</i>	„decan lipsit de valoare”
376.	<i>dedicatar</i>	lexical	<i>a dedica</i>	„persoană care face dedicații”
377.	<i>degenerație de aur</i>	frazeologic	<i>generație de aur</i>	„generație oameni lipsiți de cultură, dar foarte bogați”
378.	<i>Dejism Șepcal și Anticravațial</i>	lexical	<i>Gh. Gheorghiu-Dej</i>	„organizare socială îndreptată contra șepcilor și cravatelor”
379.	<i>dejo-ceaușism</i>	lexical	<i>dejism + ceaușism</i>	„perioada conducerii lui Gh. Gheorghiu-Dej și N. Ceaușescu”
380.	<i>delii-beșlii-streleți</i>	semantic	<i>T. Deliu + A. Beșliu + V. Streleț; deliu (călăreț), beșliu (soldat turc), streleț (arcaș)</i>	„politicieni-soldați, mercenari”
381.	<i>delă</i>	lexical	<i>(rus.) дело</i>	„treabă, chestiune”
382.	<i>Demimurgu</i>	lexical	<i>Demiurg + Călin Murg (politician PDL)</i>	„C. Murg în calitate de semi-divinitate politică”
383.	<i>demi-narativ</i>	lexical		„parțial narativ, seminarativ”
384.	<i>demoldovenizare</i>	lexical	<i>moldovenizare</i>	„debarasarea de trăsăturile specifice moldovenilor”
385.	<i>denepovestit</i>	lexical	<i>povestit</i>	„despre care nu se poate vorbi, relatea”
386.	<i>deproletarizant</i>	lexical	<i>a deproletariza</i>	„care face să-și piardă caracterul de proletar”
387.	<i>deputat-deputătoaică</i>	lexical	<i>deputat</i>	„deputat(ă) fără valoare”
388.	<i>deputătaș</i>	lexical	<i>deputat</i>	„deputat fără valoare”
389.	<i>deromânizare</i>	lexical	<i>românizare</i>	„înlăturarea influenței limbii române”
390.	<i>descartare</i>	lexical	<i>carte</i>	„renunțare la carte”
391.	<i>descolindat</i>	lexical	<i>descălecat + colindat</i>	„colindat până la statornicire într-o anumită regiune”
392.	<i>descăunat la cap</i>	locuțiune ocazională	<i>a fi cu scaun la cap</i>	„lipsit de înțelepciune”
393.	<i>a se desdegera</i>	lexical	<i>a degera</i>	„a se încălzi”
394.	<i>desdegerător</i>	lexical	<i>a degera</i>	„care încălzește pe cineva”
395.	<i>despauperizat</i>	lexical	<i>a pauperiza</i>	„îmbogățit, înavuțit”
396.	<i>detextilizat</i>	lexical	<i>textil</i>	„fără haine, dezbrăcat”
397.	<i>devoalabil</i>	lexical	<i>a devoala</i>	„care poate fi devoalat, dezvăluit”
398.	<i>devușcă</i>	lexical	<i>(rus.) девушка</i>	„domnișoară rusoaică”
399.	<i>a se dez...orienta</i>	semantic	<i>Orient (Est, Asia, în direcția Rusiei)</i>	„a-și schimba orientare politică, din pro-estică în occidentală”
400.	<i>a dezastupa</i>	lexical	<i>a astupa</i>	„a destupa”
401.	<i>dez-dodonizare</i>	lexical	<i>Igor Dodon</i>	„eliberare de sub influența lui I. Dodon”
402.	<i>dezgheț</i>	semantic	<i>dezgheț > (rus.) оттепель</i>	„schimbare socială spre democratizare, perioada de destrămare a URSS”
403.	<i>deziacobinizare</i>	cuvânt potențial	<i>iacobin</i>	„debarasare de spiritul revoluționar, democrat”
404.	<i>deznaționalizator</i>	cuvânt potențial	<i>a deznaționaliza</i>	„care face ca un grup să-și piardă particularitățile naționale”
405.	<i>dez-plahotnicizare</i>	lexical	<i>V. Plahotniuc</i>	„eliberarea de sub influența lui V.

				Plahotniuc”
406.	<i>dez-Plahotniuc-izare</i>	lexical	<i>V. Plahotniuc</i>	„eliberarea de sub influența lui V. Plahotniuc”
407.	<i>dez-usatizare</i>	lexical	<i>R. Usatfi</i>	„eliberarea de sub influența lui R. Usatfi”
408.	<i>dezîncuia</i>	lexical	<i>a încuia</i>	„a scoate încuietura” / „a descuia, a elibera”
409.	<i>deșteaptăteromân</i>	lexical	<i>Deșteaptă-te, române...</i>	„românul care s-a deșteptat”
410.	<i>deșiganizare</i>	lexical	<i>șigan</i>	„debarasarea de apucăturile șigănești”
411.	<i>diabolectic</i>	lexical	<i>diabolic + dialectic</i>	„materialism dialectic de origine diabolică”
412.	<i>diaconescian</i>	cuvânt potențial	<i>D. Diaconescu</i>	„specific pentru D. Diaconescu”
413.	<i>dialectalnic</i>	lexical	<i>dialectal + dialectic</i>	„cu referire la materialismul dialectic și istoric”
414.	<i>dialogic</i>	semantic	<i>revista „Dialog”</i>	„cu referire la revista <i>Dialog</i> ”
415.	<i>dialogicitate</i>	lexical	<i>dialogic</i>	„dialog, formă de dialog”
416.	<i>dialogicos</i>	lexical	<i>dialogic</i>	„sub formă de dialog”
417.	<i>Diasporal</i>	lexical	<i>diasporă</i>	„persoană care face parte din diasporă”
418.	<i>digei</i>	cuvânt potențial	<i>(eng.) DJ</i>	„disc-jockey, prezentator de muzica într-o discoteca sau la un post de radio”
419.	<i>dimovian</i>	cuvânt potențial	<i>L. Dimov</i>	„caracteristic lui L. Dimov”
420.	<i>dinșile</i>	gramatical	<i>dinte</i>	„dinți / dinții”
421.	<i>dinamovist</i>	cuvânt potențial	<i>FC „Dinamo”</i>	„care se referă la echipa de fotbal Dinamo”
422.	<i>dinescian</i>	cuvânt potențial	<i>Mircea Dinescu</i>	„caracteristic / aparținând lui M. Dinescu”
423.	<i>dinozăuraș</i>	lexical	<i>dinozaur</i>	„pui de dinozaur”
424.	<i>dinozăurel</i>	lexical	<i>dinozaur</i>	„pui de dinozaur”
425.	<i>diplomaticos</i>	lexical	<i>diplomatic</i>	„diplomatic”
426.	<i>diplomele</i>	gramatical		„diplome de calitate proastă”
427.	<i>diplomițe</i>	gramatical		„diplome de calitate proastă”
428.	<i>discobou</i>	lexical	<i>discobol + bou</i>	„politician prost, care aruncă capacele de canal”
429.	<i>discotecar</i>	lexical	<i>discotecă</i>	„persoană care frecventează des discoteca”
430.	<i>ditirambist</i>	lexical	<i>ditiramb</i>	„persoană care scrie ditirambe, elogiator”
431.	<i>divertișii</i>	lexical	<i>emisiunea TV „Divertis”</i>	„prezentatorii / redactorii de la emisiunea <i>Divertis</i> ”
432.	<i>diznoviem</i>	lexical	<i>(fr.) dix-neuvième</i>	„cartierul/arondismentul 19 din Paris”
433.	<i>doamna noastră de metal</i>	expresie	<i>doamna de fier</i>	„referință la Zinaida Greceanii, prim-ministra RM”
434.	<i>Doctor habilitat în științe tautologice</i>	frazeologic	<i>doctor habilitat în științe (pedagogice)</i>	„persoană cu experiență mare în plagiat”
435.	<i>Doctor în Soloviov</i>	frazeologic	<i>doctor în ... + Soloviov V., filosof religios rus, poet, critic literar</i>	„doctor în filosofie”
436.	<i>docu-drama</i>	cuvânt potențial		„film documentar”
437.	<i>dodonește</i>	lexical	<i>I. Dodon</i>	„similar activităților distrugătoare realizate de I. Dodon”

438.	<i>dodoniada</i>	lexical	<i>I. Dodon</i>	„mișcare condusă de I. Dodon”
439.	<i>dodonism</i>	lexical	<i>I. Dodon</i>	„doctrină politică influențată de ideile lui I. Dodon”
440.	<i>dodonist</i>	lexical	<i>I. Dodon</i>	„persoană care împărtășește politica lui I. Dodon, susținător al lui I. Dodon”
441.	<i>dodonist</i>	lexical	<i>I. Dodon</i>	„aparținând lui I. Dodon, caracteristic convingerilor sale”
442.	<i>dolmecer</i>	lexical	<i>(germ.) Dolmetscher</i>	„traducător, interpret”
443.	<i>dolofoasă</i>	lexical	<i>dolofan</i>	„doloфанă și pufoasă”
444.	<i>domderector</i>	lexical	<i>Domn + director</i>	„domnul director”
445.	<i>Don Chiulote de la Isaccea</i>	lexical	<i>a chiuli + Don Quijote de la Mancha</i>	„personaj politic care absentează de la ședințe, Crin Antonescu (născut în or. Isaccea, jud. Tulcea), care nu se prezintă la ședințele Senatului”
446.	<i>donquijotesc</i>	lexical	<i>Don Quijote</i>	„ridicol”
447.	<i>donquijoși</i>	lexical	<i>Don Quijote</i>	„apărători ridicoli”
448.	<i>Dormeuro</i>	lexical	<i>Dormeo + euro</i>	„saltea cu safeuri pentru a păstra euro”
449.	<i>dosar de membrizare</i>	expresie		„dosar în a cărui bază devii membru de partid”
450.	<i>douăzeci-ci-ciapte</i>	fonetic	<i>douăzeci și șapte</i>	„douăzeci și șapte”
451.	<i>Dragnealand</i>	lexical	<i>Dragnea + land</i>	„tărâmul lui Dragnea, prin analogie cu Disneyland”
452.	<i>dreptaci</i>	semantic	<i>dreptaci</i>	„adepti ai unui partid de dreapta, prin opoziție cu stângaci - comuniști”
453.	<i>drone-ificare</i>	cuvânt potențial	<i>dronă</i>	„înarmare cu drone, punerea dronelor la dispoziția armatei”
454.	<i>drujbar</i>	cuvânt potențial	<i>Drujbă</i>	„tăietor de lemne cu drujbă”
455.	<i>Duce de râpă</i>	locuțiune ocazională	<i>duce + a duce de râpă</i>	„funcționar sus-pus care duce de râpă o comunitate”
456.	<i>a duce</i>	stilistic	<i>a duce pe picioare</i>	„a suporta o boală”
457.	<i>ducăreș</i>	semantic		„care duce spre ...”
458.	<i>dudăuian</i>	lexical	<i>N. Dudău, ministru de externe</i>	„specific pentru N. Dudău”
459.	<i>dumneata-cel-în-vârstă</i>	lexical		„adresat în vârstă”
460.	<i>dumneata-cu-situația-dumitale-specială</i>	lexical		„adresat aflat într-o situație specială”
461.	<i>Dumnezeu îți dă, dar ... îți ia averea DNA-ul</i>	frazeologic	<i>Dumnezeu îți dă, dar nu-ți băga și-n traistă</i>	„cu referire la persoanele îmbogățite ilicit, cărora DNA le-a confiscat averea”
462.	<i>dunducie</i>	lexical	<i>dunduc</i>	„stare de imbecilitate”
463.	<i>durdulet</i>	lexical	<i>durduliu</i>	„cam durdului, plinuț”
464.	<i>a durea în bască</i>	locuțiune ocazională	<i>a durea în cot</i>	„a nu-i păsa cuiva de ceva”
465.	<i>a durea în diiCot</i>	locuțiune ocazională	<i>a durea în cot + DIICOT</i>	„DIICOT (Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism) nu-i pasă de ceva”
466.	<i>a durea în pix</i>	locuțiune ocazională	<i>a durea în cot</i>	„a fi interesant numai din punctul de vedere a carierei de scriitor”
467.	<i>s-a dus Marcel, s-a întors Ciolac</i>	frazeologic	<i>s-a dus bou, s-a întors vacă</i>	„cu referire la nereușitele politice ale lui Ion-Marcel Ciolacu, prim-ministru al României din iunie 2023”

468.	<i>dușmănie trainică</i>	stilistic	<i>prietenie trainică</i>	„dușmănie acerbă”
469.	<i>dzerjoberioandropik</i>	lexical	<i>Dzerjinski + Beria + Andropov</i>	„sub conducerea acestor persoane”
470.	<i>EBA</i>	lexical	<i>Elena Băsescu</i>	„organizație care o susține pe Elena Băsescu”
471.	<i>editorios</i>	lexical	<i>editor</i>	„cu referire la editarea cărților”
472.	<i>eficac</i>	lexical	<i>eficace + a căca</i>	„de calitate proastă, inefficient”
473.	<i>eghiptianca</i>	fonetic	<i>egipteancă</i>	„egipteancă”
474.	<i>electoralist</i>	lexical	<i>electoral</i>	„în scopuri electorale”
475.	<i>eliadesc</i>	cuvânt potențial	<i>Mircea Eliade</i>	„specific pentru, aparținând lui M. Eliade”
476.	<i>e-manuscris</i>	lexical	<i>manuscris</i>	„manuscris electronic”
477.	<i>Endependență</i>	lexical	<i>(eng.) end (sfârșit) + independență</i>	„sfârșitul filmului despre independență”
478.	<i>a se engleziza</i>	lexical	<i>engleză</i>	„a se umple cu anglicisme”
479.	<i>enkavedeu</i>	lexical	<i>NKVD</i>	„poliția politică a URSS”
480.	<i>erofeevian</i>	cuvânt potențial	<i>Venedikt Erofeev</i>	„specific pentru / aparținând lui V. Erofeev”
481.	<i>Ersatz-ul</i>	lexical	<i>(germ.) Ersatz</i>	„locuitor, înlocuitor”
482.	<i>eseuaș</i>	lexical	<i>eseu</i>	„eseu mic”
483.	<i>esinenchian</i>	cuvânt potențial	<i>Nicolae Esinencu</i>	„specific pentru / aparținând lui N. Esinencu”
484.	<i>eternprovizoriu</i>	lexical	<i>etern + provizoriu</i>	„care are eterna caracteristică de a fi provizoriu”
485.	<i>etnologicamente</i>	lexical	<i>etnologic</i>	„din punct de vedere etnologic”
486.	<i>eufemismie</i>	lexical	<i>eufemism</i>	„multitudine de eufemisme”
487.	<i>eugensimionic</i>	cuvânt potențial	<i>Eugen Simion</i>	„specific pentru / aparținând lui E. Simion”
488.	<i>a euroaplauda</i>	lexical	<i>euro + a aplauda</i>	„a aplauda în stil european”
489.	<i>euro-construcție</i>	cuvânt potențial		„construcție în stil european, de calitate bună”
490.	<i>eurocultură</i>	lexical	<i>euro + cultură</i>	„cultură europeană”
491.	<i>a se eurocăsători</i>	lexical	<i>euro + a se căsători</i>	„a se căsători în stil european”
492.	<i>euro-dvor</i>	lexical	<i>euro + (rus.) двор</i>	„curte în stil european, de calitate bună”
493.	<i>a euroexclude</i>	lexical	<i>euro + a exclude</i>	„a exclude în mod european”
494.	<i>euro-indiferență</i>	lexical	<i>euro + indiferență</i>	„indiferență europeană”
495.	<i>euroinvidie</i>	lexical	<i>euro + invidie</i>	„invidie de tip european”
496.	<i>euro-mutații</i>	lexical	<i>euro + mutații</i>	„mutații în stil european”
497.	<i>a se euronaște</i>	lexical	<i>euro + a se naște</i>	„a se naște în Europa”
498.	<i>Europeicos</i>	lexical	<i>Europa</i>	„european”
499.	<i>europionier</i>	lexical	<i>euro + pionier</i>	„pionier european”
500.	<i>euro-reparație</i>	lexical	<i>euro + reparație</i>	„reparație în stil european, de calitate bună”
501.	<i>eurosepticism</i>	lexical	<i>euro + scepticism</i>	„septicismul față de aderarea RM la UE”
502.	<i>euroSecuritate</i>	lexical	<i>euro + Securitate</i>	„serviciul de Securitate pe teren european”
503.	<i>eurosuflet</i>	lexical	<i>euro + suflet</i>	„suflet european”
504.	<i>euroutecist</i>	lexical	<i>euro + UTC (Uniunea Tineretului Comunist)</i>	„membru al UTC european”
505.	<i>Eva-nu-mă-epilez-cu Braun-Silkepil-niciodată</i>	lexical		„Carmen Șerban, interpretă din România”
506.	<i>evenimențel</i>	lexical	<i>eveniment</i>	„eveniment neînsemnat”
507.	<i>a se evenimențializa</i>	lexical	<i>evenimențial</i>	„a deveni un eveniment”
508.	<i>Evită-mă Peron</i>	lexical	<i>Evita Peron + evită-mă</i>	„coborârea până la nivelul poporului simplu mai bine e să

				fie evitată”
509.	<i>ex-bătut(ă)</i>	lexical	<i>bătut(ă)</i>	„persoană bătută anterior de soț”
510.	<i>excusez-moi-uri</i>	lexical	<i>excusez moi</i>	„scuze”
511.	<i>ex-femeie</i>	lexical	<i>femeie</i>	„fostă femeie, acum fecioară”
512.	<i>extraterestru-galactici</i>	lexical	<i>extraterestru + galactic</i>	„jucători de fotbal de pe alte planete”
513.	<i>a i se face Dragnea (expr.)</i>	locuțiune ocazională	<i>a i se face drag de, Liviu Dragnea</i>	„a i se face dor de”
514.	<i>a face la Kate-rincă</i>	frazeologic	<i>Kate (Middleton) + a face caterincă</i>	„a-și bate joc similar prințesei Kate Middleton”
515.	<i>a fantasma</i>	lexical	<i>fantasmă</i>	„a visa, a-și închipui”
516.	<i>fantasmaticesc</i>	lexical	<i>fantasmatic</i>	„fantastic, visător”
517.	<i>Faraion Iliescu</i>	lexical	<i>faraon + Ion Iliescu</i>	„Ion Iliescu în calitate de personaj politic din trecutul îndepărtat”
518.	<i>fastfudărie</i>	lexical	<i>fastfood</i>	„local de fastfood”
519.	<i>fărăbătrânețe</i>	lexical	<i>fără bătrânețe</i>	„perioada de tinerețe îndelungată”
520.	<i>fărănume</i>	lexical	<i>fără nume</i>	„lipsa numelui”
521.	<i>Făt-Frumos cu Mozart în frunte</i>	frazeologic	<i>Făt-Frumos cu moț în frunte</i>	„pseudonimul autorului articolului”
522.	<i>Făt-Urâtul</i>	lexical	<i>Făt-Frumos</i>	„persoană cu înfățișare slută”
523.	<i>fâssss-âie</i>	fonetic	<i>fâssss</i>	„șuieră”
524.	<i>febră mușchiuloasă</i>	gramatical	<i>febră musculară</i>	„dureri musculare”
525.	<i>februță</i>	lexicală	<i>febră</i>	„febră nu prea mare”
526.	<i>feisbucesc</i>	lexical	<i>Facebook</i>	„ce ține de activitate în rețeaua socială Facebook”
527.	<i>feisbucist</i>	lexical	<i>Facebook</i>	„utilizatorul rețelei sociale Facebook”
528.	<i>fenemon</i>	lexical	<i>fenomen</i>	„fenomen economic”
529.	<i>Fericiți cei săraci cu duhul juridic, căci a lor e împărăția Parlamentului!</i>	frazeologic	<i>Fericiți cei săraci cu duhul, căci a lor e împărăția cerurilor</i>	„despre parlamentarii lipsiți de inteligență juridică”
530.	<i>fermă de troli</i>	lexical		„grup organizat și finanțat pentru a răspândi informații parțial veridice și chiar false și opinii favorabile finanțatorilor”
531.	<i>a fi cu ochelarii pe cineva</i>	frazeologic	<i>a fi cu ochii pe cineva</i>	„despre persoanele care poartă ochelari și urmăresc îndeaproape pe cineva”
532.	<i>a fi pe repeat</i>	lexical	<i>(eng.) repeat</i>	„a se repeta”
533.	<i>fictionar</i>	lexical	<i>ficțiune</i>	„autor de opere de ficțiune”
534.	<i>fictionic</i>	lexical	<i>ficțiune</i>	„de ficțiune”
535.	<i>Fie apa cât de rea, mai scumpă-i în țara mea</i>	frazeologic	<i>Fie pâinea cât de rea, tot mai bună-i în țara mea</i>	„cu referire la prețurile mari pentru apă”
536.	<i>Fie junețea cât de rea, tot mai bună-i bătrânețea înconjurată de juni</i>	frazeologic	<i>Fie pâinea cât de rea, tot mai bună-i în țara mea</i>	„cu referire la bătrânețe”
537.	<i>Fie pâinea cât de rea ...în ceai o vom înmuia</i>	frazeologic	<i>Fie pâinea cât de rea, tot mai bună-i în țara mea</i>	„despre situația din închisoare”
538.	<i>fiiințial</i>	cuvânt potențial	<i>fiiință</i>	„care aparține realității, vieții”
539.	<i>filmozofie</i>	lexical	<i>film + filosofie</i>	„filozofie promovată prin filme”
540.	<i>filologigele</i>	lexical	<i>filologie + gigea</i>	„fete frumoase de la facultatea de filologie”
541.	<i>filosemit</i>	semantic	<i>semit cu file</i>	„admirator al filelor din jurnalul

				personal”
542.	<i>filosemitism</i>	cuvânt potențial	<i>filosemit</i>	„doctrină care promovează admirația față de evrei”
543.	<i>filosofeanu'</i>	lexical	<i>filosof</i>	„specialist în filosofie”
544.	<i>firescamente</i>	lexical	<i>firesc</i>	„în mod firesc”
545.	<i>first person-uri</i>	lexical	(eng.) <i>first person</i>	„protagoniști”
546.	<i>floresc</i>	lexical	<i>floare</i>	„care aparține florii”
547.	<i>foarte gratis</i>	stilistic		„fără plată”
548.	<i>focusnic</i>	lexical	(rus.) <i>фокусник</i>	„politician escroc”
549.	<i>foieaje</i>	lexical	<i>foaie + utilaje</i>	„utilaje ambalate cu foi fine, utilaje prezentate de modele semidezbrăcate”
550.	<i>fotogenealogie</i>	lexical	<i>fotografie + genealogie</i>	„genealogie reprezentată prin fotografii”
551.	<i>fotogenetic</i>	lexical	<i>fotografie + genetic</i>	„generator de momente ce merită a fi fotografiate”
552.	<i>fotografoame</i>	lexical	<i>fotografie + foame</i>	„fotografii care reprezintă secvențe din viața populației înfometate”
553.	<i>fotografică</i>	lexical	<i>fotografie + frică</i>	„fotografii care reprezintă frica exprimată pe fețele oamenilor”
554.	<i>fotografic</i>	lexical	<i>fotografie + frig</i>	„fotografii care reprezintă momente în care oamenii îndură frigul”
555.	<i>fotomaniac</i>	lexical	<i>foto + maniac</i>	„persoană pasionată de fotografie”
556.	<i>francofonf</i>	lexical	<i>franc + fonf</i>	„cu referire la francezii care au pronunțare nazală”
557.	<i>freudian</i>	cuvânt potențial	<i>Sigmund Freud</i>	„caracteristic pentru S. Freud”
558.	<i>a freudiza</i>	lexical	<i>Sigmund Freud</i>	„a interpreta totul din punctul de vedere a teoriei lui S. Freud”
559.	<i>frrrînie</i>	fonetic	<i>fârrr</i>	„a frâna zgomotos”
560.	<i>frumoacheșă</i>	lexical	<i>frumoasă + oacheșă</i>	„foarte frumoasă”
561.	<i>frunzăverdist</i>	lexical	<i>frunză verde</i>	„de nimic, fără valoare”
562.	<i>Fugi, Victor, fugi</i>	frazeologic	(eng.) <i>Run, Forrest, run!</i>	„cu referire la Victor Ponta, care fuge de răspundere, ca eroul filmului Forrest Gump”
563.	<i>furnicarnic</i>	lexical	<i>furnicar</i>	„plini de furnicare”
564.	<i>Gabriela Vrânceanu-Firea-Etcetera</i>	lexical	<i>Gabriela Firea (născ. Vrânceanu)</i>	„aluzie la multiplele ei mariaje”
565.	<i>galaichian</i>	cuvânt potențial	<i>E. Galaicu-Păun</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui E. Galaicu-Păun”
566.	<i>gallimardizat</i>	lexical	<i>Gallimard</i>	„apărut la editura Gallimard din Franța”
567.	<i>garağață antinaeionesciană</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>garağață anti Nae Ionescu</i>	„cuvântare, vociferare contra lui Nae Ionescu”
568.	<i>gargara luminos-optimistă</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„declarații optimiste, pozitiviste”
569.	<i>găinariot</i>	lexical	<i>găinar + fanariot</i>	„Ion Iliescu”
570.	<i>găinoid</i>	lexical	<i>găină</i>	„ca la găină”
571.	<i>găunoșenie</i>	lexical	<i>găunos</i>	„lipsă de caracter, de substanță”
572.	<i>gâfâcios</i>	lexical	<i>a gâfâi</i>	„care gâfâie”
573.	<i>gândibil</i>	cuvânt potențial	<i>a gândi</i>	„care poate fi gândit”
574.	<i>a gândirostivieșii</i>	lexical	<i>a gândi + a rosti + a</i>	„acțiunea complexă de a gândi, a

			<i>viețui</i>	vorbi și a exista”
575.	<i>gândirostiviețuire</i>	lexical	<i>a gândi + a rosti + a viețui</i>	„abilitatea complexă de a gândi, a vorbi și a exista”
576.	<i>gâsculeandră</i>	lexical	<i>gâscă</i>	„femeie gălăgioasă, vorbăreață”
577.	<i>a se gelozi</i>	lexical	<i>gelozie</i>	„a deveni gelos”
578.	<i>generaționar</i>	lexical	<i>generație</i>	„persoană aparținând generației optzeciștilor”
579.	<i>genializare</i>	lexical	<i>genial</i>	„ridicare la rang de geniu”
580.	<i>a genita</i>	lexical	<i>genital</i>	„a procrea”
581.	<i>get-begetic</i>	lexical	<i>get-beget</i>	„adevărat, autentic”
582.	<i>ghearii</i>	gramatical	<i>gheară, gheare</i>	„gheare”
583.	<i>ghemainsăftlic</i>	lexical	(<i>germ.</i>) <i>gemeinschaftlich</i>	„comun”
584.	<i>ghezășaftlic</i>	lexical	(<i>germ.</i>) <i>gesellschaftlich</i>	„social”
585.	<i>Ghilimelele au fost aruncate!</i>	frazeologic	<i>Zarurile au fost aruncate!</i>	„se plagiază, nu se respectă regulile de citare”
586.	<i>a ghilimeliza</i>	lexical	<i>ghilimele</i>	„a pune între ghilimele”
587.	<i>ghindofag</i>	lexical	<i>ghindă (fructul stejarului)</i>	„care consumă rodul activității PLDM, a cărui simbol este stejarul”
588.	<i>a ghinioniza</i>	lexical	<i>ghinion</i>	„a transforma în ghinion”
589.	<i>Gibonul de Pipera</i>	eufemism ocazional		„George Becali”
590.	<i>Gigel Răzgândilovici Narășkin</i>	lexical	<i>Serghei Naryshkin</i>	„cu referire la funcționarul rus Serghei Naryshkin”
591.	<i>Ginerele Oportunitzki</i>	lexical	<i>ginere + oportunist</i>	„persoană oportunistă, carieristă”
592.	<i>girardetian</i>	cuvânt potențial	<i>Jules Girardet</i>	„aparținând lui J. Girardet”
593.	<i>glucksmannian</i>	cuvânt potențial	<i>Andre Glucksmann</i>	„aparținând lui A. Glucksmann”
594.	<i>glugăl</i>	lexical	<i>glugă + Google</i>	„iritare cu privire la greșeala în pronunțarea cuvântului Google comisă de M. Vanghelie”
595.	<i>glumat</i>	gramatical	<i>glumit</i>	„a spune glume”
596.	<i>Goagăl</i>	lexical	<i>Google</i>	„motorul de căutare Google”
597.	<i>goolgăitură</i>	lexical	<i>Google</i>	„pronunțări eronate ale cuvântului Google”
598.	<i>gorbaciovist</i>	cuvânt potențial	<i>M. Gorbaciov</i>	„în perioada conducerii lui M. Gorbaciov”
599.	<i>goșist</i>	lexical	(<i>fr.</i>) <i>gauche</i>	„de stânga, cu idei socialist-comuniste”
600.	<i>gratiere</i>	lexical	<i>gratii</i>	„băgare după gratii, în închisoare”
601.	<i>gratutilitate</i>	lexical	<i>gratitudine + utilitate</i>	„gratitudine îmbinată cu utilitatea serviciului oferit”
602.	<i>grcean</i>	lexical	<i>grec</i>	„de origine greacă, grec”
603.	<i>grecizare</i>	semantic	<i>grecizare</i>	„a se afla în situația economică a Greciei”
604.	<i>grecoi</i>	cuvânt potențial	<i>grec</i>	„de origine greacă, grec”
605.	<i>greco-macedo-polono-popesc</i>	lexical		„de origine greco-macedo-polono-popească”
606.	<i>greculec</i>	lexical	<i>grec</i>	„de origine greacă, grec”
607.	<i>greculică</i>	lexical	<i>grec</i>	„de origine greacă, grec”
608.	<i>Grecurax</i>	lexical	<i>Dana Grecu</i>	„persoană indispensabilă ca un medicament”
609.	<i>grund</i>	semantic	<i>grund</i>	„conștiința populației”

610.	<i>grătariadă</i>	lexical	<i>grătar</i>	„manifestări cu grătar și mici la 1 mai”
611.	<i>Gura Dodon-ului adevăr grăiește</i>	frazeologic	<i>gura păcătosului adevăr grăiește</i>	„cu referire la relatările lui I. Dodon”
612.	<i>gura socialistului adevăr grăiește</i>	frazeologic	<i>gura păcătosului adevăr grăiește</i>	„cu referire la relatările unui politician socialist”
613.	<i>Gura somnrosului adevăr grăiește</i>	frazeologic	<i>gura păcătosului adevăr grăiește</i>	„cu referire la relatările lui Crin Antonescu”
614.	<i>gurile foarte rele</i>	stilistic	<i>gurile rele</i>	„bârfitori înrăiți”
615.	<i>gurist</i>	semantic	<i>gurist</i>	„președintele României, vorbitor de la tribună”
616.	<i>gurist guvernamental</i>	semantic	<i>gurist</i>	„ Purtător de cuvânt al guvernului”
617.	<i>gurnalist</i>	lexical	<i>gură + jurnalist</i>	„jurnaliștii presei galbene, gurile rele”
618.	<i>gurnalist</i>	lexical	<i>gură + jurnalist</i>	„jurnalist guraliv, bun de gură”
619.	<i>a gutenbergrăi</i>	lexical	<i>Gutenberg + a grăi</i>	„a vorbi prin texte scrise / tipărite”
620.	<i>gușulan</i>	lexical		„golan”
621.	<i>Halouin</i>	fonetic	<i>(eng.) Halloween</i>	„sărbătoarea duhurilor morților”
622.	<i>hamletian</i>	cuvânt potențial	<i>Hamlet</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui Hamlet”
623.	<i>haosmos</i>	lexical	<i>haos + cosmos</i>	„haos cosmic, uriaș”
624.	<i>harismatizare</i>	lexical	<i>harismă</i>	„acțiune de a acorda unui politician harismă, autoritate politică”
625.	<i>hartist</i>	lexical	<i>hoț + artist</i>	„artist care a realizat un furt”
626.	<i>hatereală</i>	lexical	<i>(eng.) to hate - hater</i>	„ură, critică negativă, în special în spațiul online”
627.	<i>hazoz</i>	fonetic	<i>hazos</i>	„plin de haz”
628.	<i>hărnicuță-universitarnică</i>	lexical		„profesoară universitară harnică”
629.	<i>Hârtiescu</i>	lexical	<i>hârtie</i>	„burocrat”
630.	<i>hârțiism</i>	lexical	<i>hârtie</i>	„burocrație”
631.	<i>hârțogar</i>	lexical	<i>hârțoagă</i>	„burocrat”
632.	<i>hebdo</i>	cuvânt potențial	<i>hebdomadă</i>	„publicație săptămânală”
633.	<i>hebdo cacateux</i>	eufemism ocazional	<i>hebdomadă</i>	„publicație săptămânală lipsită de valoare”
634.	<i>heideggerian</i>	cuvânt potențial	<i>M. Heidegger</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui M. Heidegger”
635.	<i>a heiniza</i>	lexical	<i>H. Heine</i>	„a scrie poezii în maniera poetului H. Heine”
636.	<i>heraclitean</i>	cuvânt potențial	<i>Heraclit</i>	„adept al filosofiei lui Heraclit”
637.	<i>herghelia de cai-putere</i>	semantic		„parc de mașini”
638.	<i>hermeNAEtica</i>	lexical	<i>Nae Ionescu + hermeneutica</i>	„hermeneutica lui Nae Ionescu”
639.	<i>herodot ceaușescolatru</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Herodot + Ceaușescu</i>	„istoric care elogiază regimul lui N. Ceaușescu”
640.	<i>Hexagonerie</i>	lexical	<i>hexagon</i>	„Franța”
641.	<i>hidrogenozitate</i>	lexical	„ <i>Hidroelectrica</i> ” + <i>generozitate</i>	„sume plătite de poporul român pentru dezvoltarea companiei <i>Hidroelectrica</i> ”
642.	<i>hindus în eroare</i>	locuțiune ocazională	<i>indus în eroare</i>	„inducere în eroare în stil indian”
643.	<i>hipercrohmălnicean</i>	lexical	<i>Ovid S. Crohmălniceanu</i>	„care depășește proza lui O. Crohmălniceanu”

644.	<i>hipertextouant</i>	lexical		„care creează (se ouă) texte de volum mare”
645.	<i>hipstereală</i>	lexical	<i>hipster</i>	„admirarea ultimelor tendințe de modă, stil”
646.	<i>hipsterește</i>	cuvânt potențial	<i>hipster</i>	„într-un mod tipic pentru hipsteri”
647.	<i>horă-a-înșelăciunii</i>	lexical	<i>hora unirii</i>	„horă în care s-au unit cei care înșeală”
648.	<i>horși power</i>	lexical	<i>(eng.) horse power</i>	„cai putere”
649.	<i>housereală</i>	lexical	<i>(eng.) house (stil muzical)</i>	„audierea melodiilor house”
650.	<i>Hoțul neprins ... lăsați, că l-au prins</i>	frazeologic	<i>Hoțul neprins e negustor cinstit</i>	„cu referire la arestarea lui D. Voiculescu”
651.	<i>hrebenciucist</i>	lexical	<i>Viorel Hrebenciuc</i>	„care se referă la politicianul V. Hrebenciuc”
652.	<i>hrușciovist</i>	cuvânt potențial	<i>N. Hrușciov</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui N. Hrușciov”
653.	<i>Huniunea Sovieticoasă</i>	lexical	<i>Uniunea Sovietică</i>	„uniune necivilizată, devastatoare, barbară”
654.	<i>husserlian</i>	cuvânt potențial	<i>Edmund Husserl</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui E. Husserl”
655.	<i>hyperionian</i>	cuvânt potențial	<i>Hyperion</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui Hyperion”
656.	<i>iașiot</i>	lexical	<i>Iași</i>	„patriot al Iașului”
657.	<i>Ich bin ein Chișinăuer!</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Ich bin ein Berliner! (J. F. Kennedy)</i>	„exprimarea admirației față de Chișinău”
658.	<i>ieftinache</i>	lexical	<i>ieftin</i>	„ieftin”
659.	<i>ieftinăciune</i>	lexical	<i>ieftin</i>	„marfă ieftină”
660.	<i>ierbivornic</i>	lexical	<i>ierbivor</i>	„care devorează iarba, asemenea unei vaci”
661.	<i>igorsmirmovizat</i>	lexical	<i>Igor Smirnov</i>	„subjugat politicii transnistrene pro-ruse a lui I. Smirnov”
662.	<i>Il Ciobandante</i>	lexical	<i>cioban + Il Comandante</i>	„cu referire la grandomania lui Gigi Becali”
663.	<i>a iliadiza</i>	lexical	<i>Iliada</i>	„a transforma modernitatea în epopee despre război”
664.	<i>iliescan</i>	lexical	<i>Ion Iliescu</i>	„susținător al politicii lui I. Iliescu”
665.	<i>iliescan</i>	lexical	<i>Ion Iliescu</i>	„aparținând lui I. Iliescu”
666.	<i>iliescian</i>	cuvânt potențial	<i>Ion Iliescu</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui I. Iliescu”
667.	<i>Iliescism</i>	lexical	<i>Ion Iliescu</i>	„doctrina conducerii lui I. Iliescu”
668.	<i>iliescizant</i>	lexical	<i>Ion Iliescu</i>	„care îl elogiază pe I. Iliescu”
669.	<i>iliescolatru</i>	lexical	<i>Ion Iliescu</i>	„susținătorul lui I. Iliescu”
670.	<i>iliesconstantinescian</i>	lexical	<i>Ion Iliescu + Emil Constantinescu</i>	„perioada guvernării lui I. Iliescu și E. Constantinescu”
671.	<i>Iliescul Kăgăbăuc</i>	lexical	<i>Ion Iliescu + KGB</i>	„I. Iliescu aflat sub controlul KGB-ului”
672.	<i>imamu-prostu’</i>	lexical	<i>popa prostu (joc de cărți)</i>	joc de cărți jucat de migranții sirieni
673.	<i>Imperator Căcărău</i>	eufemism ocazional		„Crin Antonescu”
674.	<i>imperatriță</i>	lexical	<i>(rus.) umnepampuiya</i>	„împărăteasă, regină”
675.	<i>a implementa infidelitățiuri</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„a rămâne infidel, a trișa”

676.	<i>Inamedicul public nr. 1</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>medic</i> + „ <i>Inamicul public</i> ” (<i>film de acțiune</i>)	„cu referire la Ministra Sănătății din România, Sorina Pinte, aflată în vizită prin spitale”
677.	<i>a inexprima exprimabilul</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„a trece cu tăcerea”
678.	<i>infidelitățiuri</i>	gramatical	<i>infidelitate</i>	„infidelități”
679.	<i>influensăr</i>	fonetic	<i>inflencer</i>	„inflencer fără valoare”
680.	<i>informatrice</i>	lexical	<i>informativ + motric</i>	„care pune în mișcare informația”
681.	<i>infrapaginal</i>	lexical	<i>infra + pagină</i>	„dedesubtul paginii”
682.	<i>infrarealism</i>	cuvânt potențial		„curent literar, care își are originea în anii '70 în Mexic, inițiat de poetul Mario Santiago Papasquiaro”
683.	<i>inginereanu'</i>	lexical	<i>inginer</i>	„specialist în inginerie”
684.	<i>Institutul de Perfecționare a Cadrelor Pleonastice!</i>	frazeologic	<i>Institutul de Perfecționare a Cadrelor Didactice</i>	„instituționalizarea plagiatului”
685.	<i>Institutul de Pileologie și Plagiatorie Ghilimelică</i>	frazeologic	<i>Institutul de ...</i>	„instituție care promovează corupția și plagiatul”
686.	<i>intelectulo-scriitoricesc</i>	lexical		„intelectual-scriitoricesc”
687.	<i>intercultural</i>	cuvânt potențial		„care face legătura între culturi, care aparține mai multor culturi”
688.	<i>interfrontist</i>	lexical		„membru al minorității supuse forțelor pro-ruse”
689.	<i>interliniaj</i>	cuvânt potențial		„spațiu liber între rânduri alăturate”
690.	<i>internet mioritic</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„site-urile web românești”
691.	<i>internetot</i>	lexical	<i>internaut + netot</i>	„internaut netot”
692.	<i>a intertextualiza</i>	lexical	<i>intertext</i>	„acțiunea de a face referință la texte străine”
693.	<i>intertextualizant</i>	lexical	<i>intertext</i>	„care face referință la texte străine”
694.	<i>a se intertămâia</i>	lexical	<i>a tămâia</i>	„a se elogia, a se lăuda unul pe altul”
695.	<i>intrapoematic</i>	cuvânt potențial	<i>poematic</i>	„din interiorul poemului, din poem”
696.	<i>introducibilitațiune</i>	lexical	<i>a introduce</i>	„ce ține de introducere, introductiv”
697.	<i>invulnerabilizat</i>	eufemism ocazional	<i>invulnerabil</i>	„care obține calitatea de a fi invulnerabil”
698.	<i>iohannist</i>	lexical	<i>Klaus Iohannis</i>	„aparținând lui K. Iohannis”
699.	<i>Ioropa</i>	fonetic	<i>Europa</i>	„Europa”
700.	<i>italienitate</i>	lexical	<i>italian</i>	„apartenența la comunitatea italiană”
701.	<i>italiot</i>	semantic		„de origine italiană, italian”
702.	<i>iubitură</i>	lexical	<i>a iubi</i>	„un fel / un mod de a iubi”
703.	<i>iubiură</i>	lexical	<i>iubire + ură</i>	„iubire amestecată cu ură”
704.	<i>a iubiuri</i>	lexical	<i>a iubi + a urî</i>	„a avea o atitudine fățarnică”
705.	<i>iudaitate</i>	lexical	<i>Iuda</i>	„însușirea de a fi trădător”
706.	<i>iudeofobie</i>	cuvânt potențial	<i>iudeofob</i>	„ura față de iudei, antisemitism”
707.	<i>iudeologie</i>	lexical	<i>Iuda + ideologie</i>	„ideologia trădătorului”
708.	<i>îmbăbire</i>	lexical	<i>babă</i>	„transformare în babă”
709.	<i>îmbogățire-și-cinstire</i>	lexical		„îmbogățire și onorare a limbii”
710.	<i>îmbrejnevit</i>	lexical	<i>Leonid Brejnev</i>	„care se asociază, se aseamănă cu

				L. Brejnev”
711.	<i>împarizienit</i>	lexical	<i>parizian</i>	„trecut la Paris, devenind locuitor al Parisului”
712.	<i>împinge-tava</i>	semantic	<i>la împinge tava</i>	„restaurant cu auto-servire”
713.	<i>a împloioșezui</i>	lexical	<i>ploios</i>	„a lăsa sub ploaie, în bătaia ploii”
714.	<i>împoșetat</i>	lexical	<i>poșetă</i>	„care poartă poșetă”
715.	<i>a împușca doi suporteri dintr-o lovitură</i>	frazeologic	<i>a împușca doi iepuri dintr-o lovitură</i>	„a obține mai multe foloase de la suporteri”
716.	<i>împușcârit</i>	lexical	<i>pușcărie</i>	„închis la pușcărie, pușcăriaș”
717.	<i>în această dezordine de idei</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>în această ordine de idei</i>	„cu referire la starea haotică din țară”
718.	<i>înainteeramaibine-uri</i>	lexical	<i>înainte era mai bine</i>	„nostalgie față de trecut”
719.	<i>înCARTiruit</i>	lexical	<i>carte</i>	„scris într-o carte”
720.	<i>încălărat</i>	lexical	<i>călare</i>	„călăreț, persoană călare pe cal”
721.	<i>încostumat</i>	lexical	<i>costum</i>	„îmbrăcat în costum”
722.	<i>încrăvățit</i>	lexical	<i>cravată</i>	„cu cravata legată la gât”
723.	<i>îndeaproapec</i>	lexical	<i>îndeaproape</i>	„în detalii”
724.	<i>îndeaproapic</i>	lexical	<i>aproape</i>	„apropiat, strâns”
725.	<i>îndelat</i>	lexical	<i>lat</i>	„în direcție laterală”
726.	<i>a se îndrujbi</i>	lexical	<i>(rus.) дружба</i>	„a se împrieteni la nivel de șefi de stat (V. Voronin și V. Putin)”
727.	<i>înfranțuzire</i>	lexical	<i>franțuzire</i>	„traducere în limba franceză”
728.	<i>a înfurculița</i>	lexical	<i>furculiță</i>	„a arăta spre cineva cu furculița”
729.	<i>a înghiți sarmale balcanoide</i>	frazeologic	<i>a înghiți gălușca</i>	„a suporta în tăcere neplăcerile din Balcani”
730.	<i>îngulerare</i>	lexical	<i>guler</i>	„ridicarea gulerului pentru a-i fi mai cald”
731.	<i>înlăncrânjare</i>	lexical	<i>Ion Lăncrânj</i>	„procesul de răspândire a operelor lui I. Lăncrânj”
732.	<i>a în-mierda</i>	lexical	<i>a dezmierda</i>	„a speria, a deranja”
733.	<i>înmărgelat</i>	lexical	<i>mărgele</i>	„împodobit cu mărgele”
734.	<i>a înomeni</i>	semantic	<i>om</i>	„a acorda trăsături omenești, a personifica”
735.	<i>înromânizat</i>	lexical	<i>română</i>	„tradus în limba română”
736.	<i>însămânțător</i>	lexical	<i>a însămânța</i>	„care provoacă ceva, însămânțează cu ceva idei”
737.	<i>a însiloza</i>	semantic		„a conserva, a tăinu propriile păreri”
738.	<i>înstruțat</i>	lexical	<i>struț</i>	„împodobit”
739.	<i>însurdinat</i>	lexical	<i>surdină</i>	„în surdină”
740.	<i>a înșuruba</i>	semantic	<i>a înșuruba</i>	„a numi în post, a desemna într-o funcție”
741.	<i>întâlnibil</i>	lexical	<i>a întâlni</i>	„care poate fi întâlnit”
742.	<i>întrebător-interogativ</i>	gramatical		„care întreabă”
743.	<i>întrecenzură</i>	lexical	<i>cenzură</i>	„cenzură reciprocă”
744.	<i>a se între-lovi</i>	lexical		„a se lovi reciproc”
745.	<i>a se între-răni</i>	lexical		„a se răni reciproc”
746.	<i>a se între-ucide</i>	lexical		„a se ucide reciproc”
747.	<i>introducționamentare</i>	lexical	<i>introduce + documentare</i>	„introduce în subiect și documentare”
748.	<i>înverzit</i>	semantic	<i>verde (culoarea-simbol a PLDM)</i>	„supus autorității partidului PLDM al lui Vlad Filat”
749.	<i>învolumat</i>	lexical	<i>volum</i>	„cu referire la un poet, ale cărui volume au fost publicate”
750.	<i>jar-ptița</i>	lexical	<i>(rus.) жар-птица</i>	„pasăre măiastră”

751.	<i>jdanovian</i>	cuvânt potențial	<i>A. Jdanov</i>	„care aparțin lui A. Jdanov, lansate de A. Jdanov”
752.	<i>jdanovist</i>	cuvânt potențial	<i>A. Jdanov</i>	„caracteristic pentru A. Jdanov”
753.	<i>jlobism</i>	lexical	(rus.) <i>жлоб</i>	„comportament specific unui om zgârcit, lacom, egoist, meschin”
754.	<i>joacă în regim de Personal</i>	semantic	<i>tren personal (lent)</i>	„joc slab al echipei, jucătorii sunt lenți ca trenul personal”
755.	<i>Jocurile olimpice la copiat pe role</i>	frazeologic	<i>Jocurile olimpice la patinat pe role</i>	„cu referire plagiatori iscusiți”
756.	<i>Jos MASCARada</i>	grafic	<i>mască - mascaradă</i>	„îndemn de a nu purta masca de protecție în timpul pandemiei”
757.	<i>joystick disciplinat în lăbuțe</i>	eufemism ocazional		„marionetă ascultătoare”
758.	<i>jungian</i>	cuvânt potențial	<i>Carl Gustav Jung</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui C. G. Jung”
759.	<i>jupiteropitec</i>	lexical	<i>Jupiter + -pitec</i>	„persoană cu comportament necivilizat de la stațiunea marină <i>Jupiter</i> ”
760.	<i>jurnalista NITuda nisiuda</i>	lexical	<i>NIT (canal TV)</i>	„fără valoare, concediată”
761.	<i>Just imunizeieșân</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„obținerea imunizării”
762.	<i>juventofag</i>	lexical	<i>juvenil + -fag</i>	„care devorează tinerii”
763.	<i>kaghebigist-feesbigist</i>	lexical	<i>KGB + FSB</i>	„referitor la serviciile secrete ruse KGB și FSB”
764.	<i>kairotic</i>	cuvânt potențial	<i>Kairos: clipa privilegiată a experienței estetice, prezentul plin și împlinit</i>	„ce se referă la experiență”
765.	<i>keynesianist</i>	cuvânt potențial	<i>J. M. Keynes</i>	„aparținând lui J. M. Keynes”
766.	<i>killereală</i>	lexical	<i>killer</i>	„imagini cu omoruri”
767.	<i>Kissteria matinală</i>	lexical	(eng.) <i>kiss + isterie</i>	„emisiune la Radio Kiss”
768.	<i>kitschos</i>	cuvânt potențial	<i>kitsch</i>	„falsificat, denaturat”
769.	<i>kitschizant</i>	cuvânt potențial	<i>a kitschiza</i>	„care falsifică sau denaturează”
770.	<i>kremlinez</i>	lexical	<i>Kremlin</i>	„pro-rus”
771.	<i>kremlinist</i>	lexical	<i>Kremlin</i>	„specific pentru, aparținând conducerii de la Kremlin”
772.	<i>Kremlins</i>	lexical	<i>Kremlin</i>	„Stalin, persoana venerată de la Kremlin”
773.	<i>Kăbăgăul</i>	lexical	<i>KGB</i>	„serviciul de securitate al URSS”
774.	<i>La (mai) mulți, ANI!</i>	frazeologic	<i>La mulți ani!</i>	„felicitare și urare de mai multe dosare la ANI (Agenția Națională pentru Integritate)”
775.	<i>La nevoie și cărbușul e carne</i>	frazeologic	<i>La nevoie și racul e pește</i>	„la nevoie de mulțumești și de puțin”
776.	<i>labișian</i>	cuvânt potențial	<i>Nicolae Labiș</i>	„specific pentru, aparținând lui N. Labiș”
777.	<i>lamulșean</i>	lexical	<i>La mulți ani</i>	„”
778.	<i>landcruiser</i>	lexical	(Toyota) <i>Land Cruiser</i>	„autovehicul SUV”
779.	<i>La-Nistru</i>	grafic		„Răsărit”
780.	<i>lapieleagoală</i>	lexical		„pe care o simți pe piele”
781.	<i>las-că-merge-și-așa-ul</i>	lexical		„expresie care denotă indiferență, lene existențială”

782.	<i>Lauda copistului - bucuria plagiatorului</i>	frazeologic	<i>Lauda mincinosului, bucuria nebunului</i>	„copiatul le place numai plagiatorilor”
783.	<i>lămurit</i>	lexical	<i>a lămuri</i>	„persoana care primește lămuriri”
784.	<i>lămuritor</i>	lexical	<i>a lămuri</i>	„persoana care acordă lămuriri”
785.	<i>lăptos-spinos</i>	lexical		„alb și cu spini”
786.	<i>Lângă-făureianul</i>	lexical	<i>Făurei (localitate lângă Constanța)</i>	„persoană care locuiește lângă localitatea Făurei”
787.	<i>leninoid</i>	lexical	<i>V. Lenin</i>	„adept al ideologiei lui V. Lenin”
788.	<i>leonidlaricul</i>	lexical	<i>Leonida Lari</i>	„aparținând Leonidei Lari”
789.	<i>lesne de neînțeles</i>	locuțiune ocazională	<i>lesne de înțeles</i>	„ușor de înțeles greșit”
790.	<i>leviathanic</i>	cuvânt potențial	<i>Leviathan</i>	„asemănător monstrului Leviathan”
791.	<i>leșinabil</i>	lexical	<i>a leșina</i>	„slab, fără tărie de caracter”
792.	<i>libelulatic</i>	lexical	<i>libelulă</i>	„similar libelului, ca o libelulă”
793.	<i>liberal-canaliot</i>	lexical		„ce se referă la canalele liberale”
794.	<i>liberalo-capitalisto-iancheu</i>	lexical		„liberal-capitalist american”
795.	<i>a lichidiza</i>	lexical	<i>lichid</i>	„a transforma în bani lichizi”
796.	<i>lideraș</i>	lexical	<i>lider</i>	„lider fără valoare”
797.	<i>lidăr</i>	fonetic	<i>lider</i>	„Stalin”
798.	<i>lighean de recepție prin satelit</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„antenă satelit”
799.	<i>limba de brad</i>	lexical	<i>limba de lemn</i>	„limbajul documentelor comuniste”
800.	<i>lingvist-aitist</i>	lexical	<i>lingvist + IT</i>	„lingvist cu abilități de programare”
801.	<i>lingvisticitate</i>	lexical	<i>lingvistic</i>	„calitatea de a fi lingvistic”
802.	<i>lipovanofobie</i>	lexical	<i>lipovan + -fobie</i>	„frică față de lipoveni (ruși)”
803.	<i>liricoidal</i>	lexical	<i>liricoid</i>	„care se caracterizează prin manifestarea sentimentelor”
804.	<i>lirofilosofic</i>	lexical	<i>liric + filosofic</i>	„liric, poetic și filosofic”
805.	<i>lirohistoriosof</i>	lexical	<i>liric + istorie + filosof</i>	„filosof, istoric și poet”
806.	<i>lirosof</i>	lexical	<i>liric + filosof</i>	„filosof-poet”
807.	<i>literatornic</i>	lexical	<i>literat</i>	„scriitor, literat”
808.	<i>lorchian</i>	cuvânt potențial	<i>Federico Garcia Lorca</i>	„specific pentru, aparținând lui F. G. Lorca”
809.	<i>Loviluție</i>	lexical	<i>revoluție + lovitură de stat</i>	„revoluție îmbinată cu lovitura de stat”
810.	<i>a lua în deridziune</i>	frazeologic	<i>a lua în derâdere + Ridzi</i>	„care o ia în râs pe Monica Iacob-Ridzi”
811.	<i>lungo-larg</i>	lexical		„lung și larg”
812.	<i>MacedOltenica</i>	lexical	<i>macedonic + oltenic</i>	„cu referire la macedonienii din Oltenia”
813.	<i>macfurios</i>	lexical	<i>Mac(intosh)</i>	„persoană nemulțămîtă de firma Macintosh”
814.	<i>macintoșeză</i>	lexical	<i>Macintosh</i>	„limbajul folosit de computerele Macintosh”
815.	<i>macrefuznic</i>	lexical	<i>Mac(intosh)</i>	„persoană care refuză să utilizeze computerele Macintosh”
816.	<i>mafiotizat</i>	cuvânt potențial	<i>mafiot</i>	„care a devenit parte a unui regim mafiot”
817.	<i>mafiotel</i>	lexical	<i>mafiot</i>	„mafiot de rang mai mic”
818.	<i>mai Tonciu decât un Garcea</i>	frazeologic	<i>Andreea Tonciu (prezentatoare TV) + Garcea (personaj din „Vacanța Mare”)</i>	„persoană foarte proastă”

819.	<i>maiakovskian</i>	cuvânt potențial	<i>V. Maiakovski</i>	„aparținând lui V. Maiakovski”
820.	<i>maiakovskian-evtuşenkovian</i>	lexical	<i>V. Maiakovski + E. Evtuşenko</i>	„caracteristic pentru V. Maiakovski și E. Evtuşenko”
821.	<i>maiorescian</i>	cuvânt potențial	<i>T. Maiorescu</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui T. Maiorescu”
822.	<i>mallarméean</i>	cuvânt potențial	<i>Stéphane Mallarmé</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui S. Mallarmé”
823.	<i>mamaiamuțoi</i>	lexical	<i>Mamaia + maimuțoi</i>	„persoană needucată, sălbatică din Mamaia”
824.	<i>mamaiatocan</i>	lexical	<i>Mamaia + mitocan</i>	„bădăran din Mamaia”
825.	<i>mamantă</i>	lexical	<i>mamă + amantă</i>	„amantă care are grijă de persoana respectivă”
826.	<i>a manageria</i>	lexical	<i>manager</i>	„a ține sub control, a dirija”
827.	<i>manechinuit(ă)</i>	lexical	<i>manechin + chinuit</i>	„model, foarte slab, chinuit”
828.	<i>manelet</i>	lexical	<i>manele</i>	„muzică de prost gust”
829.	<i>mangalihoț</i>	lexical	<i>Mangalia + hoț</i>	„hoț din Mangalia”
830.	<i>mangalitor</i>	lexical	<i>Mangalia + mangal</i>	„persoană care iese la grătar în Mangalia”
831.	<i>maniheistic</i>	cuvânt potențial	<i>maniheism</i>	„caracteristic pentru maniheism”
832.	<i>manipulit</i>	gramatical	<i>a manipula</i>	„manipulat”
833.	<i>Mare maestru cîrnațional în grafomanie culinară</i>	frazeologic	<i>Mare maestru internațional în ...</i>	„plagiator cu experiență”
834.	<i>Marea Poluție Octombriică</i>	lexical	<i>Marea Revoluție din octombrie</i>	„revoluție cu reputație pătată”
835.	<i>marele-senator-de-care-n-a-azuzit-nimeni-și-este-plătit-din-bani-publici-Udriștoiu</i>	lexical		„Tudor Udriștoiu, senator PDL”
836.	<i>marinarul portocaliu</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„Traian Băsescu”
837.	<i>marinettist</i>	cuvânt potențial	<i>Filippo Tommaso Marinetti</i>	„caracteristic pentru Marinetti”
838.	<i>marinism</i>	lexical	<i>Adrian Marino</i>	„cu referire la teoria literară a lui A. Marino”
839.	<i>marketat</i>	lexical	<i>market</i>	„promovat pe piață, cu priză la cititor”
840.	<i>marquegian</i>	cuvânt potențial	<i>Gabriel Garcia Marquez</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui Marquez”
841.	<i>martalog</i>	semantic		„războinic, apărător al unei idei”
842.	<i>marxianism</i>	lexical	<i>marxism</i>	„marxism aberant”
843.	<i>marxizant</i>	lexical	<i>Marx</i>	„care propagă marxismul”
844.	<i>marxtineretic</i>	lexical	<i>marxist + tineret</i>	„cu referire la tânărul K. Marx”
845.	<i>Marx-und-Moritz</i>	lexical	<i>Marx + Max și Moritz</i>	„tânărul K. Marx”
846.	<i>mascul alfa-manager</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„manager principal, șef, ca un conducător al unei turme de animale”
847.	<i>masculinesc</i>	gramatical	<i>masculin</i>	„cu referire la genul masculin”
848.	<i>matein</i>	cuvânt potențial	<i>Valeriu Matei</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui V. Matei”
849.	<i>matematicitate</i>	lexical	<i>matematică</i>	„calitatea de a fi matematic”
850.	<i>matematicos</i>	lexical	<i>matematică</i>	„matematician de profesie”
851.	<i>Matria</i>	lexical	<i>patrie + mamă</i>	„patria-mumă”
852.	<i>Matriot</i>	lexical	<i>patriot + mamă</i>	„patriot la țării natale”
853.	<i>matrioticesc</i>	lexical	<i>patriotic + mamă</i>	„cu referire la patria-mumă”
854.	<i>matusalemicul</i>	gramatical	<i>matusalemic</i>	„bătrân, om în vârstă”

855.	<i>mazăr end fazăr</i>	fonetic	<i>(eng.) mother and father</i>	„mamă și tată”
856.	<i>măgar-putere</i>	lexical	<i>cal-putere</i>	„unitate de măsură cu notă biblică”
857.	<i>Măgureanu-Securitescu</i>	lexical	<i>V. Măgureanu + securitate</i>	„adept al Securității, agent al Securității”
858.	<i>mătușa Securitatea</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„organul represiv, Securitatea”
859.	<i>Mâine-poimâine anul sennoiește, condamnarea se pornește</i>	frazeologic	<i>mâine anul sennoiește, plugușorul se pornește</i>	„noi condamnări în cercurile politice românești”
860.	<i>mârlodermă</i>	lexical	<i>mârlan + epidermă</i>	„pielea unei persoane fără conștiință, a unui mârlan”
861.	<i>medalia „Meritul cinic”</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>medalia „Meritul civic”</i>	„medalie acordată persoanelor care plagiază în mod cinic”
862.	<i>medicinist</i>	lexical	<i>medicină</i>	„lucrător în domeniul medical”
863.	<i>medioplatonic</i>	lexical	<i>platonice</i>	„de o spiritualitate, puritate medic”
864.	<i>mega plat-buci</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„dureri de la șezut”
865.	<i>megastore</i>	cuvânt potențial	<i>(eng.) megastore</i>	„centru comercial”
866.	<i>meleşcan (grad de meleşcan)</i>	lexical	<i>Teodor Meleşcanu, ministru de externe</i>	„ministru”
867.	<i>a meleşcăni</i>	lexical	<i>Teodor Meleşcanu, ministru de externe</i>	„a spiona”
868.	<i>meleşcanizat</i>	lexical	<i>Teodor Meleşcanu, ministru de externe</i>	„aparținând lui T. Meleşcanu”
869.	<i>meme</i>	cuvânt potențial	<i>(eng.) meme</i>	„idee sau comportament care se răspândește de la o persoană la alta în interiorul aceleiași culturi”
870.	<i>mendeleevian</i>	cuvânt potențial	<i>Mendeleev</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui Mendeleev”
871.	<i>a mesmeriza</i>	lexical	<i>mesmerism - curent în medicină, psihologie, care susținea existența magnetismului animal</i>	„a influența, a atrage, a înșela”
872.	<i>Meșterul Manuale</i>	lexical	<i>Meșterul Manole</i>	„V. Ponta, care numește persoane în funcție, iar mai târziu acestea demisionază”
873.	<i>miciadă</i>	lexical	<i>mici</i>	„manifestări cu mici și grătar de 1 mai”
874.	<i>microfonat</i>	lexical	<i>microfon</i>	„înzestrat cu microfon”
875.	<i>mihăieșean</i>	cuvânt potențial	<i>Mircea Mihăieș</i>	„caracteristic pentru M. Mihăieș”
876.	<i>milkșeic</i>	semantic	<i>milkshake + șeic</i>	„șeic îmbrăcat în straie albe ca laptele”
877.	<i>minciunolog</i>	lexical	<i>minciună</i>	„persoană care minte în mod profesionist”
878.	<i>mineritic</i>	lexical	<i>miner</i>	„aparținând unui miner”
879.	<i>mini-ravagiu</i>	lexical	<i>ravagiu</i>	„pagubă, distrugere de proporții mici”
880.	<i>Ministru al Turismului Electoral</i>	stilistic	<i>Ministru al Turismului</i>	„care a organizat în ziua alegerilor deplasarea alegătorilor dintr-un punct în altul, realizând

				o fraudă”
881.	<i>minivoronin</i>	lexical	<i>V. Voronin</i>	„om asemenea lui Voronin, cu aceleași apucături”
882.	<i>Mintea internautului cea de pe urmă</i>	frazeologic	<i>Mintea moldoveanului cea de pe urmă</i>	„lipsa promptitudinii de hotărâre”
883.	<i>Mintea românului de pe turmă</i>	frazeologic	<i>Mintea românului cea de pe urmă</i>	„lipsa inteligenței”
884.	<i>minulescian</i>	cuvânt potențial	<i>Ion Minulescu</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui I. Minulescu”
885.	<i>mitocandru</i>	lexical	<i>mitocan</i>	„cu trăsături de mitocan”
886.	<i>mitralierografă</i>	lexical	<i>mitralieră + dactilografă</i>	„dactilografă care tapează cu viteză foarte mare, ca o mitralieră”
887.	<i>modelizant</i>	lexical	<i>a modeliza</i>	„care apare ca model”
888.	<i>Moldavskaia Eseser</i>	lexical	<i>(rus.) Молдавская CCP</i>	„RSSM”
889.	<i>moldobou</i>	lexical	<i>moldovean + bou</i>	„moldovean prost”
890.	<i>Moldopotamia</i>	lexical	<i>Moldova + Mesopotamia</i>	„Moldova între Nistru și Prut”
891.	<i>moldoscepticism</i>	lexical	<i>Moldova + scepticism</i>	„atitudine de neîncredere de care dau dovadă moldovenii”
892.	<i>moldovenism</i>	semantic		„tentativă de promovare a ideii de diferență dintre moldoveni și români”
893.	<i>moldovenist</i>	lexical		„savant, cercetător al moldovenismului”
894.	<i>moldovenistica</i>	lexical		„disciplină care se ocupă de studiul limbii moldovenești”
895.	<i>moldovenitate</i>	lexical		„însușirea de a fi moldovean”
896.	<i>molotovean</i>	lexical	<i>V. Molotov</i>	„aparținând lui V. Molotov”
897.	<i>Mon Amourezî</i>	lexical	<i>(fr.) mon amour</i>	„îndrăgostiți”
898.	<i>Mon Amouri</i>	lexical	<i>(fr.) mon amour</i>	„îndrăgostiți”
899.	<i>monșeroi / monșeroaică</i>	lexical	<i>monșer</i>	„persoană familiară neplăcută”
900.	<i>monden-cancan-extern-uau</i>	lexical		„aparținând presei de bulevard, din categoria zvonurilor”
901.	<i>mondeneză</i>	lexical	<i>monden</i>	„limbajul persoanelor mondene”
902.	<i>montaignian</i>	cuvânt potențial	<i>Michel de Montaigne</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui M. de Montaigne”
903.	<i>morian</i>	cuvânt potențial	<i>Thomas Moore</i>	„caracteristic pentru, aparținând lui Th. Moore”
904.	<i>a morigena</i>	lexical	<i>a morigera</i>	„a învăța, a citi morală”
905.	<i>moscovet</i>	lexical	<i>Moscova</i>	„din Moscova”
906.	<i>Moscovime</i>	lexical	<i>Moscova</i>	„politicienii de la Moscova, conducerea de la Moscova”
907.	<i>moviestar</i>	semantic	<i>(eng.) moviestar</i>	„I. Iiescu stea al filmului documentar despre revoluție”
908.	<i>Moș Varanu’</i>	lexical	„ <i>varan</i> ” – porecla lui <i>D. Voiculescu + Moș Crăciun</i>	„D. Voiculescu, care poate îndeplini dorințe ca un Moș Crăciun”
909.	<i>Moșâiacob</i>	lexical	<i>Moș Iacob</i>	„Moș Iacob”
910.	<i>MRU întinerești</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>MRU – Mișcarea România Unită</i>	„mișcarea pro-Bănescu este viabilă”
911.	<i>multifațetal</i>	cuvânt ocazional		„din diferite aspecte”
912.	<i>multipenal</i>	lexical		„având mai multe dosare penale deschise”
913.	<i>multipenalitate</i>	lexical		„aptul de a fi verificat din cauza

				dosarelor penale multiple”
914.	<i>mumu-unu</i>	lexical	<i>MI</i>	„postul TV Moldova 1”
915.	<i>mustăceață</i>	lexical	<i>mustăcios</i>	„cu mustață”
916.	<i>mutualmente</i>	lexical	<i>mutual</i>	„reciproc”
917.	<i>Muz</i>	lexical	<i>muză</i>	„divinitate alegorică inspiratoare de gen masculin”
918.	<i>muzeomaniac</i>	lexical	<i>muzeu</i>	„persoană pasionată de vizite la muzee”
919.	<i>muzicofilie</i>	lexical	<i>muzică</i>	„boală, maladie provocată de muzică”
920.	<i>münchhausenian</i>	cuvânt potențial	<i>Münchhausen</i>	„caracteristic pentru baronul Münchhausen”
921.	<i>Nabouleon</i>	lexical	<i>Napoleon + bou</i>	„președinte de țară cu abilități intelectuale nu prea dezvoltate”
922.	<i>natural</i>	semantic		„adevărat, legitim”
923.	<i>nava-amiral a garajului</i>	stilistic		„cel mai bun și mai scump vehicul din garaj”
924.	<i>a nazi</i>	lexical	<i>nazist</i>	„a se comporta ca un nazist”
925.	<i>năciune</i>	fonetic	<i>națiune</i>	„națiune”
926.	<i>a se nămânji</i>	lexical	<i>a se mânji</i>	„a se murdări”
927.	<i>nătângiu</i>	lexical	<i>nătâng</i>	„puțin cam nătâng”
928.	<i>Ne place, nu ne place, bem-grigore-aghiazmă</i>	frazeologic	<i>vrei, nu vrei, bea Grigore aghiazmă</i>	„ne resemnăm, acceptăm fără împotrivire”
929.	<i>ne repețim</i>	gramatical	<i>a repeta</i>	„ne repetăm”
930.	<i>Nea Nicu I ot Scornicești</i>	lexical	<i>Nicolae Ceaușescu, născut în Scornicești</i>	„dictatorul Nicolae Ceaușescu, născut în s. Scornicești”
931.	<i>neastâmpărabil</i>	lexical	<i>neastâmpărat</i>	„care nu se poate astâmpăra, care nu poate fi calmat”
932.	<i>nebuni de...legați</i>	fonetic	<i>nebun de legat + delegați</i>	„persoane extravagante, fără limite sociale, delegate să perturbe liniștea publică”
933.	<i>nebunul-simț</i>	lexical	<i>bun-simț</i>	„lipsa de simțire, de normă logică de apreciere”
934.	<i>Neceaușizat</i>	lexical	<i>Ceaușescu</i>	„care n-a căzut pradă dictaturii ideologice a lui N. Ceaușescu”
935.	<i>neculturalizat</i>	eufemism ocazional	<i>a culturaliza</i>	„needucat, necioplit”
936.	<i>necunoscutе sunt căile Tale sintactice, Doamne al Scrisului</i>	frazeologic	<i>Necunoscutе sunt căile Tale, Doamne</i>	„cu referire la procesul de creare a textelor”
937.	<i>nedespământelenitic</i>	lexical	<i>Pământ deștelenit</i>	„ce ține de limbajul folosit în romanul lui M. Șolohov <i>Pământ deștelenit</i> ”
938.	<i>negaționist</i>	lexical	<i>a nega</i>	„persoană care neagă existența pandemiei de COVID”
939.	<i>ne-judecător</i>	cuvânt potențial	<i>judecător</i>	„persoană care nu deține funcția de judecător”
940.	<i>nelalocul</i>	lexical	<i>ne la loc</i>	„ceea ce nu este la loc, ceea ce face abatere”
941.	<i>nelămurit</i>	lexical	<i>a lămuri</i>	„persoană care n-a înțeles lămurirea cuiva”
942.	<i>ne-memoria</i>	lexical	<i>memorie</i>	„lipsa memoriei”
943.	<i>nemicăciune</i>	lexical	<i>nemică</i>	„oameni de nimic, fără valoare”
944.	<i>nenimica</i>	lexical	<i>nimic</i>	„care nu face nimic”
945.	<i>ne-nimite</i>	lexical	<i>nimic</i>	„care n-a primit nimic, nicio mângâiere”
946.	<i>neominescian</i>	cuvânt potențial	<i>eminescian</i>	„cercetător al eminescianismului de tip nou”

947.	<i>neo-liberalism de tavernă</i>	semantic		„doctrină liberalistă murdară, sărăcăcioasă”
948.	<i>neomodernism</i>	cuvânt potențial	<i>modernism</i>	„curent modernist mai nou”
949.	<i>neotradiționalist</i>	cuvânt potențial	<i>tradiționalist</i>	„adept al unei tradiții noi”
950.	<i>ne-procuror</i>	cuvânt potențial	<i>procuror</i>	„persoană care nu deține funcția de procuror”
951.	<i>nespăloata</i>	gramatical	<i>nespălată + idioata</i>	„fată idioată și nespălată”
952.	<i>netotalitont</i>	lexical	<i>tont total</i>	„persoană deșteaptă, înțeleaptă”
953.	<i>netransverberabil</i>	lexical	<i>verb + transferabil</i>	„care nu poate fi redat printr-un verb”
954.	<i>neunde</i>	lexical		„nicăieri”
955.	<i>neorbit</i>	lexical		„persoane care stau fără a vorbi între ele”
956.	<i>new entri</i>	semantic	<i>(eng.) new entry</i>	„nou veniți, intruși agresivi”
957.	<i>NEW ENTRY</i>	semantic	<i>(eng.) new entry</i>	„nou venit”
958.	<i>neîncadrată-în-cadru-organizatoric</i>	lexical		„nesupus unei ordine organizaționale”
959.	<i>neînfrâncizat</i>	lexical	<i>frânc</i>	„care încă nu a fost tradus în limba franceză”
960.	<i>nichitstănescian</i>	cuvânt potențial	<i>Nichita Stănescu</i>	„aparținând lui, caracteristic pentru Nichita Stănescu”
961.	<i>nichitstănescianism</i>	cuvânt potențial	<i>Nichita Stănescu</i>	„teorie specifică gândirii și operei lui N. Stănescu”
962.	<i>nichitstănescienește</i>	cuvânt potențial	<i>Nichita Stănescu</i>	„în stilul lui N. Stănescu”
963.	<i>Nici plagiatorul să-l văd, nici cruce să-mi fac</i>	frazeologic	<i>Nici pe dracu să-l vezi, nici cruce să-ți faci</i>	„cu referire la plagiatori”
964.	<i>Nici un plagiat nu-i greu, când îl faci de cheful tău</i>	frazeologic	<i>Nici un lucru nu-i greu, când îl faci din cheful tău</i>	„cu referire la plagiat”
965.	<i>niciodată nu voi îndestul pleonastiza</i>	gramatical		„niciodată nu voi pleonastiza îndestul”
966.	<i>nietzschean</i>	cuvânt potențial	<i>Friedrich Nietzsche</i>	„aparținând lui, caracteristic pentru Fr. Nietzsche”
967.	<i>nimăruia</i>	gramatical	<i>nimeni</i>	„nimănu”
968.	<i>nimicnicesc</i>	lexical	<i>nimicnicie</i>	„de nimic, zădarnic”
969.	<i>niștemineri</i>	grafic	<i>niște mineri</i>	„oarecare mineri”
970.	<i>nobeleast</i>	lexical	<i>Nobel</i>	„deținători ai premiului Nobel”
971.	<i>nobilimea depelistă</i>	lexical	<i>de pe listă</i>	„de pe lista prezentată la Palatul Cotroceni”
972.	<i>nodpapurist</i>	lexical	<i>nod în papură</i>	„persoană care caută intenționat nod în papură”
973.	<i>noician</i>	cuvânt potențial	<i>Constantin Noica</i>	„aparținând lui, caracteristic pentru C. Noica”
974.	<i>nomenclaturagiu</i>	lexical	<i>nomenclatură</i>	„nomenclaturist”
975.	<i>nostradam</i>	lexical	<i>Nostradamus</i>	„prezicător, cu calități de profet”
976.	<i>notulă</i>	lexical	<i>notă</i>	„comunicare scrisă”
977.	<i>nuroret</i>	lexical	<i>nurori</i>	„un grup de nurori”
978.	<i>O nenorocire nu vine ... decât când vorbește Gâdea la TV</i>	frazeologic	<i>O nenorocire nu vine niciodată singură</i>	„cu referire la emisiunile lui Mihai Gâdea”
979.	<i>o scrisoare nepierdută</i>	îmbinare ocazională de cuvinte	„ <i>O scrisoare pierdută</i> ” de I. L. Caragiale	„cu referire la o scrisoare transmisă lui Mihai Gâdea”
980.	<i>O stenogramă pierdută</i>	îmbinare ocazională	„ <i>O scrisoare pierdută</i> ” de I. L. Caragiale	„cu referire la stenograma pierdută a unei ședințe”

		de cuvinte		
981.	<i>O, ce recesiune minunată!</i>	îmbinare ocazională de cuvinte	<i>O, ce veste minunată!</i>	„cu referire la situația economică înainte de Crăciun”
982.	<i>ocazionalism milionar</i>	semantic		„politician ocazional milionar”
983.	<i>occidentalizant</i>	lexical	<i>occident</i>	„persoană cu apucături occidentale”
984.	<i>a se occidenta</i>	lexical	<i>occident</i>	„a se europeniza, a adera la democrația europeană”
985.	<i>Ochialbaștri cu Urechilungi</i>	lexical		„spioni, securiști”
986.	<i>Ochii care nu se văd ... sunt la închisoare</i>	frazeologic	<i>Ochii care nu se văd se uită</i>	„cu referire la arestul lui Dan Voiculescu”
987.	<i>Ocolul zilei în optzeci de lumi</i>	îmbinare ocazională de cuvinte	<i>Ocolul lumii în optzeci de zile</i>	„cu privire la procesul de scriere a textelor”
988.	<i>a odiseiza</i>	lexical	<i>Odiseea</i>	„acțiunea de a transforma modernitatea într-o odisee”
989.	<i>ofițăran</i>	lexical	<i>ofițer + țăran</i>	„parvenit, mitocan”
990.	<i>a oh-ta</i>	lexical	<i>oh</i>	„a ofta”
991.	<i>oier</i>	sinonim ocazional		„Gigi Becali”
992.	<i>oierles</i>	fonetic	<i>(eng.) wireless + oier</i>	„internet pentru oieri, fără prea multă trebuință”
993.	<i>olandezește</i>	lexical	<i>olandez</i>	„în limba olandeză”
994.	<i>onanirist</i>	eufemism ocazional	<i>onanist + onirist</i>	„persoană cu delir sexual”
995.	<i>operație pe coardă deschisă</i>	îmbinare ocazională de cuvinte	<i>operație pe cord deschis</i>	„himenoplastie”
996.	<i>oprescian</i>	lexical	<i>Sorin Oprescu</i>	„adept a lui S. Oprescu, subaltern”
997.	<i>a se orbaniza</i>	lexical	<i>Viktor Orban</i>	„a fi influențat de atitudinea lipsită de empatie și tiranică a lui V. Orban”
998.	<i>orci-matrioște</i>	lexical	<i>orcă + matrioșcă</i>	„orci de dimensiuni diferite”
999.	<i>organe cu stemă pe mașină</i>	eufemism ocazional		„organele Ministeriului Afacerilor Interne”
1000.	<i>Organizația Mondială a Plagiatorilor Fără Frontiere</i>	frazeologic	<i>Organizația Mondială a Medicilor fără Frontiere</i>	„cu referire la plagiatori”
1001.	<i>oricât l-ai hrăni pe lup, el tot spre ... URSS se uită</i>	frazeologic	<i>oricât l-ai hrăni pe lup, el tot spre pădure se uită</i>	„referință la sentimentul de nostalgie față de URSS”
1002.	<i>Oricât de râios, plagiatorul tot ține coada sus</i>	frazeologic	<i>Oricât de râioasă, capra tot ține coada sus</i>	„chiar și pedepsele nu-l opresc pe plagiator”
1003.	<i>orifixie bucalică</i>	lexical	<i>orificiu bucal</i>	„orificiu bucal”
1004.	<i>ortochițibuș</i>	lexical	<i>chițibuș ortografic</i>	„detaliu ortografic neînsemnat”
1005.	<i>ortodoxizant</i>	lexical	<i>ortodox</i>	„care propagă ortodoxia”
1006.	<i>orwellian</i>	cuvânt potențial	<i>George Orwell</i>	„aparținând lui, caracteristic pentru G. Orwell”
1007.	<i>ostapciucian</i>	lexical	<i>Eugenia Ostapciuk</i>	„aparținând lui, caracteristic pentru E. Ostapciuk”
1008.	<i>ostrovărie</i>	lexical	<i>ostrov</i>	„scrieri despre viața pe insule”
1009.	<i>otizna roșie</i>	lexical	<i>(rus.) отчизна</i>	„sistemul comunist sovietic”
1010.	<i>a oteviză</i>	lexical	<i>OTV</i>	„a supune influenței negative exercitate de canalul OTV”
1011.	<i>otevizare</i>	lexical	<i>OTV</i>	„transformare negativă sub

				influența emisiunilor propagate de OTV”
1012.	<i>Oumanism</i>	lexical	<i>ou + umanism</i>	„doctrină care are în centru oul”
1013.	<i>oximoronitate</i>	lexical	<i>oximoron</i>	„ironie, adevăr usturător, contradicție”
1014.	<i>panaramă antieliadiană</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>panaramă (arg.) anti Eliade</i>	„scandal cu proteste contra lui M. Eliade”
1015.	<i>pandementă</i>	lexical	<i>pandemie + dement</i>	„alienație socială pe timp de pandemie”
1016.	<i>panglicar</i>	semantic	<i>panglicar</i>	„persoană care poartă panglica unui partid sau panglica bicoloră Sf. Gheorghe”
1017.	<i>panglicar</i>	semantic	<i>panglicar</i>	„persoană care taie panglica în timpul inaugurărilor”
1018.	<i>papucește</i>	lexical	<i>Gheorghe Papuc, ministru al afacerilor interne</i>	„asemenea unui polițist”
1019.	<i>par egzamplu</i>	grafic	<i>(fr.) par exemple</i>	„de exemplu”
1020.	<i>par iegzemplă</i>	grafic	<i>(fr.) par exemple</i>	„de exemplu”
1021.	<i>paralelocucu</i>	lexical	<i>cuc (în limbajul soldaților: emblema de pe bonetă)</i>	„persoană care poartă uniformă”
1022.	<i>pararealitate</i>	lexical	<i>para + realitate</i>	„ceva asemănător cu realitatea, realitate virtuală”
1023.	<i>parfumoasă</i>	lexical	<i>parfum</i>	„care are miros plăcut”
1024.	<i>parkour-ist</i>	cuvânt potențial	<i>(fr.) parkour (activitate sportivă)</i>	„persoană care practică parkour-ul”
1025.	<i>parlamentări</i>	lexical	<i>parlament + lamentări</i>	„lamentările unui parlamentar”
1026.	<i>partibilet</i>	lexical	<i>(rus.) партбилет</i>	„bilet de membru de partid”
1027.	<i>partid-emo</i>	lexical	<i>emo (subcultură care include particularitatea de a fi emotiv, sensibil)</i>	„partid introvertit, în stare de angoasă, deprimat”
1028.	<i>partid-pisică</i>	lexical		„partid viabil ca o pisică, care are nouă vieți”
1029.	<i>partidual</i>	lexical	<i>partid</i>	„de partid”
1030.	<i>partinico-tătânește</i>	lexical	<i>partinic + tătânesc</i>	„în mod părintesc, în cadrul ședinței de partid”
1031.	<i>parăzi</i>	gramatical	<i>paradă</i>	„parade”
1032.	<i>a pasa kartoffelul fierbinte</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>cartoful fierbinte (joc pentru copii)</i>	„a se învinui reciproc, a aduce reproșuri”
1033.	<i>pasăre rară de București</i>	stilistic		„înalți demnitari de la București”
1034.	<i>patapievicios</i>	lexical	<i>Horia-Roman Patapievici</i>	„aparținând lui, caracteristic pentru H. Patapievici”
1035.	<i>patrieșionor</i>	lexical	<i>onoare patriei</i>	„care manifestă onoare patriei”
1036.	<i>patriotant</i>	lexical	<i>patriot</i>	„care acționează în mod patriotic”
1037.	<i>patriotard-dodonist</i>	lexical	<i>patriot + I. Dodon</i>	„cu referire la falsul patriotism promovat de I. Dodon”
1038.	<i>patriote</i>	gramatical	<i>patriot</i>	„persoană care pretinde că își iubește patria”
1039.	<i>patriotistic</i>	lexical	<i>patriot</i>	„cu referire la patriotism”
1040.	<i>patruvoci</i>	lexical	<i>patru voci</i>	„cântare (colindă) în patru voci”
1041.	<i>paukerizare</i>	lexical	<i>Ana Pauker</i>	„răspândirea ideilor comuniste ale A. Pauker”
1042.	<i>pavelmorozovist</i>	lexical	<i>Pavel Morozov</i>	„denunțator”
1043.	<i>a păcătuț grav cu gândul,</i>	îmbinare de	<i>a păcătuț grav cu</i>	„a comis o greșeală în timpul

	<i>cuvântul și flueurul</i>	cuvinte ocazională	<i>gândul, cuvântul și fapta</i>	arbitrării uni meci de fotbal”
1044.	<i>păienjeniş-capcană</i>	lexical	<i>păienjeniş + capcană</i>	„capcană politică, migălos organizată”
1045.	<i>părerist</i>	lexical	<i>părerere</i>	„persoană care se dă mereu cu părerea”
1046.	<i>părintesc-pedepsitor</i>	lexical		„cu referire la o pedeapsă în scop educativ”
1047.	<i>a se păunesciza</i>	lexical	<i>Adrian Păunescu</i>	„a cita din versurile lui A. Păunescu”
1048.	<i>PD-L junior</i>	semantic	<i>Partidul Democrat-Liberal (PDL)</i>	„urmaș, succesor al PDL”
1049.	<i>pe cap de redactor</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>pe cap de locuitor</i>	„în raport cu numărul de redactori”
1050.	<i>Pe-al nostru steag ați scris ciordire</i>	stilistic	<i>Pe-al nostru steag e scris: Unire</i>	„corupția este la putere”
1051.	<i>pecerie</i>	lexical	<i>Partidul Comunist din România (PCR)</i>	„sediul PCR”
1052.	<i>pecerist</i>	lexical	<i>Partidul Comunist din România (PCR)</i>	„cu referire la PCR”
1053.	<i>peceriu</i>	lexical	<i>Partidul Comunist din România (PCR)</i>	„care face parte din PCR, membru al PCR”
1054.	<i>pe-degeabnic</i>	lexical	<i>pe degeaba</i>	„care obține totul foarte ușor, gratis”
1055.	<i>PeDeLerinaj</i>	lexical	<i>PDL + pelerinaj</i>	„vizită de lucru realizată de membrii PDL”
1056.	<i>pedelin</i>	lexical	<i>PDL</i>	„cauzat de PDL, specific pentru PDL”
1057.	<i>pedeseriu</i>	lexical	<i>Partidul Social-Democrat (PSD)</i>	„propriu pentru PSD”
1058.	<i>pedigree</i>	eufemism ocazional	<i>„Pedigree” (hrană pentru câini); document care arată genealogia unui câine</i>	„dosar penal la Direcția Națională Anticorupție (DNA)”
1059.	<i>Peșeu</i>	lexical	<i>PF (Preafericit)</i>	„patriarh”
1060.	<i>peledemist</i>	cuvânt potențial	<i>PLDM (Partidul Liberal Democrat din Moldova)</i>	„susținători ai PLDM”
1061.	<i>pElvis de România</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Elvis + pelvis</i>	„cu referire la Șt. Bănică Jr., care se ține de pantaloni în regiunea pelvisului”
1062.	<i>peneleu</i>	lexical	<i>PNL (Partidul Național Liberal)</i>	„membru PNL”
1063.	<i>penelizare</i>	lexical	<i>PNL (Partidul Național Liberal)</i>	„faptul de a supune influenței doctrinelor PNL”
1064.	<i>peneșist</i>	lexical	<i>PNȚ (Partidul Național-Țărănesc)</i>	„aparținând, caracteristic pentru PNȚ”
1065.	<i>penitenciariform</i>	lexical	<i>penitenciar</i>	„asemănător unui penitenciar”
1066.	<i>pepecedist</i>	cuvânt potențial	<i>PPCD (Partidul Popular Creștin Democrat)</i>	„membru al PPCD”
1067.	<i>perecemism</i>	lexical	<i>PRCM (Partidul Renașterii și Concilierii din Moldova)</i>	„ideologia PRCM”
1068.	<i>perecemizat</i>	lexical	<i>PRCM (Partidul Renașterii și</i>	„influențat de politica promovată de PRCM”

			<i>Concilierii din Moldova)</i>	
1069.	<i>a se perestroiki</i>	lexical	<i>perestroika</i>	„a se reconstrui, a se schimba”
1070.	<i>perioduire</i>	lexical	<i>perioadă + unduire</i>	„perioade, mișcări temporale «în valuri»”
1071.	<i>perioduri</i>	gramatical	<i>perioadă</i>	„perioade”
1072.	<i>pescuibil</i>	lexical	<i>a pescui</i>	„care poate fi depistat, pescuit dintr-un context”
1073.	<i>pesedist</i>	cuvânt potențial	<i>PSD (Partidul Social Democrat)</i>	„aparținând, caracteristic pentru PSD”
1074.	<i>pesedizdă</i>	lexical	<i>PSD (Partidul Social Democrat)</i>	„femeie de moravuri ușoare de la PSD”
1075.	<i>pesimism sănătos-balcanic</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„atitudine pesimistă orientată spre binele omului, caracteristică pentru regiunea balcanică”
1076.	<i>pește aprilic</i>	lexical	<i>(fr.) poissons d'avril</i>	„persoană care face farse”
1077.	<i>PETcar</i>	lexical	<i>pescar + PET</i>	„care pescuiește PET-uri, deșeuri plastice”
1078.	<i>a PETcui</i>	lexical	<i>a pescui + PET</i>	„a extrage din apă deșeuri plastice”
1079.	<i>PETcuit</i>	lexical	<i>pescuit + PET</i>	„pescuit de deșeuri plastice, gunoaie”
1080.	<i>petițită acută</i>	lexical	<i>petiție</i>	„boală acută a depunerii vicioase de petiții”
1081.	<i>PEToresc</i>	lexical	<i>pitoresc + PET</i>	„care este acoperit cu deșeuri plastice”
1082.	<i>petre-romanesc</i>	lexical	<i>Petre Roman (ex-premier al României)</i>	„în favoarea, în susținerea lui Petre Roman”
1083.	<i>petrocoroană</i>	lexical	<i>petrol + coroană</i>	„coroane provenite din industria petrolieră”
1084.	<i>Pe-un picior de rai, pe-un teanc de parai</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Pe-un picior de plai, pe-o gură de rai</i>	„anturaj mioritic, bogat”
1085.	<i>Phi'lipsuri</i>	fonetic	<i>Philips</i>	„lipsuri / criză economică la întreprinderea Philips”
1086.	<i>piaristic</i>	lexical	<i>PR (public relations)</i>	„care ține de domeniul relațiilor cu publicul”
1087.	<i>picnicant</i>	lexical	<i>picnic</i>	„iubitor de a organiza picnicuri”
1088.	<i>pieptoșiu</i>	lexical	<i>piept</i>	„cu piept mai voluptuos (despre femei)”
1089.	<i>pilduliță</i>	lexical	<i>pildă</i>	„exemplu foarte concis”
1090.	<i>a se pipili</i>	eufemism ocazional	<i>pipi</i>	„a se urina”
1091.	<i>pisi</i>	grafic	<i>PC</i>	„computer, calculator personal”
1092.	<i>pisicătă</i>	fonetic	<i>pisicuță</i>	„o pisică mică”
1093.	<i>piteștizat</i>	lexical	<i>Pitești</i>	„persoană aflată sub influența evenimentelor din Pitești”
1094.	<i>pixual</i>	lexical	<i>pix</i>	„ce ține de scriere, de notare cu pixul”
1095.	<i>pixuant</i>	lexical	<i>pix</i>	„de condei, de scriere literară”
1096.	<i>pișacios</i>	semantic	<i>pișacios</i>	„foarte greu, anevoios”
1097.	<i>Plagiatori din toate țările, uniți-vă într-un sindicat!</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Proletari din toate țările, uniți-vă”</i>	„îndemn adresat plagiatorilor”
1098.	<i>Plagiați, plagiați și iar plagiați!</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Învățați, învățați și iar învățați!</i>	„îndemn ironic de a plagia”
1099.	<i>plahotniuci</i>	lexical	<i>Vladimir Plahotniuc</i>	„politicieni de teapa lui V.

				Plahotniuc”
1100.	<i>platonician</i>	cuvânt potențial	<i>platonice</i>	„referitor la platonism”
1101.	<i>a playa</i>	lexical	(eng.) <i>to play</i>	„a juca”
1102.	<i>a playi</i>	sinonim ocazional	<i>to play</i>	„a juca la calculator”
1103.	<i>a pleonastiza</i>	cuvânt potențial	<i>pleonasm</i>	„a folosi pleonasme în vorbire”
1104.	<i>Ploconith</i>	lexical	<i>plocon + Berith</i>	„demonul mitei”
1105.	<i>poalele ficțiunii</i>	stilistic		„partea marginală a ficțiunii”
1106.	<i>podrazumăvaeși</i>	lexical	(rus.) <i>подразумываешь</i>	„a subînțelege, a avea în vedere”
1107.	<i>poeczemă</i>	lexical	<i>poezie + eczemă</i>	„poezie bolnăvicioasă, de prost gust”
1108.	<i>poezem</i>	lexical	<i>poezie + poem</i>	„poezie-poem, un fel de laudatio”
1109.	<i>poiama</i>	fonetic		„poem”
1110.	<i>poiezesc</i>	gramatical	<i>poezie</i>	„poetic, ce ține de poezie”
1111.	<i>polcă-pe-furate</i>	lexical		„polcă dansată pe furis”
1112.	<i>politică mioritică</i>	semantic		„politica românească”
1113.	<i>politician mioritic</i>	semantic		„politician cu inteligența oii”
1114.	<i>politicianist</i>	lexical	<i>politician</i>	„aparținând unui politician”
1115.	<i>politician-liliac</i>	lexical		„politician incapabili de a vedea lumina, adevărul”
1116.	<i>politicieisor</i>	lexical	<i>politician</i>	„politician fără valoare”
1117.	<i>politruceasă</i>	lexical	<i>politruc</i>	„doamnă, instructor politic pe timpul sovietic”
1118.	<i>poliția burtieră</i>	stilistic	<i>poliția rutieră</i>	„care se gândește la propriul beneficiu, la burta sa”
1119.	<i>polițan</i>	lexical	<i>polițist + milițian</i>	„polițist cu apucături de milițian sovietic”
1120.	<i>Pontaphone</i>	lexical	<i>Victor Ponta + iPhone</i>	„telefon mobil produs la comanda lui V. Ponta”
1121.	<i>pontânac</i>	lexical	<i>Victor Ponta + prostânac</i>	„cu referire la V. Ponta”
1122.	<i>poponaut</i>	lexical	<i>poponar + internaut</i>	„internaut fără valoare”
1123.	<i>popor-cobai</i>	lexical		„popor supus experimentelor de manipulare”
1124.	<i>popou scornicoios</i>	eufemistic	<i>popou + Scornicești</i>	„N. Ceaușescu aflat la conducerea țării”
1125.	<i>populită cronică</i>	lexical	<i>popularitate</i>	„acces de popularitate, dorință bolnăvicioasă de a fi popular”
1126.	<i>porc de asasinat</i>	stilistic		„porc care urmează a fi tăiat”
1127.	<i>porcăiți-vă</i>	lexical	<i>a se pocăi</i>	„îndemn de a se comporta ca porcul”
1128.	<i>portocaliu</i>	cuvânt potențial	<i>portocaliu</i>	„membru al partidului PD-L din România, a cărui culoare-simbol este portocaliul”
1129.	<i>Porumboiu păcii</i>	sintagmă ocazională	<i>porumbelul păcii + Adrian Porumboiu</i>	„persoană care vrea să încheie pace cu A. Porumboiu”
1130.	<i>porumbozaur</i>	lexical	<i>porumbel + dinozaur</i>	„politician îndrăgostit, aflat de mult timp la putere”
1131.	<i>posedează</i>	gramatical	<i>posedă</i>	acordă verbului o valoare expresivă suplimentară
1132.	<i>postac</i>	lexical	<i>a posta</i>	„persoană care postează observații pe forumuri”
1133.	<i>postbelicos</i>	lexical	<i>postbelic</i>	„de după război”
1134.	<i>postdecembrism</i>	lexical	<i>Revoluția din decembrie</i>	„politica promovată după Revoluția din decembrie 1989”

1135.	<i>postgorbaciovost</i>	lexical	<i>M. Gorbaciov</i>	„de după perioada de guvernare a lui M. Gorbaciov”
1136.	<i>post-loviluționar</i>	lexical	<i>lovitură de stat + revoluție</i>	„perioada de după realizarea loviturii de stat/ revoluției”
1137.	<i>poststalinist</i>	cuvânt potențial	<i>Iosif Stalin</i>	„care urmează regimului politic instituit de Stalin”
1138.	<i>postumamente</i>	lexical	<i>postum</i>	„după moarte”
1139.	<i>postveroluționar</i>	lexical	<i>revoluționar</i>	„de după revoluție”
1140.	<i>povestea Ebei-ca-Zăpada</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Alba-ca-Zăpada + Elena Băsescu</i>	„istoria Elenei Băsescu, fiica președintelui Traian Băsescu”
1141.	<i>povestiri din Cryptă</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>TrueCrypt (soft) + „Povestiri din criptă” (film cu desene animate)</i>	„descrierea soft-ului TrueCrypt”
1142.	<i>povățos</i>	lexical	<i>povață</i>	„care dă multe povețe”
1143.	<i>practicamente</i>	lexical	<i>practic</i>	„din punct de vedere practic, în mod practic”
1144.	<i>praf de pixeli postbelici</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„informații prezentate de un post de televiziune într-un mod/stil învechit, fără priză la telespectatori”
1145.	<i>praz în lăbuțe</i>	eufemistic	<i>praz = verde = dolari</i>	„bani, șpagă”
1146.	<i>președinte suspendat-jucător</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„Traian Băsescu, suspendat din postul de președinte”
1147.	<i>președinte-țar</i>	lexical		„Vladimir Putin”
1148.	<i>precreștinism</i>	cuvânt potențial	<i>creștinism</i>	„doctrină premergătoare creștinismului”
1149.	<i>preesopic</i>	lexical	<i>Esop</i>	„autor, precursor al lui Esop”
1150.	<i>prememorie</i>	lexical	<i>memorie</i>	„perioadă anterioară întipăririi informației în memorie”
1151.	<i>a premoderniza</i>	lexical	<i>a moderniza</i>	„a deveni anterior modernismului”
1152.	<i>pre-plecare</i>	lexical	<i>plecare</i>	„perioada înainte de plecare”
1153.	<i>prerimbaldian</i>	lexical	<i>Arthur Rimbaud</i>	„ce ține de perioada anterioară creației lui A. Rimbaud”
1154.	<i>pretutindena</i>	lexical	<i>pretutindeni</i>	„omniprezent”
1155.	<i>pretârgovețial</i>	lexical	<i>târgoveț</i>	„predecesor economiei de piață”
1156.	<i>prezidențiat</i>	lexical	<i>prezident</i>	„care are președinte”
1157.	<i>prietenar</i>	lexical	<i>prieten</i>	„prieten, partener de afaceri”
1158.	<i>prietenul la nevoie recunoaște</i>	frazeologic	<i>prietenul la nevoie se cunoaște</i>	„cu referire la un prieten trădător”
1159.	<i>Prietenă mi-e platoneala, da' mai prieten mi-e filosofeanu</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Mi-e prieten Platon, dar mai prieten mi-e adevărul</i>	„adevărul cedează în fața teoriilor aberante”
1160.	<i>prigojiniadă</i>	lexical	<i>Prigojin + mineriadă</i>	„cu referire la „marșul dreptății” inițiat de comandantul grupei de mercenari ruși Wagner, Evgheni Prigojin”
1161.	<i>prihvatizator</i>	lexical	<i>a privatiza + (rus.) npuxsamumb</i>	„cu referire la o persoană care privatizează o afacere străină în mod forțat, ilegal”
1162.	<i>prilej</i>	lexical	<i>prilej</i>	„cu un anumit prilej, ocazional”
1163.	<i>prima mezină a țării</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>prima doamnă</i>	„Elena Băsescu, fiica președintelui României”
1164.	<i>primitor</i>	semantic		„corupt, care primește șpagă”

1165.	<i>primprejură</i>	lexical	<i>primprejur</i>	„aureolă”
1166.	<i>a prioritiza</i>	cuvânt potențial	<i>prioritate</i>	„a da prioritate”
1167.	<i>progrămel</i>	lexical	<i>program</i>	„program mic, fără valoare”
1168.	<i>proidisveți</i>	lexical	(rus.) <i>npouducem</i>	„politicieni necinstiți, canalii”
1169.	<i>proletal</i>	lexical	<i>proletar</i>	„proletar, cu sfârșit letal”
1170.	<i>promoscovit</i>	cuvânt potențial	<i>moscovit</i>	„care susține politica guvernului de la Moscova”
1171.	<i>propagandă vintage</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„propagandă la modă, referitoare la evenimente anterioare”
1172.	<i>prorectoral</i>	lexical	<i>prorector</i>	„aparținând prorectorilor”
1173.	<i>Prost TV</i>	lexical	<i>post TV</i>	„cu referire la un post TV cu știri”
1174.	<i>Prostul nu e prost destul ... dacă nu face o plimbare în jurul Cotroceniului, duminica</i>	frazeologic	<i>Prostul nu e prost destul, dacă nu e și fudul</i>	„cu referire la Dan Voiculescu, care a fost arestat”
1175.	<i>prostovăneală</i>	lexical	<i>prostovan</i>	„comportament lipsit de logică, de înțelepciune”
1176.	<i>prosumator</i>	cuvânt potențial	<i>producător + consumator</i>	„consumator casnic care deține instalații de producere a energiei electrice”
1177.	<i>prosumerism</i>	lexical	<i>producător + consumerism</i>	„consumerism care presupune și producerea unor bunuri”
1178.	<i>proustian</i>	cuvânt potențial	<i>Marcel Proust</i>	„aparținând, caracteristic pentru M. Proust”
1179.	<i>proustian-camilpetrescian</i>	lexical	<i>Marcel Proust + Camil Petrescu</i>	„aparținând, caracteristic pentru M. Proust și C. Petrescu”
1180.	<i>provicentral</i>	lexical	<i>provincial + central</i>	„provincial și central în același timp”
1181.	<i>provincios</i>	lexical	<i>provincie</i>	„de provincie”
1182.	<i>prozopopee</i>	lexical	<i>proză + epopee</i>	„epopee în proză”
1183.	<i>prutos</i>	lexical	<i>Pрут</i>	„ce izvorăște din Prut”
1184.	<i>pseudocercetare</i>	cuvânt potențial	<i>pseudo + cercetare</i>	„cercetare falsă”
1185.	<i>pseudomafiot</i>	lexical	<i>pseudo + mafiot</i>	„fals mafiot”
1186.	<i>pseudosondaj</i>	cuvânt potențial	<i>pseudo + sondaj</i>	„sondaj fals”
1187.	<i>psihosexoloagă</i>	gramatical	<i>psihosexolog</i>	„doamnă psihosexolog”
1188.	<i>a pune geoană pe geoană</i>	frazeologic	<i>a pune geană pe geană + M. Geoană</i>	„a adormi”
1189.	<i>a pușkiniza</i>	lexical	<i>Alexandr Pușkin</i>	„a scrie versuri”
1190.	<i>pufoană</i>	lexical	<i>dolofană + pufoasă</i>	„dolofană și pufoasă”
1191.	<i>puf-puf-uri</i>	lexical		„șuerături, pocnituri de tren”
1192.	<i>puishor</i>	grafic	<i>pușor + Ilan Shor</i>	„om «adormit», amăgit de Ilan Shor”
1193.	<i>Puiuțu Nostru Hiperbrunet</i>	lexical	<i>Puiu Holban</i>	„cu referire la scriitorul Ioan Holban”
1194.	<i>pupezeal</i>	lexical	<i>pupăză</i>	„cu referire la pupăză”
1195.	<i>pupincurizator</i>	lexical	<i>pup în cur</i>	„lingușitor”
1196.	<i>pupushor</i>	grafic	<i>pupușor</i>	„salutări din partea lui Ilan Shor”
1197.	<i>Putin-cios</i>	lexical	<i>Vladimir Putin</i>	„susținător al politicii promovate de V. Putin”
1198.	<i>Putin-cioasa</i>	lexical	<i>Vladimir Putin</i>	„susținătoare a politicii promovate de V. Putin”
1199.	<i>Putiniada</i>	lexical	<i>Vladimir Putin</i>	„cu referire la politica externă a lui V. Putin, relațiile sale cu

				Erdogan”
1200.	<i>putinist</i>	cuvânt potențial	<i>Vladimir Putin</i>	„adept al regimului lui V. Putin”
1201.	<i>putinjugend</i>	lexical	<i>Putin + Hitlerjugend</i>	„cu referire la organizația de tineret susținătoare a regimului lui V. Putin”
1202.	<i>Putinphone</i>	lexical	<i>Putin + iPhone</i>	„telefon mobil produs la comanda lui V. Putin”
1203.	<i>putlerism</i>	lexical	<i>Putin + Hitler</i>	„regimul dictatorial al lui V. Putin în Rusia”
1204.	<i>pututul</i>	lexical	<i>a putea</i>	„capacitatea de a putea face ceva”
1205.	<i>pușcăriabil</i>	lexical	<i>pușcărie</i>	„persoană demnă de a face pușcărie”
1206.	<i>quarankini</i>	lexical	<i>carantină + bikini</i>	„piese de lenjerie, confecționate de sine stătător din măști chirurgicale”
1207.	<i>rașism</i>	lexical	<i>(eng.) Russia + nazism</i>	„ideologia guvernării ostile a lui V. Putin”
1208.	<i>rabelaisian</i>	cuvânt potențial	<i>Fr. Rabelais</i>	„aparținând, caracteristic pentru Fr. Rabelais”
1209.	<i>radiofonfic</i>	lexical	<i>radiofonic</i>	„cu referire la emisiuni radio”
1210.	<i>rafarogerian</i>	lexical	<i>Rafael + Roger</i>	„cu referire la jucătorii de tenis Rafael Nadal și Roger Federer”
1211.	<i>rainic</i>	lexical	<i>rai</i>	„de paradis”
1212.	<i>a ratingui</i>	lexical	<i>rating</i>	„a clasifica”
1213.	<i>rațic</i>	lexical	<i>Ion Rațiu</i>	„aparținând, caracteristic pentru politicianul I. Rațiu”
1214.	<i>rațiot</i>	lexical	<i>Ion Rațiu</i>	„aparținând, caracteristic pentru politicianul I. Rațiu”
1215.	<i>răspândac</i>	semantic	<i>răspândac</i>	„președintele Institutului Cultural Român, care răspândește cultura”
1216.	<i>răstuns-frezat</i>	lexical	<i>tuns / frezat</i>	„frumos frezat”
1217.	<i>răsuzitat</i>	lexical	<i>uzitat</i>	„folosit prea mult, răsuflat”
1218.	<i>a răsîncuia</i>	lexical	<i>a încuia</i>	„a bloca, a încuia în mod repetat”
1219.	<i>răutăcism</i>	lexical	<i>răutate</i>	„atitudine, gest răutăcios”
1220.	<i>râsu-plânsu</i>	lexical	<i>râs + plâns</i>	„râs cu lacrimi”
1221.	<i>recentuit</i>	lexical	<i>recent</i>	„cu referire la perioada recentă”
1222.	<i>rect</i>	sinonim ocazional	<i>rector</i>	„rector care nu se bucură de susținere”
1223.	<i>Redacția Șocuri și Concursuri</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Redacția Jocuri și Concursuri</i>	„redacție care arată șocuri, transferă în stare de șoc”
1224.	<i>Redegeu</i>	lexical	<i>RDG (Republica Democrată Germania)</i>	„Republica Democrată Germania”
1225.	<i>re-ducere</i>	lexical	<i>ducere</i>	„plecare repetată”
1226.	<i>Refegeu</i>	lexical	<i>RFG (Republica Federală Germania)</i>	„Republica Federală Germania”
1227.	<i>reforméală</i>	lexical	<i>reformă</i>	„serie de reforme, perioadă plină de reforme”
1228.	<i>reggaeton</i>	cuvânt potențial	<i>reggae + ton</i>	„melodie reggae”
1229.	<i>Regim de Scârbavnică Amintire</i>	eufemistic		„regimul Ceaușist”
1230.	<i>regizor-sforar</i>	lexical		„regizorul farsei de la alegeri”
1231.	<i>a reimplementa</i>	lexical	<i>a implementa</i>	„a implementa în mod repetat”
1232.	<i>a reinregimenta</i>	lexical	<i>a înregimenta</i>	„a înrola în mod repetat”
1233.	<i>relactivitate</i>	lexical	<i>relativitate + activitate</i>	„activitate relativă”

1234.	<i>a relimpezi</i>	lexical	<i>a limpezi</i>	„a explica, a limpezi un subiect în mod repetat”
1235.	<i>remarxizat</i>	lexical	<i>Karl Marx</i>	„plin de idei marxiste”
1236.	<i>Renato Doremifacolleasidonto-vici Rașapartia</i>	lexical	<i>Renato Usatî + Nașa Partia</i>	„Renato Usatîi”
1237.	<i>repetează</i>	gramatical	<i>repetă</i>	„repetă”
1238.	<i>a re-pleca</i>	lexical	<i>a pleca</i>	„a pleca din nou”
1239.	<i>a republiciza</i>	lexical	<i>republică</i>	„a transforma în republică”
1240.	<i>republicolatru</i>	lexical	<i>republică</i>	„care se închină republicii, adorator al republicii”
1241.	<i>re-realitate</i>	lexical	<i>realitate</i>	„realitate repetată”
1242.	<i>a re-repeta</i>	lexical	<i>a repeta</i>	„a repeta în mod repetat”
1243.	<i>a rerusifica</i>	lexical	<i>a rusifica</i>	„a rusifica în mod repetat”
1244.	<i>resovietizare</i>	cuvânt potențial	<i>sovietizare</i>	„supunere repetată regimului sovietic”
1245.	<i>restaurantul Templului Inginerimii Sufleticole</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„restaurantul Casei Scriitorilor”
1246.	<i>re-student</i>	lexical	<i>student</i>	„student în mod repetat”
1247.	<i>„retro”spectiva</i>	grafic	<i>retrospectivă</i>	„retrospectivă”
1248.	<i>re-uns</i>	lexical	<i>a unge</i>	„înstituit în funcție în mod repetat”
1249.	<i>Revaliuție</i>	fonetic	<i>revoluție</i>	„revoluție”
1250.	<i>Revo-vitura de Stat</i>	lexical	<i>revoluție + lovitură de stat</i>	„schimbări radicale cu răsturnarea regimului”
1251.	<i>rezolvări-ale-problemelor-culinare-de-care-ne-lovim-când-ne-mutăm-cu-domiciliul-la-câteva-mii-de-metri-distanță-de-bucătăria-mamei</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„cu referire la traiul departe de casă”
1252.	<i>Ridzicol</i>	lexical	<i>Monica Ridzi + ridicol</i>	„e ridicol de a o păstra pe M. Ridzi în post”
1253.	<i>rilkean</i>	cuvânt potențial	<i>Reiner Maria Rilke</i>	„aparținând, caracteristic pentru R. M. Rilke”
1254.	<i>rimbaldian</i>	cuvânt potențial	<i>Arthur Rimbaud</i>	„aparținând, caracteristic pentru A. Rimbaud”
1255.	<i>a rip-ui</i>	lexical	<i>(eng.) to rip</i>	„a înscrie informații pe CD sau DVD”
1256.	<i>Robin Food</i>	lexical	<i>Robin Hood</i>	„hoț”
1257.	<i>roman de larg consum</i>	eufemistic	<i>bunuri de larg consum</i>	„roman de bulevard”
1258.	<i>românliteratoare</i>	lexical	<i>literator + român</i>	„profesor de literatură”
1259.	<i>românounionist</i>	lexical	<i>român + unionist</i>	„cu referirea la ideea unirii cu România”
1260.	<i>rosianin</i>	lexical	<i>(rus.) Россия</i>	„rus, locuitor al Rusiei”
1261.	<i>rotunjiiform</i>	lexical	<i>a rotunji + form</i>	„de formă rotundă”
1262.	<i>rousseauist</i>	cuvânt potențial	<i>J.J. Rousseau</i>	„aparținând, caracteristic pentru J. J. Rousseau”
1263.	<i>roș-albaștri</i>	cuvânt potențial		„cu referire la echipa Steaua București”
1264.	<i>roșchist</i>	semantic	<i>Iurie Roșca</i>	„adepti ai partidului lui I. Roșca”
1265.	<i>roșu-sângeriu</i>	cuvânt potențial		roșu ca sângele
1266.	<i>ruraloid</i>	lexical	<i>rural</i>	„care aparține mediului rural, cu referire la acesta”
1267.	<i>rurbanitate</i>	lexical	<i>rural + urbanitate</i>	„urbanitate cu notă rurală”
1268.	<i>ruscism</i>	lexical	<i>Russia + fascism</i>	„ideologia regimului lui V. Putin

				din Rusia”
1269.	<i>rusolingv</i>	cuvânt potențial		„vorbitor de rusă”
1270.	<i>russoist</i>	lexical	<i>rus</i>	„cu referire la spațiul rus”
1271.	<i>s(c)lav</i>	grafic	<i>slav + sclav</i>	„slav sclav”
1272.	<i>sadicomic</i>	lexical	<i>sadist + comic</i>	„de un comism sadic”
1273.	<i>sadovenian</i>	cuvânt potențial	<i>Mihai Sadoveanu</i>	„aparținând, caracteristic pentru M. Sadoveanu”
1274.	<i>saltâkovșcedrinian</i>	cuvânt potențial	<i>Saltâkov-Șcedrin</i>	„aparținând, caracteristic pentru Saltâkov-Șcedrin”
1275.	<i>sartreian-camusian</i>	lexical	<i>Jean-Paule Sartre + Albert Camus</i>	„aparținând, caracteristic pentru J-P Sartre și A. Camus”
1276.	<i>satanizare</i>	cuvânt potențial	<i>satana</i>	„defăimare”
1277.	<i>saturnător</i>	lexical	<i>Saturn + turnător</i>	„denunțator care se odihnește la stația Saturn”
1278.	<i>savant-cosmist</i>	lexical	<i>cosmos</i>	„savant care studiază cosmosul”
1279.	<i>să preafie</i>	gramatical	<i>să fie prea...</i>	„să fie prea...”
1280.	<i>a săteniza</i>	lexical	<i>sat</i>	„a transforma în sat, a întemeia sate”
1281.	<i>sâni fie de bine</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>să ne fie de bine!</i>	„cu sâni mari”
1282.	<i>scaraoțnic</i>	lexical	<i>Scaraoțchi</i>	„aparținând lui Scaraoțchi”
1283.	<i>schengenionești</i>	lexical	<i>Schengen + Ionescu</i>	„Ionescu din spațiul Schengen”
1284.	<i>schengenpopești</i>	lexical	<i>Schengen + Popescu</i>	„Popescu din spațiul Schengen”
1285.	<i>schengenturcești</i>	lexical	<i>Schengen + turcesc</i>	„ceva turcesc în spațiul Schengen”
1286.	<i>sclavet (sclaveți)</i>	gramatical	<i>sclav</i>	„sclavi”
1287.	<i>Scorniceștean</i>	semantic	<i>Scornicești</i>	„Nicolae Ceaușescu”
1288.	<i>scriibil</i>	cuvânt potențial	<i>a scrie</i>	„care poate fi scris”
1289.	<i>scriicios</i>	lexical	<i>a scrie</i>	„scriitor”
1290.	<i>scriiintellectual</i>	lexical	<i>scriitor + intelectual</i>	„scriitor intelectual”
1291.	<i>scriitoricime</i>	lexical	<i>scriitor</i>	„comunitatea scriitorilor”
1292.	<i>scriitură-lectură-vorbitură</i>	lexical		„literatură”
1293.	<i>Scufița Roșu</i>	semantic	<i>Scufița Roșie</i>	„Ion Iliescu”
1294.	<i>scânteietor</i>	semantic	<i>revista „Scânteia”</i>	„ediția revistei Scânteia, care a provocat scandal”
1295.	<i>scânteist</i>	lexical	<i>revista „Scânteia”</i>	„persoană care a scris doar osanale și laudă pentru revista Scânteia”
1296.	<i>secerociocanic</i>	lexical	<i>seceră + ciocan</i>	„referitor la regimul comunist, la trecutul sovietic”
1297.	<i>secretoman</i>	cuvânt potențial	<i>secretomanie</i>	„persoană posedată de secretomanie”
1298.	<i>seculi</i>	gramatical	<i>secol - secole</i>	„secole”
1299.	<i>SecuRea Ceaușină</i>	semantic	<i>secure + Secu (Securitatea)</i>	„Securitatea lui N. Ceaușescu, care taie ca o secure”
1300.	<i>securici</i>	lexical	<i>securist</i>	„persoană, angajată a securității”
1301.	<i>securicomunist</i>	lexical	<i>securist + comunist</i>	„comuniști, agenți ai securității”
1302.	<i>securilă</i>	lexical	<i>Securitate</i>	„agent al Securității”
1303.	<i>securism</i>	lexical	<i>Securitate</i>	„doctrina securismului, sistem politic”
1304.	<i>securistoid</i>	lexical	<i>Securitate</i>	„specific securiștilor”
1305.	<i>securistocrație</i>	lexical	<i>Securitate</i>	„clasa socială a agenților Securității”

1306.	<i>securitamente</i>	lexical	<i>Securitate</i>	„în mod specifică securității”
1307.	<i>securiticesc</i>	lexical	<i>Securitate</i>	„cu referire la securitate”
1308.	<i>seuroi</i>	lexical	<i>Securitate</i>	„agent al securității”
1309.	<i>Secție de Încăunare</i>	lexical		„secție de votare”
1310.	<i>semificțional</i>	cuvânt potențial	<i>ficțional</i>	„parțial ficțional”
1311.	<i>semijurnalist</i>	lexical	<i>jurnalist</i>	„jurnalist incapabil, neprofesionist”
1312.	<i>semi-non-pantaloni</i>	lexical		„pantaloni neobișnuiți”
1313.	<i>semiramidalb</i>	lexical	<i>Semiramida + dalb</i>	„Babilonul preafrumos sub conducerea reginei Semiramida”
1314.	<i>semi-Rock</i>	lexical	<i>rock</i>	„rock parțial”
1315.	<i>semne bune începutul de mileniu are</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>semne bune anul are</i>	„cu referire la urătura de început de mileniu”
1316.	<i>senactor</i>	lexical	<i>senator + actor</i>	„senator, care face actorie la locul de munca”
1317.	<i>senilună</i>	lexical	<i>semilună + senil</i>	„semilună senilă”
1318.	<i>senzaționalist</i>	lexical	<i>senzațional</i>	„senzațional”
1319.	<i>a sereleiza</i>	lexical	<i>SRL</i>	„a include într-o entitate economică privată de tip SRL”
1320.	<i>a servici</i>	gramatical	<i>a servi</i>	„a servi pe cineva, a deservi”
1321.	<i>Servicii Indiscrete</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Servicii Secrete</i>	„servicii de spionaj murdar”
1322.	<i>servicitor</i>	lexical	<i>servitor + serviciu</i>	„persoană care oferă servicii, persoană servilă”
1323.	<i>Sexuritate</i>	lexical	<i>Securitate + sex</i>	„instituție în care se practica sexul pentru menținerea securității, cu scop de a spiona”
1324.	<i>Sfinții Petru și Așamaideparte</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Sfinții Petru și Pavel</i>	„cu referire la sărbătoarea religioasă respectivă”
1325.	<i>SFotbal</i>	lexical	<i>SF (science fiction) + fotbal</i>	„fotbal ireal, imaginar”
1326.	<i>a share-ui</i>	lexical	<i>(eng.) to share</i>	„a împărți cu, a închiria împreună cu”
1327.	<i>Shpagathon</i>	lexical	<i>șpagă + Leviathan</i>	„demonul șpagii”
1328.	<i>Shpertzegor</i>	lexical	<i>șperț + Belphegor</i>	„demonul mitei”
1329.	<i>siberii</i>	gramatical	<i>Siberia</i>	„regiunile reci și ostile ale Siberiei”
1330.	<i>sicuric</i>	lexical	<i>Securitate</i>	„agent al Securității”
1331.	<i>siliconat</i>	cuvânt potențial	<i>silicon</i>	„plin cu silicon, mărit cu ajutorul siliconului”
1332.	<i>simpatriot</i>	lexical	<i>simpatizant + patriot</i>	„simpatizant al regimului, patriot”
1333.	<i>simpozionist</i>	lexical	<i>simpozion</i>	„persoană care participă cu plăcere la simpozioane”
1334.	<i>a se simți cu musca pe coroană</i>	semantic	<i>a se simți cu musca pe căciulă</i>	„reprezentanta casei regale se simte vinovată”
1335.	<i>sindbadism</i>	lexical	<i>Sindbad</i>	„povestire despre aventurile de pe mare, despre călătorii”
1336.	<i>(si)Nistru</i>	stilistic	<i>sinistru + Nistru</i>	„revoltă, conflict în regiunea de pe Nistru”
1337.	<i>siropoșenie</i>	lexical	<i>siropos</i>	„vorbă siropoasă, exagerat sentimentală”
1338.	<i>sistemocrat</i>	lexical	<i>sistem</i>	„care se referă la sistem”
1339.	<i>sistemocrat</i>	lexical	<i>sistem</i>	„persoană, adeptă a sistemului,

				care face parte din sistem”
1340.	<i>sistemocrație</i>	lexical	<i>sistem</i>	„formă de orânduire sociale în care sistemul este ridicat la absolut”
1341.	<i>slaveanofil</i>	cuvânt potențial	<i>slav</i>	„iubitor de cultură slavă”
1342.	<i>slavonesă</i>	lexical	<i>slavon</i>	„profesoară de slavona veche”
1343.	<i>snegurism</i>	lexical	<i>Mircea Snegur</i>	„mișcarea adeptilor politicii lui M. Snegur”
1344.	<i>sobomobil</i>	lexical	<i>sobă mobilă</i>	„soba mobilă a lui Emel’ka, auto-sobă”
1345.	<i>Socialismul Plurilateral Subdevelopat</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Socialismul dezvoltat</i>	„socialism aflat în criză, dar declarat ca fiind dezvoltat”
1346.	<i>Societatea cu Răspundere Limitată a Caligrafilor cu Iresponsabilitate Nelimitată</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Societate cu Răspundere Limitată</i>	„societatea plagiatorilor”
1347.	<i>Sociopat fiind, seriale cutreieram</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Băiat fiind, păduri cutreieram... (M. Eminescu)</i>	„cu referire la apariția în număr mare a serialelor cu protagoniști sociopați”
1348.	<i>Somniriști</i>	eufemistic	<i>somn + onirist</i>	„persoane visătoare, somnolente, neactive”
1349.	<i>somnol</i>	lexical	<i>somn</i>	„somnolent, în mod somnolent”
1350.	<i>sorescian</i>	cuvânt potențial	<i>Marin Sorescu</i>	„aparținând, caracteristic pentru M. Sorescu”
1351.	<i>sovieticoios</i>	lexical	<i>sovietic</i>	„sovietic, de origine sovietică”
1352.	<i>Spam Pățitul</i>	lexical	<i>Stan Pățitul + spam</i>	„pseudonimul autorului unui articol despre informații irelevante”
1353.	<i>spanioloaică</i>	lexical	<i>spaniol</i>	„locuitoare a Spaniei”
1354.	<i>a spasibi</i>	lexical	<i>(rus.) cnacuđo</i>	„a mulțami”
1355.	<i>spațiu netextilist</i>	lexical	<i>textil</i>	„plajă pentru nudiști, spațiu pentru nudiști”
1356.	<i>spermatopoietic</i>	cuvânt potențial	<i>spermă + poietic</i>	„care generează, formează spermatozoizi”
1357.	<i>spiskă</i>	stilistic	<i>(rus.) cnucok</i>	„listă electorală”
1358.	<i>a spoilări</i>	lexical	<i>spoiler</i>	„a strica surpriza suspansului, povestind filmul”
1359.	<i>sprâncenata epocă Brejnev</i>	stilistic		„epocă în care la conducere a fost L. Brejnev, cunoscut pentru sprâncenele sale dese”
1360.	<i>spăimibil</i>	lexical	<i>spaimă</i>	„care poate fi speriat”
1361.	<i>stalinian</i>	lexical	<i>Stalin + Lenin</i>	„persoană aflată în serviciul partidului comunist, adeptă al regimului lui Stalin și Lenin”
1362.	<i>stalinel</i>	lexical	<i>Stalin</i>	„adept al regimului lui Stalin”
1363.	<i>stalinisto-epurativ</i>	lexical	<i>stalinist + epurativ</i>	„care face aluzie la epurările regimului stalinist”
1364.	<i>a staliniza</i>	lexical	<i>Stalin</i>	„a supune regimului lui Stalin”
1365.	<i>stalinolatru</i>	lexical	<i>Stalin</i>	„care se închină lui Stalin”
1366.	<i>Stan și Bran al viitorului Parlament</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Stan și Bran (cuplu comic)</i>	„aluzie la afișul electoral al lui Mihai Sturzu și Corneliu Dobrițoiu”
1367.	<i>STANificare</i>	lexical	<i>Stan Pățitul</i>	„transformare în personajul Stan Pățitul”
1368.	<i>stasburghezit</i>	lexical	<i>burghez + Sta(ndard de) S(tat)</i>	„considerat burghez după standardele de stat”
1369.	<i>statalist</i>	lexical	<i>statal</i>	„persoană care se îngrijește de

				integritatea statală”
1370.	<i>stat-șantier</i>	lexical		„stat aflat în proces de construcție, de dezvoltare”
1371.	<i>staulul pedelist</i>	lexical	<i>PD-L (Partidul Democrat-Liberal)</i>	„totalitatea membrilor partidului democrat-liberal”
1372.	<i>stelist</i>	cuvânt potențial	<i>FC „Steaua”</i>	„jucător al echipei de fotbal <i>Steaua</i> ”
1373.	<i>stengazetă</i>	lexical	(rus.) <i>стенгазета</i>	„gazetă de perete de pe timpul sovietic”
1374.	<i>stepaniukian</i>	lexical	<i>Victor Stepaniuc</i>	„specific pentru V. Stepaniuc”
1375.	<i>stihomitic</i>	cuvânt potențial	<i>stihomitie</i>	„conținând un dialog în versuri”
1376.	<i>stocoman</i>	lexical	<i>a stoca</i>	„care face stocuri de hârtie igienică”
1377.	<i>strepezdinte</i>	lexical	<i>a strepezi + dinte</i>	„dinte iritat neplăcut”
1378.	<i>stripperișă</i>	lexical	<i>stripper (dansator de striptease)</i>	„femeie care practică striptease”
1379.	<i>stroafă</i>	fonetic	<i>strofă</i>	„strofă”
1380.	<i>strânsunire</i>	lexical	<i>unire strânsă</i>	„unire strânsă, înfrățire”
1381.	<i>studentesc</i>	fonetic	<i>student</i>	„cu referire la student”
1382.	<i>studiantin</i>	lexical	<i>student</i>	„din perioada de studenție”
1383.	<i>stăm strâmb și murmurăm drept</i>	frazeologic	<i>a sta strâmb și a judeca drept</i>	„a vorbi adevărul în șoaptă”
1384.	<i>stănescian</i>	cuvânt potențial	<i>Nichita Stănescu</i>	„aparținând, caracteristic pentru N. Stănescu”
1385.	<i>stătutul-și-servitul</i>	lexical	<i>a sta și a servi</i>	„întâlnire, întrevedere”
1386.	<i>stângaci</i>	semantic	<i>stânga (partid de stânga)</i>	„adept a ideologiei partidelor de stânga”
1387.	<i>stângiu</i>	lexical	<i>stâng</i>	„având preferință pentru ideologia mișcărilor de stânga”
1388.	<i>sub-viețuire</i>	lexical	<i>supraviețuire</i>	„mai jos de nivelul vieții, sub nivelul vieții”
1389.	<i>suedezește</i>	lexical	<i>suedez</i>	„în limba suedeză”
1390.	<i>a sughița</i>	semantic	<i>a sughița</i>	„a vota, a alege”
1391.	<i>supercompetitiv</i>	cuvânt potențial	<i>competitiv</i>	„susceptibil în foarte mare măsură de suporta concurența”
1392.	<i>super-dulcic</i>	lexical	<i>super + dulce</i>	„foarte drăguț”
1393.	<i>superficiu</i>	lexical	<i>superficial + artificiu</i>	„procedeu de modificare superficială a realității”
1394.	<i>superșerie</i>	lexical	(fr.) <i>chérie</i>	„faptă extrem de drăguță”
1395.	<i>supradrept</i>	lexical	<i>drept</i>	„drept primordial”
1396.	<i>suprapartinic</i>	lexical	<i>partinic</i>	„care depășește interesele partidului”
1397.	<i>suprapresat</i>	lexical	<i>presat</i>	„supus unei presiuni enorme”
1398.	<i>supravitaminic</i>	lexical	<i>vitamine</i>	„cu conținut ridicat de vitamine”
1399.	<i>Surfacebook</i>	lexical	(eng.) <i>to surf + facebook</i>	„navigare pe Facebook”
1400.	<i>sursier</i>	lexical	<i>sursă</i>	„de la sursă”
1401.	<i>sussemnatul</i>	lexical	<i>subsemnat</i>	„persoană care și-a pus semnătura la începutul epistolei”
1402.	<i>swiftian</i>	cuvânt potențial	<i>Jonathan Swift</i>	„aparținând, caracteristic pentru J. Swift”
1403.	<i>șarlatan-comentator</i>	lexical		„politician necinstit, care se dă în vileag prin propriile comentarii”
1404.	<i>șășâitoare</i>	lexical	<i>a șășâi</i>	„care șășâie prelung”
1405.	<i>șefu' la bani</i>	îmbinare de cuvinte		„contabil”

		ocazională		
1406.	<i>Şepcal</i>	lexical	<i>şapcă</i>	„reprezentat prin persoane purtând şapcă”
1407.	<i>şestiorca</i>	lexical	(rus.) <i>уестмерка</i>	„om supus, rob, servil”
1408.	<i>şklovskian</i>	cuvânt potențial	<i>Viktor Şklovski</i>	„susținător al teoriilor lui V. Şklovski”
1409.	<i>şmenofag</i>	lexical	<i>şmen</i>	„care consumă bani acumulați necinstit”
1410.	<i>şopârloi</i>	lexical	<i>şopârlă</i>	„om mare, de temut, cu referire la Dan Voiculescu (varan)”
1411.	<i>şopârlizare</i>	lexical	<i>şopârlă</i>	„transformare în minciună”
1412.	<i>şoubiz</i>	fonetic	<i>show-biz</i>	„divertisment”
1413.	<i>Şova-iesc</i>	lexical	<i>Dan Şova + a şovăi</i>	„a se consulta cu D. Şova înainte de a face ceva ilicit”
1414.	<i>şpagatist</i>	lexical	<i>şpagă</i>	„persoană obișnuită să dea mită”
1415.	<i>Şparlament</i>	lexical	<i>Parlament + a şparli</i>	„parlament de hoți”
1416.	<i>şpilită</i>	lexical	<i>şpil + stilistă</i>	„stilistă necinstită”
1417.	<i>şprițangi</i>	lexical	<i>şpriț + hangiu</i>	„persoană care toarnă băuturi alcoolice, care servește pe alții”
1418.	<i>ştiucărit</i>	lexical	<i>ştiucă</i>	„influențat de pescuit, experimentat, care a fost la pescuit ştiuci”
1419.	<i>a şurubăi</i>	lexical	<i>şurub</i>	„a folosi şurubelnița”
1420.	<i>talibaban</i>	lexical	<i>taliban + baban</i>	„persoană reacționară, răuvoitoare, dușman al poporului, dar foarte bogată”
1421.	<i>tance</i>	gramatical	<i>tanc - tancuri</i>	„tancuri”
1422.	<i>tarlevian</i>	lexical	<i>Vasile Tarlev</i>	„aparținând lui V. Tarlev”
1423.	<i>tavariş</i>	fonetic	(rus.) <i>товариш, товаръş</i>	„tovarăş, adresare între membrii partidului comunist”
1424.	<i>tânțuit</i>	lexical	<i>a tănțui</i>	„dans”
1425.	<i>tânțuitor</i>	lexical	<i>a tănțui</i>	„dansator”
1426.	<i>tătărizat</i>	lexical	<i>tătar</i>	„ca la un tătar”
1427.	<i>tărgovefizare</i>	lexical	<i>tărgoveț</i>	„trecere la economia de piață”
1428.	<i>tehnic-erotic-tactic</i>	lexical		„având aceste calificative”
1429.	<i>telhelie</i>	lexical	<i>revistă literară franceză „Tel Quel”</i>	„mișcare radicală, pentru romanul nou”
1430.	<i>telectual</i>	eufemistic	<i>intelectual</i>	„intelectual parvenit”
1431.	<i>teleormanizare</i>	lexical	<i>Teleorman</i>	„fraudare, încălcare de lege”
1432.	<i>teleucian</i>	cuvânt potențial	<i>Victor Teleucă</i>	„aparținând, caracteristic pentru V. Teleucă”
1433.	<i>televedenie</i>	lexical	<i>tele + vedenie, (rus.) телевидение</i>	„televiziune halucinantă, fantomatică”
1434.	<i>televizionistic</i>	lexical	<i>televiziune</i>	„într-un mod promovat prin emisiunile televizate”
1435.	<i>templieresc</i>	lexical	<i>templier</i>	„ca la templieri”
1436.	<i>teoretizatornic</i>	lexical	<i>a teoretiza</i>	„care formulează teorii”
1437.	<i>termometrizare</i>	cuvânt potențial	<i>termometru</i>	„măsurarea temperaturii, termoscanare”
1438.	<i>Tevereus Almășanus</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>TVR + Marina Almășan</i>	„emisiunile TVR prezentate de M. Almășan”
1439.	<i>teveristic</i>	lexical	<i>TVR</i>	„care se referă la emisiunile TVR”
1440.	<i>textistență</i>	lexical	<i>text + existență</i>	„existență sub formă de text”
1441.	<i>texticuleț</i>	lexical	<i>text</i>	„text mic, fără valoare literară”
1442.	<i>textilier</i>	lexical	<i>textier + textil</i>	„persoană care scrie discursuri”

1443.	<i>textouătoare</i>	lexical	<i>text + ouătoare</i>	„care compune, scrie texte”
1444.	<i>textouător</i>	lexical	<i>text + ouător</i>	„care compune, scrie texte”
1445.	<i>textuant</i>	lexical	<i>text + a oua</i>	„care produce texte”
1446.	<i>textulă</i>	lexical	<i>text</i>	„text fără valoare”
1447.	<i>tezard</i>	lexical	<i>teză</i>	„persoană care scrie teza de doctor”
1448.	<i>They are silly, coane</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„implanturi de silikon în piept”
1449.	<i>a se tiffui</i>	lexical	<i>TIFF (Festivalul Internațional de Film Transilvania)</i>	„a discuta pe marginea festivalului de film respectiv”
1450.	<i>Tinerii cu tinerii, bătrânii cu ... Antena 3</i>	frazeologic	<i>Este tânăr între tineri și bătrân între bătrâni</i>	„aluzie la preferința persoanelor în etate pentru emisiunile de la Antena 3”
1451.	<i>Tiranescu</i>	lexical	<i>tiran + Traian Băsescu</i>	„tiranice, asemenea comportamentului lui Traian Băsescu”
1452.	<i>tiranozaur</i>	semantic		„lideri politici de origine sovietică, cu idei tiranice, arhaice”
1453.	<i>tiranozaur roșu</i>	eufemistic		„politician, adept al vechii orânduiri comuniste”
1454.	<i>titule</i>	gramatical	<i>titlu - titluri</i>	„titluri înșiruite, ireale”
1455.	<i>țișărt</i>	fonetic	<i>(eng.) T-Shirt</i>	„tricou”
1456.	<i>Toate drumurile duc la ... Jilava</i>	frazeologic	<i>Toate drumurile duc la Roma</i>	„aluzie la arestarea și privarea de libertate a D. Voiculescu la închisoarea din Jilava”
1457.	<i>Toată-lumea-jos-din-vagoa '-c-alarmaeria'</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„îndemn de a părăsi vagoanele din cauza alarmei aeriene”
1458.	<i>todorogloian</i>	lexical	<i>Dmitrii Todoroglo</i>	„specific deputatului D. Todoroglo”
1459.	<i>tolstoian</i>	cuvânt lexical	<i>Lev Tolstoi</i>	„aparținând, caracteristic pentru L. Tolstoi”
1460.	<i>Tom Cruise-ii</i>	gramatical	<i>Tom Cruise</i>	„personajele jucate de actorul Tom Cruise”
1461.	<i>tomanecredincios</i>	lexical	<i>Toma-Necredinciosul</i>	„persoană sceptică”
1462.	<i>tomberonez</i>	lexical	<i>tomberon</i>	„fără stăpân, care se hrănește din containerele de gunoi”
1463.	<i>torențial</i>	semantic		„înflăcărat, cu forță expresivă”
1464.	<i>totalitont</i>	lexical	<i>totalitar + tont</i>	„stat totalitar, a cărui cetățeni pretind de a nu înțelege acest fapt”
1465.	<i>a totfugi</i>	gramatical	<i>a tot fugi</i>	„a ține tot o fugă”
1466.	<i>Tovarășul Celulie și Hârtioză</i>	îmbinare de cuvinte ocazională		„agent de poliție, care investighează și documentează cazul”
1467.	<i>tractoriadă</i>	lexical	<i>tractor</i>	„protestul fermierilor din România, când au fost folosite tractoarele pentru a bloca autostrăzile ”
1468.	<i>transmodern</i>	cuvânt potențial	<i>modern</i>	„de dincolo de modernitate”
1469.	<i>a se transnistriza</i>	lexical	<i>Transnistria</i>	„a se supune regulilor separatiste din Transnistria”
1470.	<i>transpersonal</i>	lexical	<i>personal</i>	„relație ce depășește limita raporturilor personale”

1471.	<i>a transplanta</i>	semantic		„a întoarce, a rambursa, a transfera”
1472.	<i>transsubstanțializat</i>	cuvânt potențial	<i>substanțial</i>	„din care a fost obținută o altă substanță, transformat”
1473.	<i>Travian Băsescu</i>	lexical	<i>Travian (joc) + Traian Băsescu</i>	„pseudonimul autorului articolului despre jocul Travian”
1474.	<i>trăisticolor</i>	lexical	<i>traistă + tricolor</i>	„cu tricolor pe traistă”
1475.	<i>trecut-prezent-viitorul</i>	lexical		„viața în diacronie”
1476.	<i>trend setter</i>	lexical	<i>(eng.) trend setter</i>	„cel care stabilește direcția, moda”
1477.	<i>treucar</i>	lexical	<i>treucă</i>	„persoană care se află în eșaloanele puterii de stat”
1478.	<i>tricolorii</i>	cuvânt potențial	<i>tricolor</i>	„jucătorii selecționatei de fotbal a Republicii Moldova”
1479.	<i>trompiformatic</i>	lexical	<i>trompă + formă</i>	„de forma unei trompe”
1480.	<i>trotinetar</i>	cuvânt potențial	<i>trotinetă</i>	„conducătorul unei trotinete”
1481.	<i>trotinetist</i>	cuvânt potențial	<i>trotinetă</i>	„conducătorul unei trotinete”
1482.	<i>turma pesedistă</i>	lexical	<i>PSD (partidul social-democrat)</i>	„cu referire la partidul social-democrat și membrii săi”
1483.	<i>turmificare</i>	lexical	<i>turmă</i>	„procesul de a intra în turmă, de a merge cu turma”
1484.	<i>Turneul mahalagional „Plombagina digitală”</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>turneul internațional „... ”</i>	„știința s-a coborât la nivel de mahala”
1485.	<i>Țapul Prezidențios</i>	lexical		„cu referire la președintele Emil Constantinescu”
1486.	<i>țânțoșenie</i>	lexical	<i>țânțoș</i>	„îngâmfare, fudulie”
1487.	<i>țărănizant</i>	lexical	<i>țăran</i>	„care se implică în țărănizarea societății, trecerea ei la un stil de viață rural”
1488.	<i>țărișcoruță</i>	lexical	<i>țară + șoarece</i>	„țară mică, roasă de conflicte interne”
1489.	<i>țărișoricei</i>	lexical	<i>țară + șoricei</i>	„politicieni, care «rod» din țară ca șoarecii din cașcaval”
1490.	<i>țucăr</i>	lexical	<i>Mark Zuckerberg</i>	„asemenea lui M. Zuckerberg, cu comportament similar lui”
1491.	<i>ucrainizare</i>	semantic	<i>Ucraina</i>	„crearea unei situații de conflict, asemenea celei create în Ucraina prin intervenția militară a Rusiei”
1492.	<i>udemerist</i>	lexical	<i>UDMR (Uniunea Democrată Maghiară din România)</i>	„specific pentru politica promovată de UDMR”
1493.	<i>uită-ne-ar Căgăbăii Securitici</i>	frazeologic	<i>uită-ne-ar relele</i>	„doleanța de a fi trecuți cu vederea de securiști”
1494.	<i>ultraintervievat</i>	lexical	<i>a interviuva</i>	„persoană extrem de solicitată pentru a da interviuri”
1495.	<i>ultrapasager</i>	lexical	<i>pasager</i>	„de o durată foarte scurtă, efemer”
1496.	<i>Umilaveche</i>	lexical	<i>a umili + (slava) veche</i>	„profesoara de slavă veche, care umilește studenții”
1497.	<i>unchiuleț</i>	lexical	<i>unchi</i>	„judecător”
1498.	<i>Unde a dus mutul iapa națională și surdul roata istoriei integrate în spațiul etnic</i>	frazeologic	<i>Unde a dus mutul iapa și surdul roata</i>	„la mare depărtare de identitatea națională”
1499.	<i>Unde-i unul, nu-i putere,</i>	frazeologic	<i>Unde-i unul, nu-i</i>	„aluzie la apariția pe scena

	<i>unde-s doi ... înseamnă că a apărut și Mircea Badea</i>		<i>putere, unde-s doi, puterea crește...</i>	politică a lui M. Badea după arestul lui D. Voiculescu”
1500.	<i>Uniunea Scriitorilor de teze de licență</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Uniunea Scriitorilor</i>	„aluzie la profesorii care scriu teze de licență pentru studenții care plătesc”
1501.	<i>Uniunea Securitorilor</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Uniunea Scriitorilor</i>	„Uniunea Scriitorilor supravegheată de securiști”
1502.	<i>Uniunea Sovieticoioasă a Scriitorilor</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Uniunea Scriitorilor</i>	„Uniunea Scriitorilor de pe timpul sovietic”
1503.	<i>Universatil</i>	lexical	<i>universitar + versatil</i>	„universitari nestatornici, care-și schimbă ușor părerile”
1504.	<i>Universecumetriali</i>	lexical	<i>universitar + cumetri</i>	„persoane devenite universitari în baza relațiilor de cumetrie”
1505.	<i>universecuritate</i>	lexical	<i>universitate + Securitate</i>	„universitate condusă/ ghidată/ supravegheată de Securitate”
1506.	<i>universitărește</i>	lexical	<i>universitar</i>	„ca la universitate, în modul dictat de universitate”
1507.	<i>unom</i>	lexical	<i>un om</i>	„un om, o persoană cu trăsături neplăcute”
1508.	<i>untiu</i>	lexical	<i>unt</i>	„de culoarea untului”
1509.	<i>untăreasă</i>	lexical	<i>untar</i>	„femeie care face unt”
1510.	<i>updatate</i>	cuvânt potențial	<i>(eng.) update</i>	„actualizare, îmbunătățire”
1511.	<i>a upgrada</i>	semantic	<i>(eng.) upgrade</i>	„a îmbunătăți traiul locuitorilor, a dezvolta”
1512.	<i>urs</i>	semantic	<i>urs (emblema Rusiei)</i>	„Rusia”
1513.	<i>urătură</i>	lexical	<i>a urî</i>	„un mod de a urî”
1514.	<i>userist</i>	lexical	<i>USR (Uniunea Salvați România)</i>	„care se referă la USR”
1515.	<i>ushor</i>	grafic	<i>Ilan Shor</i>	„ușorul casei într-o localitate controlată de I. Shor”
1516.	<i>ushor</i>	grafic	<i>Ilan Shor</i>	„ușor, la indicația lui I. Shor”
1517.	<i>USLamism</i>	lexical	<i>USL (Uniunea Social-Liberală)</i>	„credință într-un singur partid (USL)”
1518.	<i>uslamist</i>	lexical	<i>USL (Uniunea Social-Liberală) + islamist</i>	„membru al partidului USL care se poartă ca un reacționar islamist”
1519.	<i>usl-ist</i>	lexical	<i>USL (Uniunea Social-Liberală)</i>	„adept al doctrinei USL”
1520.	<i>ușurelism</i>	lexical	<i>ușurel</i>	„stare de ușurință, alinare”
1521.	<i>ușurătate</i>	lexical	<i>ușor</i>	„stare de ușurință, alinare”
1522.	<i>vacanțamarizare</i>	lexical	<i>„Vacanța Mare” emisiune umoristică</i>	„influențat de, extinderea influenței grupului umoristic românesc”
1523.	<i>Vaccinskaya</i>	lexical	<i>vaccin</i>	„cu referire la vaccina rusească”
1524.	<i>vadimic</i>	lexical	<i>Corneliu Vadim Tudor</i>	„specific pentru comporta-mentul temperamental al lui C. V. Tudor”
1525.	<i>Vali Blitzkrieg</i>	lexical	<i>Vali Vijelie, manelist</i>	„cu referire la Vali Vijelie”
1526.	<i>vangheliot</i>	lexical	<i>Marian Vanghelie</i>	„locuitor al sectorului unde M. Vanghelie e primar”
1527.	<i>Vangoogle</i>	lexical	<i>Marian Vanghelie</i>	„cu referire la incapacitatea lui M. Vanghelie de a pronunța cuvântul <i>google</i> ”
1528.	<i>varanian</i>	lexical	<i>Varan = Dan Voiculescu</i>	„adept al lui D. Voiculescu”

1529.	<i>vasilestați</i>	lexical	<i>Vasile Stati</i>	„susținători ai opiniei lui V. Stati cu privire la limba moldovenească”
1530.	<i>vasil-statist</i>	lexical	<i>Vasile Stati</i>	„caracteristice pentru V. Stati, neștiințific, aberant”
1531.	<i>a vedea întunericul tiparului</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>a vedea lumina tiparului</i>	„a fi publicat”
1532.	<i>vedetizare</i>	lexical	<i>vedetă</i>	„transformare în vedetă”
1533.	<i>veltanșaug</i>	lexical	(germ.) <i>Weltanschauung</i>	„concepția despre lume”
1534.	<i>Veni, Vadim, vicii</i>	frazeologic	<i>veni, vedi, vici</i>	„cu referire la intrarea lui Vadim Tudor pe scena politică”
1535.	<i>Veria Sa</i>	lexical	<i>Măria Sa</i>	„cu referire la un văr suspus”
1536.	<i>Veroluția din Octombrie</i>	fonetic	<i>Revoluția din octombrie</i>	„revoluția comunistă din Rusia”
1537.	<i>veroluție</i>	fonetic	<i>revoluție</i>	„revoluție”
1538.	<i>versiculeț</i>	lexical	<i>vers</i>	„vers mic, fără valoare”
1539.	<i>versiune hexagonală</i>	semantic	<i>Hexagon = Franța</i>	„versiunea franceză”
1540.	<i>verzi-violerzi</i>	lexical	<i>verde + violet</i>	„verzui-violet”
1541.	<i>vicepreș</i>	lexical	<i>vicepreședinte</i>	„vicepreședinte, denotând atitudine ironică”
1542.	<i>a viceversa</i>	lexical	<i>viceversa</i>	„a inversa rolurile”
1543.	<i>viceversare</i>	lexical	<i>viceversa</i>	„acțiunea de a întoarce pe dos, de a inversa rolurile”
1544.	<i>viclean-bovin</i>	semantic		„viclean și tont”
1545.	<i>victimizator</i>	lexical	<i>a victimiza</i>	„care provoacă victime, răufăcător”
1546.	<i>vie împărăția ta, facă-se recolta ta!</i>	îmbinare de cuvinte ocazională	<i>Vie împărăția Ta, facă-se voia Ta!</i>	„adresare către Adrian Porumboiu”
1547.	<i>viețaș</i>	semantic	<i>viață</i>	„cuplu care a trăit 55 de ani împreună (o viață)”
1548.	<i>vigurozamente</i>	lexical	<i>viguros</i>	„în mod viguros, puternic”
1549.	<i>vin-vopsea</i>	lexical		„vin bun pentru a fi folosit ca vopsea pentru garduri, după părerea Rospotrebnadzor”
1550.	<i>virusuț</i>	lexical	<i>virus</i>	„virus ne semnificativ”
1551.	<i>vitalist-expresionist</i>	cuvânt potențial		„atât materialist, cât și spiritual”
1552.	<i>vizitomaniac</i>	lexical	<i>vizită</i>	„persoană pasionată de a face vizite la muzee, expoziții”
1553.	<i>vițăvercea</i>	fonetic	<i>viceversa</i>	„viceversa”
1554.	<i>vojdî</i>	stilistic	(rus.) <i>вождь</i>	„conducător, adept al leninismului, cu referire la V. Voronin”
1555.	<i>volumior</i>	lexical	<i>volum</i>	„volum mic”
1556.	<i>vorbitură</i>	lexical	<i>a vorbi</i>	„un fel de a vorbi, conținutul celor spuse”
1557.	<i>Vorevronin</i>	lexical	<i>V. Voronin + (rus.) евро евро (hoț de euro)</i>	„V. Voronin – hoț de bani publici”
1558.	<i>voronian</i>	lexical	<i>Vladimir Voronin</i>	„cu referire la V. Voronin”
1559.	<i>Voronin&Stepanciuk-Ostapciuk-Ciuk-Ghek-Timurlenk and K^o</i>	lexical		„echipa partidului comunist, de tipul celei a pionerului Timur, bandă”
1560.	<i>voronini</i>	lexical	<i>Vladimir Voronin</i>	„politicieni, cu viziuni similare ca ale lui V. Voronin”
1561.	<i>voroninian</i>	lexical	<i>Vladimir Voronin</i>	„aparținând lui V. Voronin”

1562.	<i>voroninist</i>	lexical	<i>Vladimir Voronin</i>	„acordat de, provenind de la V. Voronin”
1563.	<i>voroninist-putinist</i>	lexical	<i>Vladimir Voronin + Vladimir Putin</i>	„cu referire la coaliția dintre V. Voronin și V. Putin”
1564.	<i>vorono-dodonist</i>	lexical	<i>Vladimir Voronin + Igor Dodon</i>	„adept al lui V. Voronin și I. Dodon”
1565.	<i>voroschist</i>	lexical	<i>Vladimir Voronin + Iurie Roșca</i>	„cu referire la coaliția dintre V. Voronin și Iu. Roșca”
1566.	<i>votabil</i>	cuvânt potențial	<i>a vota</i>	„care merită a fi votat”
1567.	<i>Vox populi, vox, băăăi!</i>	frazeologic	<i>vox populi, vox dei</i>	„cu referire la lipsa de valoare a vocii poporului”
1568.	<i>Vrei, nu vrei, mănâncă, Grigore, șaorma!</i>	frazeologic	<i>Vre, nu vrei, bea, Grigore, agheasmă!</i>	„vrei, nu vrei, România va primi refugiați arabi”
1569.	<i>vrăbioieluț</i>	lexical	<i>vrăbioi</i>	„vrăbie mare”
1570.	<i>vulturii</i>	lexical	<i>vultur</i>	„ca de vultur, asemănător cu un vultur”
1571.	<i>vulvulvuiet</i>	lexical	<i>a vuvui</i>	„sunet vâjâit, fenomen sonor”
1572.	<i>wagnerist</i>	lexical	<i>Wagner, grupare de mercenari ruși</i>	„soldat, mercenar, membru al grupării Wagner”
1573.	<i>walkiric</i>	lexical	<i>Walkirie</i>	„războinic”
1574.	<i>wellsian</i>	cuvânt potențial	<i>Herbert Wells</i>	„aparținând, caracteristic pentru H. Wells”
1575.	<i>wertherian</i>	cuvânt potențial	<i>Werther, personaj din opera lui J.W. Goethe</i>	„aparținând, caracteristic pentru Werther”
1576.	<i>western</i>	semantic	<i>Western Union</i>	„cu referire la datoria financiară față de această companie”
1577.	<i>whitmanian</i>	cuvânt potențial	<i>Walt Whitman</i>	„aparținând, caracteristic pentru W. Whitman”
1578.	<i>yachtung!</i>	lexical	<i>yacht + (germ.) Achtung!</i>	„atenție la yacht”
1579.	<i>zamiatinian</i>	cuvânt potențial	<i>Evgheni Zamiatin</i>	„aparținând, caracteristic pentru utopismul lui E. Zamiatin”
1580.	<i>a zburda</i>	semantic		„a rula la mai multe posturi TV din lume”
1581.	<i>zinovievean</i>	cuvânt potențial	<i>Grigorii Zinoviev</i>	„aparținând lui G. Zinoviev”
1582.	<i>a zisșiface</i>	lexical	<i>zis-și-făcut</i>	„a realiza imediat”
1583.	<i>zombare</i>	lexical	<i>zombi</i>	„proces de lipsire a oamenilor de părerea proprie, de voință”
1584.	<i>zân</i>	gramatical	<i>zână</i>	„protector politic, persoană care favorizează pe cineva politic”

DECLARAȚIA PRIVIND ASUMAREA RĂSPUNDERII

Subsemnata, declar pe răspundere personală că materialele prezentate în teza de doctorat sunt rezultatul propriilor cercetări și realizări științifice. Conștientizez că, în caz contrar, urmează să suport consecințele în conformitate cu legislația în vigoare.

Numele, Prenumele

Cabac Lina

Semnătura

Data

29.07.2024

CV-ul AUTORULUI

Date personale

Numele, prenumele   **Cabac Lina**
Data și locul nașterii: **13.10.1979**
s. Fundurii Vechi, r-nul Glodeni,
Republica Moldova

Studii:

2008-2013 – Studii doctorale, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Facultatea de Litere, specialitatea Limba română
2001-2002 – Studii de masterat, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, profilul Filologie
1996-2001 – Studii de licență, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, *specialitatea Limba și literatura germană și Limba și literatura engleză*
1986-1996 – Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, m. Bălți

Domeniile de interes științific: Lexicologie, semantică și pragmatică, lingvistică comparată, traductologie

Activitatea profesională:

2001 – până în prezent, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Facultatea de Litere, Catedra de filologie engleză și germană, asistent universitar
2017 – 2020 Traducător în cadrul proiectului GIZ „Dezvoltare Economică Durabilă – Reforma structurală a învățământului profesional în Republica Moldova”
Ianuarie – decembrie 2022 Traducător în cadrul proiectului realizate de Bildungswerk der bayerischen Wirtschaft (bbw) gGmbH (Würzburg, Germania) în Republica „Kurzmaßnahme Moldawien”

Domenii de activitate: lingvistică, traductologie, pedagogie

Participări la manifestări științifice (naționale și internaționale):

Conferința științifică internațională *Probleme actuale de Lingvistică și Glotodidactică*, Chișinău, 27 noiembrie 2014
Colocviul *Filologia modernă: realizări și perspective în context european* (ediția a VIII-a), AȘM, Chișinău, 16-17 octombrie 2014
Conferința Națională a Asociației Profesorilor de Limba Germană din România, Brașov, România, 15-18 octombrie 2015
Conferința științifică internațională *Time for Challenges and Changes in the Teaching World*, Bălți, 17-18 martie 2017
Conferința internațională *Interkulturelle und transkulturelle Dimension im linguistischen, kulturellen und historischen Kontext*, Pardubice, Cehia, 12-14 octombrie 2017
Conferința internațională *V. Jahrestagung des Forschungszentrums Deutsch in Mittel-, Ost- und Südosteuropa (FZ DiMOS)*, Regensburg, Germania, 27-29 septembrie 2018

Conferința internațională *Deutsche Sprache und Kultur in Bessarabien, Dobrudscha und Schwarzmeerraum*, Universitatea „Ovidius” din Constanța, România, 11-14 aprilie 2019
Congresul profesorilor de limbă germană din România *30 Jahre später .... Deutschunterricht im Wandel*, Șumuleu Ciuc, România, 12-14 septembrie 2019
Conferința Științifică *Profesorul și savantul Irina Condrea – prezență remarcabilă în mediul academic și cultural din Republica Moldova*, USM Chișinău, 25 octombrie 2019
Conferința științifică internațională *Relevanța și calitatea formării universitare: competențe pentru prezent și viitor*, consacrată celor 75 de ani de la fondare a Universității de Stat „Alec Russo”, Bălți, 09 octombrie 2020
Conferința *Varietäten des Deutschen - DACHLI/ DACHS sowie Rumäniendeutsch*, Universitatea din București, România, 26-27 noiembrie 2021
Conferința științifico-practică internațională *Adaptabilitatea – Competență SOFT în atingerea sustenabilității în context (post)pandemic: abordări interdisciplinare* (online), 27 mai 2022
Conferința *Mehrsprachigkeit in Sprache und Kultur - Internationale hybride Tagung der Bukarest der Fremdsprachenfakultät*, București, România, 25-26 noiembrie 2022
Conferința internațională *Deutsche Sprache, Literatur und Kultur im östlichen Europa*, Timișoara, România, 18-20 mai 2023
Conferința Științifică *The International Annual Conference of the Faculty of Foreign Languages and Literatures*, București, România, 24-25 noiembrie 2023
Conferința Științifică Internațională *Probleme de filologie: Aspecte teoretice și practice*, Bălți, 8 decembrie 2023

Lucrări științifice și științifico-metodice publicate:

32 de lucrări științifice și științifico-metodice publicate în țară și peste hotare (România, Cehia, Germania); coautor al dicționarului „*Petit dictionnaire des unités françaises, empruntées par les langues du monde*”, Novi Sad: Éditions de la Faculté de Philosophie de l’Université de Novi Sad, 2023. 240 p. ISBN 978-86-6065-811-3

Cunoașterea limbilor:

Limba română – limbă maternă; limba rusă – fluent; limba germană – profesional; limba engleză – fluent; limba franceză – satisfăcător.

Date de contact:

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, str. Pușkin 38, MD-3100 Bălți

Tel.: 0231 52 3 26 (Catedra de filologie engleză și germană)

E-mail: lina.cabac@usarb.md